



# S EIPS VISEBOK

HØSTEN 1897 GRATIS

FOR HJEMMET.

AV

DEI NORSKE AMERIKALINJE

W. HASCHE HOUG & CO. FOR  
KRISSIANIA  
DRAAGEN



# En liten nisebok

for

## hjemmet

Utgitt av

### Karl Seip

Syng naar du alene gaar!  
Syng naar fler skal sammen bindes!  
Uten sang er ingen vaar,  
og i sang den siden mindes.

Syng dig sonmen med dit folk!  
glennem bet med hele Norden!  
Bli saa siden selv en toll  
for den tro som din er vorden!

Bjørnson.

---

425de tusen

---

Printed in Norway

Oslo

Forlagt av H. Aschehoug & Co. (W. Nygaard)  
1929

# 232 b.

Utfærdstrangen, — vikingers arv — har spredt nordmænd over hele verden.

I Amerika er der en norsk befolkning næsten like stor som i Norge.

Atlanterhavet skilte dem ad.

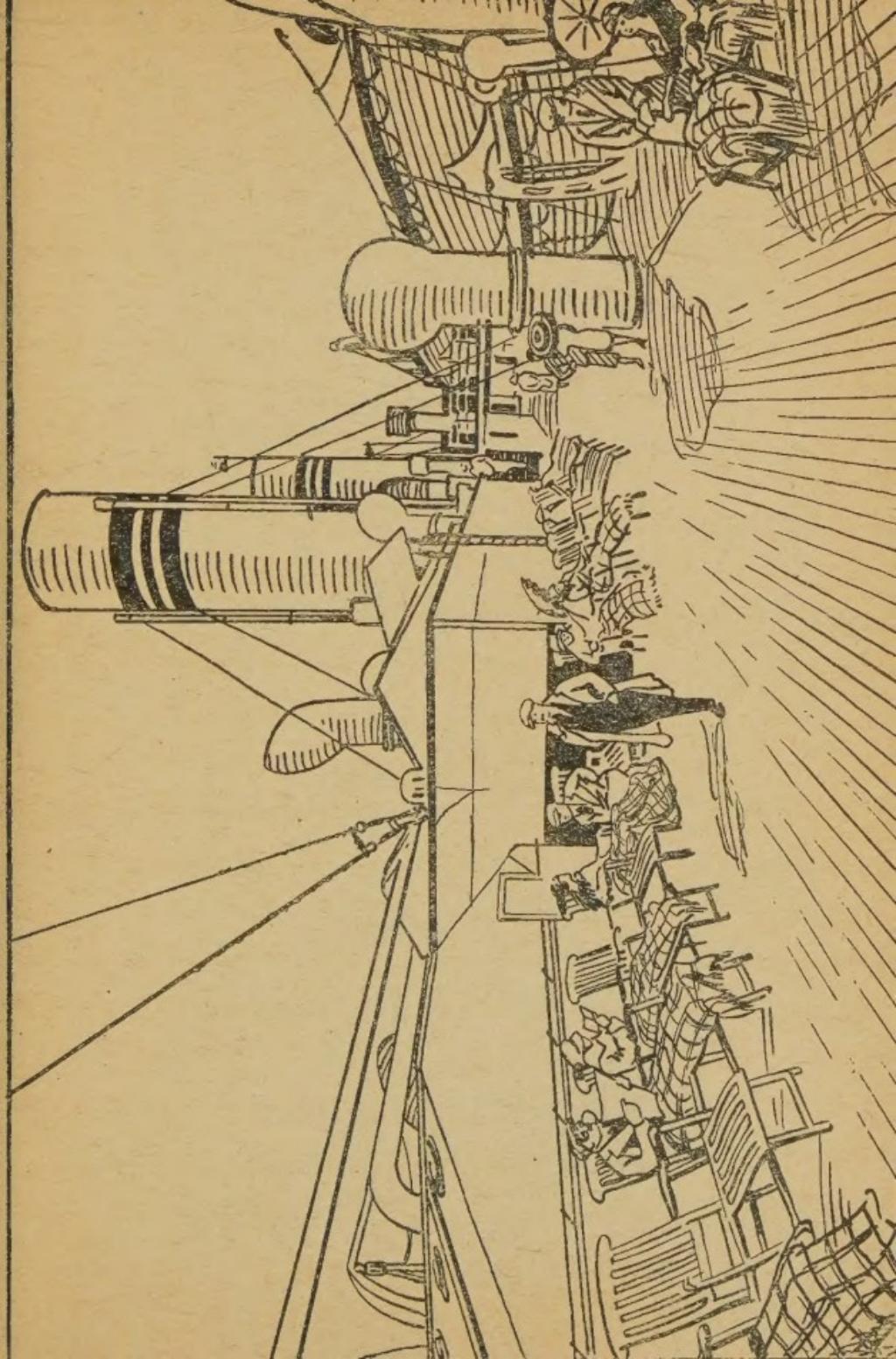
---

I alle nordmænds sind — som i Per Sivles — laa dog samlingstanken og ulmet. Nordmænd paa begge sider av Atlanteren tok et løft og bygget broen over havet: Den norske Amerikalinje.

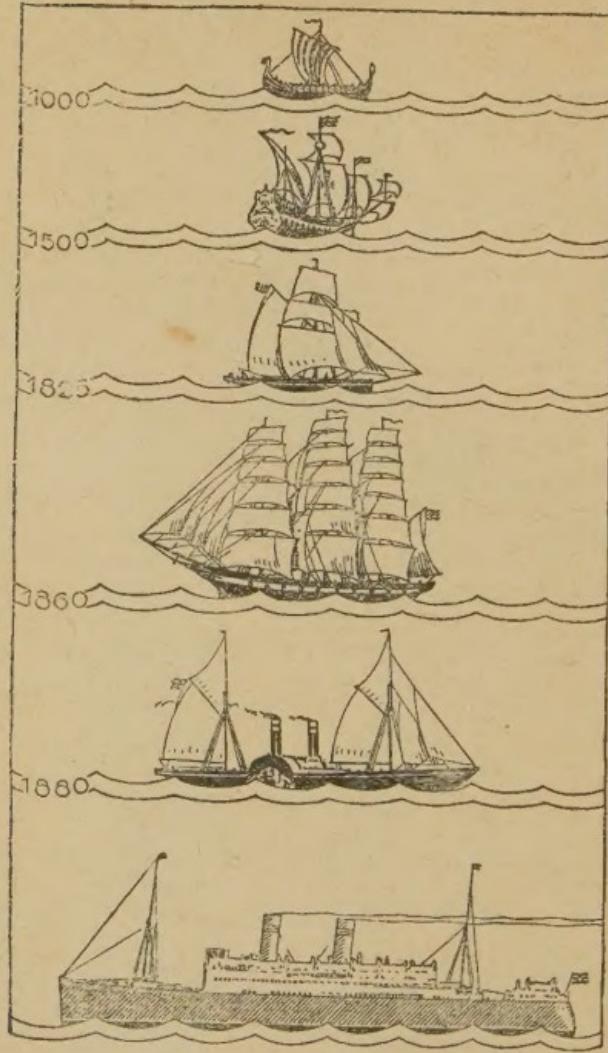
Mange er de som har brukt broen — men der er de som ikke har hat anledning til at bruke den endnu. Selv om man endnu ikke kan komme tilbake til Norge, kan man dog samles om det man har bragt med sig av sit eget: Oprindelsen, tanken paa moderlandet og sproget.

Den norske Amerikalinje, som er resultatet av nordmænds samlingstanke, ønsker ved denne bok at uttrykke sin forstaelse av dette ønsket om at bringe samfølelsen til dem som endnu ikke har hat anledning til at bruke broen hjem.



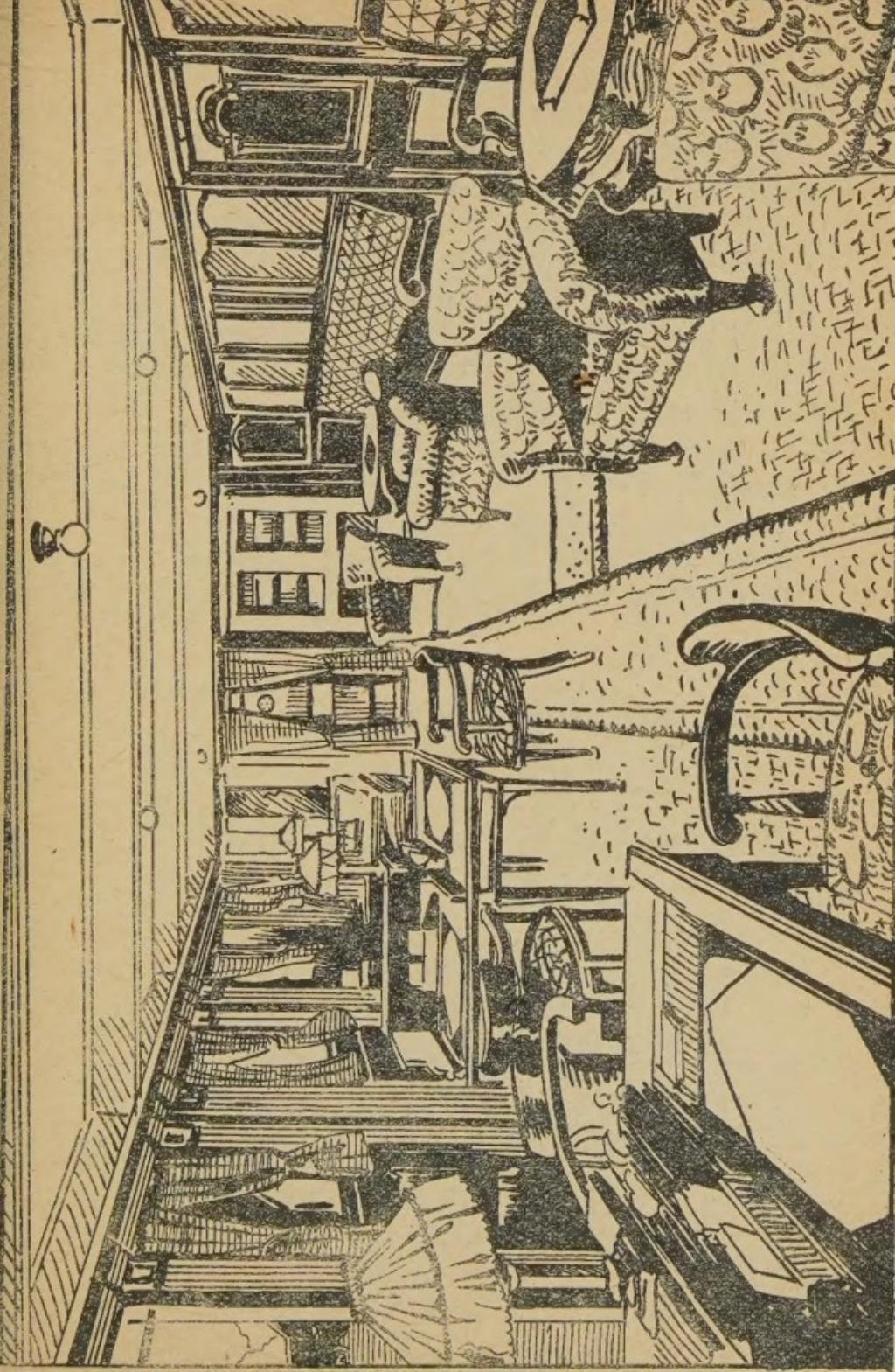


# Utviklingen:



NAL  
Den norske  
Amerikalinje

er bindeleddet mellem nordmænd vestenfor  
Atlanterhavet og nordmænd østenfor Atlanterhavet:  
**NORDMÆNDENES EGEN LINJE**



Velkommen kerfesill! / Jeg ved ei strengespil  
saa godt og rent og jublende saa vide / som disse tonedrag,  
de glade klokkeslag, / der ringer vaaren ind ved vintertide.

Du sværmer ikke vildt, / du fredser ikke snildt,  
vil intet rov i dine brødres vrimmel, / du flagrer ikke om,  
men freidig, frisk og from/du gaar den lige vei fra jord til himmel.

Ei svimler du derved, / men daler trøstig ned,  
ned til din græstørv og din lille mage, / i høihed som i fald  
du følger tro dit kald, / og dersor har I vel saa glade dage.

Du troens rette fugl, / som bier kun paa jul  
og kun i aarets skumring holder inde, / for saa med jubelsang,  
naar rug er oven vang, / at varsle høit om vaarens lune vinde,  
tom lær mig noder til / det haabets strengespil,  
som tvinger dig før gry at være vaagen! / Lær mig som du at se,  
igjennem mulm og sne, / den pinseglans der følger sig bag taagen.

Chr. Richart.

---

Syng mig hjem, om I kan,  
jeg vil do i mit land!  
Syng mig frem / til mit hjem,  
jeg vil do i et syn / av de blaahvite bryn  
av vor jord / hos min mor.  
Jeg vil do i den tro / at de alle var go'  
at den fulde de gav,  
bugger av / paa min grav.  
Ei min sang staar i vaar  
bak den barm som var haard,  
og gjør klar / hvem jeg var.  
Syng mig frem over hav,  
syng mig hjem til en grav  
i vor jord / hos min mor!

Bjørnson.

## 1.

Som: Mind nu op i Jesu navn.

Vaagn og bryd i lovsang ud!

Vaagn hver sjæl paa jord som sover!

Himlens engle! takker, lover,  
priser med os livets Gud!

Tak for dagen som oprinder!

Tak for himmellyset høst!

Tak for gravens sejervinder!

Tak, o Gud, for Jesus Krist!

Tak for Aanden du os gav,

som ei nat, ei død udslukker!

Tak for Aanden som oplukker,  
sprænger mægtig sjælens grav!

Tak for livet som hensarer!

Tak for det som varer ved!

Livets herre og forklarer!

Tak og pris i evighed!

Ingemann.

## 2.

Som: Jeg vil mig Herren love.

O hør os, Jesu milde, / o dan vort hjerte saa  
at aarle det og silde / dit tempel være maa,  
hvor du er selv tilstede / i ordet af din mund  
med liv og lys og glæde/ nu og i allen stund!

Grundtvig.

Som: Paa Jerusalem det ny.

Kom, Gud Helligaand, kom bratl / gjennembryd den mørke nat  
med Guds morgenrøde! / Lad vort hjertes lerke-slag  
hilse Herrens klare dag, / som stod op af døden!

Sjælesørger allerbedst! / hjertekamrets ødle gjest!  
bliv hos os tilstede / med Guds fred i storm og strid,  
evig trøst i trængsels tid! / sluk vor sorg med glæde!  
Saligheden, tvil til trods, / gjør indlysende for os,  
som ved aand os trøste, / føler dybt at uden dig  
tomt er alt paa jorderig, / avner kun at høste!

Styrk og bøi os med din arm, / gjør den koldes kundskab varm!  
 Dämp og luer vilde! / Rens os med dit astensuk!  
 Kvæg os med din morgendug: / dryp fra livets kilde!  
 Lad for os som paa dig tro, / livets blomster overgro  
 gravens mørke tilje, / og ved kirkegaardens port  
 vist fra os hver skygge fort / med din hvide lilje!

Grundtvig.

## 4.

Alt hvad som fuglevinger sik, / alt hvad som efter fugleffik  
 med sanglyd drager aande, / lovsynges Gud for han er god.  
 han i sin naade raader bod / paa støvets ve og vaanded!  
 Min sjæl, du har af alt paa jord / i tanken og din tunges ord  
 de allerbedste vinger, / og friest er dit aandefang,  
 naar dybt du drager det i sang, / saa høit i sky det klinger.  
 Hvad er vel og paa jorderig, / der sammenlignes kan med dig  
 i trangen til Guds naade? / Og det var dig den ledte om,  
 da med Vorherre hid den kom / paa underligste maade.  
 Saa vaagn da op, min sjæl, bryd ud / med lovsangs røst og pris din Gud  
 din skaber og gjenløser, / som saa til dig i naade ned  
 og over os sin kjærighed / med trøsteren udøser!  
 Og sig det til hver fugl paa jord, / og sig til alle engle-kor,  
 hvis sang livsaligst klinger, / at du med dem i veddestrid  
 vil prise Gud til evig tid / for aande, røst og vinger!

Grundtvig.

## 5.

Morgenstund / har guld i mund,  
 for natten Gud vi love, / han lærte os i Jesu navn,  
 som barnet i sin moders favn, / vi alle sovdt kan sove!  
 Morgenstund / har guld i mund;  
 vi til vort arbeid ile, / som fuglen glad i skov og vang  
 udslår med sin morgensang, / gjenfødt ved nattehvile!  
 Morgenstund / har guld i mund,  
 og guld bethyder glæde, / og glædelig er hver en dag  
 som leves til Guds velbehag, / om end vi maatte græde.  
 Gaa da frit / enhver til sit,  
 og stole paa Guds naadel! / Da faar vi lyft og lykke til  
 at gjøre gavn, som Gud det vil, / paa allerbedste maade!

Sol opstaar, / og sol nedgaard,  
naar den har gjort sin gjerning! / Gud give os at skinne saa,  
som himmellys, sejont af de smaa, / da randt for os guldterning  
Grundtvig.

**6.** Som: Op alle som paa jorden bor eller som no. 7 b.

Nu sol i øst oprinder mild, / min sjæl, til Gud dig skynd,  
bed han idag dig frelse vil / fra skade, skam og synd!  
Bor tunge staa han naadig bi, / den fly fra logn og twist,  
vort øie frelse han og fri / fra fiendens argelist!  
Han rense ud vort hjerte godt / i hver en lønlig vraa,  
at kjødets lyft i stort og smaat / ei magt skal med os saa.  
Saa vi, naar dagen svinder hen / for nattens skygge bred,  
maa synge glad Guds pris igjen / og tage mod hans fred,  
Brandt.

**7.**

Lyssets engel gaar med glans / gjennem himmelporte,  
for Guds engels straalekrans  
flygter alle nattens skygger sorte.

Sol gaar over verden ud / med Guds lys i øie:  
Sel Vorherres sendebud  
gaar paa gyldne skher i det høie.

Englen spredes over jord / glansen fra Guds himmel,  
i sin kaabes straaleslor  
favner han alverdens glade vrimmel.

Sol ser ind i slot og vraa, / ser paa drot og tigger,  
ser til store og til smaa,  
kysser barnet som i vuggen ligger.

Os han ogsaa favne vil, / englen i det høie;  
os han ogsaa smiler til,  
englen med Guds himmelglans i øie.

Os har og Vorherre kjaer! / Ingen sjæl han glemmer,  
i hvert folglint Gud er nær  
og vor glade morgenlang fornemmer.

Ingemann

**7 b.**

I østen stiger solen op, den spredet guld paa sky,  
gaar over hav og bjergetop, gaar over land og by.

Den kommer fra den fagre lys hvor paradiset laa;  
 den bringer lys og liv og lyst til store og til smaa.  
 Den hilser os endnu saa smukt fra Edens morgenrød,  
 hvor træet stod med evig frugt, hvor livets væld udflød.  
 Den hilser os fra livets hjem, hvor størst Guds lys oprandt  
 med stjernen over Betlehem, som østens vije fandt.  
 Og med Guds sol udgaar fra øst en himmelst klang paa jord,  
 et glimt fra paradisets lys, hvor livets palme gror.  
 Og alle stjerner neier sig hvor østens sol gaar frem,  
 den synes dem hin stjerne lig som stod ved Betlehem.  
 Du soles sol fra Betlehem, hav tak og lov og pris  
 for hvert et glimt fra lysets hjem og fra dit paradis.

Ingemann.

## 8.

Mel. av Weyse.

Nu titter til hinanden de fagre blomster smaa,  
 de muntre fugle falder paa hverandre;  
 nu alle jordens børn sine øine opblaa,  
 nu sneglen med hus paa ryg vil vandre.

Den kjære Gud og slaber den mindste orm er nær,  
 han føder fugl og markens lilje flæder;  
 dog menneskenes børn har han allermest kjær,  
 Gud aander paa øiet naar det græder.

Guds søn var selv et barn, og paa krybbestraa han laa,  
 hans bugge stod paa jord foruden gjænge;  
 Guds himmeriges fryd har han lovet de smaa  
 og blomster fra paradisets enge.

Guds søn har os saa kjær, han er barnevennen stor,  
 han bærer barnet op til Gud paa armen;  
 han storm og hav betvang da han vandred paa jord,  
 men børnene leged ham ved barmen.

O du som os velsigned og tog i fabu de smaa,  
 en morgen ser vi dig i paradiset!  
 Du lærte os til Gud vore øine opblaa,  
 evindelig være du lovpriset!

Ingemann.

**9.** Som: Min sjæl og aand opmuntre dig.

Kun dagligdags er al din bont,

det gjor en stolt og nærsynt ondt | som eget liv ei fatter.

Hvor merkelost dets dage døl | Som Jordan mot den stille sjø  
de hen mot graven rinde | foruten daad og minde.

Men kom til Jordans taupe bred

ei verdens store freller ned? | Slik Nil og Frat ei hændte.

Belan, la Jesus komme selv | til dine dages stille elv

Hvor godt om tytt de trillet, | naar de kun bar hans bilde!

Hver morgen kald ham! Uten glans

den rinder ei i navn som hans; | i det begynd din gjerning!

Da har, om uten bram den er, | den storhet nok for ham som ser  
paa tingens aand og indre, | ei paa hvor den kan tindre.

Wergeland.

## 10.

Lykselig, lykselig hver sjæl som har fred,

dog ingen kjender dagen før solen gaar ned.

Godmorgen! godmorgen! sang fuglen paa kvist,  
tidt saa den aftensoLEN bag sengselets rist.

Tidt dufted, tidt nikked smaabloomsten ved gry;  
før aften laa den knust under haglveirets sky.

Tidt leged smaabarnet i morgensol rød;  
ved kveld det laa paa leiet saa stille og død.

Paa jorden ei lever saa salig en sjæl,  
jo lykken kan omfistes fra morgen til kveld.

Lykselig dog sjælen som kjender Guds fred,  
stjønt ingen kjender dagen, før solen gaar ned.

Godmorgen vi sjunge med fuglen helt fro,  
skal selv i mørke sengsel til natten vi bo.

Guds børn kan sig glede som blomster ved gry,  
skal selv de ligge knust under astenens sky.

Som barn kan jeg frydes i morgensol rød,  
om ogsaa jeg før aften er stille og død.

Guds fred og godaften vi sjunge ved kveld;  
Vorherre selv bevare hver flygtende sjæl!

Lykselig, lykselig hver sjæl, som har fred!  
Guds fred er sjælesolen, som aldrig gaar ned.

Ingemann.

## 11.

Bliv hos os naar dagen helder, | du kjære Fader og Gud,  
 bliv hos os naar mørket vælder | af nattens sluser ud!  
 Henspred over dal og høie | dit stjerneskædebons flig!  
 saa lukker vi trægt vort øie | og slumrer sødt hos dig.  
 Bliv hos os, og vi vil drømme | om englebørnenes fred;  
 din aand gjennem himmelstrømme | vil suse til os ned.  
 Og kongen i livets rige | vil favne alle de smaa.  
 Paa englenes himmelstige | skal barnesjæle gaa.  
 Bliv hos os naar dagen helder, | du kjære Fader og Gud,  
 og paradishuset vælder | af nattens sluser ud.

Ingemann.

## 12. Som: Maria hun er en jomsten ren.

No soli bak um blaae fjell | sitt ljose andlit gøymmer,  
 og myrker hver heimen fell, | og jordi ligge og drøymmer.  
 Gud lat di aasyn lyfa ned,  
 so heilag fred | inn i vaart hjarta strøymmer!  
 Kom Jesus inn og med meg ver | naar det til kvelden stundar,  
 og lat din engel standa her | ved lægjet naar eg blundar,  
 og varda vel min kvilestad,  
 og vekl meg glad | til song med fugl i lundar!  
 Men naar eg her min nattverd held, | og livet kring meg tagnar,  
 eg minnast maa min siste kveld, | daa ikkje meir det dagnar.  
 Naar soli næste morgen stend  
 upp hver grend, | ho meg daa infje gagnar.  
 Som ferdesmann paa ville hav | i storm og stride veder  
 eg styrer mot mi opne grav | med kvart det stig eg treder.  
 Eg er av Adams arme hold,  
 ein mann av mold | som alle mine feder.  
 Men Jesus fører meg ved hand, | eg ikkje raad skal sakna.  
 Han fører meg til livsens land, | der alle stormar spakna.  
 Naar eg i grav er gøymd og duld,  
 for Kristi stuld | eg skal ein morgen vakna.

Blix.

## 13.

Fred hviler over land og by, | ei verden larmer mer,  
 fro smiler maanen til sin sy, | til stjerne stjerne ser.

Og soen blank og rolig staar | med himlen i sin favn;  
 paa dammen fjerne vogter gaar | og lover Herrens navn.  
 Det er saa stille og saa tyft | i himmel og paa jord;  
 voer ogsaa stille i mit bryst, | du flygtning som der bor!  
 Slut fred, o hjerte, med hver sjæl | som her dig ei forstaar!  
 Sel over by og dal i kveld | nu fredens engel gaar.  
 Som du han er en fremmed her; | til himlen staar hans hu;  
 dog i det stille stjerneskær | han dvæler her som du.  
 O lær af ham din astensang: | fred med hver sjæl paa jord!  
 Til samme himmel gaar vor gang, | adskilles end vort spor.  
 Fred med hvert hjerte, fjern og nær, | som uden ro mon slaa!  
 Fred med de saa som mig har kjær; | og dem jeg aldrig saa  
Ingemann.

### 14.

I fjerne kirketaarne hist | nu aftenklofferne ringe;  
 snart sover liden fugl paa kvist | med hovedet under sin vinge  
 Nu samles frænder smukt igjen | som fugleunger paa grene;  
 men den som har slet ingen ven, | han sidder ved kveld alene  
 Snart ruller ud den stille nat | sit skyggeslor over himlen,  
 og den som sidder mest forladt, | ser op imod stjernevrimlen  
 Og gjennem himmelsløret ud | der skinner øine fuldklare,  
 mildt ser den kjære store Gud | herned med sin stjerneskare.  
 Han ser til sine børn da vist; | han ser til høie og ringe,  
 selv til den lille fugl paa kvist | med hovedet under sin vinge  
 Til dem som sover, ser han hen; | han vugger fuglenes grene  
 og den som har slet ingen ven, | han lader ei sidde ene.  
 Det barn som synes mest forladt, | Gud Fader selv vil bevare,  
 han sender i den stille nat | til jorden sin englestare,  
 de spreder sine vinger ud | naar alle øine sig lufte;  
 selv vaager hele verdens Gud | ved skabningens store vugge.  
Ingemann.

### 15.

Til vor lille gjerning ud | gif vi smaa fuld glade;  
 viljen saa den kjære Gud, | hjalp os som vi bade.  
 Nu er dagens lys udslukt, | luft er snart vort øie;  
 giv vor lille gjerning frugt, | Fader i det høie!

Du, som viser dag og nat | sol og stjerner veiel  
livets underfulde skat | gav du os i eie.

I hver barnesjæl paa jord | har du lagt en kjerne  
til en blomst med himmelsk flor, | herlig som en stjerne!  
Lad den kjerne underfuld | vokse i vort indre,  
naar der Skinner sol paa muld, | og naar stjerner tindre,  
lad det fro opvokse smukt | med din barnevrimmel  
til at bære evig frugt | i din høie himmel!

Ingemann.

**16.** Som: Jeg ved et evigt himmerig.

Jeg lægger mig saa trygt til ro | som fuglen høst i støve,  
thi du min Gud! du vaager jo | for mig, naar jeg vil sove  
Hav tak for dagen, lys og klar, | for hver dens lyft og glæde!  
Hjælp alle dem som smerte har, | trøst alle dem som græde!  
Tag i din varetægt, o Gud! | mig selv og mine kjære,  
og hjælp mig at jeg dine bud | kan tro og lydig være!

Winther

**17.** Som: Dagen gaar med rasse fjed.

Bringer livet mangen dag, | da vi tungt maa træde,  
tit dog under lyse flag | legen gaar med glæde.  
Denne dag var glædens bud; — | nu den gif til ende  
vil med tak til dig, vor Gud! — sjæl og sind vi vende.  
Tak for glæden vi har havt, | for dens hvide vinger!  
Lad os kjende deres kraft, | naar til dag det ringer!

J. B. Kristensen-Randers

**18.**

Sov mit barn,sov længe, | jeg rører vuggens gjænge,  
vister fluen fra din kind, | falder drømmen til dit sind,  
sov mit barn,sov længel!

Frodig som en ranke | du vokser for min tanke,  
vokser fra din moders arm | ud i verdens vilde larm.  
frodig som en ranke.

Glem dog ei din vugge | og ei din moders suffe!

Vokser du fra barnekaar, | glem dog ei dit fadervor,  
glem dog ei din vugge!

Lykkens roser røde | lun mellem tornne gløde!

Tornen tager jeg for mig, | roser gjemmer jeg til dig,  
lykkens roser røde!

Vaagn med smil om munden | saa fro som fugl i lunden!  
reden din er lun og blod: | modersfavn og modersfjæd;  
vaagn med smil om munden!

Chr. Richardt.

### 19.

Sov sødt, barnlille! | lig rolig og stille,  
saa fødeligsov | som fuglen i skov,  
som blomsterne blunder i engel!  
Gud Fader har sagt: | Staa engle paa vagt,  
hvor mine de smaa er i senge!  
Med fingrene grande | saa kors for din pande!  
Med gudsbarnets rost | saa kors for dit bryst!  
Saa kan ingen djævel dig gjeste!  
Saa skal om din daab, | med saligheds haab,  
sig mindet i harnen rodfæste.  
Løg hænderne sammen, | saa lægger sig amen  
til mesterens bøn, | som stiger i løn  
og lyder hvor englene kvæde.  
Det lille Guds ord | i himmerigs kor  
omfavner Guds eugle med glæde.  
De raaber, de sjunge: | Paa mennesketunge  
et ord af Guds son | er bleven til ben  
og stiger paa solstraalevinger;  
Gud Fader i løn, | sig ja til den bøn,  
fra lavland livsafsig det klinger!  
Da alle de kjøbte, | i Jesu navn døbte,  
som striden har stridt, | som døden har lidt,  
gik ind til den evige hvile,  
istemmer saa lydt | halleluja nyt  
at englene tier og smile.  
Sov sødt, barnlille! | lig rolig og stille,  
og nyh paa det navn, | med naaden i favn,  
al jorden til salighed givet,  
nyh: Jesus er min, | saa fager og fin.  
min Jesus er lyset og livet!

Grundtvia.

## 20.

Sov nu mit barn! Sov sødeilig! | Luk dine øine til!

Gud Fader selv i himmerig | din vogter være vil.

Dig Kristus gav et evigt haab; | han og for dig er død.

Og til hans liv du i din daab | ved Manden er gjenied.  
Han sender sine engle ned | om vuggen fredsl at slaa,  
thi luk dit øie, barn! med fred, | Guds øine aabne staa!

P. L. Møller.

## 21.

Da barnetsov ind | med haand under kind,  
kom englene til | med latter og spil.

Da barnet det vaaknet, stod moderen over:

„Du smiler saa vakkert, du smaa naar du sover.“

Dets mor gif til Gud, | og barnet kom ut;

Det sovnedes ind | med taarer paa kind;  
men hørte straks latter og moderord omme,  
ti englene fulgte med barnlige drømme.

Snart blev det saa stort | at taaren frøs bort,

det sovnedes ind | med tanker i sind;

men englene veg ei, de svævede over,

tok tanken og hvisket: ha fred mens du sover!

Bjørnson.

## 22.

Nu løftes last og løste | til stjernehvælven blaa;

nu flyver lille Haakon | med drømmevinger paa.

Der er en stige stillet | fra jord til himlen op;

nu stiger lille Haakon | med englene til top.

Guds engle smaa, de vaaker | for vuggebarnets fred;

Gud sign' dig, lille Haakon! | Din moder vaaker med.

Ibsen.

23. Som: H. C. Andersens vugesang „Lille Viggo“.

Det er mørkt, og mens ved midnatstide

livets røst er taus, og stille hei

alle nattens klare stjerner skride,

sover alt — kun fjærigheten ei.

Moderkjærlighet i dunkle dale!

Faderkjærlighet i himmelsal!

Hjertel sank din kjærlighet i dvale,  
rolig! hin dog aldrig slumre skal.  
Her er Betel, porten til Guds rike,  
her Guds engler stiger op og ned,  
englevakten sterk og mild tillike  
alle smaa fil av Guds kjærlighet.

Du som vil de smaa i favnen have,  
taler kjærlig trøst til mødres aand,  
kom til dine smaa med naadens gave,  
læg paa dem din gjennemstungne haand!

Sov da barn, i hyrdens armer rolig!  
Ja og amen bliver hvert hans ord;  
han har lovet eder himlens bolig;  
natten gaar, — det dages over jord. —  
Ester det tykke ved Werels.

## 24.

O Herre Krist, gaf ikke bort! | Bli hos os nu det kvelder fort;  
kom ind, og mig den glæde gjør, | træd indenfor mit huses dør.  
Lad dig nu bede, det er sent! | Du ser det hjertelig er ment,  
og vet du fremfor alle mest | er mig saa hjertens kjær en gjest.  
Du vet hvor det med mig er sat; | det stunder til den sorte nat.  
saa maa ei du som lyset er, | forlate mig i mørket her!  
Hs. op, at jeg kan finde frem | til herberg mit og himmehjem,  
at syndemørkets nat og nid | mig ei forvilder hit og dit!  
Hjærdeles i min sidste nød | hjælp du mig til en salig død!  
O Herre, bli, jeg slipper dig | ei før du faar velsignet mig!  
Fra tykk ved Vandstab.

## 25. Kan synge som den foregaaende.

Guds fred er mer end englevagt, | den regner aldrig fiendens magt  
er lige dyb og lige blid | ved høilys dag og midnatstid.  
Det er den fred med liv og aand | som hjertet finder i Guds haand,  
saa føler det end dødens pil, | det værger sig kun med et smil.  
Det er den fred vor Frelsermand | med angst-sved har bragt i stand  
og da han op til himmels for, | sig efterlod i fredens ord.  
det fredens ord ved daabens bad | den bange sjæl gjør barneglad;  
det fredens ord hver Herrens dag | gjør rolig midt i vaabenbrag.

Du ved det godt, Guds menighed! | det ene tjener til din fred  
 at i dit hjerte og din mund | er troens ord i allen stund.  
 Thi da Guds Søn med freden kom, | det var fun tro han spurte om,  
 for den, og ei for verden al, | Guds naade og Guds fred er fal  
 „Guds fred!“ er overalt paa jord | Vor Herres svar paa troens ord  
 jaa har vi tro, da skal med fred | vi indgaa til Guds herlighed.

Grundtvig.

## 26.

Fred til bod for bittert savn | gav os Gud i Jesu navn,  
 fred os kjøbte med sit blod, | fred os Jesus esterlod,  
 kristendom er i en sum | fredens evangelium.

Fred er kirkens velkomstord | og farvel paa denne jord,  
 i vor daab det til os løb, | skal gjenlyde i vor død:  
 Fred med eder, Herrens fred | nu og i al evighed!

Grundtvig.

## 27.

Saa vil vi nu sige hverandre farvel  
 og ønske: Guds fred vær' med eder!  
 Guds fred med os alle i gry og i kveld,  
 saamange som hjertelig beder  
 at Kristus, Guds Søn, | maa være vor løn,  
 naar vi skal af verden udvandre!

O hjælp os Gud Fader, o hjælp os Guds Søn,  
 saa glade vort løb vi fuldende!  
 Gud Helligaand, himmelske trøster i løn,  
 lad hjærlighedsruerne brænde,  
 at vi kan med lyft | og mod i vort bryst  
 saa hjæmpe at kronen vi vinde!

Marta Clausen.

## 28.

Nødig sige vi: „farvel!“ | men „velkommen!“ o hvor gjerne!  
 Har vi rigtig kjær en sjæl, | er den nær dog i det fjerne.  
 Mødes blik med blik ei mer, | er de kjære smil bortsløine,  
 blik og smil, som ingen ser, | mødes dog med sjælesøine.  
 Morgensol! gjenlys i kveld! | Ungdom! lev i alderdommen!  
 Aanden i hvert sjælt „farvel!“ | gjemmer dog et sjælt „vel-  
 kommen!“

Ingemann.

## 29.

Naar engang i fjerne tider | med vemodig lyft  
 aandens blik tilbake glider | mot vor ungdoms lyft,  
 da vil mindet om hvert mose | med en ungdoms ven  
 smile som en morgenrøde | over livet hen.

Mildt som aftenklokken ringer | i den tause kveld,  
 gjenlyd gjennem sjælen klinger | selv av hvert farvel.  
 Møtets fryd som savnets smerte | smelter stille hen  
 i det haap i kristnes hjerte: | snart vi ses igjen!  
 Ja, det lyder lydt herinde | med en lislig klang:  
 Kristi venner ingensiude | ses for sidste gang!  
 I den store morgenrøde | samles ven med ven.  
 I det store vennemøte | skal vi ses igjen.

D. Arvesen.

## 30.

Herre, ta i din sterke haand | barnet som leker ved stranden!  
 Send du din værdige Helligaand, | at det kan lefe selvanden!  
 Bandet er dypt, og bunden glat,  
 Herre, saar han først i armen fat,  
 drukner det ikke, men lever, | til du det naaderig høver!  
 Moderen sitter i tunge savn, | vet ikke hvor det farer,  
 ganger for døren og roper dets navn,  
 hører slet ikke det svarer. | Tænker som saa: hvor end det er,  
 han og du er det altid nærl! | Jesus, dets lille broder,  
 følger det hjem til moder!

Bjørnson.

## 31.

Ville Guds barn! hvad skader dig? | Tænk paa din fader i himmerig!  
 Han er saa rig, han er saa god. | Ingen kan staa hans magt imod.

O, Gud sej lov!

Foden og klæder, hus og hjem | skalde Guds børn gaa vild om dem?  
 Mennesket lever af Guds ord, | hjemme har børn, hvor fader bor.  
 Fuglen i skov, paa mark og fjeld | synger i gry og saa i kveld,  
 sover saa sødt paa kampesten, | som under tag paa kvist og gren.  
 Ikke den pløier eller saar, | lægger ei op fra aar til aar,  
 dog hvor bønder af hunger dø, | finder den lille fugl et frø.

Jædig er blomsten klædt og boldt, | heiligt at se paa fjeldet gosht,  
ikke den spinder, ei den syr, | drenning er dog dens dragt for dyr!  
Blomst kommer op, og blomst gaar ud, | hvad er vel den for  
himlens Gud  
noget at regne mod de smaa | som for hans aasyn evig staal  
Lille Guds barn i verden her! | Hold dig da til din Fader nærl  
Spørg om hans magt og hjærlighed! | Stol kun paa ham og  
hvil i fred!  
Fæden og klæder nok du faar | af ham imorgen, som igaar,  
og naar hans sol for dig gaar ned, | arver du al hans herlighed.  
O, Gud ske lovl  
Grundtvig.

32.

Mot Herren i det høie | med uskyldstro en dreng ser op,  
som i sin moders øie | og juletræets top.  
Men alt i ynglingaldreens storm  
han saares dypt av Edens orm  
og hestig frem han iler | og tviler.  
Da staar paa solskinshøie | hans barnedrøm med brudekrans;  
i kjærlighetens øie | er troens himmelglans.  
Som fordum i sin moders favn  
han stammer etter Jesu navn,  
og knæler ned og beder | og græder.  
Og straks han dernæst iler | i tvil og kamp mot livets top,  
staar ved hans knæ og smiler | hans barn og peker op,  
han bliver barn blandt barn igjen;  
hvor saa end hjertet drages hen,  
det holdes varmt i bønnen | for sønnen.  
Naar saar av livets vunder | han gammel, træt omkring sig ser  
mot barnehimlens under | han stunder mer og mer.  
Han kom paa sjælens barnevning;  
hans liv saldt inden barnets ring;  
som saadan bort han svæver | og lever.  
Mot barnets lykke stræbes | i jordisk og i himmelsk dragt;  
saalænge det ei dræbes, | har sjælen reisningmagt.  
Hvor manden ofte saldt med skam,

det barnet var som løftet ham.

Om barnet ogsaa slaar sig, | det staar sig.

Hvad stort paa jord blev fundet, | det barnet i os altid fandt;  
hvad varmt i sjæl er rundet, | av barnets graat det randt.

Hvad skjønt som glimt i tanken steg,  
gav barnet i vor sjæl i leg; —  
al verdens flølt er siden | for siden.

Faar barnet bare raade, | saa lever vi i værste nød  
som av Vorherres naade, | der gir i ørknen brød.  
ja, hvad end træffer, selv foragt,  
den gjøres om til troesmagt,  
og lykken bare ildner | og mildner.

Held den som fremad leder  
saa langt at han et hjem er værd;  
ti først et saadant freder | om barnets milde færd.  
Held hvert et ord, som englevakt  
om barnet staar, saa ufor sagt  
det vokser frem herneden | mot Eden!

Bjørnson.

### 33.

Moder, jeg er træt, nu vil jeg sove,  
lad mig ved dit hjerte slumre ind!  
Græd dog ei, det maa du først mig love;  
thi din taare brænder paa mit kind.

Hører er holdt, ogude stormen truer.

Men i drømme der er alt saa smukt,  
og de ørde englebørn jeg stuer,  
naar jeg har det trætte øie luft.

Moder, ser du englen ved min side?

Hører du den deilige musik?

Se, han har to vinger, smukke, hvide,  
dem han sikkert af Vorherre sit.

Grønt og gult og rødt for øjet svæver,  
Det er blomster, engelen udstrør!

Faar jeg ogsaa vinger mens jeg lever?  
Eller, moder, faar jeg naar jeg dør?

Hvorsor trøtter saa du mine hænder?

Hvorsor lægger du din kind til min?

Den er vaad, og dog som ild den brænder;  
moder, jeg vil altid være din!

Men saa maa du ikke længer sukke,  
græder du, saa græder jeg med dig,  
o jeg er saa træt — maa øiet lukke —  
— moder, se, nu kysser englen mig!

H. C. Andersen.

### 34. Den gamle steventonen.

Barnet hører som i ein draum | um himmelens høge salar,  
sigler daa burt paa tankestraum | og trur det med Jesus talar.  
Barnet leikar i sprang og dans | med blomar og rosor fine,  
trur at soli er auga hans, | som stendigt vil paa det sline.  
So det kveldast, og barnet bed | fadervaaret sit lenge,  
trur at høni kann draga ned | englevahti kring sengi.  
Verdi leitar med ljos og lykt | lykken aat alt aa finna,  
barnetrui ho sit so trøgt, | lysringi hev ho inne.  
Verdi freistar um fram ho rekk, | endaa ho stødt maa snaava,  
trui eine i daapen fekk | himmelstigen til gaava.

Janson.

### 35.

Tenk naar engang den taake er forsvundet  
som her sig sørker over livet ned,  
naar dagen, evig klar, er hist oprundet,  
og lys omstraaler hvert av mine fjed!

Tenk naar engang er løst hver jordiss gaade,  
besvaret hvert „hvorsor?“ jeg grundet paa,  
men funde ei med al min grublen raade,  
tenk naar jeg Herrens bei skal klart forstaal

Tenk naar engang hver hjertesorg er slukket,  
hver vunde lægt, og stilset hvert et savn,  
hver smertestaare visket av og sukket  
det dype kvalt i fjærighetens savn!

Tenk naar engang med utildækket øie  
jeg ham skal se som her jeg trodde paal

Tœnk naar jeg hist mit knœ skal for ham vœie,  
naar jeg med tak skal for hans aashn staal  
Tœnk naar engang jeg uten synd skal leve,  
hver tanke ren, hver gjerning uten brøst.  
naar aldrig jeg behøver mer at bæve  
for muligheten av en syndig lyft!  
Tœnk naar engang hvert hjertebaand, som knytte  
til mennesker mig her i støvets land,  
har jordens kaar med himmeriks ombyttet,  
og intet sjælene adskille kan!  
Tœnk naar engang i himlens gyldne sale  
jeg med den ven jeg her paa jorden sandt,  
i lyset om et evig liv skal tale  
og — om det liv der som en drøm forsvant!  
Du blide tanke, tal du til mit hjerte,  
hvergang mig veien tykkes lang og slem;  
du sødt skal dæmpe hver en bitter smerte  
og løkke smilet gjennem taarer frem.

Wegels.

**36.** Som: Ifjor gjætt' eg geiten i djupaste dalom.  
eller: Gladelig vil vi hasseluja kvæde.  
Jeg saa ham som barn med det solrige øie  
i regnbuens glans paa de hjemlige høie;  
han kyssed min kind, og vi leged med stjerne,  
mens korset stod skjult mellem løv i det fjerne.  
Jeg saa ham som yngling i livskraftens morgen,  
da aanden sloi høit imod herlighedsborgen,  
han vinked min sjæl, og jeg glemte det lave,  
hans ild kasted glans paa forkrænkelsens grave.  
Jeg saa ham som mand i den modnere sommer,  
da synderen skalv for den hellige dommer,  
da hjertet slog tungt, og min isse var sørket,  
og dødstanken strengt havde livsmødet lønket.  
Først da fik jeg kjende hans salige naade,  
først da løstes korsets, forargelsens gaade,  
først da lærté hjertet at favne den byrde  
som han har mig rakt, den forbarmende hyrde.

Først da har jeg sagt ham hvad før jeg ei vidste  
 at han er den første og bliver den sidste,  
 først da har jeg sagt at med ham vil jeg følge  
 i liv og paa dødens den rullende bølge.

Først da har jeg sagt at til ham vil jeg ile,  
 som grædende barn ved hans bryst føge hvile;  
 hos ham vil jeg mig og min usselhed sjule,  
 kun da fris jeg ud af fortabelsens hule.

Og engang jeg ser ham naar lyset nedbrænder,  
 da rækker jeg mod ham de segnende hænder.  
 Naar hjertet staar stille, og viet vil brioste,  
 da hilser jeg ham med et smil, med det sidste.

Birkedal.

**37.** Som: Kom hit til mig enhver især.

O sat jeg, som Maria sat, | med troens blit saa barneglæd  
 op i min Frelsers øie, | sat saa ved morgen og ved kveld,  
 inddraf hans ord med tørstig sjæl, | jeg glemte al min møiel  
 Var det min bedste morgendrik, | var det naar jeg til hvile gif,  
 min dug og aftensvale, | da lærte jeg vel mer og mer  
 om al min trang, min sjæls begjær, | med frelser min at tale.  
 Da blev det vel og mere let | at vandre glad og virke ret,  
 da blev mig visdom givet, | da kjærlighet i hjertets grund  
 og lovsangs toner i min mund | utsprang til lyft for livet!  
 Her er jeg, Herre, hjertensven! | Tal du, saa taler jeg igjen,  
 sjønt jeg er lav og ringe, | og du almægtig, høi og stor!

Jeg giver dig dit eget ord, | selv kan jeg intet bringe.  
 Du siger jeg har barnekaar | evindeligt hos Fader vor,  
 du selv det til mig kjøptel! | Du siger at din egen aand  
 utløser mig av dødens baand, | til livet han mig døptel  
 Livsalig ord er i din mund, | livsalig er hver stille stund  
 hos dig paa barnesædel! | Der faar vi mod, der faar vi lyft  
 uti dit navn og ved dit bryst | til „Fader vor“ at bedel!

M. Weyelsen.

**38.** Som: Naar solen ganger, eller egen melodi.

Den store mester kommer, fuldkjærlig er hans id,  
 han sidder ved smeltebigrten og lutrer solvet med flid.

Det sieblik han venter og agter kjærlig paa,  
naar klarlig hans eget billed vil dybt i sjølvspeilet staa.  
Den store mester kommer, han smelter sjæl og sind,  
han sidder ved hjertegruben og ser i sjælen ind.  
Og har i hjertedybet sit billed klart han set,  
saa glædes den høie mester, da er hans gjerning alt sket.

Ingemann.

## 39.

Urolige hjerte! | Hvad seiler dig dog?  
Hvi gjør du dig smerte, | du ei har behov?  
Er han ei vor faber, som raader for alt!  
Er ei vore taarer og hovedhaar talt!  
Har os ei den bedste til venner udvalgt!  
Har ei med de færre | vi fagreste haab!  
Hvad sagde vor Herre | til os ved vor daab?  
Var ikke det ordet som passer kun sig  
til dem der indtræder i Guds himmerig:  
Fred være med eder! „Fred være med dig!“  
Hvad kan dig vel skade, | min sjæl, med Guds fred!  
Guds engle er glade | for evig derved.  
Hun holder for døren, den deiligeste brud,  
vil ei du mod hende med glæde gaa ud,  
med favntag udbryde: velkommen fra Gud!  
Urolige hjerte, | luk op for Guds fred,  
soni dulmer al smerte | og smiler derved!  
Guds fred er en dronning han selv giver pris,  
hvo hende mon hylde, i sandhed er vis,  
hvor hun har høisædet, er Guds paradis.

Grundtvig.

## 40.

Herrrens røst, som aldrig brister, | lært mig har hvad og jeg tror:  
Alt hvad for hans skyld jeg mister | faar igjen jeg paa hans ord.  
Inde over ham jeg glemme | med mig selv mit eget nu,  
hos min Gud jeg var da hjemme, | kom soni mit hans liv i hu.  
I fun altid sjælens øie | stadig til vor herre vendt,  
da paa evighedens høie | pinse-blus for mig var tændt.

Da vidaaben stod Guds Eden | for mit øie og min fod,  
 i Guds-haven med Guds-freden | lys jeg drak af livets flod.  
 Vilde jeg af intet vide | uden Kristi kjærlighed,  
 da var mine faar saa blide | som min Guds, der alting ved.  
 Fil mit hjerte ret at finde, | uden ham er alting dødt,  
 da var han i hjertet inde | med Guds-livet evig født.  
 Dog i Jesus Kristus navnet | alt er skjænket den som tror,  
 deri hjertet bod for savnet | finder med Guds aand og orb.

Grundtvig.

## 41.

Jeg fik en trøst da byrden tungest laa;  
 mit vaade blik et deiligt billed saa;  
 jeg spurgte: „Gud, hvi trykker forset ned?“  
 Et svar han gav som skjænked hjertet fred.

— „Dit kors? det er et favntag — jo saa ømt  
 et favntag som al verden ei har drømt;  
 det taler om: du vandt et barnenavn;  
 det eier hvile blød trods saar og savn!“

Et „favntag“? Ja, nu fatter jeg det grant:  
 Et favntag barnet hos sin fader fandt.  
 Naar han den spøde trykker til sin barm,  
 da er der tilslugt i den sterke arm.

Ta kan det se, den sterke kjærlighed  
 omfavner mere fast, end selv den ved;  
 og barnet smørre fig og græder smaaat,  
 skjønt kjærligheden mente det saa godt.

Ja, jeg er svag, derfor jeg føldte graad,  
 da forset saared med sin skarpe braad.  
 Mit kjød gjør ondt, men aanden takker til  
 at du, min fader, saa mig favne vil.

Dog beder jeg, min sjæl er syg og mat,  
 reæk livets rose mig i dødens nat!  
 Skal forsets favntag end mig boie ned,  
 lad mig dog smage: det er kjærlighed!

Nittredal.

## 42.

Et kors det var det haarde, trange leie  
som jordens børn gav frelseren i eie;  
kun had til bolster og kun haan til hynde  
sik han der ikke kjendte til at synde.

Nu vaier korset høit i folkets banner,  
og by ved by en korsets kirke stander;  
mod gyldne kors sig astensolen bryder,  
og korsets ord fra tusind tunger lyder.

I kirkens forsgang for det høie alter,  
der mødes ung og gammel, fløil og pjalter;  
i kirkens forsgang under ranke søiler  
gaar klang af daabens vand og gravens nøgler.

Ta korset kneiser over land og bølge,  
og hvo vil ikke Jesu indtog følge?

Dg alle kommer de med palmegrene,  
men hvo vil være Simon af Cyrene?

Det er saa let at lægge kors paa andre,  
det er saa tungt med korset selv at vandre;  
men vil du favne ham i astenfreden,  
saa maa du følge ham i middagsheden.

Bel dig som gif med ham i livets trængsler,  
for dig gaar dødens port paa lette hængsler.  
Bel mig, om stav jeg kan af korset stjøre,  
da gaar jeg let hvor veiene er svære.

Chr. Richardt.

## 43. Som: Lær mig, o slov, at visne glad.

suk igjennem verden gaar, | ei verden selv det suk forstaar  
som klager fra dens hjerte; | hvor høit den ler og larmer, dog  
der bor i hjertets dybe frog | en svar, en lønlig smerte.  
Den, kristen, du det suk forstaar, | hvori al verdens hjerte slaar,  
thi det har syldt dit eget; | ja, du forstaar den sagte røst,  
da for din Herres føde trøst | dit suk, din sorg er veget.  
In sjæl har hørt det ord fra Gud; | som toner i al verden ud  
om livet af hans naade. | For livets krefter i din aand  
er brudt og løst din tunges baand; | Guds ord har løst din gaade.

I verdens ørf, i golde støv | gaar Adamsætten sum og døv  
 og blind for livets strømme. | Fra himlen lyder Herrens ord  
 om lys og liv paa dunkle jord; | men verden gaar i drømme.  
 Kun naar Guds „luk dig op“ i sind | staar ned som han og trænger int  
 det lyssner over dale; | da strømmer livets flod i aand,  
 og læben uden tungebaand | om himilens lyst kan tale.

Oldenborg.

## 44.

Eg saag bert attende, der tyktest alsting nott,  
 Det vart meg trøngt um bringa. Men daa ei reyst tolk aat:  
 Sjaa fram og ei attendel det hjarta stundar paa,  
 kann henda du enno under soli kann naa!  
 Lat blylgjone renna og lauv for vinden gaa,  
 daa elvi ikkje trøntnar, og skogen sprett endaa.  
 Lat soli seg myrkja og maanen minka av,  
 snart sol og maane stiger like heile av hav.  
 Lat renna, lat søkka i botnlause elv,  
 det liv som aldri døyr, det er sjæli daa sjælv:  
 og kann kje sjæli døya, kva stundar du vel paa?  
 Daa gjer me alt so godt som i paradiset staa.  
 Der livstreet veks, ei fjelde upp seg giv,  
 ho ber igjenom heimen ei aar av evigt liv;  
 daa mun kje havet eldaast, og jordi stender yngd  
 kvar sumar like fager med ber og blomar thyngd.  
 Ein drope bert av fjelde, der frisk fram ho gjekk,  
 ein blome bert av greini, der livsens eple hell,  
 daa skal kje haaret graana ell' sinnet verta tungt,  
 men hjarta brenner evig so følt og so ungt.  
 Og dit vil hugen stunda som livskjelda renn;  
 der livstreet blomde, der blomer det enn.  
 Sjaa fram, men ei attendel det sjæli stundar paa,  
 kann henda du ein gong under soli kann naa,  
 Og naar under soli ei sjæli det ho vil,  
 so er det andre soler og andre stjernor til,  
 og sloknar alle soler og stjernor um aar,  
 daa livsens fjelde springer i dag som i gaar.

Ingemann (ved Bøhn).

## 45.

Jeg har haaret lerkens vinge, | jeg har sunget høit dens sang.  
 Jeg har følt jeg skal mig svinge | ind i paradis en gang.  
 Jeg har følt jeg har funn hjenime | der hvor sang og glæde bor,  
 EKKO af min ungdoms stemme | evig følger mig paa jord.  
 Vad funn graad mit oie blinde! | har min sjæl sin vinge blot  
 skal jeg atter veien finde | til min ungdoms lyse slot.  
 Daar jeg frem med hævet pande | syngende i mørket gaar,  
 ved jeg at i dødens lande | springer atter ud en vaar.

Røsing

## 46. Som: Ifjor gjætt' eg geiten i djupaste dalom.

Det stiger ein sukk hver heimen sovida,  
 der tidene vendast og ættene kvida,  
 kvi fer daa all venleike stundom so ille?  
 Kvi gjenger so ovmykje liv daa til spille?  
 Der veks uti grendom so livlege flokkar  
 med leikande mod og med vonfusle toffar,  
 um stokkute stunder er flokkane skilde,  
 og mange kom aldri so langt som dei vilde.  
 Det kveikjest eit Ijos i ein mødeleg flugge,  
 og grendene fer det ned fagnad og hugge,  
 det dimmest og sloknar naar mest ein det trenger;  
 kvi kunde det Ijoset daa ei standa lenger?  
 Eit hjarta som nyst hever maken fin funne,  
 er rikar' enn den som eit land hever vunne;  
 men maken fell fraa, og all fagnad forgjenger;  
 kvi kunde den fagnad daa ei vara lenger?  
 Det kjemer ei stemme med kjenningar saman;  
 di lenger det varer, di meir er det gaman.  
 Men skilnaden kjemer, og fagnaden gjenger;  
 kvi kunde den stemma daa ei vara lenger?  
 So hever det gjenge i framfarne tider  
 med ætter som eldest og glohmdest umsider.  
 Dei spurde kvi ingen kunn læra sin lagnud  
 og tyda sin hug til ein endelaus fagnad.  
 Men ovan av høgdom ei royst hever jvara  
 og mannen mot utsol og vonløyse vara.

Og øttene lærde det ord som dei fingo,  
og glad i sin hug utor heimen dei gingo.  
Og faasengt i gisningar mannsbarnet grever;  
hans umsyn i uppheimen verter for snæver;  
med alt som han grundar, han kjem ikkje lenger.  
og stødt til det heilage ordet han trenger.

Ivar Aasen.

## 47.

Eg tenkjer paa so mangein slokna dag,  
og slikom sky og stodd for vindens drag  
so gamall daarskap gjenom minnet jagar.  
Det godt eg stundom gjorde daa og daa,  
er her og der ein flekk av himlens blaa,  
som fram igjenom skoddeheimen dagar.

Eg frissnar upp og kjänner meg som ny.  
Men so i ville jag kjem etter sky,  
og himlens blaa for meg vert etter burt.  
Det graanar kring meg, og eg fryser bleik;  
det bit i bringa at eg var so veik,  
at slett i striden min eg synnda turvte.

Aa minnast hat og harm er sjukt og saart.  
Det dagar upp og lagar seg til klaart;  
og sky og stodd som røyk til himmels fara,  
og alle dei eg elskar, stiger fram  
fraa blaae djup ved myrke shar-tram  
og paa dei gamle spursmaal kjærlegt svara.

Dei dalar ned og leikar til og fraa  
og med den gamle elsker paa meg sjaa,  
og kvistrar til meg um dei gamle tider.  
Det heile liv kjem att i solblank dag  
med tungsim i sitt sagre andlitsdrag.  
D' er sott, um endaa det i hugen svider.

Binje.

## 48. Den gamle steventonen.

Heimen er baade vond og god, | det skiftar med sut og gaman.  
Høv er den som med same mod | kann taka mot alt tilsaman

Begen ligger so ymst til | med staup og store frokar.  
 Ein kjemer der ein ikkje vil | og fram i mange flokar.  
 Sveinen stemner i vegen radt | med store voner i barmen;  
     han møter ymst ein bakke bratt, | han møter stundom harmen.  
 Im ei stund han før ein stor, | det hever sit gamle gjenge.  
 Gleda gløymest fyrr du trur, | men forgene siter lenge.  
 Kjem han sturen i verdi ut, | so før han liten sagnad;  
     ho snur seg burt ifraa all fut; | so klagar han paa sin lagnad.  
 Han laster verdi, som er so snar | fraa forg til leik aa venda.  
 Han gløymer lett at det same var | hans eigen hug kann henda.  
 Strenge dagar maa koma paa, | men etter koma dei milde,  
     den største hugnad me stundom faa | der minst me vona vilde.  
 Lauvet fell um hausten av, | um vaaren atter det spretter,  
     dauden herjar um land og hav, | men livet hjem alltid etter.  
 Stormen sopar i skogom hardt, | so tre og kvistar brotnar;  
     men grøne kvister vil renna snart | av rotom til dei som rotnar.  
 Hjært er livet med all sin harm; | det flaarnar alt som det gjenger.  
 Men endaa treng eg ei von i barm | um eit som varer lenger.

Ivar Aasen.

## 49.

Altid freidig naar du gaar | veie Gud tør kjende,  
     selv om du til maalet naar | først ved verdens endel  
 Aldrig ræd for mørkets magt! | stjernerne vil lyse;  
     med et fadervor i pagt | skal du aldri ghe.  
 Kjemp for alt hvad du har hjært, | dø, om det saa gjelder,  
     da er livet ei saa svært, | døden ikke heller!

Chr. Richardt.

## 50.

Klokkerne ringe til kirke, og gjøgen ringer tilskovs,  
     her som hyst er livslykt at være;  
 Skoven og kirken har svalhed begge to,  
     og hvælver sig begge til Guds øre.  
 Svalen bygger rede mod kirkens stille tag,  
     men kvidrer over marker og enge;  
 Som den vil jeg helde mit hoved til Guds hus,  
     men derude vil jeg slaa mine strenge.

Chr. Richardt

**51.** Kan synge som: Apostlene sad i Jerusalem.

Nu ringer alle Klokker mod sy, | det timer i fjerne riger;  
 hver sondagsmorgen høit paam | stor glæde mod himlen stiger.  
 Det toner med lov og pris og bøn | fra jord mod paradishaven;  
 det var en sondagmorgen sjøn, | vor frelses stod op af graven.  
 For os han i gravens dyb steg ned; | han gif til de dødes rige;  
 til livet med stor herlighed | han vilde for os opstige.  
 Al verdens glæde begravet laa; | nu syndes vi alle dage;  
 den glæde sondagsolen saa, | den har i verden ei mage.  
 Der sad en engel paa gravens sten | blandt liljer i urtehaven;  
 han peged ned sin palmegren | hvor Jesus stod op af graven.  
 Og der blev giæde paa jorderig, | lig glæden i engles himmel;  
 livskongen løster op med sig | til livet sin barnevrimmel.  
 Guds børn skal holde med engle bøn | med jubel i paradishaven.  
 det var en sondagmorgen sjøn | vor frelses stod op af graven.

Ingemann.

**52.**

Syggelig, rolig, | Gud, er din bolig, | inderlig sjøn!  
 Ø hvor mit hjerte | længes med smerte, | suker i løn  
 ester at gjeste din helligdom prud,  
 ester at bo hos den levende Gud!  
 Godhedens kilde! | aarle og silde | gjestmild er dul  
 Ved dine sale | spurv møder svale, | kom det ihu:  
 Som ved dit alter den kvidrende fugl  
 und i dit tempel din tjener et sjull!  
 Hos dig at bygge | høieste lykke | faldes med ret:  
 der lyster tunge | altid at sjunge, | bliver ei træt,  
 jubler i himlen med englene da  
 glædens det evige hallelujal!  
 Alt dog hernede | lykkelig hede | skal hvo som tror:  
 i himmerige | tør han indkige | frit paa dit ord.  
 Ja i hans hjerte fra taarerernes dal  
 trappe du bygger til himmelens sal.  
 Lykkes og trives, | styrkes, oplives | skal dine smaa,  
 vokse i krester, | stige derefter, | himlene naa,  
 himle, hvor øjet som græder ei mer,  
 gudernes gud i sin herlighed ser!

Gi vil jeg hytte, | Gud, i din hytte | betlerens plads  
bort for det sæde, | stolte beklæde | høit i palads:  
godt ikke flettes hvem Gud haver kær!  
lavt er ei bænket, hvem du sidder nærl

Grundtvig.

## 53. Egen melodi.

I himlene rækker din mistundhed, Gud, | din trofasthed naar dine  
fther; din retsærdshaand over bjergene ud | er strakt, over dale og byer.  
om himlenes favn er din kærlighed, Gud, | som havenes dyb  
dine domme; til frelsen fører du sjælene ud, | vil stabningens suk ihukomme.  
vor dyrebar er dog din mistundhed, Gud, | hvor menneskebørnene  
bygge! S mulm er kærlighedsvinger bredt ud, | vi sjuler os under dens  
skygge. i kvæger i ørken den tørstende sjæl, | du bjerger den bævende due;  
hos dig er livets det evige væld, | og lys i dit lys skal vi stue.

Ingemann.

## 54.

Sig mig den gamle saga, | den bedste som jeg ved,  
om Jesus og hans øre | og om hans kærlighed!  
Sig mig den kun saa simpelt | som barn paa fire aar,  
for jeg er syg og saaret, | og lidt jeg kun formaar.  
Sig mig den blot saa sindig, | jeg fatter den saa sen,  
den underfulde frelse, | Guds raad mod syndens mén!  
Sig mig den mange gange, | jeg glemmer den saa let!  
Af, morgenduggen tørres | naar solen brænder ret!  
Sig mig den mildt og stille | med alvors dybe røst,  
husk paa jeg er den synner | som Jesus har forløst!  
Sig mig den gamle saga, | den bedste som jeg ved,  
budskabet uden mage | om Jesu kærlighed!

Sankey ved Brandt.

## 55.

Julen har englebud, | vi med fryd  
os barnlig paa Gud Fader, forlader;  
vi var i nød saalænge, | dog hørte han vor ben.

han ved hvortil vi trænge, | vor frelser blev Guds Søn;  
thi vil vi alle sjunge, | med hjerte og med tunge,  
et: **Ere** være Gud | for sit julebud!

Ret i en salig tid | kom han hid;  
da glemte deres møde | de døde,  
da de sik det at vide | at født var folkets ven,  
som tog vor sorg og kvide | og gav os fryd igjen,  
gik ned for os i døden, | som sol i aftenrøden,  
og stod i morgengry | op for os paanh!

Sorg er til glæde vendt, | flagen endt!  
**I** lovsang hændes fryden | paa lyden!  
Syng med Guds engleskare | paa Jesu fødselsdag  
om fred og ingen fare, | Gud faders velbehag,  
som vil al sorgen vende | til glæde uden ende,  
bær os paa barnevis | ind i paradis!

Grundtvig.

**56.** Synges som 67.

Glade jult! hellige jul! Engle flagrer bag fly i fjull  
Hid de flyver med paradiesgrønt,  
hvor de ser hvad for Gud er sjønt,  
::: lønlig iblandt os de gaar! :::

Julesfryd! evig fryd! Hellig sang med himmelfst lyd!  
Det er engle som hørderne saa,  
dengang Vorherre i krybben laa.  
::: Ewig er englenes sang! :::

Fred paa jord! Fryd paa jord: | Jesusbarnet iblandt os kor  
Englene sjunger om barnet saa smukt;  
han har os himmerigs dør oplukt!  
::: Salig er englenes sang! :::

Salig fred! himmelfst fred! | toner julenat til os ned,  
englene flyver til store og smaa,  
sjunger om ham som i krybben laa;  
::: fryd dig hver sjæl han har frelst! :::

Ingemann.

**57.**

Velkommen igjen, Guds engle smaa, | fra høie himmel-sale,  
med deilige solskins-klæder paa, | i jordens sygge-dale!

Trods flingrende frost godt aar I spaa  
for fugl og saed i dvale!

Bal mødt under sky paa kirkesti, | paa sne ved midnatstide!  
Udbære vor jul ei nænner I, | derpaa tør nok vi side,  
o ganger dog ei vor dør forbi, | os volder ei den kwide!

Med venlige øine himmelblaa | i bugger og i senge  
vi puslinger har i hver en vraa, | som blomster gror i enge,  
o synger for dem som lerker slaa,  
som hørt de har ei længe!

Saa drømmer de sødt om Betlehem, | og er det end forblommet,  
de drømmer dog sandt om barnets hjem,  
som laa i krybberummet:

de drømmer, de leger jul med dem | hvis sang de har fornrummet!

Da vaagner de mildt i morgengry, | og tæller mer ei tinier,  
da hører vi julesang paany, | som sig med hjertet rimer,  
da flinger det sødt i høien sky, | naar jule-klokken kimer!

Da vandrer Guds engle op og ned | paa salmens tone-stige!  
Da byder Vorherre selv Guds fred | til dem den efterhige!  
Da aabner sig himlens borgeled, | da kommer ret Guds rige!

Grundwig.

## 58.

Jeg er saa glad hver julekveld, | ti da blev Jesus født,  
da lyste stjernen som en sol, | og engler sang saa søtt.  
Det lille barn i Betlehem | han var en konge stor,  
som kom fra himlens lyse slot | ned til vor arme jord.  
Nu bor han vel i himmerik | — han er Guds egen søn —  
men husker altid paa de smaa | og hører deres bon.  
Jeg er saa glad hver julekveld, | da synger vi hans pris;  
da aapner han for alle smaa | sit sote paradis.  
Da tænder moder alle lys, | saa ingen krok er mørk;  
hun figer: stjernen lyste saa | i hele verdens ørk.  
Hun figer at den lyser end | og slukkes aldrig ut,  
og hvis den skinner paa min vej, | da kommer jeg til Gud.  
Hun figer at de engler smaa | de synger og idag  
om fred og fryd paa jorderik | og om Guds velbehag.  
O god jeg kunde synge saa, | da blev vist Jesus glad;  
ti jeg jo ogsaa blev Guds barn | engang i daabens bad.

Jeg holder av vor julekveld | og av den Herre Krist,  
og at han elsker mig igjen, | det vet jeg ganske vist.  
O, Gud ske lov!

Marie Wegelsen.

**59.** Som: Guds menighet syng for vor skaper i Løn.

Guds engle i flokk synger lisflig i kor, | som den første jul,  
om barnet, gudsbarnet, som fødtes paa jord:  
om Jesus, vor helt og vor herre!  
Guds-folket paa jord! tager barnet i favn, | som den første jul!  
Med fred kom vor Frelser i Faderens navn:  
vor Jesus, vor helt og vor herre!  
Al æren er Guds over høieste sky, | for den glade jul!  
J billede sit har han skabt os paa ny  
med Jesus, vor helt og vor herre.

Grundtvig.

**60.** Som: Kirken den er et gammelt hus.

Navnet som klinger sott idag | alle Guds venner til glæde,  
gav os med kjærlig tungeslag | glædelig nytaar at kvæde.  
Deilige ved det et naadens aar | kronede støvets hvitehaar,  
skapte sig lov blandt de spæde.  
Glædelig nytaar! saa idag | ogsaa min hilsen skal klinge!  
Er end min løbes røst kun svag, | dragten jeg eier, kun ringe,  
hilse jeg kan dog i hans navn, | som for vor ringe fødestavn  
nytaar fra Gud lot indringe.

Signe da Gud i Jesu navn | aaret idag vi begynde!

Han aande liv i barnets favn, | give det klarhet og ynde!  
Signe hver moders vuggesang, | signe de svakes trætte gang  
som sig til hvile maa synde!

Fædre og mødre signe Gud | særlig med visdom at frede  
tidlig om aandens frikke stud, | han har indplantet de spæde!  
Hjælpe dem, saa med kjærlig tugt | vinde de maa med fjædet bugt,  
englene deres til glæde.

Glædelig nytaar da fra Gud | alle Guds venner tilsammen!  
Han dele nytaarsgaver ut | alle til lyft og til gammien,  
lyse i fred det aar som svandt, | signe det ny som etter randt!  
Herre mislunde dig! Amen!

Neitan.

## 61.

Hil dig Frelser og Forsoner! | verden dig med torné kroner;  
 du det ser jeg har i sinde | rosenkrans om kors at vinde,  
 giv dertil mig mod og held!

For dit ansigt vil jeg trøde, | thi jeg tror du er tilstede;  
 jeg tilbeder dig i støvet, | fordi ren, som guldet prøvet,  
 du er dog mistundelig.

I dit røde hav jeg havner, | dine fødder jeg omfavner;  
 thi ei stolt du mig foragter, | mig fra forsæts træ betragter  
 du med dyb medlidenhed.

Af hvor fattig! af hvor nøgen! | Gruelig er med dig spøgen.  
 Men jeg ved: for det at side | født du blev ved midnatstide,  
 selv du valgte forsæts skam!

Hvad har dig hos Gud bedrøvet? | og hvad elsked du hos stæret  
 at du vilde alt opgive | for at holde os i live,  
 os dig at meddele hel?

Kjærigheden, hjerte-gloden, | sterkere var her end døden:  
 Heller giver du end tager, | ene dersor dig behager  
 forsæts død i vores sted.

Af nu føler jeg tilfulde | hjertets haardhed, hjertets fulde;  
 hvad udspang af disse fjelde, | navnet værdt til at gjengjælde,  
 frelsermand, din kjærlighed?

Dog jeg tror: af dine vunder | væld udspang til stort vidunder,  
 mægtigt til hver sten at velte, | til isbjerge selv at smelte,  
 til at tvætte hjertet rent!

Dersor beder jeg med taarer: | led den ind i mine aarer,  
 floden som kan klipper velte, | floden som kan isbjerg smelte,  
 som kan blodskyld tvætte af!

Du som har dig selv mig givet, | lad i dig mig elské livet,  
 saa for dig kan hjertet bænke, | saa kan du i mine tanker  
 er den dybe sammenhæng!

Skjønt jeg maa som blomsten visne,  
 sjønt min haand og harm maa isne:  
 du, jeg tror, kan det saa mage | at jeg døden ei skal smage,  
 du betalte syndens sold.

Ta, jeg tror paa forsæts gaade, | gjør det, Frelser, af din naadel  
 Staa mig bi naar fienden frister!

Ræl mig haand naar viet brister!  
Sig: vi gaan til paradis!

Bernhard av Clairvaux ved Grundtvig.

### 62. (341.)

Mindes vi en fuldstro ven i det fjerne alle dage,  
ønskende han snart igjen vende maa med fryd tilbage.  
Frelser, i dit vennelag mindet er en hovedsag.  
For vor trang du sank til jord, gif for vores sthld i døden,  
til vort gavn du høit opfor, kommer os til hjælp i nøden,  
bad os selv udtrykkelig: venner mine! mindes mig!  
Naar da om dit nadverdbord trindt og tæt vi tager sæde,  
med den tro at i dit ord du er sandelig tilstede,  
mindet dit er glød i bryst, har paa læben engle-røst.  
Jesus Kristus! fuldstro ven, skab da i os hjerter fromme,  
som til snart vi ses igjen, saa dig altid ihukomme,  
søger livet i dit navn, finder glæden i din favn.

Grundtvig.

### 63. Som: Op alle som paa jorden bor.

Syng høit, min sjæl, om Jesu død! | Han saldt ei seierlos;  
thi hans „fuldblægt“ saa mægtig lød  
::: at helved stjælv og gøs. :::  
Den er fuldført, det feiler ei, | den naadens verden ny,  
og banet er hans lange-vei | ::: til tronen over sky. :::  
Det kors der rødmer af hans blod | som vidste ei af svig,  
en trappe er til tronens fod | ::: som staar urøffelig. :::  
Syng høit, Guds folk: det er fuldblægt, | min frelsjer prisen vandi,  
Al verden ham er underlagt | ::: hvis blod paa korset randt. :::  
For Jesu navn hans fiender sky, | og styrter for hans sværd,  
mens kronen vinke over sky | ::: den mindste ham har kjærl :::  
Fra engelsk ved Grundtvig.

### 64. Som: Paa sit kors i dødens smerte.

Under korset stod med smerte, | stod med gjennemboret hjerte,  
Jesu moder dødningbleg! | Solen sortned da han daaned,  
sorte hjerter ham forhaaned, | pine hans var dem en leg.

Kirken med sit moderhjerte, | Fjender bedst Marias smerte,  
 under kors og verdens spot; | men ens død for alles brøde  
 galden nu dog kan forståde, | alting gjorde Jesus godt!  
 Vrist da aldrig, moderhjertet! | Drukne kan du al din smerte  
 i din Frelsers fjærighed! | Hvad end børnene maa lide,  
 Guds enbaarne ved din side! | Lyser over dem sin fred!  
 Freden til sin moders hjerte! | Jesus vandt ved dødens smerte,  
 den er kirkens stat og pris; | for den fred hans kjæmper strider  
 med den fred hans vidner liber, | gaar med den til paradis!  
 Vær velsignet, moderhjertet! | Vær velsignet, modersmerte!  
 Vær velsignet, kvindebryst! | I hos Gud har fundet naade,  
 vandt ved Kristi korsets gaade, | hvad I savned: evig trost!  
Stabat mater ved Grundtvig.

### 65. Som: Op alle som paa jorden bor.

Udrust dig helt fra Golgathal! | Løft høit dit røde stjold!  
 Thi synd og død, du ser det, ja! | :: Angriber mig med vold! ::  
 Løft høit dit glavind i din harm! | mod dem som trodser dig!  
 Nedstyrt dem med en vældig arm! | :: fra lyset og fra mig! ::  
 Da skal jeg, sikker ved din haand, | ei frygte døden mer;  
 og glad ser da min frelseste aand! | :: paa sit nedbrudte ler! ::  
Joh. Ewald.

### 66.

Frelseren er mig en hårde god, | hos ham skal jeg intet savne;  
 Lammet hviler ved hårdens fod, | nævnes med fjærlige navne.  
 Saaret jeg flyded fra ulvens tand, | mit blod til hans fod er rundet,  
 selv han bar mig til kildens rand, | der har jeg lægedom fundet.  
 Hovedet hviler jeg i hans stjød, | jeg læskes af livets vande;  
 palmen fjøler mig dagens glød, | svaler min brændende pande.  
 Skal jeg end vandre til ormes land | og gaa gjennem dødens skygger,  
 hos mig vandrer i skyggen han, | lyser hvor rædselen bygger.  
 Id fra forraadnellsens hjem jeg gaar, | forbarmelsens haand mig frøeger;  
 hos mig fjærigheds fyrste staar, | rækker mig saligheds bæger.

Ingemann.

### 67.

Iforsagt, vær paa vagt! | Jesus haver det alt fuldbragt.  
 Han har vundet det store slag, | satan bundet til dommedag,  
 :: aabnet os himmerigs port. ::

Uforsagt, vær paa vagt! | Jesus haver det alt fuldbragt.

Snart han kommer at hente sin brud  
fra det fremmede land til sin Gud,  
::: hjem til sin himmelske fred. :::

Uforsagt, vær paa vagt! | Jesus haver det alt fuldbragt.

Hør du lun olie i dit far, | brænder din lampe lun lys og klar,  
::: kan du ham møde med fryd. :::

Uforsagt, vær paa vagt! | Jesus haver det alt fuldbragt.

Han kan dig trøste i al din ve, | han er dig nær, som Guds engle se,  
::: Jesus, din trofaste ven. :::

Klokken slaar, tiden gaar, | evigheden os forestaar:

lad os da bruge den kostbare tid, | tjene Vorherre med al vor stid  
::: saa skal vi nok komme hjem! :::

Agerbæk.

### 68.

Krist stod op af døde | i paaske-morgenrøde!

Thi synger lydt og sjæleglad | hans menighed i allen stad:

Være Gud i det høie!

Krist stod op af dødel | Aftonet var vor brøde!

Thi synger o. s. v.

Krist stod op af døde! | I himlen vi ham møde!

Thi synger o. s. v.

Grundtvig.

### 69. Synges som 4 eller 106.

Som foraarssolen morgenrød | stod Jesus op af jordens skjød,  
med liv og lys tilligel | Derfor saa længe verden staar,  
nu efter vinter kommer vaar, | livsalig i Guds rige!

Som fuglekor i mark og lund | lovsynger vaar i allen stund  
med sine toner sode, | saa alle tunger trændt om land  
lovsynger dødens overmand | i paaske-morgenrøde!

Som blomster alle staa i flor, | som skoven grønnes, fornæt grøt,  
ved vaarens fræster milde, | saa blomstrer alt i Jesu navn  
og bærer frugt til folkegavn, | som aarle, saa og silde!

Grundtvig.

### 70. Synges som 68.

Jesus, himmelfaren, | høit over engleskaren

nu sidder ved Guds høire haand | og sender os sin Faders Aand  
Bøier alle kne for vor Frelser!

Jesus, himmelfaren, | udsender engleffaren  
 al jorden rundt til sine smaa | at vinke dem til himlens blaa!  
 Boier alle knæ for vor Frelser!  
 Jesus, himmelfaren, | dog midt i folkestaren  
 uddeler himlens vin og brød, | er med sit folk i liv og død!  
 Boier alle knæ for vor Frelser!

Grundtvig.

## 71.

Den signede dag som vi nu ser | med blide til os opkomme,  
 den lyse af himlen mer og mer | os alle til lyft og fromme!  
 Det kjendes paa os, som lysets børn | at natten den er nu ommel  
 Den signede stund, den midnats tid | vor Herre han lod sig føde  
 da klanned det op i øster-lid | til deilige morgenrøde,  
 da lyset oprandt som jordens bøld | skal lysne ubi og gløde.  
 Om levende blev hvert træ i stov, | og var saa hvert blad en tunge,  
 de kunde dog ei Guds naades lov | med værdelig røst undsjunge;  
 thi evig nu Skinner livsens lys | for gamle og saa for unge.  
 Thi takker vi Gud, vor Fader god, | som fuglen i morgenrøde,  
 for dagen han os oprinde lod, | for livet han gav af døde!  
 for alt paa vor mark i tusen aar, | der grode til sjæle-føde!  
 Du sagtelig frid, du pinsedag, | med straaler i frans om tindel  
 hver time til Herrens velbehag | som bække i eng henrinde,  
 til frydlig sig tilsidst de sno | op under de grønne linde!  
 Som guld er den aarle morgenstund, | naar dagen opstaar af dode.  
 dog kysser os og med guld i mund | den lisflige aftenrøde,  
 saa tindre end maa det matte blik, | de blegnende kinder gløde.  
 saa reiser vi til vort fædreland | der ligger ei dag i dvale,  
 der stander en borg saa prud og grand | med gammen i gyldne  
 saa frydlig der til evig tid | med venner i lys vi tale! [sale;  
 Bed Grundtvig.

## 72. Som: O Jesus, for din pine.

No livnar det i lundar, | no lauvast det i lid,  
 den heile skapning stundar | no fram til sumars tid.  
 Det er vel fagre stunder | naar vaaren kjem her nord,  
 og etter som eit under | nytt liv av daude gror.  
 Guds kyrfje lysa skulde | som høgt paa berg ein stad,  
 med sumar utan kulde | og utan soleglad.

Guds ord vel alltid lyser, | den sol gaar aldrig ned,  
 det hus som anden hyscer, | ligg stødt i lys og fred.  
 Men stundom kom daa fulde | paa Herrens kyrkjemark,  
 det var som Gud seg dulde, | og burte var Guds arf.  
 Det var dei myrke dagar, | Guds ord var saahoyrd segn,  
 og hjarta frys og flagar, | det safnar sol og regn.  
 So sende Gud sin ande | som dogg paa turre jord;  
 daa vakna liv i lande, | daa groddest vent Guds ord.  
 Daa er det sœle tider | for Kristi kyrkjegrunn,  
 daa lauvast det i liden, | daa levnar det i lund.  
 Daa lysonar det i landet | fraa fjell og ned til fjord.  
 Daa loesnar tungebandet, | daa kved Guds folk i kor.  
 Daa skin det hver strender | som sol ein sumarkveld.  
 Daa gløder kring i grender | ein heilag altareld.  
 Du vaar med lyse dagar, | med lengting, liv og song!  
 du spaar at Gud oss lagar | ein betre vaar ein gong,  
 daa me med vigsla tunge, | med kjærleik heil og klaar,  
 ast utan brest og sprunge | skal lova Herren vaar.

Blyz.

## 74. Som no. 8.

Kjærigheds og sandheds aand! | jords og himmels hjertebaand  
 knytter du alene; | os forlene deilig rost,  
 os opgløde dybt i bryst, | dine flammer rene!  
 Hvor du lyser, mørket flyr, | al utehjæld dig skyr,  
 spotter med din naade; | sandhed som den klare dag  
 franser i dit vennelag | kjærighedens gaadel  
 I det store sjælebad, | og i hjertets drif og mad,  
 du er guddomskraften, | i hver gren og i hver kvist  
 paa det sande vintræ: Krist, | du er levesaften!  
 Med en god samvittighed | til de smaa du daler ned,  
 skaber rene glæder, | lyser op og renser ud,  
 til de staar for lysets Gud | i snehvide klæder!  
 Du som af den „lille flok“, | svag og bly og bange not,  
 gjorde kjæmper sterke, | skab nu og af os en hær  
 som tør svinge aandens sverd | under korsets merkel  
 Kjærighed til denne jord | ser du, at er saare stor,  
 vildt dens lue brænder; | sluk den ud med duggen mild,  
 lad os blusse af den ild | du for himlen tænder;

Paa vort eget nat og dag | stirrer vi med velbehag,  
det forstyrrer freden; | lad os Jesus, en og hver,  
som vort liv og lys faa kjær! | Det gjør enigheden!

Grundtvig.

### 75. Som: Guds fred er mer end englevagt.

Kom fredens, kjærlighedens aand, | almægtig som Guds høire haand  
og gjør til ett os fjern og nær | som liv og sandhed haver kjær!  
Vær altid hos os, stærk og mild, | med livets lys og himlens ild,  
med sandheds ord og naadens røst, | med stadig haab og evig trost!  
Medvider i Guds skjulte raad! | du har begyndt den store daad,  
fuldfør du den med velbehag, | med kraft i os til Kristi dag!

Grundtvig.

### 76.

I al sin glans nu straaler solen, | livslyset over naadestolen,  
nu kom vor pinseliljetid, | nu har vi sommer kjær og blid,  
nu spaar os mer end englerøst | i Jesu navn en gylden høst!  
I sommernattens forte svale | slaar høit fredsskoven's nattergale,  
saa alt hvad Herren falder sit | maa slumre sødt og vaagne blidt,  
maa drømme sødt om paradis | og vaagne til Vorherres pris.  
Det aander himmelsk over støvet, | det visiter hjemlig gjennem løvet,  
det lufter lislig under sky | fra paradis, opladt paanj,  
og hndig risser ved vor fod | i engen bæk af livets flod!  
Det volder alt den aand som daler, | det virker alt den aand som taler  
ei af sig selv, men os til trøst, | af kjærlighed med sandheds røst,  
i ordets navn, som her blev kjød | og før til himmels hvid og rød.  
Opvaagner alle dybe toner | til pris for menneskets forsoner!  
Forsamles alle tungemaal | i talkesangens offerstaal!  
I stemmer over Herrens bord | nu menighedens fulde kor!  
I Jesu navn da tungen gløder | hos hedninger saabelsom jøder;  
i Jesunavnets offerstaal | hensmelter alle modersmaal;  
i Jesu navn udbryder da | det evige halleluja!

Grundtvig.

### 77.

Guds menighed syng for vor skaber i løn!  
— engle synger med —  
han gav os til frelser sin enbaarne søn!  
Saa lislig leger vi for vor Herre!

Slaa harpen, du fromme salmist paa jord  
 — strengen er af guld —  
 \* for Jesus, vor konge, Guds levende ord!  
 Saa liflig leger vi for vor Herre!  
 Da høres de glødende tungers røst,  
 — Aanden er os nær —  
 som bringer os altid den evige trost.  
 Saa liflig leger vi for vor Herte!

Grundtvig.

78. Som: *Aa Bermland.*

Jeg ved en gammel kirke — dens taarne ere tre —  
 ombrust af havets rullende torden,  
 snart staar den mellem blomster, snart staar den i sne,  
 dens navn det er kirken i Norden!  
 Ansgar har den bygget, med blod blev den kjøbt,  
 til den blev jeg baaren, i den blev jeg døbt,  
 fra den skal jeg sænkes i jorben.  
 Det taarn imod syd staar i bøgenes ly,  
 og Kingo gav sangværket tone;  
 og taarnet mod vesten har guldspir i sky,  
 det smedet Sankt Olav af sin krone;  
 men taarnet i øst stander broderen nær,  
 der hænger Gustav Adolfs fors dannede sværd,  
 som splintred den romerske trone.  
 Og vel er kirkens væg baade gammel og svag  
 og haver saa mangen en sure,  
 men han som er herre over tordenens brag,  
 han leder og lynt fra dens mure;  
 han reiser sine taarne med klokker i sky,  
 han aabner sine hallé for den trætte til ly,  
 han selv er sin kirkes gode kure!

Chr. Richardt

79. Som: *Fremad er verdens vilde røst.*

Der stander et hus i vort høie nord,  
 indviet Gud Faders enbaarne;  
 der springer en kilde, der dækkes et bord,  
 der kimes til høitid fra taarne.

Dg der har det standet fra aar til aar,  
av vekslende stormer omsuset;  
skjønt ofte det fristet fuldlaake kaar,  
det styrket dog ikke i gruset.

Dit styrte den gjæveste drot sin gang,  
der knælte den staalklædde kjæmpe  
og lærte ved messe og ottesang  
den stolteste vrede at dæmpe.

Der sukket vor far med glødende barm  
naar klokkene rørte sin stemme;  
der fældte vor mor en taare varm.  
som ei hendes sønner skal glemme.

Der hentet de bod for de tungeste savn  
og styrke til vandringens møie;  
der fanget de freden i Jesu navn,  
da mødig de lukket sit øie.

Den gang vi som spæde blev vugget paa sjød,  
Gud Fader os der satte stevne;  
og over de rislende vande lød  
de ord som gir hvad de nævne.

Dg der kan det volfe det himmelleste frø  
og trives som vand-bækvens pile;  
ja, der vil jeg leve, og der vil jeg dø,  
og derfra saa ringes til hvile!

End kvædes der søtt ved dens alter i kor  
til pris for Gud Faders enbaarne;  
end risler den filde, end dækkes det bord;  
end kimes der mildt ifra taarne.

Reitan.

### 80 a. (Salme til Olavsdagen.)

Tone: Baar Gud han er so fast ei borg.

Baar Gud, deg vere lov og ros  
og øre utan ende, | at du ditt føle fanningsljós  
til vaare strender sendel | Du valde deg ein mann,  
som ved din naade vann | aa kristna Norrigs folk  
og tala som din tolf | til oss paa norrøn tunge.

Fram kristmenn, krossmenn, konungsmenn!

Det merke Olav reiste. | For Kristi kross hans hjarta brenn,  
til siste livsens gneiste. | Kong Olav seig i blod,  
men krossens merke stod | so fast i Norigs jord  
at fraa hans grav Guds ord | før figerferd um landet.

Med Olav og hans kongecett

rann Norigs gode stjerne. | For kristendom og landsens rett  
i eitt dei vilde verne. | Dei Norigs lukke saag  
i Guds og Olavs log; | i Kristi tru dei fann  
før folk og fedreland | den beste stjold og verje.

No sfin i landet nytt det ljos

som rann med Olav konge. | Kristkirkja staar i Nidaros  
nyreist fraa tider tronge. | Og ordet av Guds munn  
gror nytt paa gamall grunn. | Gud, lat det halda ved  
til seinste øttarled | aa skapa liv i landet!

Blix.

### 80 b. (Salme til 17 mai.)

Tone: Vaar Gud han er so fast ei borg.

I Norigs vetter rann ein vaar,

og sol reiv myrkret sunder. | Det var ein maimorgon flaar  
og fager som eit under: | Daa rann vaar fridoms sol,  
vaar gamle konungsstol | vart reist i Norig ny,  
og upp fraa bygd og by | steig lovsong hver landet.

Du Gud som gav oss dette land,

hjelp oss det trutt aa verja | og staa som brøder hand ved hand  
mot kvar som vil det herja! | Det høge, dyre ord  
som vaare feder svor: | Aa standa fast som fjell  
til gamle Dovre fell, — | det ord lat søner sanna!

So lenge fridomsdagen renn

med vaarsol hver landet, | lat frie standa Norigs menn  
og halda broderbandet! | So renn daa, maidag,  
med ljose andlitslag! | Renn fager, blid og fjelg,  
du Norigs fridomshølg, | vessigna millom dagar!

Blix.

### 81.

Op dog, Sion! ser du ei | seirens palmestrødde vei

til Guds hus i himmerig! | Den er og beredt for dig.

Korset vel for øie staar, | langs med svelget veien gaar,  
 men hvor Herren har sin gang, | der er englevagt og sang.  
 Klippegrund gjør fodden fast, | frygten flyr for haab i hast.  
 Troen staar hvor tvilen faldt, | fjærlighed forføder alt.  
 Troens ord med sandheds aand | os ledjager haand i haand,  
 Vandens glød og Herrens rost | skjænker os en evig trost.  
 Paradisets vin og brød | styrker os i liv og død,  
 hjæmpestridt vi gjør opad | til den hellige Guds stad.  
 Der er gammen, fred og ro, | der vi skal for evig bo,  
 gaa som under grønne lind | til Vorherres glæde ind!  
Grundtvig.

## 82.

Der er en vei | som verden ikke hjender:  
 den „livets vei“ | som ei er gjort med hænder,  
 en løngangs-sti, | hver sten forbi,  
 til livets land med glædens kilder.  
 Sig aabne maa | de tykke, mørke stove,  
 os bære maa | den sjøre, falske vove,  
 det høie fjeld, | det skumle Hel  
 kan livets vei ei for os spærre.  
 Just for de smaa | er løngangs-stien lavet  
 til trhygt at gaa | i ørken og paa havet,  
 paa troens grund | i allen stund,  
 ved midnatstid sommidt om dagen.  
 Den vei paa jord | til himlens høie sale  
 sig sælsomt snor | igjennem skyggedale,  
 som solsprængt sky | af dagen ny  
 paa Herrens vei er hver en skygge.  
 Vel tornestrøt | er stien somme steder,  
 men rosenbødt, | som sorgen er med glæder;  
 af Jesu rost | opvolser trøst,  
 med rosen læges tornestiffet.  
 Den vei paa jord | til livets land og lykke  
 er Jesu ord | med straaleglint i skygge;  
 de strækker sig til himmerig,  
 hvor de kom fra, hvor de har hjemme.

Med Jesu aand, | Guds menigheds af naade,  
vi haand i haand | paa kjærlig barne-maade  
gaa trøstig frem | til lyssets hjem,  
til faderhuset i det høie.

Allt som vi gaa, | vi dog af Gud oplæres  
til at forstaa, | vi hæves, og vi bæres  
i ledebaand | af livets aand  
og af vor Faders engleffare.

Grundtvig.

### 83.

Lyksaligt det folk som har øre for klang | her oven fra!  
Det synner alt her paa den evige sang: | Halleluja!  
Saa alle Guds engle forundres paa  
hvor himmelsk de jordiske flokker slaa,  
naar Aanden med stov-hjertets tunger  
dets dybeste længsel udssunger!

Lyksaligt det stov som i skaberens haand | som Gud saa nør,  
oplivet af ham med en kongelig aand | til heltesærd,  
begavet i naade med haand og mund  
til gavn og til glæde i allen stund  
at ligne sin Gud paa det bedste  
og tale med ham som sin næste!

Lyksaligt det hjerte i menneskebryst | med frygt og haab  
som liflig bevæges ved himmelens røst | og Aandens raab!  
Det værelse har i sin hytte lav  
til længselen dyb som det store hav,  
til haab der sig høiere svinger  
end ørne og engle paa vinger.

Lyksaligt det folk som har Jesus til drot, | Marias søn!  
som søkkende hans har de alle det godt, | i lys og løn:  
Gud Fader i hjerte, Guds ord i mund,  
med herlighedshaabet i allen stund,  
thi de som Gud Faders udkaarne,  
har barne-kaar med hans en baarne.

Lyksalig hver sjæl som i Frelserens navn | af naadens haand  
fik bod for sin vaande og for alt savn | med liv og aand:  
Med Faderens aand og med Sønnens liv.

med palmernes dyb i et skud af syv,  
med kraften som klarheds-beviset,  
med nøglerne til paradiset!

Grundtvig.

## 84. Synges som 75 hos Landstad.

O, kristelighed!

Du skjænker vort hjerte hvad verden ei ved;  
hvad svagt vi kun skimte, mens øjet er blaat,  
det lever dog i os, det føler vi godt;  
mit land siger Herren, er himmel og jord,  
hvor kjærlighed bor!

Lyksalige lod:

At leve hvor døden har mistet sin brod,  
hvor alt det som blegned, opblomstrer paay,  
hvor alt det som segned, opfarer i sky,  
hvor kjærlighed vokser som dagen i vaar  
med roser i haar!

Livsalige land

hvør glasset ei rinder med graad eller sand,  
hvør blomsten ei visner, hvør fuglen ei dør,  
hvør lykken er skinnende klar, men ei sjør,  
hvør dyrt ikke kjøbes til krone paa baar  
de snehvide haar!

O, vidunder-trol

Du slaar over dybet din gyngende bro,  
som isgangen trods i brusende strand,  
fra dødningehjem til de levendes land;  
bo lavere hos os, det huer dig bedst,  
du høibaarne gjest!

Betvingede haab!

Gudbroder, nysødt i den hellige daab!  
O laan os den fjederham Aanden dig gav,  
saa tidt vi kan flyve til landet bag hav,  
hvør evigheds sol skinner klart allen stund  
paa saligheds grund!

O, kjærlighed selv!

du rolige kilde for kræsternes elv!

Du sylder med frelserens gavmilde ord  
velsignelsens kalk paa det kristne gudsborde,  
o vær du vor livdrik paa jorden og bliv  
vort evige liv!

O, kjærligheds aand!  
Det evige liv i fuldkommenheds haand!  
O smelt du vort hjerte ved høialstrets ild,  
og klar du jordklumpen i solglansen mild,  
saa glade vi føle os stabels i bryst  
de levendes lyst!

Grundtvig.

**85.** Som: Fred til bod for bittert savn.

Synd og sorg er syftkin-ord, | sylgjest jamnan her paa jord.  
Synd fraa Gud oss hever stilt, | difor lider hjarta ilt:  
Hjarta som aat Gud er skapt, | syrgjer naar det Gud hev tapt  
So er hjarta sjukt og saart, | til me ser den fanning klaart:  
Synd til all vaar sott er rot, | men i Krist er helsebot;  
og med syndesorg og tru | um fraa synd til Gud me snu.  
Hjarta daa i Jesus Krist | finner freden som var mist,  
fred som hvergjeng alt vit, | gjev vaart liv ein annan lit;  
fred som stiller all vaar trøng, | løysjer sorgi upp i song.  
Vel eg enn ein syndar er, | difor stend og sorgi nær;  
harmi og hugnads skiftest aat, | gleda blandast tidt med graat;  
men igjenom skyer graa | kann eg Jesu aasyn sjaa.

Blig.

**86.** Som: Apostlene sad i Jerusalem.

Saa vide om land som sol mon gaa,  
ei menneskjøl er at finde,  
som Herrens naade ei vet at naa,  
naar hjertet ham gjerne vil vinde.  
Han ser hver længsel i sjælens grund  
som efter det evige higer,  
han hører hvert suk som i nattens stund  
fra dyptet til himmelen stiger.  
Han tænder sit lys paa den vildsomme vei,  
hans stjerner for aanden oprinder,  
den straaler og vinker og stanser ei

før hjertet sin frelsermand finder.  
 Og var du end sjult i den mørkeste vaa,  
 og kjendte dig ingen paa jorden,  
 og var du blandt alle som sorgfulde gaa,  
 den allerelendigste vorden, —  
 ja, taarnet sig synder som berge i sky,  
 og sortnede alt for dit øie,  
 og blev hvert minde dig tungt som bly,  
 og saa du kun syn i det høie:  
 O, higer din sjæl mot sandhets Gud,  
 og falder paa ham du derinde,  
 han vet dog vei for sit naadesbud,  
 din Frelser du dog skal finde.  
 Og finder du ham, da finder du alt,  
 hvad hjertet kan evig begjære,  
 da reiser sig fluks hvert haap som faldt,  
 og blekner saa aldrig mere.

Wegels.

## 87.

Hjærlighed fra Gud | springer lige ud,  
 som en kilde klar og ren;  
 i dens stille bund, | i dens dybe grund  
 gjemmes livets ødelsten.  
 Hjærlighed fra Gud | som en yndig brud  
 kommer smykket til os ned.  
 Luk kun op din favn, | kom i Jesu navn,  
 himlen bringer den jo med!  
 Hjærlighed fra Gud | er det store bud,  
 er det eneste jeg ved,  
 bliv i hjærlighed, | og du har Guds fred,  
 thi Gud selv er hjærlighed.

Schærring.

## 88. Synges som no. 1.

Hvert et lys i livets nat, | hver en trøst i livets smerte,  
 hver en glæde i mit hjerte, | hver en sjæls og legems stat,  
 alt hvad skjont vort øie skuer, | alt hvad herlig aanden vet,  
 alt hvad mildt i hjertet luer, | skapte, Gud, din hjærlighet.

Den er alt det godes rod, | den er alt det sandes kilde,  
 den udvælder aarle, filde | i en klar og deilige flod.  
 gjennemstrømmer livet stille, | gjør det frugtbart, smukt og ristt,  
 lader himlens straaler spille | paa dets blomster hndeligt.  
 Ja, du store, milde Gud! | Du ved faderkjærigheden  
 skaper atter her et Eden, | sletter synd og sorger ut!  
 Ogsaa mig, den store synder, | frelste du i Jesu navn,  
 og mit liv, mit alt jeg finder | i din goede faderfavn.

Wegels.

## 89. Kan synge som: Deilige er den himmel blaau.

Alt staar i Guds faderhaand, | hvad han vil det gjør hans aand,  
 af Guds naade til Guds ære, | evig glade vi skal være  
 i vor Herres Jesu navn!  
 Sikre paa vor arv og løn | er med Guds enbaarne Son,  
 af Guds naade o. s. v.  
 Følles om hans liv og fred, | lys og kraft og hærlighed,  
 af Guds naade o. s. v.

Grundtvig.

## 90.

Borherre, han er en konge stor | og troner i himmerige,  
 dog mellem kristne smaa paa jord | usynlig han er tillige.  
 Men vor Fader i det høie :: han lever! ::  
 Guds engle endnu, saavel som før, | gjør alt hvad han vil beslutte,  
 og laafer kan man set ingen dør, | saa de jo derind kan smutte.  
 Men vor Fader i det høie :: han lever! ::  
 Guds engle de stiger op og ned | hvor Herren som helst er inde,  
 hans venner de bringer god besked, | og skyder dem raad i sinde.  
 Men vor Fader i det høie :: han lever! ::

Grundtvig.

## 91.

Lad fun elementer smelte, | Herrens ord skal ei forgaa!  
 Over os det hvælver telte, | stjernestrødde, himmelblaau!  
 Under dem med hjertens glæde | ordets pris vi evig kvæde!

Grundtvig.

## 92.

Alle mine kilder skal være hos dig!  
 Det var gudsordet i gamle dage

til det folkesærd uden mage  
 som bar paa vor Herres moder hos sig.  
 Alle mine kilder skal være hos dig!  
 Det var gudsordet i tidens hylde,  
 da han fødtes som engle hylde,  
 da jomfru Maria ham bar hos sig.  
 Alle mine kilder skal være hos dig!  
 Gjenlød røsten fra himlen aaben,  
 Fader-røsten ved Jesus-dabben:  
 Min søn! jeg har velbehug i dig.  
 Alle mine kilder skal være hos dig!  
 Det er gudsordet i naadens dage  
 til det bad som er uden mage,  
 aandsbadet vor Herre bar i sig.  
 Alle mine kilder skal være hos dig!  
 Det er Gud Faders den høie tale  
 til den dab som i Jordens dale  
 vor Herre han bærer skjult i sig.  
 Alle mine kilder skal være hos dig!  
 Af dig gjenfødes skal jord og himmel,  
 folks og tungers og stjerners vrimmel  
 med alt hvad jeg evig bar i mig!

Grundtvig.

## 93.

O lad din aand nu med os være, | vor Jesus Kristus, Herre sør,  
 saa børnene vi til dig bære, | maa døbes til din feierdød!  
 Vi efter dig dem her opfalte, | o lad dem i dit navn opstaal!  
 Om end de snuble, ei de falde, | men fare fort og maalet naa!  
 Er løbet langt, lad dem ei mattes, | graahærdet tjener kom ihu!  
 Er løbet fort, lad dem ei flettes | en plads hvor hjemme selv er du!  
 O skriv dit navn i deres hjerte, | og deres i din høire haand,  
 saa de med dig har fryd og smerte | tilfælles i den Helligaand!  
 For vuggen lyder engletoner, | lad dem ei dø paa gravens bred!  
 Alt som du forser, saa du kroner, | i skyggedalen du gaar med.

Grundtvig.

## 94.

Saa ta da mine hænder og før mig frem  
indtil jeg salig ender i himlens hjem;  
jeg kan ei gaa alene end ei et fjed,  
hvor du mig fører ene jeg følger med.

Va intet her mig stille fra naaden din,  
og gjør mig ganske stille, o Jesu min!  
Bed dine føtter hvile dit barn saa trygt,  
og tillidsfuldt det smile, foruten frygt.

Selv om jeg ei fornemmer din sterke haand,  
min salighet dog fremmer din gode aand.  
Saa ta da mine hænder og før mig frem  
indtil jeg salig ender i himlens hjem.

Fra englest ved P. Waage.

## 95. Som: Hjælp Gud, at jeg nu kunde.

Bekommen morgenrøde | til salighedens dag!

Nu staar de op af døde | som tror med velbehag;  
de lever af vor Herres ord, som aandens førstegrøde  
meddeler os paa jord.

Guds aand er kraft-beviset | paa daabens gyldighed,  
i barne-paradiset, | hvor vi deraf ei ved;  
vort sjælebad i livets flod, | Guds naade være priset!  
sin prøve godt bestod.

Han som paa jorden beiler | til trostlab uden svig,  
naar vi kun vil, besegler | sin pagt om himmerig;  
han døber med den Helligaand | paa ord som aldrig feiler,  
han rækker os sin haand!

Den haand med bibelstaven | os troster i al nød,  
den lufker op guds-haven | for os i liv og død.  
En gang den bryder gjennem sky | og vinker op fra graven  
vor krop med hjortel ny.

Den haand hvert hoved kroner | med evighedens guld,  
som Jesus, vor forsoner, | paa jord var tro og huld;  
med frydesang der skabes da | et hav af himmel-toner,  
et fuldt halleluja.

Halleluja for haanden | som Herren os har rakt!

Halleluja for aanden | som livet os har bragt!

Halleluja for ørenes frans, | for hvilen efter vaanden,  
for glæden i sin glans!

Grundtvig.

**96.** Som: Mit haap og trost.

Lad os som fil forældres navn, | o Gud det aldrig glemme  
at hvor end faldt vor fødestavn, | har dog hos dig vi hjemme,  
saa naar ved daaben og deri | de smaa indgaa til livet,  
vi synge: Gud, her ere vi | og de du os har givet.

Kingo ved Grundtvig.

**97.**

Min mund og mit hjerte | de gjorde en pagt:

I fryd og i smerte | af al deres magt  
hinanden at følge | og aldrig forsvolge  
hvad i dem er levende lagt.

I hjerter og munde | med ildtungen rød  
har han som det funde, | har Faderen sød  
lagt bod for al vaande, | med kjærligheds aande  
lagt ordet som frelser fra død.

Da fødes lovsangen | af hjerte og mund,  
og himmelst er klangen | paa saligheds grund;  
som ude, saa hjemme | Guds engle istemme  
vor lovsang paa kjærligheds grund.

Til Faderens øre, | i lys og i løn,  
høilovet da være | Guds enbaarne Søn,  
og saa Helligaanden, | vor troster i vaanden,  
vor kraft og vort liv og vor løn!

Grundtvig.

**98.** Som: Nu velan, vær frist tilmoder.

Barnelivets fagre dage | kun forgjæves folk paa jord  
falder sukkende tilbage, | som en drøm de hedenfor;  
hjerte hvert dog føle maa: | Vorde ei vi etter smaa,  
aldrig mer paa englestige | vinde vi til himmerige!  
Men hvad alle verdens vije | kun omsonst har prøvet paa,  
han som alle kristneprise, | har bevist hans ord formaa.  
Hver som tror af hjertens grund | hvad han os har lagt i munnd  
de i daaben fødes atter | til Guds børn, hans søn og datter.

Bore egne barne-dage | i det bedste faderhjem  
 intet er mod dem vi smage | med Guds Søn i Betlehem,  
 naar gjensødte i hans navn | han os tager ømt i favn,  
 og med mer end englerøster | falder broder os og søster!  
 Disse Herrens barnedage, | de er evighedens vaar,  
 visster bort al sorg og klage | ogsaa fra de hvide haer,  
 taler med hinanden lydt | om det maal for livet nyt  
 himmelvidt fra syggedale: | guddomsliv i gyldne sale!

Grundtvig.

## 99. Som: Kirken den er et gammelt hus.

Stol du kun paa dit fadervor! | Lad dig derfra ei forlokkes!  
 Himmel og jord engang forgaar, | aldrig dog fadervor rottes,  
 det er Guds ord i barne-mund, | klippe og skjold i farens stund.  
 pant paa Guds-faderligheden!

Agt det kun vel i Jesu navn | bedes det maa alle dage,  
 som af et barn i Jesu favn, | der kan hans kjærlighed smage.  
 Føler det paa sig alt hans haab | fødtes af troen i hans daab.  
 volser med Jesus den lille!

Kom saa ihu med mund og haand | at „Herre Jesus“ det rette  
 læres kun af den Helligaand, | hvem alle daarer forgjette!  
 Han aander liv i Jesu navn, | han lægger os i Jesu favn,  
 lægger hans bon os i munden.

Beder du saa dit fadervor, | Aanden med Faderens stemme  
 hjemler dig Jesu barnefaar, | saa i Guds hus du har hjemme,  
 thi kun Guds egte børn har mund | til uden tant af hjertens grund  
 Gud deres fader at falde.

Grundtvig.

## 100. Som: Mit haap og trøst.

Tak, Herre, for din bibelbog, | som du os gav i naadel  
 Hvor er den rik paa visdom dog | og løser mangen gaadel  
 Hvor vidner den fra først til sidst | om dine store under,  
 om naadens dyb, hvorover vist | selv englers tanker grunder!  
 Hvor lærer den os godt din vei | og leder godt vor tanke,  
 at paa vor pilgrimsvandring ei | den bort fra dig skal vanke!  
 Hvor trøster den os godt i strid | og stiller os for vie  
 den fryd som efter kampens tid | os ventet i det høiel

Saa hjælp mig da, o Helligaand! | den skrift som ved din naade  
 profeters og apostlers haand | optegnet os til baade,  
 at læse ret i i Kristi tro | og med et villsig hjerte!  
 Dens lys og trøst la hos mig bo | i glæde og i smerte!

Begels.

## 101.

Kirkeklokkel! ei til hovedstæder  
 støbtes du, men til den lille by,  
 hvor det høres trindt naar barnet græder  
 og inddysses blidt ved vuggesang.  
 Kirkeklokke! moderskjød for klangen,  
 som er mig langt mer end strengeleg!  
 Toner dine kappedes om rangen  
 for mit øre tidt og i min barm.  
 Mens som barn paa landet jeg var hjemme,  
 julemorgen var mit himmerig.  
 Den du meldte mig med englestemme,  
 kimed klart den store glæde ind.  
 Høiere dog stemte dine toner,  
 naar de med „den gyldne sol frembrød“,  
 kimed: Støv! opreist er din forsoner,  
 stat nu op i paaske-morgengry!  
 Liflig dog det klinger, høgst om høsten,  
 i den stille, svale aftenstund:  
 Gjennem jorderig gaar himmelrøsten,  
 kalder sjælen til sin hvile ind.  
 Derfor, nu naar aftenklokken melder:  
 Solen sank, og fuglen slumred ind,  
 da mit hoved jeg med blomsten hælder,  
 nynner sagte messem bedeslag:  
 Kirkeklokkel! naar tilsidst du lyder  
 for mit støv, sjønt det dig hører ei,  
 meld da mine kjære, jaa det fryder:  
 Han sov hen som sol i høst gaar ned!

Grundtvig.

**102.** Som: Usorsagt, vær paa vagt.

Klokken slaar, tiden gaar,  
troen paa ordet sin prøve staar:  
Er det faldet i hjertemuld,  
overstaar det vel vinterfuld,  
hærer sin evigheds-frugt!  
Klokken slaar, tiden gaar,  
haabet Guds børn dog feil ei slaar;  
det har vinger af engleart,  
flyver til himmels med bønnens fart,  
kommer tilbage med svarl  
Klokken slaar, tiden gaar,  
kjærligheden ei tæller aar;  
den kan gjøre det gamle ungt,  
gjøre let det som synes saa tungt,  
vand den omstaber til vin!  
Klokken slaar, tiden gaar,  
ene Guds naade uroffet staar,  
den os fører saa tryggelig frem,  
bygger os hisset og her et hjem,  
syldt med den seirrige fred.  
Klokken slaar, tiden gaar,  
aldrig udrinder evighedsaar,  
aldrig afblomstrer Guds paradis,  
aldrig forstummer hans naades pris!  
Amen! hallelujah! tak!

Brandt.

**103.** Som: Herre Jesus Krist.

En lidet stund | i rosens lund | vi rødme lun og blegne,  
af blomstens art | og med en fart | ned sunket snart  
er ast i disse egne.  
En lidet stund | skal dødens blund | dog lun for kristne vare;  
saakornets art: | af muldet snart | op med en fart,  
skal i vort fjord sig klare.  
En lidet stund | i verden lun, | og evig hos sin fader:  
Det er hans art | som kommer snart | med lynets fart  
og himlen os oplader.

En liden stund | i rosens lund, | og evig i gudshaven;  
 saa høsten her | og vaaren der | er dog nok værd  
 en vinternat i graven.  
 En liden stund, | et stille blund, | en lislig morgenrøde,  
 dermed til ro | os synge fro, | de engle to  
 som sang da Jesus døde:  
 En liden stund |sov du nu lun! | Vi fra din seng ei vige;  
 i morgengry | foruden sky | Guds sol den ny  
 dig hilser i hans rige.

Grundtvig.

**104.** Synges som 41.

Den nærmer sig den time forudsat  
 da al min sorg jeg fige skal gódnat,  
 den lille slok jeg byde skal farvel!  
 Frygt ei for den som lun slaar kjød ihjel!  
 Belsignet være skal min udgangsdag!  
 Da faar til gulv jeg hvad nu er mit tag,  
 og hvad jeg her lun saa som trækt i ler,  
 lyslevende i al sin glans jeg ser.  
 O du mit lys og liv i dødens nat,  
 min ven i nød som ingen har forladt!  
 min Jesus, du er trofast nu som før  
 og lukker op mig templets skjonne dør.  
 Du er min stat, min perle og min pris,  
 det rette livets træ i paradis.  
 Naar jeg dig har, da har i et og alt  
 jeg hvad Gud Fader selv har „fylden“ faldt.  
 O vær da min og virk i mig saa vidt  
 som dit i kjærlighed kan blive mit,  
 saa i dit sidste lys paa denne jord  
 jeg smager evig sødmen af „Guds ord“.

Grundtvig efter Brorson.

**105** (335).

Han som har hjulpet hidindtil, | han hjælper nok herefter,  
 han altid fun det bedste vil, | og han har almægts kræfter,  
 og han saa grundig al ting ved | at selv til bunds i kjærlighed  
 ser klart hans forsyns-øie.

Den øde ørk, det vilde hav, | den haarde vinterfulde,  
 den dybe forg, den mørke grav, | de kjære under mulde,  
 for alt hos Gud er gode raad, | til frysdesang han vender graad  
 saa let som vind og vove.

Thi naar vor sjæl er i Guds haand, | Guds ord i mund og hjerte,  
 da brister for os alle baand | som pine kan og smerte,  
 da aabner sig, som aldrig før, | Gudsrigets port, Gudshusets dør,  
 og livets kilder alle.

Om end vort støv er lige tungt, | saa faar vor sjæl dog vinger,  
 saa den med ordet evig ungt | sig let til himlen svinger,  
 og ser saa fra det høie ned | med smil paa verdens usselhed,  
 med trøst paa jordens møie.

Vi føler at hvordan det gaar, | hvad verden gjør og lader,  
 saa gav os Gud dog barnekaar, | saa er dog Gud vor fader,  
 saa er vor døl dog fun en blund, | og støvet om en lidens stund  
 faar ogsaa ørnevinger.

Min sjæl, hvi bruser du da saa | og krymper dig i støvet,  
 og gruer for de sther graa, | for vindens pust i løvet?  
 Du ved jo dog, trods vind og sky, | du skue skal de himle ny,  
 som Gud gjør evig klare!

Og du, mit støv, hvi suffer du | som under fjelde knuset?  
 Du hører jo, der staffles nu | dig plads i faderhuset;  
 din frelser vidner, ei et haar | forkommes skal i ormegaard  
 og flettes i Guds rigel!

Grundtvig.

### 106. Som: At sige verden ret farvel.

Lær mig o stov, at visne glad | og tænke: trods det gule blad  
 et bedre foraar kommer | da livets træ skal herligt staa  
 og sine dybe rødder staa | i evighedens sommer.

Lær mig o lille træfugl du, | at svinge mig med freidig hu  
 til ubekjendte strandel! Måns alt er vinter her og is,  
 da skal et evigt paradis | mig hisset aabent stande.

Lær mig du lette sommerfugl | at liv udvikles kan i sjul,  
 til det sig brat opsvinger! Mit støv, naar det hos orme bor,  
 skal vente da, i sorten jord, | paa gyldne purpuryngere.

Lær mig min Frelser, Jesus Krist! | at smile, som du smiled hist,

i sy høit over sorgen. | Da trint det klang fra englefør:  
Langfredags bitterhed var stor, | men synd er paastemorgen!

Efter Dohlenschläger ved Grundtvig.

### 107.

Som dugg paa slagne enge | saa falder livets ord  
paa kristnes sottesenge, | i sy da haabet gror,  
og trosten over døden | deraf er førstegrøden,  
forsvunden er derved | al dødens bitterhed.

Som sol gaar ned bag lunden | i havet lyseblaat,  
i sommer-astenstunden, | mens fugle kvidre smaat,  
saa gaar den sjæl til hvile, | ifærd med syndt at smile,  
som føler i sit ord | hos os Vorherre bor.

Som let vort legem gyser, | i sommer-morgengry,  
mens morgenstjernen lyser | og lover dag paauh,  
mens sommerdagen gryer | i hvide morgen-skyer,  
saa er med livets lys | vort sidste fulde-gys!

Grundtvig.

### 108. Som: Herrens røst som aldrig brister, eller som:

Jeg har haaret lerkens vinge.

Livet er fra himmerige, | lyssner, letter, hæver alt,  
kan med lyft sit navn udsige, | er af Gud til fryd udvalgt.

Livet selv paa dødens kyster, | med sin lykkelod tilfreds,  
glæden har til legesøster, | deres kaar er hjærligheds.

I hvem livets haab er givet, | vender ryg til løgn og mord!  
Hader døden! elsker livet! | favner det i frelsens ord!

Grundtvig.

### 109. Som: Jesus er mit haap, min trost.

Dauden gjenom verdi gjeng | og vil rydja liv or lande,  
mannens barn som blom i eng | bleiknar for hans kalde ande,  
under denne myrke magt | er alt liv paa jordi lagt.

Fa vaart liv er veilt som høj, | og som graset all vaar somma.  
Graset visnar, blomar døv | og for alle vindar romma:

Mannen dør, men næste vaar | blomen gull paa gravi straor  
Jesus gjenom verdi gjeng, | han kann dauden slaa med veilde!

Livet han til lønsepeng | gav for oss som burt var selde.

Difor livet paa hans ord | fagert fram or gravom gror.

Jesuſ, naar min time flør, | og eg hardt i striden stender,  
 staa meg daa i naade nær, | lyft til verje dine hender!  
 Seg eit ord og dauden driv! | Svæv meg inn til evigt liv!  
 Fylg meg, frelsar, i den stund, | naar eg vandrar her or storar  
 Fylg meg til den stille lund, | der eg til din dag skal sova!  
 Paa mi grab det merke skriv: | „Eg uppreisning er og liv.“  
 So eg skal i heilag ro | kvila til den store dagen  
 daa di grøda upp skal gro | herleg i den vigde hagen,  
 brydda so med dine born | som eit livsens sædekorn.

Bligr.

## 110.

De som med taarer saa, | med frydesang skal høste;  
 hvor milde taarer staa, | alt her de sjælen trøste;  
 Gud tøller stjerner smaa, | de taarer ligesaa.  
 Her livets lys fuld tidt | udslukkes brat og fage;  
 thi rinder taarer stridt | om nøtter og om dage;  
 vi bo, fra strand til strand, | i dødens skyggers land.  
 Men under hjertesuk, | ved sygeseng og baare,  
 er dog som himlens dugg | for os den milde taare,  
 trods tungens feberglød | en læsledrik fuld sød.  
 Vel dem som følder den | ved sygeseng og kiste,  
 saa venner sover hen | med olien den sidste!  
 Af taare-søden bold! de høster mange sold.  
 Thi af hver taare klar, | hvormed en sjæl bedugges,  
 et lys sit udspring har, | som ei med tiden slukkes:  
 Et lys fra livets land, | fuld klart paa gravens rand.  
 Du sem har bod for savn, | som læger hvor du saarer!  
 Giv os i Jeſu navn | en strøm af disse taarer,  
 et aftenrødes væld | til lys i livets kveld!

Grundtvig.

## 111.

Jeg lever — og ved hvorlænge fuld trøst:  
 Jeg lever til Herren mig falder;  
 jeg lever og venter den falende røst —  
 jeg lever som gjesten paa fremmed kyss,  
 til faderen barnet hjemfalder.

Jeg dør, — og jeg ved hvad time det før,  
det før i bestilkelsesstunden;  
jeg dør naar mit øie fuldendelsen før,  
jeg dør naar ei døden mig truer mer,  
men kilden til livet er funden.

Jeg reiser og ved hvor reisen går hen:  
Den går til Guds evige rige;  
jeg reiser til aandernes fader og ven,  
til landet hvor aldrig med sorg igjen  
fra sjælene sjælene vige.

Jeg lever et saligt liv alt i Gud,  
jeg dør kun for evig at leve;  
jeg reiser med glædens det evige bud —  
hvi aander jeg ikke den glæde ud  
hver stund jeg i verden mon leve?

Ingemann.

**112.** Som: Det er saa hndigt at følges ad.

Hver aarstid eier sin sjænhedskrans,  
hver alder nyder sin guddomsgave.  
Vor barndom straaler i vaarens glans,  
vor ungdom gløder i somrens have.  
Vor manddoms lykke | ::: er stolt at bygge :::  
i frihets skygge | ::: vor fremtids bo. :::  
Men alderdom med de graae haar,  
hvad eier du av det alt tilbage?  
av straaleglansen fra livets vaar,  
av ungdomsilden fra sommerdage,  
av manddomsglæden, | ::: som bygde reden :::  
til fremtids=eden | ::: for al din øet? :::

Ta, alt du eier i kjærlighed,  
mens blodet sagte i aaren rinder,  
paa stille strøm drager til dig ned  
saa mange tufene lyse minder,  
fra barnets strande, | ::: fra ungdoms lande, :::  
fra storm og vande | ::: i manddoms aar. :::  
De daglig møter dig i din gaard,  
de under vinduet staar og synger,

de lægger frans om dit hvide haar,  
med mindeviser dit liv forhnger,  
med tak og glæde | :: din vei de frede, :::  
din gamle rede | :: er deres hjem. :::

Arvesen.

### 113.

Min Gud! kom din tjener, den gamle, ihu!

Det lækker ad enden, | forlad ham ei nu!

Til dig jeg raaber, | du levende Gud!

Paa dig jeg haaber, | du trofaste Gud!

Til vor Herres Jesu vesignede navn.

Ser du hvor ved støvet min sjæl hænger fast!

Forsmægte den maatte, om støvtraaden bræst.

Til dig jeg raaber o. s. v.

Vil du, da til trods for al verden du kan,  
forklare i aanden det lille støvgran.

Se, saa løser op du for sjælen i fred,  
det støv følger med som den fast hænger ved.

Jeg tror du i grunden alene er god,

lad englene se du din skabning forstod!

Bonhør! blæs paa støvet igjen dog engang,  
saal englene hører dets yndige klang.

Hold ord! du har sagt, du med aand og med ord  
fornær den gamle, brøbstældige jord.

Til dig jeg raaber, du levende Gud o. s. v.

Grundtvig.

### 114. Som: Udrundne er de gamle dage.

Saa samles vi til vores fødre, | vel den som fare kan i fred!

Kan nogen vandring være bedre | end den til himlens herlighed!

Hvo tør da ønske hid igjen | dem som i fred har faret hen!

Nei, vi dem ønsker ei tilbage | som engle har ledsgaget hjem!

Os venner døden kan fratauge, | men ei det haab at nøde dem,  
hvor ingen død os skiller ad, | hvor ven med ven er evig glad.

O, lad os da, mens tiden strider, | ei glemme den udrinder brat,  
men vandre saa at vi omsider, | med kjærligt minde efterladt,  
maa komme, hvor i salig ro | de bedste venner evig bo!

Efter Cl. Frimann ved Grundtvig.

**115.** Kan synges som: Hvo ilfun lader Herren raade.

Udrundne er de gamle dage | som sloder i det store hav,  
 og hvor sig hviler nu den svage | der fandt den sterke og sin grav.  
 men lovet være himlens Gud! | de ædles øet dør aldrig ud!  
 Mens graven fastes, vuggen gynger, | og liv udsletter dødens spø  
 saa altid sig igjen forhynger | hver ødel slegt i syd og nord,  
 og mindet som Guds mistundhed | forplanter sig i tusen led!  
 Saalad derpaa os syn da føste, | hvad ædle falder livets lyst!  
 Ja, lad os kjæmpe med de bedste, | og vove kjælt mod død en døst  
 At bryde den og graven trods | kan med Guds hjælp og lykkes os!

Grundtvig.

**116.**

Deilige er jorden! | prægtig er Guds himmel!  
 Sjøn er sjælens pilgrimsgang!  
 Gjennem de sagre | riger paa jorden  
 gaar vi til paradis med sang!  
 Tider skal komme, | tider skal henrulle,  
 slegts skal følge slegters gang,  
 aldrig forstummer | tonen fra himlen  
 sjælenes glade pilgrimssang!  
 Englene sang den | først for markens hørder;  
 sjønt fra sjæl til sjæl det lød:  
 Fred over jorden! | menneske, fryd dig!  
 os er en evig frelser fød!

Ingemann.

**117.**

Østerlide! østerlide! | Det var vore drømmes land,  
 naar vi red ved bjergets side,  
 naar vi sang ved havets strand:  
 Østerlide! østerlide! | klang det over hav og land.  
 Orienten! Orienten! | høit fra sjæl til sjæl det klang.  
 naar vi stod paa bjergeskrenten,  
 naar vi hørte valfartsang —  
 Orienten! Orienten! | did sig længselsfuglen svang.  
 Lyslands-bjergel solglans-dale! | al min hu til eder stod —

Høilandskyst med palmer svale!  
 Land med Aserstammens rod!  
 Lyslands-bjergel solglands-dale | under Himalayahs fod!  
 Cederskove! palmelunde! | engle sang i verdens støi —  
 Dal hvor livets væld oprundel  
 Bjerg hvor arkens due fløi!  
 Cederskove! palmelundel | myrrhabjergel virakshsi!  
 Paradiset! paradiset! | Land hvor liv og lys oprandt.  
 Sjælens vugge, høit lovpriset!  
 Guddomshave som forsvandt!  
 Paradiset! Paradiset! | veien til dets port jeg sandt!

Ingemann.

## 118.

- :: Till Østerland ville jag fara  
 saa snabbt som den susande vind, :::  
 bortom berg och djupa dalar,  
 allt under så grönan en lind.
- :: Jag där ville bygga en hydda,  
 där marken står ständigt så grön, :::  
 och där träden äro prydda  
 med blomor som dofta så skönt.
- :: De grönkas båd' vinter och sommar  
 i lunden, där de stå; :::  
 den ena bär muskatte-blommor,  
 den andra nejlikor små.
- :: Där är en hage planterad  
 efter ett högt förstånd :::  
 med trän och örter förmerad,  
 som ingen beskriva kan.
- :: Jag måste icke förglömma  
 den sköna krystalleflod, :::  
 de levandes vattenströmmar,  
 som fukta trädens rod.
- :: Og midt uti den hage,  
 där stander en livsens blom, :::  
 bär tolv slags frukter å rade,  
 och löven är läkedom.

;;: Där står och helsobrunnen,  
en levande källa klar, ;:  
vars like är ej funnen,  
som Salomon skrivit har.  
;;: Min själ, du göra dig redo  
den gena vägen att gå, ;:  
över berg och torra hedar,  
förr'n natten faller oss på.

Svenst folkevise.

## 119.

Syng med os, baade mark og stov, | Gud til ære, til pris og lov!  
Underlig er hans vei og ferd, | altid han er til hjælp dog nær!  
O Gud sej lov!

Syng med os, baade land og hav! | Hvad vi savned, det Gud os gav,  
synger med os, I stjerner smaa, | synger med os, I bølger blaa!  
Syng med os, baade syd og nord! | Fred vi har med gudsfredens ord,  
vandre det skal fra favn til favn, | byde: Guds fred! i Jesu navn.  
Syng med os, hvert et hjerte godt! | Gud han ser dog paa hjertet blot,  
findes han der den gode grund, | glæde han saar der allenstund!  
O Gud sej lov!

Grundtvig.

## 120.

Blomster i vaar, | milde violer i grønsværets sjød,  
snilende spaar: | seire vil livet hvor solen frembrød!  
Vøsterne mange | lyder i kvidrende sange!  
Blomster i høst, | varmere farver og rigere glans,  
øjet til lyst, | straaler saa fjælt mellem frugter i frans,  
som om de vidste | kraften er størst paa det sidste.  
Verden med ret | ser sig i speil paa de falmende løv,  
føler saa træt: | aarenes tal gjør afmægtig og sløv;  
men i Guds rige | høst er en vaar uden lige!

Nyvalte tro, | glad som et barn, men for verden lidt sky,  
hilser du jo | livet, som lægger med filderne ny.  
O men tilvisse, | større ting ser du end disse!

Fremad, ja frem, | opad, ja opad forklarelsens bjerg,  
hjemad, ja hjem | reiser du sterk dig, til kjæmpe fra dverg,  
til du skal smile, | tryg ved den evige hvile!

C. J. Brandt.

## 121.

Naar vaarmild luft gjennem dalen gaar,  
 og vandene blinkende ligger,  
 og græsset i solbakkens helding staar  
 med de første spirende pigger, —  
 naar birken vugger sin gulgrønne knop,  
 som bristesærdig vil lukke sig op:  
 da jubler vel ungdomsmodet,  
 og raskere jager blodet.

Men ser du en syk som du ret har kjær,  
 henstrakt paa sit smertesleie,  
 du gyser ved synet av hine trær,  
 som grønnende viste og neie.  
 Du kjender den farlige løvsprætstid,  
 og bæver fordi den er smilende blid:  
 du vet at naar knappene briste  
 du kan dit dyreste miste.

— Den simple mand eier haap og tro,  
 og han har en anden mening;  
 ti den bevarer en lindrende ro  
 som staar med sin Gud i forening.  
 Han mener og siger: Som træis knop  
 vil smertensbaandene snart springe op,  
 og den syke paa lysets stier  
 gaa dit hvor al smerte tier.

Han mener og siger: At Gud er god,  
 som sender sit dødsbud i vaaren,  
 mens trøsten blomstrar omkring din fot,  
 mildt dugget av mindetaaren.  
 Hans tanke stiger med ydmhg taal  
 paa dusken av gravhøiens blomsterskaal  
 ditop hvor lindring lønner  
 alle brændende bønner.

Jørgen Moe.

## 122.

En ungbirke stander ved fjorden | og vandspeilet ganske nær.  
 Hvor stor og smuk den er vorden | de aar jeg har boet her!

Nu løster den hvite stamme | kronen fra bredden lav,  
men tro dog ei den vil bramme, | den vet ikke selv derav.

**G**uds og i hvermands øine | den vokser fra dag til dag,  
og kvistene som sig hoine, | nu bynder hver sangfugl tag.

Den birken undres derover, | den kjender slet ei sin rang.  
Den bøier mot vandets vover | saa ydmig bladenes hang.

Just dette kan den forlene | skjønhet for andre trær,  
og lokker hen i dens grene | al himlens vingede hær.

Just det at den ikke tørker | at løste sin krone op, —  
men stille kvistene sørker, | gjør skyggende lun dens top.

Hvad kommer det av? — Den skuier | sig daglig i bølgens speil  
ved siden av krat og tuer | og skuier saa deilige feil;  
ti alt som mot lysets riger | den høver sin krones stav,  
den synes den nedad stiger | og vokser sig mere lav.

Du deilige birk, du kjære! | paa dig vil jeg ofte se,  
Gud give jeg maatte lære | hvad du mig saa smukt kan te:  
At vokse i eget øie | nedad med hver en dag —  
at krone og at ophøie | det bliver da Herrens sag.

Jørgen Moe.

### 123. Som: Eg saag bert attende.

Vær from, og tro at haaret er paa dit hode talt;  
at sanime haand har staaret hvert blad i dets gestalt,  
som sol og stjerner veier! — Vær from, og tro forvist  
at græsset der som neier, gjenhilles venlig hist!

Tre alen i den sorte, bemoste folde ler  
opspringe klarhets porte, hvor døde øie ser.

Men hvi en rast saalænge, naar fromhets enfold sit  
et engleøres strenge, kerubens klarhynsblik?

Se noie, skal du øine det store i det smaal  
sig guddomstanker hoine paa græssets vele straa.  
Dets blegnen er et minde; og paa det faldne blad  
moralen vil du finde av somrens jubelkvad.

Lyt til og hør basuner fra aksnedbøiet mark!  
Der løper skalderuner i træets runkne bark.

Det slagne straa har sjunget; og mosegens elgsgraa hud  
har guddomshænder tunget i skjønhettslinjer ut.

Aand er ei i dens tanker der er saa sjælearmi,  
 at han ei tror der banker en puls i blomstens barm,  
 at blade tale kunne med liv fra træ til træ —  
 o, hør de tuisen munde i susende assé!

Bergeland.

## 124.

Sherne graaner, og løvet falder, | fuglene synger ei mer,  
 vinteren truer, og natten falder, | blomsterne sukker; det snel!  
 Og dog bører blus vi med glæde.  
 Vinteren kommer, og sneen falder, | blomsterne visner i muld.  
 isen optoes ei af graad for Balder, | taarerne stivner af kvid.  
 Solhvervet kommer, og bladet vendes, | dagene længes paanh.  
 Solskinnet vokser, og vinteren endes, | lerkerne synger i sky.  
 Salmerne klinger og klokker rime, | spotter med sneen ved jul;  
 vinteren maa sig med vaaren rime, | smelte for solen i skjul.  
 Troende hjerter i vinterløbet | føder den lislige vaar,  
 trykker den til sig i barnesvøbet | med et lyksaligt nytaar.  
 Betlehemis-barnet i krybberummet, | det er den evige vaar;  
 troende hjerter det har fornummet: | Jul gjør lyksaligt  
 Derfor bører blus vi med glæde. [nytaar]

Grundtvig.

## 125.

Det vi ved at siden slangen | gift paa jord har plettet glæden,  
 maa vi selv, hvor høit vi rækker, | dele kaar med vintersæden;  
 naar ei her som hjertet kræver, | livets fylde, sommertrøsten,  
 men maa noies med en graalig, | stakket vaar i esterhøsten;  
 bører, selv med suret pande | ikke moden sæd til lade;  
 hvad hos os som frugt man priser, | det er kun de grønne blade.  
 Grønnes — det er hvad vi kunne, | skyde løv til vintren kommer,  
 kneise kjæft til trods for fulden, | vokse, visse paa vor sommer.  
 Grønnes kun — se det er sagen — | leve med og være vaagen,  
 leve kort tid eller længe, | blot vi lyser op i taagen.  
 Og hvad dette aar saa grønnes, | sikkert modnes vil det næste,  
 naar vi blot har lært i livets | rette grund vor rod at fæste.  
 Thi saa bær den det som segner, | gjennem tro hvad her maa falme,  
 indtil vinterstormens lig sang | ender i en paaskesalmie.

Høstrup.

## 126.

Paa skog og engjer snøen fell, | og kaldt det er derute,  
 men vesle fuglen synger lel | og siter paa vaar rute.  
 Han syng so fint: giv tid! giv tid! | og rister med smaa vengjom;  
 giv tid, so vert det grønt i lid, | og blomen sprett paa engjom.  
 Giv tid, so skyter livsens tre, | um skavlars no det gøyma,  
 giv tid, so skal for dag seg te | det du selv fagert droyma.  
 Giv tid, og snart so vent eit liv | or hjartom fram skal blømal  
 Giv tid, til Herren solskin giv, | so skal full vetren røma.

Ingemann (ved Bohn).

## 127.

Fremad er verdens vilde rost,  
 med damp og med vind til vinge —  
 hjemad er hjertets milde trost,  
 den hvisser saa varmt herinde.  
 Fremad til ørel er verdens raab,  
 mens bølgen mot stavnen bruser —  
 hjemme at være er hjertets haab,  
 som sjælen igjennemusuer.  
 Hjemme at være paa fjendte strand,  
 hvor savnet tildels kan stilles —  
 hjemme at være i livets land,  
 hvor aldrig mere vi stilles.  
 Hjemme at være, hvor sol og sky  
 gaar ned bag de vante tinder —  
 hjemme at være i himmesby,  
 hvor solen evindelig skinner.  
 Derfor skal savnets tunge tid,  
 som friste vi maa herneden,  
 smelte som sneen for solen blid  
 ved haabet om gjensynsglæden.  
 Derfor kun fremad i Jesu navn,  
 saa gaar det og fremad tillige,  
 da er hver glæde og hvert et savn  
 et trin paa vor himmelstige.

D. Urvesen.

## 128. Som: Eg saag bert attende,

Hans \*) dag blev den største i Norden var set,  
med midnatssolen under den helt gif i ett;  
ti lyset som han sat i, var lyset av Guds fred,  
og det har ikke morgen, og aldrig gaar det ned.

I lys av Guds fred han historien gav  
som aandens gang paa jorden, der død ei vet av;  
i lyset av Guds fred han de fødres sterke vei  
til følge og til varsku lagde aapen for dig.

I lys av Guds fred han aarvaaken var med,  
med folket, hvor det bygde med aanden som stred;  
i lyset av Guds fred al oplysnings magt han saa,  
og hvor hans ord blev troet, der folkeskoler gaa.

I lyset av Guds fred stod i bitreste sorg  
for Danmarks folk hans trøst som en skinnende borg:

I lyset av Guds fred skal det tapte tas igjen,  
og tusindfold forsøks det som end ligger hen!

I lys av Guds fred staar hans oldingeværd  
som livets sum og amen til hans mandige færd,  
i lyset av Guds fred, hvor det straalede hans blif,  
naar hvit han steg for altret med tilgivelsens drift!

I lys av Guds fred kom hans ord over hav,  
i lyset av Guds fred vugger salmen han gav,  
i lyset av Guds fred, baf dets solstraaleføs,  
der sjultes han, og der staar hans minde nu for os.

Bjørnson

## 129. Mel. av Ejjerulf.

Undrer mig paa hvad jeg faar at se  
over de høie fjelde?

Det møter nō bare sne,  
rundt omkring staar det grønne træ,  
vilde saa gjerne over; —  
tro naar det reisen vover?

Drønen løfter med sterke slag  
over de høie fjelde, —  
ror i den unge, kraftfulde dag,  
mætter sit mod i det vilde jag.

sænker sig hvor den lyster, —  
ser mot de fremmede lyster!

Løvtunge apall som intet vil  
over de høie fjelde,  
spraetter naar somiren stunder til,  
venter til næste gang den vil;  
alle dens fugler gynger,  
vet ikke hvad de synger! —

Den som har længtet i tyve aar  
over de høie fjelde, —  
den som vet at han ikke naar,  
kjender sig mindre aar for aar, —  
hører hvad fuglen synger,  
som du saa trøstig gynger.

Gladrende fugl, hvad vilde du her  
over de høie fjelde?  
Nede du fandt vist bedre der,  
videre syn og høiere trær, —  
vilde du bare bringe  
længsel, men ingen vinge?

Skal jeg da aldrig, aldrig naa  
over de høie fjelde?

Skal denne mur mine tanker slaa,  
saadan med sne-is og rødsel staa  
stængende der til det sidste —  
blive min dødningekiste?

Ut vil jeg! ut! — Na, saa langt, langt, langt  
over de høie fjelde!  
Her er saa knugende, tærende trægt,  
og mit mod er saa ungt og rankt, —  
la det saa stigningen friste,  
— ikke mot murfanten briste!

En gang, jeg vet, vil det række frem  
over de høie fjelde.

Kanste du alt har din dør paa klem? —  
Herr min Gud! godt er dit hjem, —

Ia det dog endnu stenges,  
og jeg faa lov til at længes!

Bjørnson.

## 130.

I stogen smaaagutten gif dagen lang, | gif dagen lang,  
der hadde han hørt slik en underlig sang, | underlig sang.  
Gutten en floite av selje star, | av selje star, —  
og prøvde om tonen derinde var, | derinde var.  
Tonen, den hvistet og nævnte sig, | og nævnte sig,  
men bedst som han lydde, den løp sin vei, | den løp sin vei.  
Øste naar hansov, den til ham smøg, | den til ham smøg,  
og over hans pande med elskov strøg, | med elskov strøg.  
Vilde den fange og vaaknet brat, | og vaaknet brat;  
men tonen hang fast i den bleke nat, | i den bleke nat.  
Herre min Gud, ta mig derind, | ta mig derind,  
ti tonen har saat mit hele sind, | mit hele sind.  
Herren han svarte: den er din ven, | den er din ven,  
jfjønt aldrig en time du eier den, | du eier den.  
Alle de andre dog ligg forstaar, | dog ligg forstaar  
not denne du søker, men aldrig naar, | men aldrig naar.

Bjørnson.

## 131.

Mel. av Nordraaæ.

Løft dit hode, du rafse gut,  
om et haap eller to blev brutt,  
blinker et nyt i dit øie,  
straks det saar glans av det høiel  
Løft dit hode og se dig om,  
noget er det som roper: kom!  
noget med tusene tunger,  
som om freidighet sjunger.  
Løft dit hode; ti i dig selv  
blaaner ogsaa et utstrakt hvælv,  
hvor det med harper flinger,  
jubler, toner og svinger.  
Løft dit hode og sjung det ut!  
Aldrig kuer du vaarens skud;

hvor der er gjærende krafter,  
flyter det aaret efter.

Løft dit hode og ta din daab  
av det høie, straalende haab  
som over verden hvælver  
og i hver livsgnist stjælver!

Bjørnson.

### 132.

Vær glad, naar faren veier | hver evne som du eier:  
Jo større faa, des tyngre tak, | men desto større seier!  
Gaar støttene istykker, | og vennene faar nykker,  
da sker det blot | fordi du godt | kan gaa foruten krykker. —  
Enhver Gud sætter ene, | han selv er mere nær.

Bjørnson.

### 133. Som: Der ligger et land.

Javist er her trangt, er her strengt og goldt,  
om mangt et haap tager vinteren foldt,  
og havet bar ofte nok liksang til, —  
men end brænder vardenes vækkende ild.

Fra bergsatte hjem gaar der lysblink ut  
og sender over landet det varslende bud:  
Her vandrer der mange kong Sverres vei;  
men lurgang og hærblaest, det hører du ei.

Det er ei den store, den lysende daad  
som giver til digt og til sagaen traad,  
der ofres ei blod, der gives ei saar,  
stilt baade kampen og seiren gaar.

Men dog er der kamp som er lang og haard,  
og dog er der seir som frøkorn saar,  
en hjærlighets seir over sorg og savn,  
en tro som freidig seiler i havn.

Der sitter saa mange paa fjeld og ved strand  
som kjæmper for aandens forjættede land,  
som gjemmer et alvor, et livsmod, en sang,  
som, bare den løses, har vækkende klang.

Dog flere, langt flere er de som stred,  
men trætnet og tapte og fastedes ned; —  
her gaar deres saga, et underlig ord,  
som samler forundring og smil hvor den for.

Og dersor la staa helt til viddene frem  
med lys til de fattige, ventende hjem,  
i aandens drift stevn frem hvor de bor,  
med saga, med sang og med troens ord!

Og snart skal der seile i verden ut  
saa mangt et aandens vikingebud;  
ti alt hvad vi lærte og fik av vort hjem,  
av ord og gjerning skal løfte sig frem.

Kr. Elster.

### 134.

So lang ei tid, | so lang ein strid;  
og enno stend me midt deril!  
men utan fut | den norske gut  
vil halda striden ut.

Det hev me lært | er møda verdt:  
aa stri' for det som var oss kjært!  
Og manu for mann | me segja kann:  
me elskar dette land.

Knapp grøde bar | vaar norske gard;  
men heim er heim, for trong han var.  
For heimlaus sjæl | og framand-træl  
vart verdi altsor føl.

Og er det smaatt, | og gjeng det traatt,  
so skal me endaa faa det godt.  
Fraa dag til dag | i smaae slag  
me slit oss fram i lag.

Det vert nok stridt; | men litt um litt  
det gjeng naar kvar vil gjera sitt.  
Tek kvar og ein | sin vesle stein,  
er snart vaar aaker rein.

— So lang ei tid, | so lang ein strid, --  
og endaa lenger skal han bli!

men urødd stend | i by og grænd  
ei valt av norske menn.

Arne Garborg.

### 135.

Et jevnt og muntert, virksomt liv paa jord  
som det, jeg vilde ei med longers bytte,  
opklaret gang i ødle fædres spor  
med lige værdighed i borg og hytte,  
med øjet, som det skabtes, himmelvendt,  
lysvaagen for alt skjønt og stort herneden,  
men, med de dybe længsler velbekjendt,  
kun syldestgjort af glans fra evigheden.

Et saadant liv jeg ønsked al min æt,  
og ønsked paa med flid at forberede,  
og naar min sjæl blev af sin grublen træt,  
den hviled sig ved „fadervor“ at bede.  
Da følte jeg den trøst af sandheds aand,  
at lykken svæver over urtegaarden,  
naar støvet lægges i sin skabers haand,  
og alting ventes i naturens orden:

Kun spiren friss og grøn i tidlig vaar,  
og blomsterfloret i den varme sommer,  
da modenhed imøde planten gaar  
og fryder med sin frugt naar høsten kommer!  
Om fort, om langt blev løbebanen spændt,  
den er til folkegavn, den er til grøde;  
som godt begyndt er dagen godt fuldendt,  
og lige lislig er dens aftenrøde.

Grundtvig.

### 136. Som: Norges høitidsstund er kommen.

Paa det jevnel paa det jevnel! — ikke i det himmelblaau —  
der har livet sat dig stevne, | der skal du din prøve staa!  
Alt hvad herligt du kan nævne, | alt hvad høit din sjæl kan naa,  
skal hernede paa det jevne | fast sin rod i livet slaa.  
Komme ned — se det er tingen! — | dale glad som fugl fra sky,  
naar med sang den sørker vingen | — ikke falde tung som bly! —

Komme ned og slutte ringen: | være glad i livet og gry,  
elste verden, hade ingen, | føle sig som født paany!  
Det høie, i det høie! | lyder det dig mere smukt?  
Funkler sværmerisk dit øie? | Finder verden stolt din flugt?  
Vil du ei dit hoved høie | under livets strenge tugt?  
Vil du ikke marken pløie | før du høster markens frugt?  
At den kunst er tung at lære, | dyrkes kun af saare faa,  
den uendelige svære, | den: paa jorden fast at staa,  
den: sin himmel med at bære | overalt i hjertets vaa,  
den: sin skaber glad at ære | i det store, i det smaal  
Paa det jevne skal du bygge, | paa det jevne skal du hol  
Ei som krobling, ei paa krykke, | ei med dyrets dorste ro!  
Med dit savn og med din lykke, | med dit haab og med din tro  
skal du paa det jevne bygge | op til stjernerne en bro!  
Paa det jevne, paa det jevnel | altid i min sjæl det klang,  
naar med fantasiens evne, | fjælt jeg mig fra jorden svang —  
Alt det andet vil sig hevne, | er kun splid og undergang!  
— Paa det jevnel paa det jevnel | det er livets seierssang.

Kaalund.

**137.** Som: Deilig er den himmel blaa.

Kom, min Gud, med lys i favn | til vor ringe fødestavn!

Apne vores øienlaake, | saa vi gjennem støvets taake

ret din klarhet stue kan!

La din aands den klare røst | løse sukket i vort bryst,  
længslen efter morgengryhet, | da vor tunge som fornhet

lyssets skaper love kan!

Ia, ia Aanden dale ned, | skape liv og lyse fred  
over hele levnets løpet, | saa i hylde det fra svøpet  
indtil baaren volse kan!

Reitan.

**138.** Som: Det er saa yndigt at følges ad.

Hvad solskin er for det sorte muld,  
er sand oplysnings for muldets frænde;  
langt mere værd end det røde guld  
det er sin Gud og sig selv at kjende.  
Trots mørkets harme | ::: i straalearme :::  
af lys og varme | ::: er lyffen klar! :::

Som solen ssinner i foraarstid,  
 og som den varmer i sommerdage,  
 al sand ophysning er mild og blid,  
 saa den vort hjerte maa vel behage;  
 trods mørkets harme | ::: i straalearme :::  
 af lys og varme | ::: er hjertensfryd! :::  
 Som urter blomstrer, og fornæt gror  
 i varme dage og lysse nætter,  
 saa livsophysning i høie nord  
 vor ungdom blomster og frugt forjætter;  
 trods mørkets harme | ::: i straalearme :::  
 af lys og varme | ::: er frugtbarhed! :::  
 Som fuglesangen i grønne lund,  
 der lislig klinger i vaar og sommer,  
 vort modersmaal i vor ungdoms mund  
 skal lislig klinge, naar lysset kommer;  
 trods mørkets harme | ::: i straalearme :::  
 af lys og varme | ::: er røsten klar! :::  
 Vorherre vidner at lys er godt,  
 som sandhed elskes, saa lysset yndes,  
 og med Vorherre, som ler ad spot,  
 skal verket lykkes som her begyndes:  
 I gyldenkarme | ::: skal lys og varme :::  
 med straalearme | ::: for styret staa! :::

Grundtvig.

**139.** Som: For Norge, kjæmpers fødeland.

Er lysset for de lærde blot | til ret og galt at stave?  
 Nei, himlen under flere godt, | og lys er himlens gave;  
 og solen staar med bonden op, | slet ikke med de lærde,  
 ophyser bedst fra taa til top, | hvem der er mest paaførde.  
 Er lys paa visse vilkaar blot | saa halvveis at ophøie?  
 Gjør det ei allevegne godt, | er lys ei livets øie?  
 Skal, for misbrugens skyld maaesse, | paa aandens himmelbue  
 vi heller mulm og mørke se | end solens blanke lue?  
 Ophysning være skal vor lysst, | er det saa kun om sivet,  
 men først og sidst med folkerøst | ophysningen omlivet!

Den springer ud af folkedaad | og vokser som den vugges; den straale i vort folkeraad, | til aftenstjernen slukkes!

Grundtvig.

**140.** Som: I alle de riker og lande.

Aa liva, det er aa elffa det beste di sjæl selft naa;  
aa liva, det er i arbeid mot rikare maal aa traa.  
Aa liva, det er i livet aa finna det største verd;  
aa liva, det er aa vinna til fanning i all si ferd.  
Aa liva, det er aa leggja all urett og lygn i grav;  
aa liva, det er som havet aa spegla ein himmel av.

Anders Bassbotn.

**141.** Som: Paa slog og engjer snøen fell.

Der Skinner en sol i lys og løn,  
hvor aand har mund og mæle;  
som fugle smaa, naar skov er grøn,  
da kvidrer barnesjæle.

Og hvor Guds ord det lufkes ind,  
det leirer sig og sjunger:  
Guds fred! bliv lys i sjæl og sind!  
bliv sang paa folketunger!

Luk op i en lyksalig stund  
dig for Guds ord hvert øre,  
og luk dig op, du folkemund,  
med ord som du kan føre!

Ja, tal nu sandt om smaat og stort  
og jevnt om alt det høie!  
Thi godt er alt hvad Gud har gjort,  
og klart gudsbarnets øie.

Grundtvig.

**142.** Som: Naar du vil paa fiedesti.

Morgenhanen atter gol, | slog med dugget vinge,  
lykke os den gyldne sol | vil med lyset bringe,  
naar vi takker ham i løn | over alle sole,  
som gjør morgenrøden sjøn, | signier livets skole!  
Dagen har han skabt til daad, | skumringen til hvile,  
ingen maalte livets traad, | derfor lad os ile,

gjøre gavn mens dagen gaar, | prøve vore kæster,  
visse paa at gode kaar | retter sig derefter.

Ord i mund og skrift i bog | skal vor ungdom lære,  
ret at bruge kraft og sprog, | livet til Guds øre;  
da vor manndom klog og sterk | svare skal til navnet;  
krone skolens ungdomsverk | vise det har gavnet!

Grundtvig

**143.** Som: I rosenlund under sagas hal.

Mens lien gulner, og skogens flor  
for løvfalds-stakken maa vike,  
her vier ind vi en urtegaard  
for aandens evige rike.  
Den ligger høit paa klippegrund,  
den staar med murer trægge; —  
Gud signe mildt fra denne stund  
det ver� vi her sik hygge;

Vi fjeldets sonner, vi vet saa vel  
at urt kan artes paa heien,  
at tollens tav, der den gror paa fjeld.  
mot himlen kjælt finder veien; —  
vi vet at straa bak fjeldets ur  
kan akssets kronguld bære; —  
saa trives og bak skolens mur  
den grøderike lære!

Ti Gud vil sende sit godveir ned  
til urtegaarden herinde,  
saa tankens spirer, saa aandens sæd  
sig frem til modning kan vinde;  
han skjænke frimarks-luftning mild  
og lys fra livets vidder:  
ti frilust trænger tanken til,  
som vaaren fuglekvidder.

Saa vær da viet til sjælerøgt,  
du aandens fredlyste have!  
Det fro her lægges, det spire trægt  
utover slegtenes grave!  
Skil aldrig livets vaarnatur

fra lære-hjemmets tanke, —  
og hvælv dit tak og høin din mur  
som vern, men ei som sørkne!

Jøsen.

**144.** Som: At far min kunde gjera.

Velkommen hver hvis glæde | er vore fædres hjem,  
hvis hu er fri at træde | med lys i livet frem,  
hvis lyft er stor at vorde | i mer end gods og muld,  
en rikmand paa de gaarde | hvis stat er aandens guld.  
Et modersmaal vi eier, | av fædres bryst det sprang,  
det mer end guldet veier, | har mer end guldets flang;  
vi eier store minder | og tonestrømmes væld,  
vi eier lys som rinder | for os i gry og kveld.

Det er vor ungdoms øre, | det er vor lef og lyft,  
det alvorstanen være | som bor i mandens bryst!  
saa sjøn en drom ei findes | som den paa ungdoms strand  
om arven som skal vindes | i aandens fædreland.

Ja, det er din med rette | hver stat som vorder kjendt,  
hvert lys paa fjeld og slette | i folkeaanden tændt,  
hver livets daad paa jorden, | hvert ødelt tankelyn,  
men først og sidst i Norden | for folkehjertet syn.

Ti skal vor gjerning være | ved modersmaalets lyd  
at plante Gud til øre | en sæd til hjertets fryd,  
en blomst hvis duft kan glæde | hver kvinde og hver mand,  
et lys som glans kan sprede | trindt i vort fædreland.

O. Urvesen.

**145.** Som: Den nye stævnen.

Og var det litet jeg frem sik høre,  
av det jeg helst vilde eder lære,  
saa det som rørte sig hjertevarmt,  
blev, af, saa mat og saa bleft og armt;  
og var det kuapt som et sjær tilbage  
av det som mon forbi sjælen drage, —  
saa la mig sige det denne gang,  
mit hjertes dypeste livsenstrang.

Det var det løsende ord at finde  
 som tænder sommer og sol herinde,  
 saa alt hvad livet i eie sit,  
 stod soni i straaler for sjælens blik.  
 Saal herte kunde mot herte banke  
 og dele varme sin bedste tanke,  
 og dog et glimt av den fryd forstaa,  
 som Adams sønner paa jord kan naa.  
 Ti den en jubel vel kan istemme,  
 — du maatte sorgenes land forglemme —  
 som fjernt jeg hørte den bruse lun,  
 og dog den trængte til sjælens bunn.  
 Og saa hver bævende straale boie  
 som i et brændpunkt imot det høie,  
 til som en eneste flamme klar  
 det flog mot ham som dem sjænket har,  
 og jubelstrømmen tilbakesendte  
 for guddomsgnisten paa jord han tændte;  
 se, det var det som jeg tankte paa,  
 o Gud, at engang det lykkes maa!

Ingv. Bøhn.

## 146.

Maalet hennar mor me vil | aldri, aldri gløymal  
 Kor det gjeng i verdi til, | det vil tunga gøyma!  
 Der me fell i moderarv | alt det beste hjarta tarv!  
 Harald aatte ikkje staal | betre til sit yrkjje;  
 Olav og ved dette maal | bygde upp vaar kyrkje;  
 tunga tala, borni log; | folkelukka aldri dog.  
 Skal jo Norig standa enn, | daa lyt fram for staaleit  
 Norigs kvinner, born og menn | leggja hug til maalet.  
 Tynest tunga, døyr me fleir, | standa aldri upp att meir  
 Me som her ei mor hev aatt | upp i desse dalar,  
 aa, me veit, me veit det godt, | kor so hjarta talar —  
 veit at maalet hennar mor | hev for os dei rette ord.

Reitan:

**147.** Som: Hvor herlig er mit fødeland.

Det maal du gav meg, gamle mor,  
eg signar i mit inste hjarte;  
um glad eg lær ell' græt i stunder svarte,  
til taft, til bøn eg der kann finna ord.  
Med kvart eit ord dei minni fylgja;  
du kjennest stor deg under dylja;  
for land og liv i tusen aar  
ligg der med figer og med saar.

Den gongen først me braut heriun,  
— og øksi rødde veg i sjøgen, —  
dei stod og lydde etter denne sjøgen  
som tungfint løt, naar trei sjelv i vind.  
Med livet denne sjøg seg blanda  
og vart so inn i talen anda.  
Og gamle mor i liten kind  
emi same sjøgen andar inn.

Ta vaart det er det maal du gav;  
av landet fødd me vel det kjennier.  
Og naar det sprett og leikar kring og vender,  
stiu sol paa fjell og føyser sok fråa hav,  
og vit og mod til daapen bar det;  
med vikingsverd kring heimen star det,  
so langan leid dei visste vel,  
det song eit liv bland vaare fjell.

Det maal du gav meg, gamle mor,  
eg signar i mit inste hjarte —  
um glad eg lær ell' græt i stunder svarte,  
til taft, til bøn eg der kann finna ord.  
Og høyr det syng i kvar ei trengja;  
snart skal i foss det fram seg sprengja;  
og daa du skal, vaar gamle mor,  
din lovsong saa med eigne ord.

Jon Star.

**148.** Den nye stevtonen.

Og naar eg høyrer det maalet lillar,  
det er so taarer or augo trillar;

og naar eg høyrer det maalet løt,  
eg stundom smiler, og so eg grøt.  
Det er som augo der lyser milde  
fraa heimegrender og helsa vilde, —  
som augo alle og hjarto maa  
i songen stroyma og saman slaa.  
Det er som svara baad' berg og dalar,  
det er som bekkjen' og fossen talar;  
det er som blomar og lid og fjord  
seg slyngjer inn i dei same ord.  
Det er som minne, soni vel me kjänner  
i kring oss fangar med barne-hender  
det er som heimen med kjære ord  
seg bøygjer hver oss som ei mor.  
Og ein gong, ein gong skal dagen løn  
og maalet lett hver landet ljomma  
og sylgja med deg, um vidt du fer,  
og heimen vera deg alltid nær.

Eng. Behn.

149.

Moder's navn er en himmelsk lyd, | saa vide som bølgen blaaner;  
moders røst er den spædes fryd | og glæder naar issen graaner.  
sødt i lyst og sødt i nød, | sødt i liv og sødt i død,  
- sødt i eftermælet!

Modersmaal er de fagres sprog | os træller i ungdomstide;  
modersmaal er de fjaeres og | vi favner som duer hvide.

Sødt i lyft og sødt i nød, osv.

Modersmaal er de kraestens ord | som lever i folke munde;  
som det elskes i syd og nord, | saa sjunges der soedt i lunde.

Sødt i lyft og sødt i nød, osv.

Modersmaal er det rosenbaand | som store og smaa omslynger;  
i det lever kun fødres aand, | og deri kun hjertet gynger.

Sødt i lyft og sødt i nød, osv.

Modersmaal er vort hjertesprog, | Kun iss er al frenimed tale;  
det alene i mund og bog | kan vække et folk af dvale.

Sødt i lyft og sødt i nød, osv.

Grundtvig.

## 150.

- Jeg kjører frem gjennem straalefryd  
 i søndagsstilhet med klokkelyd.  
 Alt løfter solen fra myg til seden,  
 som var den selve alkjærigheden.  
 Og folk forbi mig til kirke kjøre,  
 snart stiger sangen for aapne døre.  
 Godt mot! Du hilste paa fler end mig,  
 sjønt du i skyndingen saa det ei.  
 Jeg har det herligste reisefolge,  
 sjønt det sig stundom mon listig dølge;  
 men naar du saa mig saa søndagsglad,  
 var det fordi at vi flere sat,  
 og naar du hørte mig dæmpet syuge,  
 de sat i tonen som i en ghyngé.  
 Mig følger en med en sjæl saa stor,  
 for mig hun osrede alt paa jord;  
 ja hun som lo, naar min baat blev krænget,  
 og blev ei blek under uveirshænget,  
 ja hun imellem hvis hvite arme  
 jeg kjendte livets og troens varme.  
 Se deri er jeg av sneglearten  
 at huset bærer jeg med paa farten,  
 og den som tror det er tungvint bør,  
 han skulde vite hvor godt det gjør  
 at krype ind under taket atter,  
 hvor hun staar lys mellem barnelatter.  
 Ei maaler tankens, ei digitets sørn  
 saa høi en hvælving, saa dyb en brond  
 som fra den himmelske kjærighet  
 til der den speiler i vuggen ned.  
 Ei sjælen lyser, ei hjertet dugger,  
 som naar dit barn under bon du vugger.  
 Hvo ei har kjærighet i det smaa,  
 han kan ei mængdens, ei mindrets saa;  
 hvo ei kan bygge sit eget hus,  
 hvad stort han bygger, gaar og i grus.

Med seir fra Moskva til Kartagena  
han dor dog ensom paa St. Helena.  
Har først du bygget dig selv et føste,  
saa tit du freller endog din næste;  
skjont barnehænders og kvindeverk,  
det føste holder din sjæl saa sterk,  
at den gaar hel gjennem kamp og fare  
og giver mod til den største skare.  
Et enkelt hjem har saa tit et land,  
naar ut det sendte dets frelsermand,  
og mange tusen av hjem det var  
som landet frelst ifra slaget var.  
Og det som bærer det gjennem freden,  
er hjemmets pulsslag i travelheden.  
Trots alt det fine i fremmed duft  
helt ren alene er hjemmets luft.  
Der møter bare det barnesande,  
og synden kysses ifra din pande;  
til hjemmet høst staar der aapne døre;  
ti derfra kom det, — og dit det førel  
Godt mot! du vandrer paa firkeveil  
Du ber for dine, for mine jeg,  
ti bønnen bærer et stykke frem  
paa veien mellem de tvende hjem,  
— Jøier ind; jeg maa vidre kjøre,  
mens salmen følger fra aapne dore.  
— Godt mot! Du hilste paa fler end mig,  
skjont du i flyndingen saa det ei.

Bjørnson.

### 151. Som: Paa slog og engjer snøen fell.

Jeg har et hjem, det er saa godt, | skjont kun en liten hytte;  
men ei for noget kongeslot | jeg vilde det bortbytte.  
Der har jeg baade far og mor | og mine søkkend kjære;  
der dækkes dagligent mit bord; | hvad kan jeg mer begjøre?  
Der redes mig mit leie blott, | skjont straa kun er min pute;  
Og der jeg sover noksaa søtt | om end det stormer ute.

Der gaar min lef med soikkend sniaa | og mange munstre venner;  
 kan stundom end litt strid opstaa, | det fredelig dog ender.  
 Ha tak, o Gud, for gaven kjær, | den kom fra dig, Vorherrel  
 Jeg sik det godt; bli du mig nær, | saa saar jeg det ei værre!  
 B. A. Jensen.

## 152.

No stend ho steller i kjøken-kraa, ho mor!  
 ho er so gammal, ho er so graa, ho mor.  
 Na var eg katten i mijuke ssinn,  
 som kjøla før seg som baanet inn til ho mor!  
 Ho gjeng paa tun i den stille gard, ho mor  
 med kvike sporv i sitt fotefar, ho mor.  
 Na var eg sporven so glad og lett,  
 som høpp og dansar og sprett og svett um ho mor!  
 Ho likar soli paa skrukne linn, ho mor;  
 ho likar havgula, sval og linn, ho mor.  
 Na var eg havgula frisk og fri,  
 eg skulde svala mi heile tid um ho mor.  
 Men gift ho før, som i ryggen flyg, ho mor,  
 naar vinden kald gjenom kjøken syg, ho mor.  
 Na var eg døri gammal og fæl  
 eg tett meg stengde og livde vel um ho mor.  
 Eg veit so vel kva ho tenkjer paa, ho mor,  
 naar der ved gruva ho mødd maa staa, ho mor.  
 So tidt ho gløynier fitt træl og mas  
 og stirrer ut gjenom kjøkenglas, gjer ho mor.  
 Ho gløynier stræv og ho gløymar stell, ho mor,  
 og stirrer upp mot dei ville fjell, ho mor.  
 „Kor gjeng det Beslemøy, arme ting,  
 som renna maa alle berg i kring?“ spør ho mor.  
 Na visste du kor eg lengtar her, du mor! —  
 Den brune heidi, den ferk eg kjær, du mor!  
 Her gjeng eg ør millom aude fjell  
 og græt meg i svevn kvar einaste kveld, du mor!  
 Na tru den tidi ferk rundt seg snutt, du mor.  
 Eg reknar time og kvar minut, du mor!

Na kunde eg stiga med sjumils-steg  
og sitja ei ørliti stund hjaa deg, du mi mor! —

Garborg.

**153.** Søm: Apostlene sat i Jerusalem.

Guds fred over huset hvor kjærlighet bor,  
og hjertet har smelteende stemme,  
hvor fremmed og kjending, hvor liten og stor  
saa hjertelig møtes som hjemme!  
Guds fred med den gamle som sunder til ro!  
Hans aften saa mildelig smile!  
Guds fred over graven hvor støvet skal bo,  
naar aanden gaar ind til sin hvile!  
Guds fred med de yngre som trolig i sind  
de hensarnes minde vil bære!  
Guds fred med de smaa som med roser paa kind  
opvokser i tugt og i øre!  
Guds fred med os alle, hvor vi end skal gaa,  
til engang vi synker i graven!  
Guds fred naar det undes os salig at naa  
Guds-freden i paradis-haven!

Reitam.

**154.** Søm: Julen har englehyd.

Huset, som Gud har bygt, | det kan trygt  
som paa en klippe hvile | og smile.  
Lad stormene kun fuse! | de er i Herrens haand.  
Lad bølgerne kun brusel | de er i himlens haand.  
Hvad fast er bygt paa klappe, | ei vakk fan og glippe,  
al verden skal forgaa. | Gud! dit hus skal staar.  
Dem som vort hjerte nær | vokste her  
og os vemodig glade | forlade,  
vi Gud i vold besale; | han som har bygt for os  
paa hjerje og i dale, | saa vi bod stormen trods,  
han vil for dem og bygge | i klippeborgens stygge,  
naar han derom i løn | hører deres bøn.  
Da skal fra hytter smaa | sammenstaa,  
som sang om morgenstunden | i lunden,

lovsange til den høie | som bygger lavt paa jord,  
som laaer stov sit øie | og afse sine ord;  
og alle himlens hære | skal til den godes øre  
i kor med mark og stov | juble: Gud ske lov!

Grundtvig.

**155.** Som: Syng med os baade mark og stov.

Asterlyset i Herrens hus | er det ædleste brudeblus:  
kjærligheds ild fra himmerig | gløder i harm evindelig.  
O Gud ske lov!

Til vor Herre vi beder frit: | Lad os lysne i lyset dit!

Lovet du har din kjærlighed | møde os skal ved hvert et fjed.

Den som Jesus for øjet staar, | ingenfinde i mørke gaar:

Hvor der er tro paa Jesu navn, | der er en varm og kjærlig favn.

Der velsignet gaar ind og ud | altid brudgommen med sin brud;  
daler end sol og blegner kild, | blidt er det klare maanestin.

O Gud ske lov!

Grundtvig.

**156.** Synges som no. 86 i Landstads salmebog.

Jeg ved en blomst saa fager og fin, | dens duft gjør hjerter glade,  
dens fast er som den klare vin, | saa liflig fin  
som roSENS er dens blade.

Den sagre blomst er i kjærlighed, | et kunstwerk af Guds finger,  
den vokser op før stov det ved, | i lønlighed,  
til deiligt den udspringer.

Den vokser vildt dog kun paa jord, | undtagen i Guds eden,  
kun der, ved livets flod, den gror | og staar i flor  
med duft for evigheden.

Bed brudeblus i Jesu navn | dog gode raad vi finde,  
thi paradis er i hans favn, | sin fødestavn  
skal blomsten atter vinde.

Velsignelsen af Jesu mund, | hvor kjærlighed er inde,  
omplanter i en salig stund | paa hellig grund  
den blomst hos mand og kvinde.

De to da vorder ett paanh | ved kjærligheds vidunder,  
som kun forklares over sky, | hvor lysets by  
paa kjærlighed sig grunder.

Grundtvig.

**157.** Mel. av Weyse.

Det er saa yndigt at følges ad  
for dem som gjerne vil sammen være,  
da er med glæden man dobbelt glad,  
og halvt om sorgen saa tung at bære;  
ja, det er gammen :: at reise sammen, :::  
naar fjederhammen :: er kjærlighed! :::

Det er saa hyggeligt alle steds,  
hvor smaa og store har ett i finde,  
og det som drager de store læs,  
i hjerteklamret er inderst inde;  
ja, det er gammen :: at holde sammen, :::  
naar ja og amen :: er hjertets sprog! :::

Det er saa herligt at stole paa,  
vi har en herre som alting mægter,  
han os ei glemmer, naar vi er graa,  
hans naade rækker til tusen slekter;  
ja, det er gammen :: at allesammen :::  
er ja og amen :: Guds naades ord! :::

Det er vemodigt at stilles ad  
for dem som gjerne vil sammen være,  
men, Gud ske lovl i Vorherres stad  
for evig samles de hjertenskjære;  
ja, det er gammen :: at leve sammen, :::  
hvor ja og amen :: er kjærlighed. :::

Grundtvig.

**158.** Som: I alle de riger og lande.

En storm vind gaar over jorden, | den sliter i hjertebaand!

Fra syden og op til norden | der strides med aand og haand.  
Her sitter vi kvinder stille | og stirrer tause derpaa,

hvad under om taarer trille | ved hvad vi kun halvt forstaa?  
Vi kjender vel nærmest kampen | kun fra vort eget bryst,

i kammeret hvor ved lampen | vi øver vor gjerning thyst.

Hvad under vel om vi længes | og sukker ester fred?

Ti se, naar mændene trænges, | da trænges vi kvinder med!

Dog som i vort eget hjerte | vi ønsker ei dødens ro,

men utvælger kampens smerte | til prøvelse for vor tro, —

saa ved de større møder, | hvor sandhet i holmgang gaar  
 med løgnen, den folkeoder, | vort hjerte i kamptakt slaar.  
 Da brister de sytraadslænker | som fæste vil os til stov,  
 de smaalighetsbaand som krænker, | henveires som višnet løv.  
 Marie Wegelsen.

## 159.

- Mu tak for alt ifra vi var smaa  
 og lekte sammen i skog og lage.  
 Jeg tænkte leken den skulle gaa  
 op i de graanende dage.  
 Jeg tænkte leken den skulle gaa  
 ut fra de løvede, lyse kirke  
 dit frem hvor Solbakkehuset staa,  
 og til den rødmalte kirke.  
 Jeg sat og ventet saa mangen kveld  
 og saa dit bort under graneheien;  
 men skygget gjorde det mørke fjeld,  
 og du, du fandt ikke veien.  
 Jeg sat og ventet og tænkte tit:  
 Naar dagen lider, han veien vover,  
 og lyset sluktes og braendte litt,  
 og dagen kom og gif over.  
 Det stakkars øie er blevet vant,  
 det kan saa sent med at vende synet;  
 det kjender slet ingen anden fant  
 og brænder saart under brynet.  
 De nævner sted hvor jeg trost kan saa,  
 det er i kirken bak Fagerliden!  
 Men be mig ikke om dit at gaa; —  
 han sitter like ved siden.  
 — Men godt, saa vet jeg dog hvem det var  
 som lagde gaardene mot hverandre  
 og vei for synet i skogen star  
 og gav det løv til at vandre.  
 Men godt, saa vet jeg dog hvem det var  
 som satte stoler til kirkebor'et

og gjorde at de gaar par om par  
fremover like mot foret!

Bjørnson.

**160.** Mel. av Grieg.

Kanske vil der gaa baade vinter og vaar  
og næste sommer med og det hele aar;  
men engang vil du komme, det vet jeg visst,  
og jeg skal nok vente, for det lovte jeg sidst.

Gud styrke dig, hvor du i verden gaar!

Gud glæde dig, hvis du for hans fotfammel staar!  
Her skal jeg vente til du kommer igjen,  
og venter du histoppe, vi træffes der, min ven!

Ibsen.

**161.**

„Nyht munde det regna so saare,  
og det dryper av tre og av run;  
wind og stein, furugrein hev deg rive,  
dei hev flite di kaape i sund.“

„Um det regner og snor,  
um det stormar av nord,  
uti hugen so leikar dine ord!“

„Eg kann sjaa det paa augo so flaare  
at du nyht gjekk og taarone gret;  
regn og vind, sorg i sinn, graat i auga  
du som heve den hugen so lett!“

„Kvar den taara som fall,  
og so fagnaden all  
heve du daa aaleine uti vald.“

„Kor du gjeng, paa din veg vil eg breida  
kvar ein blom, kvar eit angande blad,  
fugl paa grein, kvar og ein vil eg beda —  
skulo kveda og kvidra deg glad.“

„Lat dei anga for vind,  
lat dei syngja i lind,  
visst dei ikkje kann svæva mitt sinn.“

„Men i morgen, naar soli ho stiger,

syre moder di bøni eg ber,  
 og eg bed henne blid, som det høver:  
 Fær eg vera deg sonen jo kjær?"  
 "Sjaa det ljosnar i lid,  
 vinden leikar so blid,  
 du skal vera min ven i allan tid."

Dansk folkevise, paa norsk ved Bøhn.

### 162. Den nye stevtonen.

Den dag kjem aldri at eg deg gløhmer,  
 før um eg sører, eg um deg drøhmer.  
 Um natt og dag er du like nær,  
 og best eg ser deg naar myrk det er.  
 Du leikar kringum meg der eg vankar,  
 eg høyrer deg naar mitt hjarta bankar.  
 Du stodt meg fylgjer paa ferdi mi,  
 som skuggen gaar etter soli si.  
 Naar nokon kjem og i klinka rykkjer,  
 d'er du som kjem inn til meg eg thykkjer:  
 eg sprett paa stolen og vil meg te,  
 men snart eg sig atter ende ned.  
 Naar vinden lint uti lauvet ruslar,  
 eg trur d'er du som gaar der og tuslar;  
 naar sumt der burte eg ser seg snu,  
 eg kvekk og trur det maa vera du.  
 I kvar som gaar og som rid og kører,  
 d'er deg eg ser, deg i alt eg høyrer;  
 i song og fløyte og felelaat,  
 men endaa best i min eigen graat.

Binje.

### 163. Kan synges paa den gamle stevtonen.

"Eg tilje so, nær eg sitte hjaa deg,  
 som eg sat uti solskin bjarte;  
 nær eg aa du me skyljaast aat,  
 daa rivnar baa hug og hjarta.  
 Eg tilje so, nær eg sitte hjaa deg,  
 som eg sat uti solskin bjarte;

nær eg aa du me finnast att,  
daa gleast baa hug aa hjaria."  
„Eg tifje so vent um ditt gule haat,  
som epli dei dryp paa kviste.  
Sel er den som deg maa faa —  
Gud bære den som skal miste!“

Av Bendik og Karolisa, norsk folkeviser

### 164. Den nye stevtonen.

Fyrst eg saag atter der me ha' gjenge,  
det var so vondt at eg gret so lenge;  
fyrst eg saag att der me gjekk og stod,  
det trilla taarer alt ned paa jord.  
Nær sorgi aukar, og modet minkar,  
og blodet saltnar kvar gong du blinkar,  
daa ser du gravi so glad imot,  
daa batnar sorgi i hjarterot.  
Aa allting gløymest no hurt med tidi,  
men aldri gløymest det eg hev lidi.  
For alt i verdi fann gjevast raad,  
men ungdoms kjørleike aukar paa.  
Du tenkjer vel at det vil kje vara,  
at det er burte um two tri dagar,  
du tenkjer vel at eg hev an gløynt,  
men eg hev an under mitt hjarta gøynt.

Norske stev.

### 165.

Eg veit ei liti gjente,  
ja eg kjenner a' so vel,  
eg veit ei liti gjente nord i skogen  
med raudde kinner, augo blaa,  
med sine hender, føster smaa:  
eg veit ei liti gjente nord i skogen.  
Med blomstertjønni langt te skogs,  
so langt, so langt te skogs,  
der talatosten syngi so um kvelden,  
paa sætervollen stod

ei vene gjente glad og lo,  
 for trast austan tjønni der gjekk losen.  
 Og raud og rund gjekk soli att  
 um aasen ner i vest,  
 so myrk, ja so myrk det vart i skogen.  
 Paa sætervollen ga'  
 ei vene gjente burt sit ja:  
 eg hev ein liten kjælast nord i skogen.

Schirmer.

**166.** Egen melodi eller som: Ut far min.

Det lyser over Norden fra Freyas blanke rok,  
 men Freya selv hun lyser i Nordens jomfruslot :  
 og synger vi om hende, da gjør vi ikke stort,  
 da gjør vi kun det samme som fædrene har gjort.  
 Thi kvindens navn var altid et frihedsnavn i nord,  
 og hvem har været sterkest, mon Freya eller Thor ?  
 Han hamred med sin Mjølner i tursepander graa,  
 men hjertets spøde hamren den maatte hun forstaa.  
 Han aag med sine bukke, han sprængte ur og fjeld,  
 hun sprængte laas og lukke for dybest sjælevæld ;  
 han trodsed jetteborgen, hug klipperne i flis,  
 men du var sterk i sorgen, graadsagre vanadisl.  
 Og var hun af de sterke, saa er hun det endnu,  
 hun løfter al vor gjerning, hun binder al vor hu.  
 Jomfruelig som birken, som bøgen moderlig,  
 endnu hun kaarer hælvten af kjæmperne for sig.  
 Ja, hver en lokket jomfru, og hver en transet brud,  
 og om hun bærer vadmel hvad eller silkeskrud,  
 og hver en trofast hustru som ler ad modens fram,  
 som laaner mandens tanke sin sterke fjederham,  
 og hver en snehvid moder som sonner signe kan,  
 og hver en lidet vildkat i Freyas lette spand,  
 — dem alle, alle, alle dem gjælder denne sang,  
 men skulde vi dem nævne, saa blev den altfor lang.

Chr. Richardi,

## 167.

Jeg gik mig ud en sommerdag at høre  
fuglesang som hjertet funde røre  
i de dybe dale | blandt de nattergale,  
blandt de andre fugle smaa som tale.  
Den allermindste fugl af dem der vare,  
sang fra træet ned i toner klare.  
Den sang: „Mens ungersvenden gaan saa ene,  
længes en imselfem lov og grene.“  
„Hen under løvet gaan de lune vinde,  
der du skal din hjertenskjære finde.“  
Hav tak, du lille fugl, for du har funget!  
Ellers var mit bryst af længsel sprunget.  
Hav tak, du lille fugl der sang med øre,  
stillede min længsel og begjære;  
af større ve kan verden ikke trænges  
end at skilles, naar man saare længes!  
En større fryd kan verden ikke høre  
end at samles med sin hjertenskjære!  
Da nu min hjertenskjærste var funden,  
sang og blomstrede det rundt i lunden  
haade dybe dale | og de nattergale  
og de andre fugle smaa som tale

## 168.

Og det var lidten Gudrun, | hun stod i fremmed land.  
Hun græd de salte taarer | alt ved det første vand.  
O hvem kan dog forglemme sin kjærste ven!  
Hun var en kongedatter, | en rosenblomme rød;  
hun twætted og hun trælled | dog for den sorte død.  
I Sjællands grønne lunde, | paa kjærlighedens ø,  
der sad en drot med sorgen, | hun var hans fæstemø.  
Hun ranet var og røvet, | da han var ikke nær,  
forgjæves vred kun hænder | da hendes moder kjær.  
Hun deiligt var som dagen, | naar den gaan op i øst,  
saa sod som nattergalen | og klar var hendes øst.

Og det var vikingdrotten, | han sagde: Rose prud,  
 Jørg længer ei saa saare | for du var kongebrud!  
 Jeg byder dig guldkrone, | jeg selv er kongesødt,  
 ei brast det baand i verden, | som jo med guld er bødt.  
 Det var for døve øren; | hun sukked: jeg dog ved  
 at ikke for al verden | kan følges kjærlighed.  
 Og det var siden Gudrun, | hun sit saa bange kaar.  
 hun trælleb som en terne | i fulde tretten aar.  
 Hun blev dog ved det samme, | hun sukked: jeg dog ved  
 at ikke for al verden | kan følges kjærlighed.  
 Hun stod ved tvættestedet | i fulde, regn og slud,  
 Gud naade mig, hun sukked, | som jeg blev kongebrud!  
 Da kom en baad paa søen, | deri sad kjæmper to.  
 Den ene gav hun aarle | sit hjerte og sin tro.  
 Og det var Gudruns broder | og hendes fæstemand,  
 de ledte om den kjære | med slid i fremmed land.  
 De kjendtes ved hinanden | paa ringe og paa røst,  
 de klappedes, de kysses | derpaa med liv og lyst.  
 De kom og svandt, de kjære, | hun ene stod paarn,  
 men dages skulde hjælpen | med næste morgengry.  
 Det lakked hardt ad asten, | arbeidet var forsomt,  
 ei sovet havde Gudrun, | men sødt hun havde drømt.  
 Da tog hun saa til orde: | To konger har mig kyss,  
 til andet end at trælle | har jeg nu mod og lyst.  
 Hun tog de brede lagen, | hun tog de duge smaa,  
 hun smied dem ubi søen, | saalangt hun kunde naa.  
 Hun sagde til hvert lagen, | hun sagde til hvert lin:  
 Flyd frit! ei mer du trælle! | flyd efter vilje din!  
 I skal det alle merke, | en dronning er jeg lig,  
 I skal det alle vide, | at fri jeg føler mig.  
 Med frihed vil jeg kaare | at leve eller dø,  
 Gud unde mig at hvile | paa kjærlighedens ø!  
 Og det var siden Gudrun, | hun blev en dronning fin,  
 ved Issefjord i Leire | hun sjænkede mjød og vin.  
 Hun trofast havde seilet | med sorg den høie ø,  
 med glæden sødt hun hviled | paa kjærlighedens ø!  
 O hvem kan dog forglemme sin kjæreste ven!

## 168 b.

Duva sette seg paa lindekvist — Gud aa raade —  
 ho synger so sagert um Jesum Krist  
 Herre Gud sende oss sin naade.  
 „Aa høyr du Tors liti, eg talar til deg,  
 aa lyster du fylgja av med meg?“  
 „Koss kann eg fara og fylgja av med deg?  
 Kongeson i England, han belar til meg.“  
 „Aa høyr du Tors liti, eg talar til deg  
 aa lyster du aa fylgja or landet med meg?“  
 „Koss kann eg fara or landet med deg?  
 Ein kongeson or England hev trulova meg.“  
 Og Tors liti veiva sitt hovud i skinn  
 og gjiekk so syre hjør moder si inn.  
 Tors liti ho veiva sitt hovud i streng,  
 og gjiekk so inn for sin fader i seng.  
 Tors liti fekk ilt syrr tuppen gol  
 og ho var daud syrr upp reimer sol.  
 So bar dei liket etter vegen fram;  
 dei tolv gudsenglar syre rann.  
 So bar dei liket gjenom kyrkjaled;  
 dei tolv gudsenglar follo paa kne.  
 So bar dei liket inn paa kyrkjegolv;  
 i himmerike ringde dei flokkone tolv.  
 Tors liti ho prilla paa døri med singrane smaa:  
 „Aa kjøre jomfru Maria, lat loka ifraa.“  
 Jomfru Maria stod upp av sin eigen stol:  
 „Velkomi, Tors liti mi, trøytt og mod!“  
 „Inkle er eg so trøytt, inkje er eg so mod, — Gud aa raade —  
 ei liti kvilestund var fulla god.“  
 Herre Gud sende oss sin naade!

Norsk folkevise.

## 169.

Och liten Karin tjänte | på unga kungens gård;  
 hon lyste som en stjärna | bland alla tärnor små.  
 Hon lyste som en stjärna | alit bland de tärnor små,  
 och unga kungen talta | til liten Karin så:

«Och hör du, liten Karin, | säg, vil du bliva min?  
 Gråhästen och gullsadeln, | dem vill jag giva dig.»  
 Gråhästen och gullsadeln, | dem aktar jag ej på.  
 Giv dem din unga drottning, | låt mig med äran gå.  
 «Och hör du, liten Karin, | säg, vill du bliva min?  
 Min rödaste gullkrona, | den vill jag giva dig.»  
 Din rödaste gullkrona, | den aktar jag ej på.  
 Giv den din unga drottning, | låt mig med äran gå.  
 «Och hör du, liten Karin, | säg, vill du bliva min?  
 Mitt halva kungarike, | det vill jag giva dig.»  
 Ditt halva kungarike, | det aktar jag ej på.  
 Giv det din unga drottning, | låt mig med äran gå.  
 «Och hör du, liten Karin, | vill du ej bliva min?  
 Så skal jag låta sätta dig | i spike-tunnan in.»  
 Och vil du låta sätta mig | i spike-tunnan in,  
 Guds englar små de se att jag | oskyldig är dertill.  
 De satte liten Karin | i spike-tunnan in,  
 och konungens små svenner | de rulla henne kring.  
 Då kom der ifrån himlen | två hvita duvor ner,  
 de togo liten Karin, | och straks så blev det tre.  
 Så kom två svarta korpar | dit up från helvete;  
 de togo unga kungen, | och straks så blev det tre.

Svensk folkevisé.

## 170.

Ingerid Sletten av Sillejord  
 hadde hverken sølv eller guld,  
 men en liten hue av farvet uld,  
 som hun hadde fått utav mor.  
 En liten hue av farvet uld,  
 hadde hverken stas eller for,  
 men fattig minde om far og mor,  
 som skinte langt mere end guld.  
 Hun gjemte huen i thve aar,  
 maatte ikke slite den ut!  
 „Saa bærer jeg den saa glad som brud,  
 naar jeg for alteret gaar.“

Hun gjemte huen i treti aar,  
maatte ikke sjøemme den ut!  
„Saa bører jeg den saa glad som brud,  
naar jeg for vor Herre staar.“

Hun gjemte huen i fifti aar,  
husket endnu paa sin mor.  
„Vesle min hue, forvist jeg tror  
vi aldrig for alteret staar.“

Hun ganger for kisten at tage den,  
hjertet var saa stort derved;  
hun leter frem til dens gamle sted,  
da var der ikke traaden igjen.

Bjørnson.

## 171. Synges som no. 169.

Ung Aslaug gjekk i bjørkeskog, | so tir-øygd, friss og raud,  
ho tykte mest at alle gret | der som ho gleda haud.  
„Kva er det vel dei syter for | i verdi vid og stor?  
Naar soli skin og hjarta brenn, | og kjærleiken før ord.“  
Daa kom eit bod at hennar mor | laag sjuk og maatte døy,  
dåa kom eit bod at hennar ven | hev fest ei onnor møy.  
Ung Aslaug vart so underleg | ho tagde reint den kveld,  
for noko burt fraa hjarta fraus, | endaa det brann som eld.  
Ung Aslaug gjekk i bjørkeskog, | so taar-øygd og so raud,  
ho tykte mest at alle log, | der som ho sorgi haud.  
„Kva er det vel dei sagnast ved | i verdi vid og stor?  
Naar soli brenn, men hjarta fryss, | og kjærleik bert er ord.

Janssen.

## 172.

Den tyngste sorg og møda | er den som ingen ser;  
det verste mein aa grøda | er det som infje ter.  
Aa, føl er den som flaga før | og ventar hjelp og raad,  
mot den som løhnleg draga før | og ottar spot og haad.  
Det var ein draum eg drøymde, | den draumen var so blid:  
slik hugnad hev eg aldri | kjent syrr i all mi tid.  
Eg drøymdest paa ein blomstervoll, | og soli stein so bjart;  
eg vatna paa ein øydeholm, | og himmelen var svart.

Den draumen lyt eg lønna | og løesa i min barm;  
 og trutt skal barmen tegja, | for saart han svelli av harm.  
 I song skal han faa letta seg | og i ein taareflaum.  
 Far vel, far vel, du vene draum, | du alt for vene draum!

Ivar Aasen.

### 173.

Eg gjøtte Tulla i semtan aar, | eg passa vel paa Tulla;  
 eg gjøtte burt baade lamb og faar, | men endaa hadde eg Tulla.  
 Na hei og haa, det før so gaal!  
 Eg tregar meste paa Tulla,  
 for ho var krulla i ulla.  
 Eg gjøtte Tulla burt i ei lid, der var so lite te heite,  
 eg gjekk og lokka paa Tulla mi | og etter graset mun leite.  
 Na hei og haa osv.

Og so kom strubben lastande fram, | daa sekk eg kaupmann te Tulla;  
 og akfederinga var kje lang, | og penningan var kje mange.  
 Na hei og haa osv.  
 Eg sekk kje meir av Tulla mi | enn ein liten flekk utav blodet!  
 No kjem eg aldri til Fagerlid, | um der er gras nok og grode.  
 Na hei og haa osv.

Norsk folkeviser.

### 174.

„Blaamann“, „Blaamann“, buffen min,  
 tenk paa vesle guten din!  
 Bjønnien med sin lodne feld  
 kann deg taka seint i kveld.  
 Gamle „Lykle“, moder di  
 seint kom heim med bjølla si.  
 So itring seg ho mund' sjaa,  
 liksom der var faare paa.  
 Det saag ut som der var naud,  
 kansje no du ligger daud.  
 Tidt du dansa krrraum meg,  
 mangt eg rødde daa med deg.  
 Naar eg laag som blind og douv,  
 grov du paa meg med di kluv;  
 ja du vilde velfja meg  
 upp til leiken din med deg.

Du var spræk og glad og god,  
all min ros du vel forstod.  
Tidt du veit eg sa til deg:  
"Han veit meir enn mata seg."  
„Blaamann“, „Blaamann“, svara no,  
mefra med din kjende ljud!  
Ikke enno, „Blaamann“ min,  
maa du døy fraa guten din.

Binje.

## 175. Som: I sonner av hjelbet.

Sjaa no skal du høyra um Lenda fraa Land  
og um hennar fagraste folen.  
So sant som eg segjer, av soga er sann  
kvar einaste mutten og molen.  
Ho Lenda med son sin til heites vart send  
til fjells fraa det skogute traset,  
og godt ho deruppe kring sætrom var kjend,  
og fann seg det finaste graset.  
Men Lenda ho visste at turrare var  
kvar blomen der nede paa hjeldom,  
so lenger og lenger med henne det var  
der upp mot dei følante fjellom.  
I slagregn vaar flotter og slæ og fly,  
naar drivskodd i krullar seg ringa,  
daa stod ho mot veret for son sin til ly,  
og verinde 'n med halsen og bringa.  
Fraa liden ho før der ho heitte som best:  
— Kven veit kva ho hadde i hausen!  
Ho stemide av stad, og so kom ho der vest  
der inn under Galdeberg-knausen.  
Men ulukka var ho til høgre ei tok  
der framme paa strandi ved bekk'en;  
for upphver berget legg vegne ein krok,  
og soleis ho sat som i sekk'en.  
Den kvelven er fin, og slik lygne for vind!  
og der er vel heite laun henda!

men fjellet og fjorden dei stengjer deg inn,  
so vegen er berre attende.

**H**o beitte i bakk'en. Men fann so til sist  
at graset tok der til aa enda.  
So stod ho og surde. D' er galsskap, men visst  
at hesten han aldri kann venda.

**H**o stod der og tenkte og saag seg ifring,  
so steig ho til svoms burt i hylgja,  
og folen flaug etter, det skropeleg ting!  
Du veit at han mor si laut hylgja.

**H**o svam so det sydste, for hesten er sliit,  
han vatten ei vyrder og vandar.  
Men midt burt i berget der ligger ei vil,  
og der ho med folen sin landar.

**I** vatnet var kaldt denne stubben, ho svam.  
Det var so det svidde, det gjorde.  
Tilbake ho kom ei, og lengere fram  
det var som ho heller ei torde.

**D**ei aato, so lenge det fantes eit straa,  
men svart dei ifringum seg snøydde.  
Men folen var barnet, og svolten drog paa,  
so der ifraa mor si han doydde.

**A**a kvila paa vegen gjev styrke i bein;  
og kann du, so bør du det gjera.  
Men standa i faaren som hoggen i Stein  
det er fulla raadlaus aa vera.

**G**o kom der ein baat i den djupaste naud,  
og svint inn i svingen han smurde.  
So frelse dei Lenda, som nær paa var daub,  
og stod hver son sin og surde.

**D**et er som du sjølv kann som Lenda bli stor,  
naar dette du dreg deg til minnes.  
Men er det kje grovt med den hestenatur,  
som soleis skal vera til finnes?

**H**an stend til han stuende svelter ihel,  
og vantar paa vit til aa venda.

Dg det er so sant som eg dette fortel,  
at tadt det i fjellom kann henda.  
Han gjenger seg fast, og han aldri kann snu,  
og motgang hans tanke ei mognar.  
Han skifter ei meinung, som folk skulde tru.  
Han brester, men aldri han bognar.

Slik sjeldan er geiti; det veit eg so plent:  
Ho er liksom „vittig“ og braatenkt,  
og aandfull, so tadt ho er „inkonsekvent“,  
og snur, naar ho ser det er faafengt. —

Binje.

**176.**

Alt det som no skal duga, det lyter vera stort,  
for upp i hogdi vilja no alle folk so fort.  
Det teiknar til at alle den same hugen faa,  
aa sara som dei store og ikkje som dei smaa.  
Dei unge gilde gutar dei tykkjer det er ilt  
at andre land skal hava so offe mykje gildt.  
At folket der kann skryta og kosa seg so godt  
og skrema sine grannar og hava dei til spott.  
Det er ein harm aa høhra israa eit anna land  
at der er større rikdom og alt i større stand.  
Det er so vondt aa vita at uti landet der  
skal vera større bhar og større hus enn her.  
Ja der er huji høgre med fleire fargar paa  
og mykje større salar i huji til aa sjaa,  
og fleire folk i gata og mykje større kraal  
og fleire store bøker og frægare maal.  
Der er det fleire kjolar, og ny er kvar ein klut;  
med halvaarsgamle klæde før ingen ganga ut.  
Der er det fleire fruer som pryda kann sin by  
med mykje større stakkar og finare ty.  
Der ut i andre landet dei kunna halda lag  
med drykkjer og med retter av mange hundrad slag  
og standa stolt um bordet og drifka si kraal  
med dundrande talar i eit sprikjande maal.

Ein arming er no issje den rike mannen lik,  
men endaa kann han braaka og laast vera rik;  
og skurer han seg upp, er han like blank aa sjaa,  
for kroppen er vel jamgod, naar kløde koma paa.

Det er den største gleda ein liten sýr kann faa,  
at han slepp upp i høgdi, so folk maa honom sjaa,  
og kjem der so ein framand og rosar honom gildt,  
so vert han so stolt at han reint løyper villt.

Aven kann so undraast paa at det feller honom kjært  
aa læra slike ting som dei rike hever lært,  
aa drifka same drykken og gjera samme sraal  
og bera same klædnad og læra same maal.

Den sida som snur ut, er no den som alle sjaa,  
og det som er inn under, det ser no ingen poa.  
Og ser me ut som herrar, so før me herrerom,  
so lenge til det synner at pungen den er tom.

Ivar Na'en.

**177.** Mel. av Grieg.

Du gamle mor! du sliter arm, | so sveitten er som blod,  
men endaa i ditt hjarta varm. | Og du meg gav min sterke arm  
og dette ville mod.

Du turka taarer av mitt kinn | so mang ein Herrens gong,  
og kysste meg som guten din | og bles meg uti barmen inn  
min sigerfulle song.

Og gamle du, du gav til meg | mi mjuke hjarterot,  
og dersor maa eg elsta deg, | kvarhlest eg vanfar paa min veg,  
um so paa villan fot.

Birne.

**178.** Mel. av Nordbraat.

Ja, vi elsker dette landet, | som det stiger frem  
suret, veirbitt over vandet | med de tusen hjem,  
elsker, elsker det og tænker | paa vor far og mor  
og den saganat som sørker | drømme paa vor jord.

Dette land har Harald berget | med sin kjømperad,  
dette land har Haakon verget, | medens Divind kvad;  
paa det landet Olav malte | korset med sit blod,  
fra dets høie Sverre talte | Roma midt imot.

Bønder sine økser brynte, | hvor en hær drog frem;  
 Tordenskjold langs kysten lynte, | saa det lyste hjem.  
 Kvinder selv stod op og strede, | som de vare mænd!  
 Andre kunde bare græde, | men det kom igjen!  
 Norske mand i hus og hytte, | tak din store Gud!  
 Landet vilde han beskytte, | skjønt det mørkt saa ut.  
 Alt hvad fædrene har kjæmpet, | mødrene har grætt,  
 har den Herre stille lempet, | saa vi vandt vor ret.  
 Ja, vi elsker dette landet, | som det stiger frem  
 furet, veirbitt over vandet | med de tusen hjem.  
 Og som fædres kamp har hævet | det av nød til seir,  
 ogsaa vi, naar det blir frævet, | for dets fred staar seirl  
Bjørnson.

## 179.

Mel. av H. M. Hansen.

Blandt alle lande i øst og vest  
 er fædrelandet mit hjerte næst.  
 Det „gamle Norge“ | med klippeborge  
 mig huer bedst.  
 Fra Vesterhavet til Kjølens rand,  
 fra Nordishavet til Kristianssand,  
 der har jeg hjemme | og kan istenime:  
 Mit fædreland!  
 Jeg elsker eder, I gamle fjeld  
 med høie tinder og dype væld,  
 med skog om barmen | og jern i armen  
 til tidens kveld!  
 Jeg elsker eder, I bæller smaa,  
 I stolte fosser, I fjorder blaa,  
 I sjøer blanke, | hvis stille tanke  
 kan stjerner naal!  
 Jeg elsker furu- og birkelund  
 med toneklangen fra fuglemund;  
 og meget aner | de dunkle graner  
 i vaarens stund.  
 Jeg elsker bølgen, hvor frihet gror,  
 de dype dale, hvor freden bor,

de lier sagre | og gyldne agre  
paa odelsjord.

Kun høit i Norden, trods mørkets baand,  
kan sommerlyset faa overhaand,  
saa astengloden | og morgenrøden  
gaar haand i haand.

I berg og kiste vi mangler guld,  
men forsynshaanden er stedse fuld.  
Arbeider, beder, | den brød bereder  
av sten og muld.

Dog mest jeg elsker det folkefør'd  
som har sit hjem mellem fjeld og fjær,  
hvor unge hædre | de gamle fædre  
som bygde her.

Jeg elsker bonden i koste graa  
og fattigmanden, hvis seng er straa,  
og alle magter | som ei foragter  
de simple smaa.

Ole Vig.

## 179 b.

Mel. av C. Blom.

Sønner av Norge, det øeldgamle rige,  
sjunger til harpens den festlige klang!  
Mandig og høitidsfuldt tonen la stige!  
Fædrenelandet indvies vor sang.  
Fædreneminder herlig oprinder  
hver gang vi nævner vor fædrenestavn.  
Svulmende hjerter og glødende kinder  
hylder det elste, det hellige navn.

Oldtid, du svant, men din hellige flamme  
blusser i nordmandens hjerte endnu;  
end er av øet og av kraft han den samme,  
end staar til frihet og øre hans hu,  
og naar han kæder Norriges hæder,  
svulmer hans hjerte av stolthet og Irst.  
Ham er selv sydens de hndigste steder  
intet mot Norriges snedælte kyft.

Vierregaard.

**180.** Som Vikingeballen.

Hvor i verden jeg gaar, om i syd, om i vest,  
det er dog ei min hjemlige strand;  
ti det fjeld som jeg saa i min barndom, er bedst:  
Jeg er stolt av mit fædreneland.

Ei fordi der er pragt i den vilde natur,  
ei for klippens den ensomme gru;  
ei fordi der er gjenflang av oldtidens lur  
mellem fjeldenes vægger endnu;  
ti det later vel skjønt, naar den skinnende bræ  
staar mot himlen i aftenens glød —  
det er deilig i birkenes lysgronne læ,  
ak! men al denne skjønhet er død.

Og jeg elsker vel høit vore fødres bedrift,  
og hvert sagn driver blod i min kind,  
dog jeg ser kun dets kraft end i sten og i skrift:  
den er stor, men den er ikke min.

Ol! men folket, som lever med mig paa en dag,  
det er mit, er mit fødelands lyft —  
og naturen er skjøn kun ved hjertenes slag,  
som en blomst paa den elskedes bryst.

Høit paa himlen i nord har der tændt sig en sol,  
frihet luer i mændenes barm.  
La det storme da kun om vor islagte pol:  
her vi eier en kraft som er varm.

Der er haap i det fri, i det dristige blik,  
der er magt i det levende ord;  
i vort modersmaal er der en kvægende drift,  
og i hjemmet alene den gror.

Oste synger en fugl om den deilige frukt  
fjernet i syd over bølgenes vei.

Ak, hans stemme er sot, og han lover saa smukt,  
ol! men tro ham, o, tro ham dog ei!

Ti jeg fjender ham godt, jeg har sværmet og dromt,  
jeg har flygtet med ham mangen nat;  
men der kaldte dog altid en stemme saa ømt  
fra det hjem som jeg hadde forlatt.

Har du hjerte bertil, prøv at gaa, prøv at gaa  
 for dig selv i det fremmede land!  
 O! hvor snart vil da taaren i øjet dig staa  
 for det hjem som ei glenime du kan.  
 Du vil savne den jord hvor din moder har grætt,  
 hvor som barn du i stogene sang.  
 I det land hvor din fader til jorden er stedt,  
 vil du længes at hvile en gang.  
 Hvor i verden du gaar, om i syd, om i vest,  
 det er dog ei din hjemlige strand.  
 Ti det fjeld som du saa i din barndom, er bedst,  
 og dit liv er dit sædreneland.

A. Munch.

**181.** Tone av Nordraak eller som: Ola Glomstulen.

Der ligger et land mot den evige sne,  
 i revnene lun er der vaarsliv at se.  
 Men havet gaar til med historiedøn,  
 og elsket er landet som mor av son.  
 Hun tok os i sanget den gang vi var smaa,  
 og gav os sin saga med billede paa.  
 Vi læste, saa øjet blev stort og vaatt;  
 da smilte den gamle og nikket blot.  
 Vi sprang ned til fjorden, vi stirrede mot  
 den asfegraa bauta, hvor gammel den stod;  
 hun stod der end ældre, sa ingen ting;  
 men stensatte hauger laa rundt i ring.  
 Hun tok os ved haanden, og følge hun gav  
 bort dersraa til kirken saa stille og lav,  
 hvor sædrene ydmigt har boiet kne,  
 og mildsig hun sagde: Gjør I som del!  
 Hun strødde sin sne over fjeldbratte li,  
 bed saa sine gutter at staa den paa ski.  
 Hun knuste med stormhaand det Nordhavs speii,  
 bed saa sine gutter at heise seil.  
 Hun satte de vokreste gjenter i rad,  
 at følge vor idræt med smil og med kvad,

og selv sat hun høit i sin sagastol  
med maanessins-kaaven op under pol.

Da lød der u „fremad“! et „frenau“ endnu  
paa fædrenemaal og med fædrenehu  
for frihet, for norfshet, for Norge — hurra!  
og fjeldei.e selv roper langt hurra.

Da løsnet vegeistringens rullende fonn,  
da døptes vi av hendes mægtige aand,  
da stod over fjeldet et syn i glød,  
som siden os maner indtil vor død.

Bjørnson.

## 182.

Gamle Norig, nordst i grendum, | er vaart eige ættarland.

Der er hav som heilst aat endom | leikar um den lange strand.

Der er vifar og vatn og øyar; | tusen fjordar og tusen fjell,  
snøydar der sjeldan snæren tøyar, | dalar der fossen diger fell.

Leid er vel den lange vetter, | endaa grøn vaar granshog stend,  
og naar lauv i lidom spretter, | sagre liter før vaar grendum.  
Store dagar og stutte næter | lader lett um den ljose jord;  
strand og fjord og fjell og sæter | skiner av sol fraa sud og nord.  
Born av dei som bygde landet, | er paa tuftom endaa til;  
garden stend i gamle standet, | bhgd og bøtt som bonden vil.  
Van til møda, meir enn til kjæla, | leikar lyden paa land og sjø.  
Gjev, han sitje med hønd og jæla | trutt paa tuftom i trhygd og rol

Ivar Aasen.

## 183.

Her er det land som hugar meg best,  
og hit hev eg lengta lenge;  
her var det stodt som hugen var fest  
og gjekk i sit gamle gjenge.

Vida hev eg slutt og fare ikring,  
aldri saag eg slike hyggjelege ting.

Ta mykje hev eg sét, | og meir hev eg frett,  
men her hev eg set det beste.

Her er vel jørdi hugleg aa sjaa  
og yndeleg paa alle tider.  
Høst naaar ho heve sumarsplaggi paa

og blømer til dei øvste lider.

Aldri vild' eg bytt i nokonhand' fatt  
deinne vaar føle sumarhøse natt,  
daa jordi legg i skrud | og sov som ei brud,  
og dagen vaker trutt um landet.

Her heve alt ein venare lit,

han gjerer meg so godt i hjarta;  
her er det rett som alt hadde vit  
og kunde baade løe og garta.

Folket og eg er like som eitt.

Allt kva dei segjer, synnar eg so greidt;  
og aldri er der ord | paa all den vide jord,  
som ganga meg so til hjarta.

Her kann eg kjenna bygder og bol

og berg i so ymse rader;  
fjøra og fjell og himmel og sol  
er kjendar' enn andre stader.

Saart hev eg sakna heimen ei tid,  
disor er han no so kjær og so blid,

lat koma kva som kann; | eg møter som ein mann,  
og aldri fer eg ut or landet.

Ivar Aasen.

#### 184. Mel. av Lischendorf.

Jeg vil verge mit land, | jeg vil bygge mit land,  
jeg vil elsse det frem i min bøn, i mit barn,  
jeg vil øke dets gavn, | jeg vil føke dets savn  
ifra grænsen og ut til de drivende garn.

Her er sommersol nok, | her er sædejord nok,  
bare vi, bare vi hadde kjærighet nok,  
her er digtende trang | gjennem arbeidets gang  
til at løfte vort land, blot vi løfter i flok.

Vi for vide paa tog | over gyngende vaag.

Rundt i landene kneiser normanniske taarn.

Men vort modige flag | flyver vidre idag,  
og det rødmer av sundhet som aldrig tilforn.

Og vor fremitid er stor; | ti det trekløvde Nörd,  
det skal samles igjen, det skal blive sig selv.

Hvad du evner, fast av i det nærmeste krav,  
det skal bæres helt frem av en voksende elv.  
Denne bostavn er vor, og vi elsker den for,  
hvad den var, hvad den er, hvad den bliver igjen.  
Og som kjærlighet gror i av den hjemlige jord,  
skal den gro av vor kjærlighets frøkorn igjen.

Bjørnson.

## 185.

Millom bakkar og berg ut med havet  
heve normannen fenge sin heim,  
der han sjølv heve tuftene grave  
og sett sjølv sine hus uppaa deim.  
Han saag ut paa dei steinute strender,  
det var ingen som der hadde bygt.  
„Lat oss rydja og bygja oss grender,  
og so eiga me ruðningen trygt.“  
Kring um dalen stod fjelli som grindar,  
men um bergi var grasgrøne band;  
der han gjekk millom heidar og tindar,  
og der saag han so vidt hver land.  
Han saag ut paa det baarute havet;  
der var rusfut aa leggja ut paa;  
men der leikade fisk ned i kavet,  
og den leiken, den vilde han sjaa.  
Fram paa vetteren stundom han tenkte:  
Gjev eg var i eit varmare land!  
Men naar vaarsol i bakkane blenkte,  
sekk han hug til si heimlege strand.  
Og naar lidene grønkår som hagar,  
naar det larvar av blomar paa straa,  
og naar næter er ljose som dagar,  
kann han ingen stad venare sjaa.

Ivar Aasen.

**186.** Som: Hvor herlig er mit isdeland.  
Den gang vort eget land vi tof  
av hundredaarig is og harme

og lagde det for sol og varme  
og bygde det med lov og plog,  
av klippen sif vi statten gravet,  
med hvite seil indtok vi havet,  
og fri brøt tanken over pol  
av vaaren frem som midnats sol!

Og end erobrer vi med Gud:

hver plet vi lægger ind til ager,  
hvert skib vor sjø i favnen tager,  
hver barnesjæl vi folder ud,  
hver tankegnist som livet klarer, —  
hver daad som øker og bevarer, —  
er en provins til landet lagt,  
og for vor frihet varig vækt.

Bjørnson.

### 187. Som: Vi vandrer med freidig mot.

Saa synger vi paa vor tur | i Norges herlige natur.

La tonen sig stille slynge  
som farve frem over gynge  
paa fjord, mot strand og skog og fjeld  
og blaane i naturens væld.

Det varme i folkets trang, | det sterke, dype i dets sang,  
her slaar det sit øie mot dig,  
som netop det nu forstod dig,  
og gav for møtet som det sif,  
av al sin kjærighet et blik.

Her sangen maa føre frem | det hele billeb av vort hjem!  
Slip stormen ind i det stille,  
led magten ind i det milde:  
naar landet samles, stuer hver  
at vor historie det er.

Det første vi stevner til, | er hundred havner i april.  
Der møter vi myke tanker,  
naar flaaten skal lette anker,  
og femti tusen mand ombord,  
bær Norge i sin bøn rundt jord.

Se kyster av bare sjør | med maafer, hval og fiskevær  
 og fartsei ind under øen,  
 men baater ut over sjøen,  
 og garn i fjord og not i sund  
 og hvit av rogn den hele bund.

Se Lofotens vilde hav, | hvor klipper stander midt i hav,  
 og skudden rundt toppen driver.

Men havet ved foten hiver,  
 og alt er mørke, sagn og angst,  
 men midt i lavet baat paa sangst.

Her ser du en ishavsskar', i sne og halvlys han sig drar,  
 fra tonden det snart besaler,  
 og baatlag mot isen haler.  
 og skud i skud, og sjel i sjel,  
 og marg og mot i krop og sjel.

Saa beder vi os til kvelds, | hvor hele bygden er tilsfelds,  
 paa sætren med meskestellet,  
 paa fjeldslaat ind under heldet,  
 og hvor en længselslof paa sur  
 faar svar ifra en stor natur.

Men hurtig vi maa avsted, | skal allested vi være med, —  
 i berget hvor malmen tages,  
 paa fjeldet hvor renen jages,  
 og dit hvor elven skumhvit gaar,  
 og fløtern paa sin planke staar.

Og stanser vi etter her, | de brede bygder faar vi kjær,  
 hvis bønder saa stille bære  
 den trostkap som er vor øre,  
 og som til sædre stormænd har,  
 hvis glans vor morgenrøde var.

Saa synger vi paa vor tur | i Norges herlige natur,  
 vort arbeid for siet sinner,  
 vor fortid fra haugen minder,  
 og fremtid skal av landet gaa,  
 saa visst som Gud det stoler paa.

Bjørnson.

## 188.

Vi vandrer ned freidig mot, | vort sind er let og rap vor fot;  
 i hoiden opad mot fjeldet, | i dypet til fossevældet,  
 la veien gaa hvorhen den vil, | vi vandrer frem med sang og spil  
 Her er vi i Guds natur! | som bækken vild i fjeldets ur  
 saa stevner vi frem paa færdens; | ti aaven os ligger verden,  
 og dersor vi som fuglen glad | vil juble høit i sky vort kvad.  
 Vi er jo en Instig flok, | av mot og sanger har vi nok.  
 La storme fun ut paa fjorden, | la trne med lyn og torden!  
 Vi fugter strupen paa vor gang | og hilser fjeld og fjord med sang

Ibsen.

## 189.

No ser eg attor slike fjell og dalar  
 som dei eg i min fyrste ungdom saag,  
 og same vind den heite panna svalar;  
 og gulset ligg paa snjo som fyrr det laag.  
 Det er eit barnemaaal som til meg talar,  
 og gjer meg tankesfull, men endaa fjaag.  
 Med ungdomsminne er den tala blanda;  
 det stroymmer paa meg, so eg knapt kann anda.  
 Ja, livet stroymmer paa meg, som det stroymnde,  
 naa under snjo eg saag det grøne straa.  
 Eg droymmer no, som fyrr eg alltid droymde,  
 naa slike fjell eg saag i lufti blaa.  
 Eg gloymmer dagens strid, som fyrr eg gloymde  
 naa eg mot kveld av sol ein glimit fekk sjaa.  
 Eg finner vel eit hus som vil meg hyss,  
 naa soli heim til notti vil meg lysa.  
 Alt er som fyrr, men det er meir forklara,  
 so dagens ljos meg synest meire bjart,  
 og det som heit og svar neg, so det saara,  
 det gjerer harde fjellet mindre hardt.  
 Sjølv det som til aa synda tidt meg daara,  
 det gjerer sjolve skuggen mindre svart.  
 Forsona koma attor gamle tankar:  
 det same hjarta er som eldre bankar.

Og kvar ein Stein eg som ein kjenning finner,  
for slike var den eg slang ikring som gut.  
Som var det kjempor, spør eg kven som vinner  
av den og denne andre haage nut.  
Alt minner meg; det minner, og det minner,  
til soli burt i snjoen sloknar ut,  
og inn i siste svevn meg ein gong huggar  
dei gamle minne og dei gamle skuggar.

Binje.

**190.**

Naar du vil paa fjeldesti | og skal nisten snøre,  
læg saa ikke mere i | end du let kan føre!  
Drag ei med dig dalens tvang | i de grønne lier,  
styk den i en freidig sang | ned ad fjeldets sider!  
Fugler hilser dig fra gren, | bygdesnakket viger,  
lufsten bliver mere ren, | høiere du stiger.  
Fyld dit glade bryst og syng, | og smaa barneminder  
nike vil blandt buß og lyng | frem med røde kinder.  
Stanser, lytter du engang, | vil du saa at høre  
ensomhetens store sang | bruse til dit øre.  
Blot en fjeldbæk risler kvikt, | blot en smaasten rusler,  
føres hit din glemte pligt | med en verdens bulder,  
Bøv, men be, du bange sjæl, | mellem dine minder!  
Gaa saa frem: den bedre del | du paa toppen finner.  
Der som før gaar Jesus Krist | med Elias, Moses;  
ser du dem, skal ganste visst | farten evig roses.

Bjørnson.

**191.**

Dei gamle fjell i synningom | er alltid eins aa sjaa,  
med same gamle bryningom | og same toppom paa.  
I bygdom bhiggjer sveinane, | og huset stender laust;  
men dei gamle merkesteinane | dei standa like traust.  
Paa fjellom er det leikande | aa ganga til og fraa:  
og kring um toppen reikande | so vidt um land aa sjaa:  
til havet kring um strandene | med skip som fuglar smaa  
og til fjelli kring um grasdene | med tusen bakkar blaau.

Der er jo mange hendingar | i bygdom komne til;  
 me ser jo mange vendingar | alt paa eit lite bil.  
 Dei hara snutt um vollane | og slutt og rudit og bygt;  
 men dei gode gamle kollane | dei standa like trhgt.

So stod dei gjenom tidene | vel mange tusen aar;  
 og graset vokst um lidene, | og lauvet kom kvar vaar;  
 og vinden tok um toppane, | og vatnet tok um fot;  
 men dei gilde gamle kroppane | dei toko traust i mot.

Au hav kom sjømann sigande | og lengta etter land.  
 Daa saag han fielli stigande | og kjendest ved si strand.  
 Daa kom det mod i gutane, | som saag sin fødestad.  
 Ja dei gode gamle nutane, | dei gjera hugen glad.

Ivar Aasen.

## 192.

Norges bedste | vern og feste | er dets gamle fjeld.  
 Skumle død fig sjuler | i dets dype huler.  
 Varden oppe | paa dets toppe | speider dag og kveld.  
 Hør fra urens | styrting luren | flagende signall  
 Jægerkjeden skrider | langs ad aasens sider,  
 fjeldets stemmer | den fornemmer | fra den dype dal.  
 Belten venter | paa dets strenger, | bonden passer paa  
 om han snart kan lade | fjeldets barrikade  
 ned fra tinden | over fienden | som et uveir gaa.  
 Ingen feide | kan han speide. | Heng da riflen hen,  
 gamle bjørneskytte | krans ned løv din hytte!  
 Tapre jæger, | tøm et bæger | for dit fjeld og den!  
 Høie, klare | toner svare | fra dit gamle fjeld.  
 Folsets glade løster | flinger fra dets kløster.  
 O, hvor mange | tusen gange | sang de Norges held!  
 Held da eder | blaa gelede | om mit fædreland!

Fred og gode dage | over bondens tage  
 stedje skinne, | stedje rinde | over fjeldets rand!      Bergeland.

## 193.

Hu hei! for er det vel friskt og lett | upp aa fjellet!  
 Her leifar vinden i kaate sprett | upp aa fjellet!  
 Og foten dansar, og auga lær,  
 og hjarta kveikjande hugnad før | upp aa fjellet.

Kom upp! kom upp fraa den tronge dal | upp aa fjellet!  
 Her bles ein blaaster so frist og sval | upp aa fjellet.  
 Og lidi skin utav blomar full,  
 og soli drys alt sitt fagre gull | upp aa fjellet.  
 I dalen starvar du tung og heit, | kom paa fjellet!  
 Kor fint her er, ikkje nokon veit, | her paa fjellet.  
 Ditt auga flyg hver nnt og tind.  
 Det er som flyg det i himlen inn | upp fraa fjellet.  
 Og naar no soli til kvile gjeng | attum fjellet,  
 daa reider skuggane upp si seng | attmed fjellet!  
 Daa giddrar alt i ein straalestraum,  
 og hjarta sveiper seg inn i draum | upp aa fjellet.

Janson.

## 194. Som: Bermelandsvisen.

Det lysnet i skogen, da ilte jeg frem,  
 snart stod jeg hvor bakkestupet straanet.  
 Jeg saa den vide bygd, jeg saa mit kjære hjem,  
 jeg saa hvor de fjerne aaser blaanet.  
 Jeg saa de brede fjorder som skar sig ind i bugt,  
 og elven saa jeg blinke og krumme sig saa smukt —  
 jeg lengtes til de sollyse sletter.  
 Og dog var det atter som den sukkende li  
 vilde blidelig holde mig tilbage,  
 som om den baak mig hvisset: Forlater du min sti,  
 for ned i folkevrimmelen at drage?  
 At, skogen og fjeldvandet hadde i mit sind  
 for første gang suset sin vemoedstanke ind —  
 og siden jeg glemmer den vel aldrig.  
 Ti ostre naar jeg gaar i den myldrende by,  
 i de honede, skinnende saler,  
 den samme hvisten lyder saa bonlig, saa blu  
 fjernt henne fra min barndoms grønne daler.  
 Da griper mig en længsel til fog og til fjeld,  
 jeg hører atter bjelder og surlok ved kveld,  
 og sus gjennem skjeggede graner.

Terrien Moe.

## 195.

Mens bjelder og løkende sur  
end klinger i mit øre,  
og fjeldfossens dæmpede dur  
jeg kan fra det fjerne høre:  
Jeg bærer en hilsen frem  
fra hvært et fagert syn:  
ti lienes susning og bræenes lyt  
de bade mig hilse hjem.

Jeg vandrede renenes vei  
over styrrende steile urer,  
hvor den vilde graabrunne hei  
fjernt stænges av jølkens konturer.  
Men ensteds hørte jeg godt  
i det øde, taupe fjeld  
fra bergvæggen over et grønnende held  
baade langleik og mundharpeslaat.

Jeg gif i den fastgrønne dal  
mellem dustende birkelier,  
hvor bergelven bugter sig sval  
og fjølte min vandrings stier.  
Vær friskt end bladenes duft  
i de svajende birkers lund  
steg stevet fra pikens blomstrende mund  
i den krydrede sommerluft.

Jeg gled paa den vuggende baat  
i de trange, lufkede fjorde,  
hvor løvranten dugges vaat  
av fossens skumhvite borde.  
Hvor bræen blinkende hang  
og truet den grønne væg,  
fortalte min karl at St. Olavs egg  
har sat sjelne, mens presten sang.

Øg alt hvad jeg hørte og saa,  
har talt med en kjærlig stemme,  
og bød mig da jeg maatte gaa,  
at hilse eder derhjemme.

Jeg bringer det faldende bud  
fra vor rike fjeldnatur:  
Til vaaren klæder sig klippens mur  
paanh i sit blommede skrud.

Jørgen Moe.

**196.** Den nye steventonen.

Jeg undres paa om der bort i dalen  
nu kvidrer erlen og flyger svalen ?  
og gjølen galter i orekrat,  
og duggen falder om sommernat ?  
Jeg undres paa hvordan sjøen bruser,  
og fossen oppe ved kvernen suser ?  
om nuten staar med sin furuskog,  
som den gang gutten av dalen drog ?  
Om billedruten i solen brænder  
endnu som før, hver gang dagen ender ?  
om lys den faste paa mørke stein,  
som dækker vandrerkens trætte ben ?  
Jeg undres paa om den vene gjente  
vil nyperosser i hækken hente,  
og nu som før smykke graven sort ?  
og hvad hun tænker naar det er gjort ?  
Jeg undres paa om min moders tanker  
kan naa saa langt som den tapte vanker ?  
om for den vilde, forlorne son  
hun beder endnu en hjertebøn ?  
Jeg undres paa om det kryp som suger  
sig fast til jorden i aar og uger,  
kan saa en vinge — om kun en graal  
som flyvild leke i lusten blaa ?

Marie Wegelsen.

**197.** Den nye steventonen.

S djupe dalar og grøne lider,  
aa der er fagert umi sumartider,  
naar soli lett hver aasen stig,  
og jonsoknatti som draumen sig.

Paa høge hamrar er vent aa gange  
 aa sjaa nefyre dei bygder mange!  
 Eg kann kje gløymia den glitre-fjord,  
 naar kyrkjebaatan' um morgon ror  
 Eg kann kje gløymia dei bjørkelundar,  
 der eg hev sprunge som barn innunder,  
 den little stova i grøne vang,  
 der mor hev teke meg tidt i sang.

Og øtter gingo, og her dei lyste,  
 og fjærleik grodde av smil som lyste;  
 og der hev runne saa mang ei taar,  
 som gull hev blanda i arven vaar:

Fraa dei som endaa med sol seg gjøymde,  
 dei sterke draumar um Balder droymide,  
 og hei som stridde og dei som svad,  
 og han som blødde ved Stiklestad; —  
 til dei som tunge sin stigen traadde,  
 og ingen spurde og ingen gaadde,  
 og arv til sonen var sterke arm  
 og hver sengi hans bøni varm.

Men enn i lidom skal vaarsol renna  
 og tankar varme i hugen brenna;  
 og der skal bløma, naar vent i grend  
 Guds-freden byggjer hjaa frie meunn.

Vor det som sukkar um verdi vide  
 og bryt og stormar i harni og kvide,  
 skal blidt seg løysa av Jesu glans  
 og fridom fletta for honom frans.

Ingv. Bøhn.

### 198.

Marki grønast, snøen braana, fjell bli bert, og lauvet sprett,  
 marinhjel staar ti dalom, kui seg før eta mett;  
 alt som lever, bryjar freka, bjønnen kjem taa hie fram,  
 utor sjøset spring fornøgde ku og kalv og sau og lam.  
 Alle fuglar let seg høyre, tiur sit paa furukvist;  
 kvar som kjerner att sin make, syng med hugnad: Takk for sist!

Blanda song i fjelle sjoma; gauk og røh og jerp og trost  
kappast um kven best kan rope gleda ut for slutta frost.

Kom no sena, kom me fylgje, kom Gulldrople, kom Spelin!

Kyr og kalvar, døft eg føra vil i sæterkvii inn;  
utan saare oss skal leva, bu-svein held oss fri for bjønn;  
kva han ikkje honom fryktar, fryktar han budeias hønn.

Heite grase skal døft eta, drikka flaare kjelda te,  
kvar ein dag skal gjestbod vera, mat skal naa aat døfre kne;  
døft for vinters frost og kalde, svelt og hunger rett skal faa,  
ingen hulder betre krøttur hell som døft skal sia haa.

Edu. Storm.

### 199.

Mel. av Elling Holst.

Tidt eg minnest ein gammal gard  
med store tre og runnar,  
vollar, balkar og berg og skard  
og blomster paa grøne grunnar.  
Der eg hadde meg so godt eit rom:  
hus og mark med baade bær og blom,  
alt eg nøytte som ein eigedom  
med baade lut og lunnar.

Der var dalar og lider nog,  
der lur og bjøllor klungo;  
der var rusfer og fager stog,  
der tusen fuglar fungo.

Lett med stova stod ei bjørk so breid,  
der hadde skjorene sitt gamle reid,  
staren song i kvar ein topp som heid,  
og erlor i tunet sprungo.

Heime var eg sovida kjend,  
og slapp inn kvar eg vilde,  
i kvart hus i den heile grend,  
um endaa folket kvilde.

Der var kjenningar i kvar ei kraa,  
og naar eg ukjende folk fekk sjaa,  
spurde eg radt kvar dei var ifraa,  
og dei var like milde.

Var det uvfon som der leid vondt  
 og vart fyre tap og spille,  
 braatt det spurdest um bvgdi rundt,  
 og alle tykte det var ille.  
 Øste minnest eg mi gamle grend,  
 naar eg framaud ut i verdi stend,  
 heimlaus, frendelaus og lite kjend,  
 og likar paa leiken ille.

Ivar Aasen.

**200.** Som: For Norge, fjæmpers fødelant.

Det er min sjøl en frydfuld trang  
 at gjeste Norges dale.

Den gamle fjeldkoll elster sang,  
 de glade hjerters tale.

Kom til den sagre Maridal!

Til Kleivens svimlende portal!

Kom hvorsomhelst, og Norge skal  
 dig i sin favn husvale!

Hvor strømmer ut berusning sør  
 fra dalens hjerfelundel

Det var en drøm i engles sjød  
 paa deres mos at blunde.

Hvad harpespil i denne bæk!

hvad melodil hvor fot en jkræf!

Bestandig ny den toner væk —  
 ak! som fra perlers munde.

Hvad tænksomt, sværmerst øie sit  
 du tjernets stille vovel

Hvad ord den susende musik  
 i aasens dype stove!

Den mand er ei i Norge sør,  
 som den ei gjør om hjertet blod.

Det er hans vuggesang der lod  
 isra de dype stove

Ditind hvor syren suser, ind  
 tør ingen nidding vandre,

som har forglemt i trolost sind  
sit fødreland for andre.

Ham vilde rædsel gripe, — blev  
han vilde høre skogen skrek,  
hvør klagende dens røster steg —  
dit tør ei nidding vandre.

Ham vilde som en dommer haard  
hvert fjeld imøtetræde:

„Hvad vil du i din morders gaard  
som glemt har hendes kvæde?“  
Hvor tjernets blik blev kummerfuldt!  
af det der smile kan saa huldt!  
Be den hvis barm ei voldsjomt slaar  
ved hjemmets syn av glædel!

Vi nærmere i dalens favn  
os føler Norges hjerte.

Dets ørlige og gamle navn  
vi der av fossen lærte.  
I fjeldets solbelyste tind  
det blotter os sit høie sind,  
og derfra det speiler ind  
sig selv i folkets hjerte.

Igjennem folkets aarer lad  
sig Glømmens styrke veltel  
Som Rjukans fjelke styrtebad  
saa syrige dets helte!  
La i dets kvinder Ringerig  
med bliden hunde præge sig!  
Vær Gausta hver en qubbe lig,  
som sig til tinget meldte!

Hvor styrkende mot Thyris strand  
fra aasen Kleiven iles,  
saa først ved maaset, idrætsmand!  
din sterke vilje hviler.  
Som kolven fra det spændte staal  
din kraft forsølge vil sit maal:

dit vel, en daad, o fødreland,  
en daad hvortil du smiler.  
Hist slanken silje, heg og pil  
og rogn sig sammenranke.  
Det nøkne fjeld de dække vil —  
det er en kjærlig tanke.  
Saa, norske brødre! bryst ved bryst  
vi ville med vemodig lyst  
vor moders brøst selv hylle til —  
det er en kjærlig tanke.

Wergeland

**201.**

Sjøn Bor ma, det yndige Mjøsbarn, svam  
hel lystig mot Store-Mes fram,  
at møte Glom, sin kjærest,  
som kommer fra finnegam.  
Bed Fose i e-spalt | hun bøier alt  
sin svanehals lyttende ned;  
fra Funna i øst | hører hun hans røst,  
Glom hilser et høit: Guds fred!  
Hun kommer i himmelsblaat flagrelin  
med gyngende dansetrin.  
De Starvals klarinetter  
hilser den brud saa fin.  
Mes kirke staar frem | og signer dem  
som messeklaedd prest oppaa heil  
Saa savnes de to | i frydefuld ro,  
saa danser de deres veil

Wergeland.

**202.**

Gyldenslak, før du din glans har tapt,  
da er jeg det hvorav alt er skapt;  
ja, før du mister din krones guld,  
da er jeg muld.  
Idet jeg roper: med vinduet op!  
mit sidste blik faar din gyldentop.

Min sjøl dig kysser, idet forbi  
den flyver fri.

To ganger jeg kysser din søte mund.  
Dit er det første med rettens grund.  
Det andet give du, kjære husk,  
min rosenbusk!

Utsprungen faar jeg den ei at se;  
ti bring min hilsen, naar det vil fse;  
og sig jeg ønsker at paa min grav  
den blomstrer av.

Fa sig jeg ønsker at paa mit bryst  
den rose laa du fra mig har kyft;  
og gyldenslak, vær i dødens hus  
dens brudeblus!

Bergeland.

### 203.

Enno ein gong fekk eg vetryn aa sjaa | for vaaren aa røma;  
heggen og tre, som det blomar er paa, | eg etter saag bløma.  
Enno ein gong, fekk eg isen aa sjaa | fraa landet aa sjota,  
snjoen aa braana, og fossen i aa | aa fyssa og brjota.  
Grasdet det grøne eg enno ein gong | fekk skoda med blomar.  
Enno eg hørde at vaarfuglen song | mot sol og mot sumar.  
Enno ein gong den velsignad eg fekk | at gauken eg hørde;  
enno ein gong ut paa aakren eg gjekk, | der plogen dei kørde.  
Saagiddren endaa meg unntest aa sjaa | paa vaarbakken danja,  
fivrelid aa flagsa og sjuka ifraa | der blomar seg fransa.  
Alt dette livet eg etter fekk sjaa, | um hausten me miste;  
men eg er tungsam og spyrja meg maa: | Tru det er det siste?  
Lat det so veral Eg mykje av vent | i livet fekk njota;  
meire eg fekk enn eg hadde fortent, | og alsting maa triota.  
Eingong eg sjølv i den vaarlege eim | som mettar mitt anga,  
eingong eg der vil meg finna ein heim | og symjande langa.  
Alt det som vaaren i møte meg bar, | og blomen eg plusla,  
federnes andar eg trudde det var | som dansa og suffa,  
dersor eg fami millom bjørker og bar | i vaaren ei gaata;  
dersor det ljud i den fløyta eg står | meg tyktest aa graata.

Vinje.

## 204.

Det var i kveld, medan tankane sveiv  
so vide ikking dei fuglane fer —  
at inne i skogen eg gjekk og dreiv;  
— det var so sagert og fint eit ver;  
himlen han kvelvde seg klaar og rein,  
og vaaren lo ifraa kvar den grein:

„Du Per, du Per,  
— aa heil aa hop! — aa er du no der!  
Og kjenner du ikkje i kveld, i kveld  
at livet det er daa det likaste lel?“

Og alle dei blomar og grøne straa  
— eg saag, kvarhenne eg gjekk og før,  
dei ruddde seg rom so hugheilt, dei smaa,  
imillom det lauvet, som datt i sjo;  
dei leik og dei nikka, — eg tykte eg,  
det var som vilde dei segja til meg:

„Du Per, du Per,  
— tit tit! tit! tit! — aa er du no der!  
Og kjenner du ikkje i kveld, i kveld  
at livet det er daa det likaste lel?“

Og vinden han vifta so ender og gong,  
alt medan soli i vestre seig,  
og gauken han gol, og syvorti song,  
og lerka ho tralla, imedan ho steig,  
og som eg daa gjekk der og rusla so smaatt,  
eg tykte eg skynd dei alle so godt:

„Du Per, du Per,  
— kulu! kvivit! tilleti! — er du der!  
Og kjenner du ikkje i kveld, i kveld  
at livet det er daa det likaste lel?“

- So anda eg ut av min barm so saar  
den daude-dumba i djupe drag,  
eg drakk av den lufti so frisk og klaar,  
og klinka med livet som liver idag;  
eg nikka til lauv og til gras og til blom,  
eg tralla aat fuglom so lunden gav ljom:

„Han Per, han Per,  
— aa heil hurral tralala! — han er her.  
Og det kann han kjenna i kveld, i kveld  
at livet det er daa det likaste lell!”

Per Sivle.

**204 b.**

Og vesle lerka, ho hev det so  
at finn ho ein tuve-topp fri for snjo,  
so kved ho i med sin gladaste song,  
so trur ho paa vaar med ein einaite gong.  
— „Aa heil aa hil aa tiriliti!”

Og vesle lerka, ho hev det slik  
at finn ho ei solstraale, so vert ho rif.  
Daa stig ho i hogdi og trallar i lit  
til sumar paa jord, endaa snjoen ligg kvit.  
— „Aa heil aa hil aa tiriliti!”

Og lyngtuva, det er lerka sitt fat.  
Der set ho seg ned, og so før ho seg mat.  
Og naar ho er mett, ho takkar so glad  
Baarherre for maten med kvitter og kvad.  
— „Aa heil aa hil aa tiriliti!

Gud signe deg! du er fuglen min, du!  
Gud signe no deg med di glade tru!  
Og møter eg kusde og snjo paa min veg,  
Gud gjev meg i soltru aa kveda med deg:  
— „Aa heil aa hil aa tiriliti”!

Per Sivle.

**205.**

Du sundagskveld, du sundagskveld,  
du er daa alltid min beste kveld,  
du ljose, blide sundagskveld,  
du er daa min kjæraste kveld!  
Naar ungdomen sankast or bnygdi herned  
til gaman og song etter gamall sed,  
til dans og sprang paa den grøne vang,  
daa fell iflje stundi lang!

Dei bygdefolk, dei bygdefolk,  
 dei hara so strøvall ein sumars-holt;  
 dei bygdeborni lengtar so hardt,  
 at helgi ho koma skal snart.  
 Dei før ikkje stunder te koma i lag,  
 naar ikkje det hender ein heilagdag;  
 dei før ikkje tid ei einaste rid,  
 so lenge som vyrka lid.

Ivar Nansen.

**206.** Mel. av Ole Bull.

Paa solen jeg ser, det lider alt frem,  
 snart er det ved høimesetide —  
 o den soni en stund sit ønske sig hjem  
 blandt folk som paa kirkevei fridet!  
 Maar solstiven stiger litt, saa den staar  
 der midt over skaret i kammen,  
 da vet jeg i dalen flokkene gaar,  
 da ringer fra taarnet det sammen.

Mens ene jeg gaar i ødslige fjeld  
 og fun hører bjeldene klinge,  
 staar gjentenes slok med føljer og tjeld  
 paa vangen hvor flokkene svinge.  
 Nu kommer vel Odd i susende trav  
 som ellers paa Elgsblaks-ryggen;  
 han klapper dens hals, han let springer av,  
 og binder den hegne i skyggen.

Han vender sig alt, men stanjer dog litt,  
 og taler og sloiter til folen;  
 og saa gaar han ind med mandige stridt  
 og sætter sig fremme i stolen.

Han luter sig ned og beder sin bøn  
 og høver saa etter sit sie —  
 men hvorhen da blikket pleier i løn  
 at glide — det husker jeg noiel!

Det nytter ei stort at tage sin bog  
 og synge i heien sin salme;  
 mit loft er for hoit, og her er det dog  
 som tonene blegne og salme.

O den som idag sit blande siri rost  
med hans og de øvriges stemmel  
Gud give at snart det lakket mod høst,  
Gud give jeg etter var hjemmel

Jørgen Moe.

## 207.

Vingedede farer | fly de sorte støve.  
Under dem farer | storm paa vildest vove;  
over dem blinker | stjernen mildt og vinke  
toget til palmenes ly.  
At, om jeg kunde | følge fuglens baner,  
vilde jeg blunde | dog blandt mørke graner.  
Hist i det fjerne | smiler ingen stjerne  
saa slett som drømmene her.  
Her hvor min glæde | klæng fra alle dale,  
her hvor min spøde | blomst er lagt i dvale,  
her vil jeg sprede | om min dunkle rede  
vingen og vente min blund.  
I mine drømme | gror der liljer fagre;  
der ser jeg omme | foraars-alver flagre.  
Av mine grave | danner de en have,  
vækker mig smilende der.

Welhaven.

## 208. Som: Se hist ved Østersaltets vove.

Her ser eg fagre fjord og bygder,  
som mange gamle hjempor bar,  
med mange slike store dygder  
at tids me trur det gudar var.  
Dei ord dei til oss hava skrive,  
dei glimer som i soli dogg,  
for tanken kvast dei gjekk paa livet,  
som mannen sin med harde hogg.  
Dei kjærleg leik og lengtan kjende,  
og aatte denne livsens glod,  
dei vermdé vel, men meir dei brende,  
og seig som soli ned i blod.

I myrke villa tids dei rava,  
men endaa er det sanne ord:  
dei aatte det som du maa hava,  
um ein gong du skal verta stor.

Gitt blod som vatnet burt dei oydde,  
med leif sitt hjartesaar dei saag;  
og endaa i den stund dei døydder,  
paa tunga vit og løgje laag.  
Det var som ingen kunde fanga  
og slaa dei endefram i slag;  
men at til grunns dei maatte ganga  
som for Guds eige andedrag.

Vinje.

## 209.

At far min kunde gjera | det gilde han hev gjort,  
og fram i livet bera | so mykje gjævt og stort,  
det var fraa dag til annan | for meg so god ei stod:  
stor arv det er for mannen | av godtsfolk vera fødd.

Slik far var aldri funnen, | so langt som soga veit.

Og ordet flaug fraa munnen, | so godt som sverdet beit.  
Du hørde'n aldri mala | i klynk um sine faar.

Den guten kunde tala | med sjemt um sine faar.

Han lærde fransmann sikta | og finna riddarverd  
og engelsmannen dikta | og hava sjøen kjær.

Og fremst han stod i lina, | og rett han stelte den.

Fraa Skotland til Messina | han skapte styresmenn.

Min store fader døydder | — sjaa det me alle maa —  
og arven burt dei oydde, | men sumt eg att kann faa.

Her gjeng eg stundom sliten | og leitar etter ord!

Skal tru eg er so liten, | for di han var so stor?

Men graset gror paa bøen | og korn paa gamiall vis;  
og enno gamle sjøen | er like fri for is;  
vaar' fjell er like haage | og lusti like blaa;  
so enno like sjauge | me fram kann stemma paa.

Vinje.

## 210.

Dei vil alltid klag og syta  
at me ganga so feint og so smaatt;  
men eg tenkjer dei tarv ikkje syta:  
me skal koma, um ikkje so braatt.

Sa, det sikt ikkje fram, so det dunar,  
— som no ingen kann undraast uppaas, —  
men det munar daa jamt, ja det munar,  
so det stundom er hugnad aa sjaa.

Lat det ganga fram, lat det sigal  
Verre eitt eg hnsfjer og bed:  
At me ikkje so høgt maatte stiga,  
at me gløymmer vaar fedraused.

Lat os ikkje forfederne gløymia  
under alt som me venda og snu!  
For dei gav os ein arv til aa gohma.  
Han er større enn mange vil tru.

Lat det merkast i meir enn i ordi  
at me halda den arven i stand.  
At, naar federne ser att paa jordi,  
dei kann kjenna sitt folk og sitt land.

Ivar Asen.

## 211.

Brede seil over Nordsjø gaar,  
hoit paa skansen i morgnen staar  
Erling Skjalgson fra Sole,  
speider over hav mot Danmark:  
„Kommer ikke Olav Trøgvason?“

Seks og femti de drager laa.  
Seilene faldt, . . . mot Danmark saa  
solbrændte mænd, . . . da steg det:  
„Hvor bliver Ormen lange?  
Kommer ikke Olav Trøgvason?“

Men da sol i det andet gry  
steg av hav uten mast mot sky,  
blev det som storm at høre:

„Hvor bliver Ormen lange?  
Kommer ikke Olav Trygvason?“  
 Stille, stille i samme stund  
alle stod; ti fra havets bund  
skulpet som suk om flaaten:  
„Tagen er Ormen lange;  
falden er Olav Trygvason!“  
 Siden efter i hundred aar  
nørste skibe til følge faar,  
helst dog i maanenætter:  
„Tagen er Ormen lange;  
falden er Olav Trygvason.“

Bjørnson.

## 212.

Dei stod paa Stiklestad fylka til strid,  
den gamle og so den nye tid:  
Det som skulde falla, | mot det som skulde stiga,  
det som skulde vekja, | mot det som skulde siga.  
 So drog dei sverdi i same stund,  
den bjarte Kong Olav og den graa Tore Hund.  
Og her-ropet dunde, | so jordi ho dirra,  
og spjoti dei susa, | og pilane svirra.  
 Men so er det sagt at ein gasta far,  
Tor Foleson, merket hans Olav bar.  
Og denne Tor merkesmann, | honom me minnest,  
so lenge i Norig i merkesmenn finnest.  
 Daa Tor han kjende han banesaar fell  
der fram i striden ned merket han gjekk,  
dåa stoyrde han stongi, | so hardt han kunde,  
i bakkene ned, | syrr han seig innunde.  
 Og gamle soga ho segjer so  
at Tor han stupa, men merket det stod.  
Og soleis maa enno | den kunna gjera,  
som framgangsmerket | i Norig skal bera.  
 Mannen fann siga, men merket det maa  
i Norig si jord som paa Stiklestad staa.

Og det er det store | og det er det glupe,  
at merket det staar, | um mannen maa stupe.

Ber Gisle.

## 213.

Kom en yngling frem og sagde:

„Ham jeg tror paa, ham som skapte  
jord og himmel og os alle!“ —

Strafs Gud valgte ham og sagde:

„Han kan sine frænder samle!“

Harald, Halvdans sørn, han var det.

Kom en yngling frem; — de sagde:

„Samlerætten! Haralds aasyn!“

bød ham riket, blotet med ham.

Men han reiste sig og sagde:

„Kun i Kristus kan I samles!“

Haakon, Haralds sørn, han var det.

Kom en yngling frem og sagde:

„Vise vil jeg hvem er sterkest,  
eders guder eller Kristus!

Og han stod der, seiersfyllet,  
styrke, skjønhet lyste av ham.

Olav, Trygves sørn, han var det.

Kom en yngling frem og sagde:

„Kristmænd, forsømænd, kongsmænd! følger  
mig i kamp for Kristi lære,  
stort det er for ham at leve,  
større dog for ham åt falde!“

Olav, Haralds sørn, han var det.

Da, først da blev folket kristnet,

da, først da blev folket samlet;

undret over Olavs kirke,

arven av hans lover gav dem

fælles fædreland og ære,

kristnet, kristnet, samlet, samlet.

Bjørnson.

## 214. Som: At far min kunde gjera.

Velkommen morgenrøde | av nye tusenår!

Velkommen haap som gløde, | velkommen arm som staar!

Bekomme fortids styrker, | som er i toget med!  
 Vel møtt hver sjøl som bygger | i stilhet landets fred!  
 O læs os, Haakon, Sverre! | at stole paa vort fald,  
 og høit vort merke bære | til seier eller fald!  
 Hver har sin kongetanke, | hver kvinde og hver mand,  
 Gud give du maa sanke | dem sammen, fædreland!  
 O læs os, høie vidde! | at strække ut vor favn  
 og ikke snevert sitte | og se paa eget gavn!  
 O læs os, aapne fjordel | at tørke sent paa havn  
 og ikke vende roret, | om vinden staar i stavn!  
 Saa kommer der en time, | da bølgene blir smaa,  
 mens klokker sagte kime, | og natten falder paa; —  
 vil da enhver mig glemme, | og krønes ei min dyft,  
 jeg vet du vil mig gjenime, | o Norgel ved dit bryst.  
 Har kun dit moderøie | paa reisen været med,  
 saa vil jeg gjerne døie | at spørsløst blir mit fjed.  
 La usmykt gravhøi lufke | sig over mine ben!  
 Jeg vet min daad skal dukke | fornøyet frem igjen.

Nordahl Wolfsen

## 215. Som: Bingedede skarer.

Eder hvis navne | ei for mængden funkle,  
 S som sik gavne, | glæde i det dunkle,  
 eder hvis tanker | evig grøn sig ranker  
 om mangt et forrigfuldt sind, —  
 hver far og moder | som for barn har bedet,  
 fjærighets floder | over landet spredet,  
 og hver en datter, | som med barnelatter  
 smykket det elsfede hjem, —  
 hver trofast kvinde | som har tornekransen, —  
 du om hvis minde | perler taareglansen;  
 hustru som kjæmpet | og for andre lempet  
 sorgen, mens du selv har lidt,  
 hvert ildfuldt hjerte, | slukt i dødens fulde,  
 hvis mindefjerte | skinner over mulde: —  
 her over graven | taffer vi for gaven,  
 taffer fra søkkendes flok!

Ø naar vi brænde | het av stridens harme,  
o la os kjende | eders føkkendarmel!  
La eders skygger | følge naar vi bygger  
kjærlihets tak om vort land!

Mordahl Rolfsen.

**216.** Som: Den signede dag som vi nu ser.

Gud signe vaart dyre fedreland | og lat det som hagen bløma!  
Lat lysa din fred fraa fjell til strand | og vinterfor vaarsol røma!  
Lat folket som brøder saman bu, | som kristne det kann seg soma!  
Vaart heimland i myrkret lenge låag, | og vankunna ljoset gøynde.  
Men Gud, du i naade til oss saag, | din kjærleik oss ikkje gløynde.  
Du sende ditt ord til Norigs fjell, | og ljos hver landet strøynde.  
Og Norig det ligg vel langt i Nord, | og vinteren varer lenge;  
men ljoset og livet i ditt ord | det ingen kann setja stenge.  
Um fjellet er høgt og dalen trong, | ditt ord heve daa sit gjenge.  
So blømde vaart land i ljos og fred, | det grodde so grønt i sider.  
Men atter seig natt paa landet ned | med trældom og tunge tider.  
Og folket det sulka etter ljos, | og du lyste upp umsider.  
Og morgenon rann, og myrkret kvarv, | som lenge vaar lufka skygde.  
Du atter oss gav vaar fridoms arb | og honom i trengsla trygde.  
Du verna vaart folk og gav oss fred, | og landet med lov me bygde  
Bil Gud ikkje vera bygningsmann, | me faafengt paa huset byggja.  
Bil Gud ikkje verja by og land, | kann vaktmann oss ikkje tryggja.  
So vakta oss, Gud, so me kann bu | i heimen med fred og hyggja!  
No er det i Norig atter dag | med vaarsol og song i skogen.  
Um sædet enn gror paa høist lag, | det brydder daa etter plogen!  
So signe daa Gud det gode saad, | til groren ein gong er mogen!

Blaa.

**217.** Som: Gud sign vor lange god.

Gud signe Norigs land, | kvar heim, kvar dal og strand,  
kvar lund og lid! | Han lat det aldri doy,  
han verje bygd og øy, | han verje mann og møy  
til øvleg tid!

Me fekk det høgt og fritt, | me fekk det vent og vidt  
med hav og fjell. | Det stend so trygt og godt,  
det stend so reint og blaatt | rett som eit gudeslott  
med solskinstjeld.

Det er vaar elst paa jord, | det er vaart beste ord,  
vaar trivd og trygð. | Storfrægdarmenn dei var  
som fram til oss det bar; | det er vor ættargard  
til fridom bygd.

Stort arbeid ned er lagt | til landsens fred og magt  
fraa tid til tid. | Det kosta tusen aar  
i kav fraa vaar til vaar, | i strid so lang og saar,  
fyrr me vart fri.

Her ligg dei, grav i grav, | fraa heid og ned i hav  
som stridde so. | Gud sign kvar ørleg svein  
som sov der under stein, | Gud sign dei kvar og ein,  
der dei er no.

Men landet dei hev rudit, | det vil me verja trutt  
til siste stund. | Vaar elst og beste agt,  
vaart liv og all vaar magt | skal vera Norigs vaft  
til siste stund.

I hjørleik varm og mild | me legg vaar vilje til,  
daa veks det fram. | Daa før det bløma blidt,  
daa før det spyrjast vidt | og alltid standa fritt  
for naud og skam.

Her stig det stort og blaatt, | vaart sagre heimlands slott  
med tind og taarn. | Og som det ervdest ned  
alt sagrar led fyr led, | det byggjast skal i fred  
aat vaare born.

Garborg.

### 218.

Gud sign vor longe god, | giv ham i farer mod,  
giv ham din fred! | Giv du ham vise raad,  
styrk ham i al hans daad, | styrkt svik og ondskaps raad  
i støvet ned!

Høit sværger Norges mand, | hver i sit fald, sin stand  
trofkap sin drot. | Trofast i liv og død,  
tapper i krig og nød, | altid vort Norge lød  
Gud og sin drot.

N. Fogtmann

### 219.

Norges høitidsstund er kommen, | aapnet har sig tingets hal.  
Høit og lydt i helligdommen | røster nu hver Norges dal.

Agdesid og Trøndelagen | sammen nu tau veksle ord;  
 Dovre i sin døl er dragen | nu til tingे for sit Nord.  
 Se der sitter Gudbrandsdal'en | i en gammel gubbe graal  
     Naar han reiser sig i jaslen, | hører alle fylker paa.  
     Blaa som sine egne fjorde, | sitter de der vesterfra;  
     høie Opland tar til orde | som paa sit Eidsvicia.  
 Der er Horden og Haalogen; | dølen taler landets ret.  
     Som den klare øks i skogen, | dypt og hjemlig flinger det;  
     Norge hører gamle stemmer, | Asbjørns røst fra Medalshus;  
     onde tiders flugt forglemmer | dets erindring i sin rus.  
 Nidaros og Bjørgvin sidder | der i gjøve borgermænd.  
     I en dommer og en ridder | triner Oslo frem igjen.  
     O hvad fryd for dine taarne, | Akershus i hviten sky!  
     Herredag av odelsbaarne | samlas atter i dit ly.  
 Haakons hal og Olavs kirke | reise ville de av grus.  
     Ha, det var Normannavirke! | Var det ikke, Akershus?  
     O hvad fryd for dine taarne, | saa du Haakons tid igjen!  
 Det heror paa Norges kaarne; | tidens guder er dens mænd.

Wergeland

**220.**

O hil dig, Norge, | med dal og fjeld!  
     Jo særre borge, | des mere held!  
     Paa dine gaarde | blandt kipper haarde | er bryden let,  
     der grander trægge | til bondelykke | har odelsret!  
 Dig selv du ligner, | da faar du pris!  
     Dig Gud velsigne, | da blir du vis!  
     Vad tro og tale | i alle dale | sig røre frit!  
     Da friheds smykke, | da liv og lykke | og lys er dit!

Grundtvig.

**221.** Som: I rosenlund under sagas hal.

Paa Eidsvoll stander en „sagahal“,  
     som „gjemmer fredede minder“.  
     Som frihet elses fra dal til dal,  
     det navn et hjerterum finder.  
     Mens minder slukner og dør heu  
     i glemselflodens vande,

Skal gamle Eidsvoll staa igjen  
med ekelsv om pande.

Det navn skal minde dig om en tid  
for tusen somre tilbage,  
om Halvdans sagreste ungdomstid  
i aandens kronede dage, —  
da sangen tonet, talen lød  
saa frit at trældom bævet, —  
da frit at leve, glad at dø  
var alt hvad nordmænd krævet.

Det navn skal minde dig om en nat  
med kolde, tækede vinde,  
da ingen vakt var ved huset sat,  
og alle sovnet herinde,  
da folkets aand i dvale laa  
og ingen glæder kjendte,  
mens her og der i enslig vraa  
kun nattelamper brændte.

Dog nat blev morgen og suk blev smil  
i gamle Eidsvolls lunde,  
da aanden mægtet i gammel stil  
en hal paanh at grunde,  
en kjæmpehal hvor frit som før  
man sørdes kan her oppe:  
hvor aanden vises ei paa dør,  
men kun forvorne kroppe.

De mænd som talte paa tinga da,  
som handlet uten at bæve,  
for deres gjerning et langt „hurra“,  
for deres minde et „leve!“  
Saastange flag er frit i havn  
fra nu til tider fjerne,  
staa Eidsvolls mænd og Eidsvolls navn  
som frihets morgenstjernel

D. Urvesen.

**222.** Som: Ut far min kunde gjera.

Fram, bønder, fram paa valen, | det lød ved Stiflestad,  
saa derom høit gif talen | aarhundreder i rad.

Og git de end i blinde | mot helgendrot med harm,  
 saa fil dog kjømper finde | at marg har bondens arm.  
**Fram, bønder, fram bak plogen!** | Husk paa det døde musd.  
 det spotter dum og doven, | men lønner flid med guld.  
 Saa lyder tidens løsen; | men skal saa bonden op,  
 paa dør maa jages døsen | fra hjerte, aand og krop.  
**Fram, bønder, fram paa tinge,** | i lovens sikre spol!  
 For høie og for ringe | er retten like stor.  
 Her gjølder intet andet | end gamle Norges tarv,  
 til odelssønner landet | skal gaa som frihets arb.  
**Fram, bønder, fram i skolen,** | hvor lysset har sin gang!  
 Hvad gagn har de av solen | som sover dagen lang!  
 La modersmaalet klinge om hvad vi ret har kjært!  
 Da rygtes det paa tinge | at vi til gagns har lært!  
 Kun der har livet stole | hvor folket merke kan  
 at straaler gaa fra sole | til lys for alle mand!  
 Der signer Gud hin milde | hvert ord som i sin flugt  
 har hjertet til sin filde | og lysset til sin frugt!

Ester Brandt.

## 223.

Hel tungt han efter sig foten drog,  
 som før var saa rap;  
 høit lerken over hans hoved slog;  
 men han hørte den knap.  
 Hans sans var dummet, hans kraft som ded,  
 hans daad forlængst gaat i glem.  
 Han angst for sammen den gang det lød:  
 „Frem, bondemand, frem!“  
 Men snart han følte der veg et tryk  
 fra sjøl som fra krop.  
 Han rettede langsom sin brede ryg  
 og slog øinene op.  
 Paa tinge hans røst, i kamp hans sværd  
 har lydt, saa det havde klem;  
 men end det falder dog fjern og nær:  
 „Frem, bondemand, frem!“

Ja, sænker end du dit blif mod jord,  
 endført du er fri,  
 og bærer endnu du af lønken spor  
 du før smedet var i,  
 og lyster dig ei at stande som vern  
 for frihed og fædrenehjem,  
 er ikke dit mod som din arm af jern:  
 „Frem, bondemand, frem!“

Ja frem! thi maalet du ikke har naat  
 med sulet paa bord;  
 fra frimands-ret og til stormands-daad,  
 saa gaar veien i Nord.  
 Ja, frem til hjælp i den trange tid,  
 med skatten du har i gjem,  
 med folkets slumrende kraeft og vid —:  
 „Frem, bondemand, frem!“

Din moder sidder nu gammel og træt,  
 men freidig i hu,  
 sin alderdoms trost og sin tabte ret  
 i dig venter hun nu.  
 Din moders hus er blevet et stur,  
 derinde trækken er slem,  
 det gjælder at reise den funke mur —:  
 „Frem, bondemand frem!“

Høstrup.

**224.**

Bondestanden er mig kjær; | ti min fader bonde er,  
 hvem jeg har at hædre; | og paa moders hulde sjød  
 blodets rost mig kjærlig bød: | mindes alle fædre.  
 Har end bondens kaar og færd | kun for øiet ringe værd,  
 det skal ei vildlede; | ti jeg vet at uten glans  
 findes tit for hjertets sans | guld som ret kan glæde.  
 Aldrig har en koste graa | gjort sin mand til dum og raa  
 i vort Norges dale. | Hjerteglød og tanke klar  
 vei til hytten fundet har | som til herresale.  
 Intet sprog, hvor høit i rang, | har saa dyp og hjemlig klang  
 som den bølgetale | hvori sædres aandedrag  
 rører sig for livets sak | vækker os av dvale.

Kaldes det end bondesprog, | egte malm det eier dog,  
 har et ord at melde | som os bringer søtt ihu  
 baandet mellem før og nu | blandt de norske fjelde.  
 Bondens hytte er mig fjær! | Naar jeg den i lien ser,  
 drages mig i minde | hvor jeg der av rode randt,  
 og hvor blidt de dager svant | som jeg nød derinde.

Reitan.

## 225. Tone af Grieg ell. som: Se Norges blomsterdal.

Den norske sjømand er | et gjennembarket folkesærd!  
 hvor fartøi flyte kan, | der er han første mand.  
 Paa togt og hjemme her, | ved sund og fjær og fiskevær  
 han tar sin Gud i sind | og sætter livet ind.  
 Her er et folk i krig | for livet uavladelig —  
 med dyre mandefald | i kampe uten tal.  
 Det som er dagligdags, | det nævnes ikke saadan straks,  
 og tit er ingen med | som bringe kan bested.  
 Men vesle fiskerbaat | har baaret frem saamangen daad  
 av mod og herlig flokt, | sjønt aldrig den blev tryft.  
 Og mangen sjømands liv | til dødens trans av tang og siv,  
 som burde hat i guld | sit navn blandt heltekuld.  
 Sankt Olavs forssets ros | ret høvde for en vestlandsk lods,  
 som reddet hundred mænd | og hundred om igjen.  
 Og mangen liten gut | som red paa hvælvet hjem tilslut,  
 naar far var sat ombord, | han burde hat et ord.  
 Dog Norges høie fyrt | er landets eget moderbryst  
 med næring og med graat | ved sønners rasse daad.  
 I det er alting gjemt, | og der er ei det mindste glemt  
 fra Hafersfjordens dag | til ham paa sidste vrak.  
 Det følte hver som kom | fra reis igjen og saa sig om;  
 det følte hver som gif | i sidste afskedsblik —  
 de følte hvor de for | at landets lykke var ombord:  
 vor øre og vor magt | har hvite seil os bragt.  
 Hurra for dem idag | som farer under norske flag!  
 Hurra for lodsen som | dem først imøte kom!  
 Hurra for dem som vor | sin fiskerbaat paa hav og fjord!  
 Hurra for alles lyft: | vor sjæromfranste fyrt!

Bjørnson.

## 225 b.

Ondt øste sider den fiskerman  
som ut maa fare før hanen galen,  
al dagen plaske i kolde vand  
paa hjem ei tønke før solen daler,  
i vaate trøie, snedriv i sie —  
aa, sat I der, I guldklædde høiel I andet sandt.

Dog snart gaan dagen, og alting let,  
naar draatten ramler, og lod ei stanser,  
og kniv ei hviler paa maddingbret,  
og fissen opester snoren danser;  
da spares arme at bankes varme;  
matkisten glemmer de tomme tarme som streke for.

God hustru hjemme ser ut igjen;  
det kvelder tidlig og kold er stuen,  
i kroken sætter hun roffen hen,  
i asten raker, gjør ild paa gruen.

Tungt op fra stranden ind stamper manden,  
tre vaate trøier, en efter anden, han slænger hen.

Cl. Grimann.

## 226.

Naar stormen ryker upp fraa nord, | og havet det gaan kvitt,  
so strika, gut, paa seglet daa | og hald paa styret ditt;  
slepp ikkje taket, um det gaan | paa harde livet laus,  
vert baaten full, so hitt det fast | og berre teg og aus.

Dg er du ikkje god aa sjaa | for berre skum og skvett,  
so byrja paa ein salme daa | og ro, so blodet sprett;  
men spring eit bord, og sjoen velt | inn paa deg blaa og kold.  
so høyg deg nver tofta ned | og gjev deg Gud i vald!

Janson.

## 227.

Den norske student er folkets sør,  
født av dets trang mot lys og likhet,  
synger dets sang om gammel frihet,  
osrer for nykjøpt liv og blod; —  
ber om den tro | fædrenebo  
bar gjennem savn | Hreljern i favn

eier alt litt av det freidige sind  
 som gjennem tordenen løftet sin tind,  
 som gjennem solveir staar saa skjøn, —  
 den norske student er folkets sørn.

Den norske student er folkets sørn,  
 elsker dets ferd, av dødsrop blandet,  
 høibygt og sjøbrutt just som landet,  
 tror at den store maal vil naa;  
 ber om at saa i magt til at staa  
 trofast og sand i der hvor vort land  
 sætter os ut paa vor veihaarde vakt;  
 der skal vi slutte vor sørnligje pakt  
 med dets historie, streng, men skjøn. —  
 den norske student er folkets sørn.

Bjørnson

**228.** Som: I rosenlund under sagas hal

Fra by og bygd, fra det nakne vær  
 til sidste plads op i dalen  
 vær hilset bølgende ungdomshær,  
 sving ind, sving ind gjennem salen!  
 Dog før til dagens feir du går,  
 da stans paa terfslens skille,  
 og læs det kram som aandens kram  
 dig denne stund maa stille.  
 Ja, læs det langsomt og husk det godt,  
 du unge higendeflare:  
 hvad lavt og snevert, hvad trangt og smaat.  
 Kamerater her la det fare!  
 La fare byhens tomme jag,  
 la falde bygdenes skranker;  
 og ut i morgnens friske drag  
 til dyft for lyssets tanker!  
 Og læs det langsomt og husk det vel:  
 ei aand og vid, ei talenter,  
 men ett er nødig — at tænke selv —  
 ei tære fortidens renter.

Fa bedre varm og træt og saar  
 i kamp paa tidens fanser,  
 end træg og tryg i sikre faar  
 i ly av stumpe fanser.

Men høst det ogsaa og glem det ei:  
 fra dagens stormende møte  
 der boier venlig en mosklædd vei  
 tilfærdfig av til — de døde.  
 O vandrer, gaa den ei forbi,  
 du unge sind som stræber;  
 hvad ikke tidens mænd kan gi  
 gir stundom lukte løber.

Th. Caspari.

### 229.

Vi færdes med lyst paa den steileste vei,  
 vi følger vor ledende stjerne;  
 som blaanende berg over skogdunkel hei  
 staar vandringens maal i det fjerne.  
 Vort løsen blandt fjeldene flinger,  
 og foten har vaarlige vinger.  
 Fra duftende vang og fra fjeldbhøgget hal.  
 fra lundenes inderste gjemmer  
 vi hører paa veien et manende i  
 og lytter til varslende stemmer.  
 Da finder vi opgangen banet  
 til rifet som tanken har anet.  
 Og skilles vi ad i de vekslende spor  
 hvor aanden sin genius fatter,  
 vi tjender dog alle det bindende ord  
 som samler os broderslig atter  
 Da hviler de statte vi dele,  
 i lys fra det vinkende hele.  
 Og naar vi tør stanse det higende fjed,  
 da stuuer vi vidt over Norden  
 og utstrør den vingede, skinnende sæd  
 til grøde for fædrenejorden;

da kommer i høstlige dage  
vort foraar med kranfer tilbage.

Welhaven.

## 230.

I sonner av fjeldet, av sjøen den blaa,  
I sonner av skogen den dunkle!  
o kjære mit Norge, du kjempe, sjønt graa,  
vaagn op og la økene funkle!

Vaagn op! ti de kommer, de kommer fra øst,  
ti tusener vel eller flere.  
Men bak dem er sjør med bævrende kyst,  
og nordmænd her foran dem ere.

Skal Norge ophøre at være det fri?

Hvert blit mot en fiende brænde!  
Hver ryg mot et træ! Var det tusener ti,  
deres dødsstøn skal aasen gjensende.

Os fædrene mættet i ansigtets sved,  
og alle vi diet en kvinde:  
Kring hende, kring gubben paa otti da fred!  
Og fjernt fra hans stue hver fiende!

Fra fjeldene ned! op fra sjøen den blaa!  
og ut ifra skogen den dunkle!  
o kjære mit Norge, du kjempe, sjønt graa!  
vaagn op og la økene funkle!

Opvaakner, I nordmænd! Som stormen fra fjeld  
nedstyrter paa tætte geleder,  
med hjerter for Norriges hæder og held,  
og død i hvert slag ifra eder!

Wergeland.

## 231. Som: At far min lunde gjera.

O fædreland, du eier | hver nordmands arm og blod!  
Evil ei da om din seier | saa litt som om hans mod!  
Han slumrer ei i freden; | paa fiendens overmagt  
saa vat som ørn i reden | han vaaker paa sin vakt.  
Om sverdet ved sin hoste | han end ei drager ud,  
trofaste rifle ofte | maa ned til prøvestud.  
Det bly som maalet rammer, | vel rammede sin mand,  
om krigens vilde flammer | slog om vort fædreland.

Flyv sikkert da, vor kule, | tør hænde du en gang  
 kan træsse andre fugle | end glædens paa vor stang.  
 Om ørnesværmen bryter | en gang fra mørken øst,  
 paany blandt nordmænd lyder | Kolbjørnsønnenes røst.

Wergeland.

## 232.

Det høyrdest ved natt eit dunder paa dør.

Og husbonden vafnar, spring fram og spør:  
 „Kva er det som bilar?“ „Tau, no maa de ut!  
 for varden lyser paa Høgenut!“  
 Og kvar mann visste i same ande  
 at no var det kome usred til landet.

Og mennene herklæde paa seg tok,  
 og skjold og øks dei lyfte fråa krok,  
 dei helta i belte sitt gode sverd,  
 treiv spjot og boge og skunda til ferd.  
 For kom det dei vilde Norig herja,  
 so fanst det og dei som vilde det verja.

Og alt som varde fråa varde vart tend  
 dei sanka seg saman fråa grend til grend.  
 Og fylkingen bygdest, og veg han fann,  
 der syre gjekk hovding og merkesmann.  
 Og usreds-karen fikk jamnan smaka,  
 kva det hev paa seg at vardar vaka.

Og gjev det aldri maa verta sagt  
 at landet ligg utan vardevakt!  
 Og logar kje varden paa tind og nut,  
 han logar i hjarta hjaa Norigs gut.  
 Ja, brenn, du varde, du signade kaaare,  
 bjartare, høgre for kvart eit aaret.

Per Sivle.

## 232 b.

Samles skal Norge endnu en gang,  
 — det er vort fremtids maal.

Samles det skal ved hjerternes trang  
 og ei ved det folde staal.

Samles saa skal vort Norge paa ny,  
som det sig hør og hør;  
samles til ett i bygd og by  
— og samles som aldrig før.

Samlet skal Norge synne sig end,  
tone sit flag, sin ret.

Merket skal staa og Norges mænd  
skal fylke sig kring det tæt.

Samles skal Norges rike igjen,  
vindes fra sted til sted.

Varg er i veum tifoldig den  
som her ei vil fylkes med.

Per Sivle.

**233.** Som: Op glædes alle.

Förfäras ej du lilla hop,  
fast fiendernas larm och rop  
från alla sidor skalla!

De fröjdas åt din undergång,  
men deras fröjd ej bliver läng;  
ty låt ej modet falla.

Din sak är Guds, gack i ditt kall  
och i hans hand dig anbefall,  
så räds du ingen fara.

Hans Gideon skall än bli spord,  
som Herrans folk och Herrans ord  
skall manligen försvara.

I Jesu namn vårt hopp är visst,  
att de gudlösas våld och list  
ej oss, men sig förstörer.

Till hån och spott de skola bli;  
med oss är Gud, med honom vi,  
och segren oss tillhörer.

Gustav Adolf.

**234.** Som: Bær nu glad og vel tilmøde.

Arbeidsmand og arbeidskviude — | hvilket fagert hædersnavn!  
Større kan du ikke vinde, | det bær i sig folkegavn.  
Herren selv var haandverksmand, | haandens virke adlet han.  
Mangen titel kan undværes, | denne dag før dag skal æres.

Lad vor gjerning strævfuld være, | trætte kraften mangen gang,  
 freidig sind kan mosen bære, | og den sorte av med sang.  
 Gir den ikke herreret, | daglig brød gjør ogsaa mæt;  
 om med tak til Gud du tager, | mer end herreføst det smager.  
 Freidig mod og hjerteglæde | det er tro arbeiders lod;  
 tit derav i rigdoms sæde | kjendes kanske savnets brod.  
 Gjør din dont i Jesu navn! | O hvad bringer da den gavn:  
 renset hjerte, løstet tanke, | som paa himlens dør tør banke  
 Arbeidsmand og arbeidskvindel | stort er kaldet Gud dig gav;  
 om du vil til ham dig binde, | ros i Herren dig derav!  
 Er Guds ord dig lys og lygt, | vandrer du i Herrens frygt.  
 ei med noget faar du bytte, | før du skal til himlen flytte.

Jørgen Moe

### 235. Som: Der er et hndig land.

Der gaar et stille tog | igjennem kampens bulder  
 med bøn paa alle sprog; | det bøier mot den faldne ned  
 med forset paa sin skulder, | ned bud fra hjem og fred.  
 Det findes der ei fun | hvor kampens vunde bløder,  
 men paa al verdens rund. | Det er al verdens kjærlighet  
 av ædle, gode hjerter, | som stille knæler ned;  
 det er arbeidets sky | for krigens mord og herjing,  
 som ber om fred og ly; | det er hver lidende paa jord  
 som kjender nød og kummer, | der sukker for sin bror.  
 Det er hvert smertestøn | av saarede og syke,  
 det er den kristnes bøn; | det er forlattes bleke rop,  
 det er den kræntes klage. | den dræptes sidste haap; —  
 en bønnens regnbubro | op gjennem verdens uveir  
 i skin av Kristi tro: | at over lidenskapens nød  
 maa kjærlighet faa seire; | ti saa hans løste lød.

Bjørnson

### 236. Som: Ja, vi elster dette landet.

Over vidtudstrakte lande | bygger vi i nord,  
 spredt blandt øer, sunde, strande, | daler, fjeld og fjord.  
 Bygder samlet sig om kirke | og fil orgelsang.  
 :: Hvad om Nordens hele virke | samlet blev engang? ::  
 En høitidsstemning sørfer | stille sig min sjæl,  
 naar jeg alle arner tænker | i en nordisk kveld:

hvadom disse lyse ruter | Norden's arbeid bor,  
 : og av folkehjemmets guder | bygges du, o Nord! :::  
 Øvert et bo fra fjeld til fjære | rundt det vide land  
     bær dit stille virkes øre, | Norden's arbeidsmand!  
     kan som sagabol fortælle | om hvad svæd der randt,  
 :: og hvor tungt du maaatte trælle, | før du tomten vandt. :::  
 Ti dit virke stod alene | som de spredte hjem;  
     først naar alle sig forene, | naar hver enkelt frem;  
     først naar alle hjemmets stuer | her indunder pol  
 :: samler sine arneluer, | tendes Norden's sol. :::  
 Arbeidsmand, hvor end du strider | rundt i Nordenland!  
     Se, det grår mot lyse tider | paa din himmelrand.  
     Alt som sand oplysning vinder, | lyses op hver krog,  
 :: og en solflare dag snart skinner | paa arbeidertog. :::

Jonas Lie.

**237.** Som: I rosenlund under sagas hal.  
 Der er en rigdom af kræFTER gjemt | fra slekt til slekt i det dype,  
     til større dagverk og daad bestemt | end kun i muldet at krype. —  
     De vil saa høit i flamme slaa, | som tanker op kan stige,  
     og over alle have naa | til fjernest land og rige.  
 De kræFTER vokser sig stor og sterk | til hele folket at favne;  
     de øver tankenes store ver� | og vil ei glimre, men gavne.  
     Det høie syn, den sterke tro | skal løfte haandens virke  
     og slaa for alle mand en bro | til folkeaandens kirke.  
 Naar alle kræFTER nu kommer med | og lægger haanden paa verket,  
     og alle kampe kun gjælder fred, | hvor aanden løfter sit merke,  
     da kommer daadens store dag, | da folket helt skal leve  
     og magte selv det tyngste tak, | dets seier vel kan kræve.  
 Naar hver en bom er i fliser sprængt, | som kun vil stænge og dele,  
     og enhetstanken til alle trængt, | saa folket det er det hele, —  
     da stuer fødre op igjen | og signer det forente:  
 Hil sæl dig Nord og dine mænd, | det var just saa vi mente.

**238.**

Reitan.

Kunnskap skal styra rike og land,  
     og yrke skal baaten bera,  
     og ingen maa vera ein styrsmann,  
     som ikke ein mann kann vera.

Bor jord skal odlast og dyrkjast paa  
av sterke og harde hender,  
so gutar kann føda og klæde faa  
og veksa til sterke menner.

All æra maa liggja i ørlegt stræv  
og beda i sannings tempel,  
og den som av Gud self sit adelsbrev,  
han treng ikkje kongens stempel.

Binje.

**239.** Som: Vær nu glad og vel tilmode.

Fred og frihet Norge eier, | er paa Herrens ord ei arm  
Længsel efter lysets seier | blusse i hver nordmænds barm!  
I hvert trofast hjerte ned | ordet sænke trøst og fred!  
Norge over vore grave | blomstre som en Herrens havel

Landstad.

**240.** Som: Deiligt er den himmel blaa.

Frihed bedre er end guld, | var end verden deraf fuld;  
og vor frihed af Guds naade, | den for verden er en gaade,  
er dog af al frihed bedst.

Frihed følger med Guds aand; | brister alle trællebaand!

Hvad med Gud os frit forbinder | som med venner og veninder,  
det er tro og kjærlighed.

Kjærlighedens lov og ret | gjør os aag og byrde let,  
kjærlighedens liv og aande | raade bod paa ve og vaande  
i vort himmerig paa jord!

Som Guds egen son er vi | med hans aand i sandhed fri,  
blive dog hos Gud med glæde, | fordi kjærlighedens kjede  
er fuldkommenhedens baand.

Folket, frit som fugl i sky, | fristes ei til udslugt ny,  
ei til ørken og til heden | stunder folket fra Guds eden,  
frydes ved at blive der.

Grundtvig.

**241.**

Frihet er det bedste ord | som paa jorden findes,  
ei i syd og ei i nord | bedre navn vi mindes;  
det er klang fra paradis, | gif fra mund til mund med pris  
hos al Jordens ædle.

Slaveri og trællestand, | lænker, baand og plage,  
det er lyd fra dødens land, | mislyd alle dage,  
vækker frygt og virker sorg, | prises kun paa jætters borg  
og hos dødens fyrste.

Han som kom med guodomsnavn | ned til jordens daler,  
kom med frihet i sin favn | fra de lyse saler,  
ei han kom med plageri, | men for plague os at fri  
og fra aandstyranner.

Sandhets aand blandt alle folk | førte samme tale,  
kaldte mildt som frihets tolf | til gudshusets sale,  
visste godt der under twang | aldrig kunde fødes sang,  
aldrig pris og glæde.

Folkeaander trindt paa jord, | som vil Herrens ligne,  
hvad av sandhet i jer bor, | det vil Gud velsigne,  
naar for hjerte, ord og aand | frit Í løser alle baand  
som er gjort med hænder.

Frit at tænke, tale, tro, | synge hvad Í stue,  
frit at lade livet gro | under himlens bue, —  
det er eders bedste sans, | og den ligner ganste hans,  
som er menighetens.

Frit at prise al vor øet, | alle gjøve sædre,  
tale sædrelandets ret, | folkets dyder hædre,  
slaa av mark hver udaadsmænd | som tør frænke sædres land  
ffjænde vore minder;

det er folkeaandens drift, | hvor den kom tillive,  
det i tale, daad og skrift | skal dens storverk blive.

Allt hvad ædelt Gud os gav, | skal opstaa av hjertets grav  
nu i nhaars-tiden!

Arvesen..

### 242. Som: Kong Christian stod.

Fra arildstid var Nordens aand | en frihetsfugl;  
den kjendte stranker kun for haand,  
ei tanketvang og tungebaand,  
og først ved vintrens overhaand | den frøp i ffjul.  
Dog etter som en „ørnebrud“  
tresarvet jor av reden ut | den fugl.

Det var en foraarsmorgenstund, | en maidag,  
 den vaaknet av sin dype blund  
 og slog paanh i li og lund,  
 i fjeld og dal, ved kyf og sund | mundharpeflag.  
 Da sang trods ravn og falk og høk  
 med liv og lyft den næste gjøk | fra tak.  
 Da sang fra fjeldets naalestov, | fra bjerf og gran  
 om sædreland og arildslov | og vakte kræstene somsov.  
 Forklaret saa sin gamle lov | vort sædreland.  
 Det var et vift av Nordens aand,  
 som løste den med straalehaand | av ban.  
 For frihetsfuglens atterdag | syng høit hurra!  
 den foraarsstund da Norges sak  
 vandt seier uten vaabenbrak;  
 for gamle Norges frihetsdag | et langt hurral  
 Hvad end der kommer og forgaard,  
 vi mindes føtt hin store vaar — | hurral!

Ole Vig.

**243.** Som: Mens Nordhavet bruser.

Mens vaarsolen flommer med guld om land,  
 og liene løves og blinker  
 fra Lindesnes op til Finmarks strand  
 og vesten til Statlands brinker —  
 vi mindes ville den mai som lyft  
 sig knupper og vaarer i folkets bryst.  
 Vi mindes ville den store sang  
 som havet det sjunger rundt Norge,  
 de livsens bølger i folkets trang  
 som fagert for fremtiden borge,  
 vor folkedrøm og vor frihetsjak,  
 vor solblaas, skinnende fremtidssdag.  
 Mens snehvite snekker fra isstængt havn,  
 slik høere av maaker er seilet  
 med flaget rundt verden og mangt et navn,  
 det Norige hædret, i speilet —  
 vi mindes alt som laa indestængt,  
 før frihetens maiisol sik isen sprængt.

Og bryter sig havet tit uveirsgraat  
 og prøver de barkede gutter,  
 det bliver dog atter blankt og blaat  
 og speiler de gamle nuter —  
 det billed er av den tunge strid  
 vort folk har kjæmpet fra arilds tid.

Jonas Lie.

**244.** Som: Hvor herlig er mit fødeland.

At frihed gammel er i Nord,  
 og raaded her, som den var hjemme,  
 og tidlig lærte folkets nemme  
 den raske daad, det rette ord —  
 det læses i de gamle skrifter,  
 det vidner fædrenes bedrifter:  
 fribaaren kjæmpe sværdet svang,  
 derfor saa høit og vidt det klang.

Derfor lød gjennem skoldegnv  
 paa tinge Torgny Lagmands tale;  
 derfor i Islands øde dale  
 den norske viking søgte ly;  
 derfor tyrannens hoved fullet  
 for jydens sværd i støvet rulled;  
 derfor den store Basa tren  
 paa tronen op fra Mora-sten.

Men fremmed trællesæd og skil  
 sig ind i Nordens lande listed,  
 og folkets aard sin spændkraft misted,  
 mens kroppen dorst i aaget gif.  
 Aarhundreder skred over Norden,  
 og verdensstormen rysted jorden;  
 da sloi en luftning svag herop  
 og lyhnede om fjeldets top.

Da rysted folket lønken af,  
 og strakte ud de stive lemmer,  
 og lytted til de dybe stemmer  
 der lød fra frie fædres grav;  
 da følte det sin kraft og værde,

da svor det aldrig mer at trælle,  
men selv at raade for sit hjem:  
— da brød den norske mai sol frem.

I mer end to gang' treti aar  
den nu har over Norge funklet,  
og uforkrænket, ufordunklet  
paa sjeldet spredt en lifflig vaar —  
Saa skal til sildiaast stund det være.  
og det skal faldes Norges øre:  
at det har i de gamle spor  
ført frihed hjem igjen til Nord.

Blous

### 245. Tone av Lindemann.

Tagen er kommen og solen oprunden,  
oldtidens dyreste ed er vunden,  
brutt er aarhundreders magt.  
Norge er frit, og dets fremtid sig tænder,  
men kun ved kraftige, signende hænder  
styrkes den hellige palt.

Frihet ei vindes ved ledige drømme,  
vindes ved kamp mot de møtende strømm,  
ikke ved tvil og ved flugt.  
Kun over furen som plogjernet drager,  
bølger den rike, den glinsende ager,  
modnes den saftige frukt.

Aldrig fortvile, aldrig forsage!  
Efter de tunge, de mørkeste dage  
stiger dog morgen en gang.  
Se den er kommet! Sol er oprunden,  
frihetens fugl alt sitter i lunden,  
synger sin freidige sang!

H. Munch.

### 246. Som: For Norge, hjæopers fødeland.

Vi er et folk, vort land er frit! | Saa lød i sang og tale  
en livsensjubel sterkt og vidt | utover Norges dale.  
Med smerte født, i trængsler svøpt  
med frimænds kvæsse ordlag døpt,  
i løvens høie billed svøpt, | brøt Norges aand sin dvale.

Men ve dig næste mand, isald | du slovt dig lukker inde  
 bæk væggen i din fortidshal | med drømme om dit minde.  
 End har du mangt et slag at slaa,  
 end mangen trængslens vei at gaa,  
 end mangt et seirens maal at naa,  
 før hvilen tør dig finde.

Fri er du først naar aandens flag  
 tør soldes frit fra stangen, —  
 naar fædres fagre tonelag | tør tordne gjennem sangen,  
 fri er du først naar aasens bryn,  
 naar vaardags guld, naar høstkvelds lys  
 gaar frem for tanke som for syn  
 i hjemmets lys fra vangen.

Saa verg din odel uforagt, | om horn og faner falde, —  
 og hold ved varden nattevalt | I fjeldets sonner alle!  
 Speid over grænsen viden ud,  
 fra dal til dal bær baalets bud;  
 for frimand kjæmper frihets gud, —  
 hans sak kan aldrig falde.

Ibsen.

## 247.

sie fjeld, det gjør himlen trang, | solen den kommer saa filde,  
 ser paa tind og paa fjeldehang, | glitrer i fos og i tilde,  
 helst dog til dalen | til stæren og svalen | den vilde.  
 mit folk, naar skal solen ret | se ned for fjeldene dine!  
 Oppe paa høiden dit bør' den let | lys til det glemte derinde!  
 Kommer ei dage | som Haakons tilbage | for hine?  
 e, de kommer! hvor frihet er, | spirer de fagreste blommer;  
 det er sagt, hvad en ret har kjær, | savner ei sol eller sommer.  
 Derav vi drage | et varsel for dage | som kommer.  
 erk paa fjeldet! hver dag som gaar, | svinder jo taaker som vare,  
 mere mand du imorgen staar, | tyngre til tinge at svare,  
 bedre til kirke, | til fest og til virke | at fare!

O. Skavlan.

## 248. Som: Min mund og mit hjerte.

Ja tolfri skal være | blandt kjæmper i Nord,  
 hvor dybt de end skjærer, | som tanker saa ord,

164

om alt hvad for aanden | kun er, ei for haanden,  
i himmel, hos Hel og paa jord!

Teg længe har gyjet | for friheds misbrug,  
til livet og lyset | jeg ret kom ihug,  
med hele misbrugen | fra skabelsesugen  
og indtil den yderste dag!

Til han som det kunde | paa almagtens stol,  
af had til det onde | ei slukked sin sol,  
men ude og inde | han lader den skinne  
for onde og gode i fleng.

Thi ellers i mørke | det gode gif tabt,  
og da blev til ørke | det skønne vanskabt;  
Langt heller den milde | da taale det vilde,  
at lys blev som livet misbrugt.

Hvor frihed ei findes | for ord som for aand,  
aandslivet bagbindes | med dødbider-haan,

aandslyset udslukkes, | og skiftinger vugges  
i mørke for menneske-børn.

Grundtvig.

**249.** Som: I al sin glans nu straaler solen.

Sjaa steinen støytt mot Stefans paune:  
der lygni stend imot det sanne.  
Du daarskaps hand paa villskaps veg,  
som mot ein ande vender deg.  
Aa sjaa, for figerglans der stend  
av saarom, der den blodstraum renn.  
Det lygni vinner, braatt maa sara;  
kvart sanningsord gjer verf som vara;  
som gust av livet lett og mild  
kanu løysa skrida sterk og vill,  
so vender radt det sannings ord  
all verdi um, naar vill ho for.  
Men kvistraft maa det ikkje løynleg,  
den sanningsven maa vilja roynleg:  
Deg sjølv i kvar ei vending ver;  
det kunsti hver kunster er;

um einsleg under steinings fast  
som Stefan maa du standa fast.

(Wergeland veb M. Skarb.)

**250.** Som: Kong Kristian stod ved høien mast.

Hvor trives noget godt og sjønt | og stort i tvang?

Kvæl engen — græsset blir ei grønt!

Vind ørnen, dør den paa sin pynt;

stans kilden som med sang begyndt | har rast sin gang,  
og den en giftig sump vil bli!

Naturen hater sterk og fri | al tvang.

Kan aandens kilde, tankens flugt | da taale tvang?

Skal sandhet iltun straale smukt, | i eget hjerte indesult,  
som jamrende Aladdins frugt | i hulen trang?

Nei, presse, løst din sterke arm!

Befri alverden i din harm | fra tvang!

Wergeland.

**251.**

Mens Nordhavet bruser mot fjeldbygt strand  
og stolte erindringer vækker  
om sædrenes ry, som til fjerne land  
det var paa de nordiske snekker, —  
op, nordmænd, sjunger til harpens slag  
en staal for Norges unge flag!

Du blomster av palmen paa frihets grund!  
Sjøn est du at skue tresarvet!

Det hvidene cors i den røde bund,  
det har du av Danebrog arvet;  
men hjertebladet, det mørkeblaau,  
av frihetens marv maatte først utgaa.

Fra himlen faldt danebroggsfanen ned,  
blev twillinglandssnekkenes smykle  
og stod gjennem sebler i krig og fred,  
omstraalet av hæder og lykke.  
O flag for Norig, stand evig saa,  
mist aldri dit hjerteblads høie blaau!

C. N. Schwach.

## 252. Som: Vi færdes med lyft.

Med jubel vi toner vort fædrelands flag,  
 vort arbeids indviende merke!  
 Det folde sig ut over barndominens dag  
 og mane med minderne sterke,  
 at vokse i kundskap og fræster  
 og kjærlighet fædrene efter.  
 De forte jo fordin i strid for vort land  
 til feir eller hæderens vunder.  
 Det fulgte vor fader i brot og i brand  
 og hjente os brødet derunder.  
 Og moder med jubel det kjendte,  
 naar skuten fra reis hjemad vendte.  
 Ti kjærlighets trofkap mot folk og mot hjem  
 jo luer i bannerets farver  
 og træder alt renere, sterkere frem,  
 mens slekt efter slekter det arver,  
 og minderne frem av det dunkle  
 som bannerets blaasie funkle.  
 Og derfor vi toner vort fædrelands flag  
 med trofkap og mindernes merke  
 og vier os aarle vort fædrelands sat  
 og stunder at vokse os sterke,  
 at bryden for det vi kan bære  
 vor Gud og vor hjemstavn til ære.

Engebret Hougens.

## 253.

Det fors i flaggets røde bund, | det bar vort folk i nødens stund.  
 mens veiret tok, | og lynet slog, | saa folket at et tegn det var  
 som frelse for dets frihet bar.  
 Ti forset er den sterke tro | som har i nordmands hjerte bo,  
 den tro som staar | i trængselsaar, | som gjennem nederlaget bær  
 den tro at „Gud han attaat er“.   
 Staa nu som spir paa Norges tak | og fors vor kirke, lov og sat  
 Belsign, o flag! | vor nye dag, | gaa foran du paa folkets gang  
 og vær dets fronte frihetssang!

Jonas Lie.

## 254.

„Fremad! fremad!“ fædres høie hærtak var.

„Fremad! fremad!“ nordmænd ogsaa vi det tar!  
Det som hugen tænder, og hjertetroen faar,  
for det vi ogsaa fremad gaar | og trofast staar.

„Fremad! fremad!“ hver som elsker frie hjem!

„Fremad! fremad!“ frihet den maa evig frem.  
Skal den ogsaa prøves i twil og nederlag,  
hvem tæller vel de tapte slag | paa seirens dag!

„Fremad! fremad!“ hver som fast paa solfet tror.

„Fremad! fremad!“ hver som søger fædres spor.  
Nordens aand har skatte forgjempt i fjeldets ly,  
de findes maa i morgengry | og fremi paanu.

Bjørnson.

## 255.

Foragtet av de store, men elsket av de smaa,  
sig, er det ikke veien som det nye maa gaa?

Forraadt av dem som vaakt burde være, just av dem,  
sig, er det ikke saadan at en sandhet staar frem?

For folkestyre | staa frem, staa frem,  
for kirke, for stole, | for frihet!

Forlös det som venter | i vintertaake,  
i vanedvale, — det venter paa dig!

Staa frem, staa frem!

Begynder som en susen i fornæt sommerdag  
og vokser til en brusen gjennem skogenes tak. —  
indtil at havet bærer med tordenrøst den hen,  
da intet, intet høres uten den, uten den!

For folkestyre o. s. v.

I goter-folkets kampe den nordre fløi vi tok!

Vort fanetak er: Folkeliv i frihet og tro.

Den Gud som gav os landet og sproget og gav alt,  
han findes i den gjerning hvortil folket blev kaldt!

Den er det vi vil løfte, vi mange og vi smaa,  
i frugtløs kamp mot alle som ei ville forståa —  
begyndte som en susen i fornæt sommerdag  
og gaar nu alt som brusen gjennem skogenes tak.

Det vokse vil til storm, førend nogen det vet av,

med torden i sin stemme over endeløst hav.

Et folk som føler kaldet, er jordens største kraft,  
for den maa alting falde, det staa høit eller lavt.

Før folkestyre o. s. v.

Bjørnson.

**256.** Som: Ensom og mørk og snever er vor bolig.

Jord, i hvis favn der hades og der myrdes | slegt efter slekt,  
blodige jord med al din syndebryrdes | voksende vegt!

Hvor kan saa let din himmelvei du følge  
rundt om den sol som skuer dine saar,  
og saa lysgrønt bølge | vaar efter vaar.

Jo, thi den samme som har bundet jorden | lovenes baand,  
som gav sit folk i ørkensjeldets torden | loven i haand,  
han lar sin sol hvert fattigt straa forghylde,  
han er den Gud som hører støvets bon,  
som i tidens fylde | gav os sin son.

Derfor om al vor lykke skulde falme, | brat staa for sald,  
aldrig fra jord en evig takkesalme | løste sig skal.

Derfor hvor vældigt mørkets aander virke,  
aldrig vor bon skal myrdes i et suk,  
aldrig Herrens kirke | rokkes et suug.

Lær os da, jord, paa aandens ørnevinge | trofast som du —  
os om vort høie hinimellys at svinge | trøstig i hu,  
hente fra ham alt lys som vi begjære,  
hente fra ham livsvarmen i vort bryst,  
grønnes Gud til øre, | gyldnes til høst.

Chr. Richardt.

**257.**

Til kamp da o venner! for kristendoms-livet  
i os og i vo're og videre frem!

Trangen til tro, den blev nordboen givet  
til manende fylgie mot høiere hjem.

Kamp det maa give | som Gud er forsvunden av!

Kamp, foratlivet | kan kristnes fra grunden av:

Kampen for Kristus i aand og i form  
blusser kun større i vantroens storm.

O Gud, løst kampen | av selvskyk jammer,  
 at stille som lampen | vort hjerte flammer,  
 i din lust av fred, | naar bedst du vet!  
 Kamp da o venner! for frihet i Norden,  
 „ja frihet for alt det som stammer av aand!“  
 Frihet for magten, som falder til orden,  
 „aanden ei ændres, fun arges av baand!“  
 Kamp mot det dogne, | det feige som sparer sig,  
 kamp mot det hovne | som fornemt fun varer sig!  
 „Frihet for Loke saavelsom for Tor!“  
 Aanden er sterkest, naar faren er stor.  
 O Gud! løst kampen o. s. v.

Kamp da o venner! for folket i hjemmet,  
 at det oplyses, opvarmes og tror!  
 Kamp imot alt som vor attraa gjør fremmed!  
 Aanden Gud gav os, er aanden i Nord.  
 Kamp, saa vi kaster | vor lange bessjæmmelse,  
 kamp, saa vi haster | imot vor bestemmelse:  
 Frihetens frø i den mægtiges haand,  
 selvstyret samfund i kristelig aand.  
 O Gud! løst kampen o. s. v.

Bjørnson.

**258. (259).**

Ned Gud! med Gud! det ord har magt | og liv og aand,  
 den hovedsmand med evig kraft | har seir i haand!  
 Med Gud! og vijs er evig seir | trods saar og død!  
 Hver heltesjæl i sandheds leir | til seir blev fød!  
 Ned Gud! og kampens maal er visst | som dommens bud.  
 Med Gud er liv og seir tilsidst! | Hold ud! hold ud!  
 Med Gud hold stand, du norske mand! | Hold ud! hold ud!  
 For frihed og for fædreland | med Gud! med Gud!

Ingemann.

**259. (260.)**

Stræk din fod! fremad, frem med freidigt mod  
 væk med alle vege drømme, | styr dit sind med troens tomme,  
 drif af livets solskins-strømme, | til det ildner i dit blod!

Hvælv dit bryst, se paa livet frit og lyft!

Fyld med friske pust din lunge, | lør af stovens fugl at sjunge,  
alt det lette, alt det tunge | syng det ud med freidig røst!

Om i slot eller hytte lige godt,

blot i hjertet luen tændes, | evnen øves, viljen spændes,

kraften prøves, saa det kjendes | vi vil frem til noget godt.

Stol paa Gud! om det end ser broget ud,

om saa hele verden glipper, | vi kan klare alle klapper,

blot Vorherre selv er klapper, | og vi ørlig holder ud.

Bilhelm Gregersen.

## 260.

Vi sit ei under tidernes tryk | et bøjet mod, en ludende rhg;  
vor kamp, vort kuld, hvad bære vi kan,  
end ligger gjemt under synskredseens rand.

End vor røst er uden magt | og vor daad er uden hjem,  
og om os er altting sagt, | med de ord: Vi vil frem!

Fremad efter livets kranse! | Lid har vi ei til at stanse.

Vi ved der end maa fares i mag, | vi gaar som mod en gryndende dag,  
men samler ei i mulmet omkring | og skal ei hildes i taagernes ring.  
Har vi langt endnu til havn, | der er vind i vort seil,  
der er lysning for vor stavn, | at vi ei løber seil.

Trostig fremad! tændt er syret, | vei kjender han som har styret.

C. Hostrup.

## 261.

I alle riger og lande | hvorhen jeg i verden for,  
jeg fegted med aaben pande | for hvad jeg for alvor tror.

En ørn var mit hjelmemerke, | paa brynjien stod forssets tegn,  
paa skjold bar jeg løverne sterke | i hjerternes milde hegns.

Naar mænd jeg fasted min hanske | opslug jeg min ridderhjelm,  
de saa jeg var Holger Danske | og ingen formummet skjelm.

Viil nogen i verden fegte, | men dølger sit aasyn og navn,  
jeg ved hans aand er ei egte. | jeg tager ham ei i favn.

Ingemann.

## 262. Kan synges som 230.

Med krumveie ofte man slaar sig tiltacls,  
og de er vel ogsaa de fleste;

dog lærer man snart, naar man flyder til maals,  
den ligeste vei er den bedste!  
Den ligeste vei, det er spirernes vei,  
naar op efter lyset de stræbe;  
den ligeste vei, det er længsternes vei  
fra hjertet til tunge og løbe.  
Den ligeste vei, det er damphestens vei,  
naar lukt gjennem fjeldet den springer;  
den ligeste vei, det er viljens vei,  
saa tidt den en stordaa fuldbringer.  
Og arbeide maa vi, det bedste vi kan,  
og ingen tør lægge sig doven.  
Hvert vækkende ord maa os flokke paa stand,  
og bøssen maa blinke i stoven.  
Saa lad den da blinke gang efter gang  
til værn om vort tusenaars føste!  
O maatte vi sande med seier og sang,  
den ligeste vei var den bedste!

Ester Richardt.

### 263. Som: Vikingeballen.

Nu det luster saa friskt, og de drivende sky'r  
op fra syd imod nord tager flugt;  
men høit over dem lyser det straalende fyr  
som aartusener ikke har slukt.  
Læg da ud og heis seil! Lad os komme til ses!  
End er vikingekraften ei død;  
længe nok har vi strakt os i afmagtens døs  
og sat fremmede friller paa sjød.  
All, det gjølder ei ene om veir eller vind,  
eller sandhedens skinnende baun,  
eller haabet som vokser i ungdommens sind,  
eller arven vi tog med vort navn.  
Men det gjølder en haand til at fatte vort ror  
som ei glider for bølgernes fast;  
og det gjølder en mandvoksen vilje som tror,  
og i nød ved sin tro holder fast.

Og det gjælder et blik som paa himmelens hvælv  
skimter stjernen bag skyernes hør;  
og det gjælder et hjerte som ofrer sig selv,  
før det slipper den tanke det bær.

Og det gjælder at træffe vort ørlige valg,  
sætte kurjen og tone vort flag. —

Ikke fremad en streg og tilbage en halv,  
ikke sække og gaa over stag.

Og det gjælder at komme af mudderet slot  
som er leiret om speil og om boug;  
og det nytter ei længer at vrække saa smaa,  
de maa kappes, de hemmende toug.

Men vi unge og saa, men vi ringe og smaa —  
er der levnet for os ingen daad?

Skal med korsede arme vi ventende staa  
paa de stores og mægtiges raad?

Nei, I gutter tilveirs! vi er lette af ben,  
vi vil klætre paa stænger og rør;  
der er synet dog vidt, der er lusten dog ren,  
der er stjernen vi dog mere nær.

Og vort manende raab og vor varslende sang  
og vor broddede, eggende spot  
vil vi slynge med stormens og haglbygens klang  
ned paa dækket, til skuden er slot.

Da vi løser hver flig, og vi strammer hver dug,  
til den svulmer for strygende hør,  
til det perlende slum kranse seilenes bug,  
mens den rast gjennem bølgerne kjør'!

Og oprinder den dag da den løber i havn  
under Nordens trefoldige flag,  
stal vort jublende raab fra den løjklædte stavn  
overdøve kanonernes brag!

Bloug.

### 264.

Sol er oppe, | stovens toppe | glimrer alt som Gimles tag;  
bud os bringer | hanevinger, | hanegal om klaren dag.

Vaagner, vaagner, Nordens helte! | springer op og spænder belte!  
Dag og daad er kjæmperim.

Høit det gjalder, | luren falder | kjæmper op af morgenblund.  
 Stolper knager, | luer brager, | blusser over grønne lund;  
 vaagner! ei til gammenstale, | viu og smil i kongesale —  
 Hildurs leg er nu for haand.

Rolf kan blegne, | Bjarke segne, | Hjalte svømme i sit blod;  
 Leires buer | kan i luer | synke ned for Hjørvards fod, —  
 han dog marken ei beholde; | før de emmer vorde folde,  
 dræber ham den sidste gnist.

Sol er oppe, | skovens toppe | glimrer alt som Gimles tag,  
 bud os bringer | hanevinger, | hanegal om klaren dag.  
 Vaagner, vaagner, Norden's heltel | springer op og spænder belte!  
 Morgenstund har guld i mund.

Grundtvig.

**265.**

Høie Nord! Friheds hjem! | Gi for mørket til at true,  
 men for solen til at lue | og for liv til at gro frem;  
 lad det bryde, lad det gjøre, | stem ei strømmen, taal dens brag;  
 den vil bære | grøde til en sommerdag!

Høie Nord! Sangens bo! | Ikke den som dvalebinder!  
 Den som tønder glød paa kinder, | først gjør fri og saa gjør fro!  
 Kald dit kor fra skovens sale, | lær i sky det vinger slaa,  
 lær det dale | dybest ned i bondevraa!

Høie Nord! Haabets borg! Hvor det op af mulmet vælder,  
 hvor utrættelig det melder | vaarfryd efter vintersorg;  
 nyn det ind i drenge kjække, | saa de le ad jætters larm!  
 Lad det lægge | lys i tanken, staal i arm!

Høie Nord! Kjæmpehal! | Det er tid at kraften kjendes,  
 det er tid at sener spændes, | tid til stigen eller fald!  
 Kald paa heltenes som blunde, | saml i et de stilte raad,  
 og i munde | læg os ordet som er daad!

Hostrup.

**266.** Som: Længe var Norden's herlige stamme.

Eldgamle Norden! | Bist med din aande  
 i vore hjerters | lønkamre ind:  
 Manden du løfte, | armen du styrke,  
 djervhed og kræfter | gyd i vort sind!

Troen fra oven! | Vær du vort banner --  
 forset til merke | har vi jo sat!  
 Hvit skal det bæres, | det vil vi følge,  
 vei skal det vise | dag, ja og nat!  
 Haabet i barmen | vil ei beskjæmme,  
 freidigt vi trodser | dvergenes raad!  
 „Hundvise jøtter“ | agter vi ikke,  
 vi skal dog seire, | det tør jeg spaal!  
 Kjærlighedsbaandet | binder os sammen,  
 ryg imod ryg vi | kjæmper som mænd!  
 Følles om faren, | følles om seiren,  
 naar vi staar sammen, | vinder vi den!

H. C. Andersen.

## 267.

Ytterst mot norden lyser en ø | klart gjennem isslag og taake,  
 der ved en bergild som aldrig kan do, | oldtidens billede vaake --  
 derfra gaar sagnet vidt over sjø | som en maake.  
 Op til det sælsomme eiland drog | først vore herlige fødre.  
 Med sig fra Norge de høisætet tok | for at oprejse det bedre.  
 Norrøna maal de i ensomme krok | skulde hædre.  
 Medens det synkende Nordens magt | deltes og maatte forsage,  
 blev der paa Ísland bevaret og lagt | livssæd for kommende dage  
 Der nu et tegn paa stammenes pact | staar tilbage.  
 Skjønt vore frænder bak isdækte mur | lyde maa fremmede love,  
 kan de dog sende til Norges natur | længselens kvad over vove.  
 Hjemlig det naar til os som en lur | dypt fra skove.

A. Munch.

## 268.

Der er et yndigt land, | det staar med brede høge  
 nær salten østerstrand; | det bugter sig i bække, dal,  
 det heder gamle Danmark, | og det er Freias sal!  
 Der sad i fordums tid | de harnisklædte kjæmper,  
 udhvilende fra strid! | Saa drog de frem til fienders mén;  
 nu hvile deres bene | bag høiens bautasten!  
 Det land endnu er skjønt; | thi blaa sig sven belter,  
 og løvet staar saa grønt; | og ædle kvinder, sjonne møer  
 og mænd og ræske svende | bebor de danskes øer. Øhnschläger

## 269.

Fædreneland! | Ved den bølgende strand,  
 i den maigrønne lund, | ved de deilige sund,  
 af de syngende vover omskyllet,  
 sidder bleg du i sorgen indhyllet!  
 Dog for dig er det bedste tilbage,  
 thi end lever den gamle af dage!

Maane og sol | sidder løse paa stol,  
 som et lagen det gaar | under alt hvad bestaar,  
 dog din ven sidder fast i det høie,  
 over dig vaager forsynets øie!  
 Lad kun lovsang afløse din klage,  
 thi end lever den gamle af dage!

Eoit over sol | paa sin konningestol,  
 om end skyerne brast, | sidder kjærlig og fast  
 han som vogtede Danmark saa længe;  
 end hans hue har klangfulde strenge,  
 og hans hue slaar aldrig tilbage,  
 tro som guld er den gamle af dage!

Muldjord i bryst | ser den høie med lyst!  
 Der kan solstraalen bo, | der kan himmelbyg gro;  
 han som hører naar muldjorden sukker,  
 den med perlende taarer bedugger;  
 med den trøst kommer troen tilbage,  
 at end lever den gamle af dage!

Fuglenes røst | spaar om danemands høst,  
 under mundharpellang | og smaa pigernes sang.  
 Lykken vendes som stibet paa voven,  
 lykken vendes som bladet i skoven;  
 til den lykke man aldrig saa mage,  
 saa end lever den gamle af dage!

Fædreneland, | som paa asgrundens rand,  
 midt i bølgerne blaa, | skal du blomstrende staar  
 med din mai og med dine fjerminder,  
 som en mos med letrodmende kinder;  
 du endnu har det bedste tilbage,  
 det laa gjemt hos den gamle af dage! Grundtvig

**270.**

Paa skælklokkens lime mildt fra den danske kyst,  
 meldte over lande dog om saa haard en dygt.  
 Slutter kreds og staar fast, alle danske mænd!  
 Gud han raader naar vi fanger seier igjen.  
 Listet var i mulm og nat hid den tyske hær,  
 knap de danske drenge sik tid at spende sverd.  
 Rabent bryst var landeværn, mod var danskens stjold,  
 tysken maatte bygge af egne lig en vold.  
 Kulen peb, og sverdet sang til kartovers brag;  
 tysken maatte lære det danske sprog den dag.  
 Over Thras brustne led blod i strømme randt;  
 tysken maatte kjøbe helt dyrt hvert fjed han vandt.  
 Begen er for overmagt lidens slok tilsidst;  
 men af Danmarks ære den haver intet mistl  
 Bleynet er saa mangen kind, førre er de faa;  
 men for Danmarks ære vi end er nok at slaa.  
 Slutter kreds og staar fast, alle danske mænd!  
 Gud han raader naar vi fanger seier igjen.

Ploug

**271. Som Vikingebalken.**

Der er haab i vort bryst, thi da Herren os slog,  
 saa i knæ for den sterke vi faldt,  
 det et ridder-slag var, og paa forsvarertog  
 gaar vi frem mod vort maal gjennem alt.  
 Vi vil frem gjennem spot, gjennem nød, gjennem blod  
 til vor fremitids forjættede land,  
 vi vil lande paa ny med en lykkelig fod  
 hist paa Slesvigs velsignede strand.  
 Vi har lyttet i natten mod øst og mod vest  
 efter fjed af en kommende ven;  
 vi kun hovslag fornram af den pilsnare hest,  
 den bar lognen blandt folkene hen.  
 Lad dem glemme os kun paa vor ensomme vagt,  
 lad dem vie til døden os ind!  
 Ved den gryhende dag skal de se hvilken magt  
 der er lagt i det trofaste sind.

Da vor morgensang sverdet skal synge mod sy,  
mens vor fane sin vinge slaar ud!

Den skal flyve med os imod seiren paanh  
eller hjem gjennem døden til Gud!

Ta, naar dagen den gryr, da vær oppe vort haab,  
og slaa ud dine vinger til strid,  
og som lerken syns ud over fiendernes raab:  
„Nu for Danmark er foraarets tid!“

O I mænd som har følt at Gud Fader os slog,  
og at hjertet blev stort ved hans slag,  
værer med paa vort deilige korsfarertog  
ud til Slesvigs befrielsesdag!

Rosing.

## 272.

Slaverne raadde paa Østersø,

— skoven staar deilig og grøn —  
kvinderne sulked fra ø til ø!

Den sommer og den eng saa godt kunne sammen!  
Noden var stor, men og hjælpen nær!

Det var long Valdemars herrefærd!

Axel og Esbern var brødre to,  
tvillinger bedre paa jord ei gro.

Sammen de heiled til pris under ø,  
sammen de seiled fuldhøi en ø.

Valdemar fader og Valdemar son  
æred dem begge i lys og løn.

Sammen de sove i Danevang,  
sammen de svæve i heltesang.

Valdemar Seier i Kortel rød  
blegnede over de heltes død.

Seier ham fulgte vel trindt om ø,  
venner han savned dog under ø!

Vænge han leved den danedrot,  
Danemarks haab blev med haaret graat.

Sammen de sank i kveld paa baar,  
sammen desov i mange aar.

Danemarks haab i moderstjød  
 altid dog sover med kinden rød!  
 Dersor med vemod lys og blid  
 mindes vi Valdemarers tid.  
 Mindet vel lader som ingen ting,  
 er dog et lønligt filde spring.  
 Altid det risler: Engang paanh  
 haabet sig svinger som fugl i sky!  
 Fuglen har funget og synger end:  
 — stoven staar deilig og grøn —  
 Valdemars-tiden oprandt igjen!  
 Den sommer og den eng saa godt kunne sammen!

Grundtvig.

## 273.

Se hist ved Østersalts vove  
 det underfulde sagaland  
 med sjøer blaa, med dunkle støve  
 med deilig mos, med kraftig mand.  
 Der lever sang paa folkets munde,  
 der slinger fuldt det gamle sprog,  
 der strider gjennem mindets lunde  
 de store fædres lange tog.  
 Vidt lyser de med sverd, med krone,  
 de Karlers, de Gustavers rad; —  
 hvor saadan hæder kunde tone,  
 der skyter eken etter blad.  
 Av Sveas grund, den dype, gamle,  
 ned duft linnea blomstrer frem, —  
 og stalder, vismænd rist sig famle  
 paa øttehøi ved Odins hjem.

A. Munck.

Mandom, mod och morska män | finns i gamla Sverige än,  
 kraft i arm och kraft i barm, | ungdomsvarm i bardalarm.  
 .: Ögon blå då och då | le i blomsterdalar där!  
 Nord, du jordens jättalem, | Nord, du milde hjärtans hem! ;,  
 Tonar än från forna dar | ljuda där i skog och dal,  
 vilda som en storm på hav | milda som en tår på grav.

·: Lyssnen då, vänner, på | hemländsk, hundraårig säng!  
Lyssnen, älsken, lären den! | Sjungen, sjung den sjelvese'n! ·:

R. Dybeck.

## 275.

Vårt land, vårt land, vårt fosterland,  
ljud högt, o dyra ord!

Ei lyfts en höjd mot himlens rand,  
ej sänks en dal, ej sköljs en strand  
mer älskad än vår bygd i Nord,  
Än våra fäders jord.

Vårt land är fattigt, skall så bli  
för den som gull begär;  
en främling far oss stolt förbi,  
men detta landet älska vi,  
för oss med moar, fjäll och skär  
et guld-land dock det är.

Vi älska våra strömmars brus,  
och våra bäckars språng,  
den mörka skogens dystra sus,  
vår stjärnenatt, vårt sommarljus,  
allt, allt vad här som syn, som sång  
vårt hjärta rört engång.

Och här, och här är detta land,  
vårt öga ser det här;  
vi kunna sträcka ut vår hand  
och visa gladt på sjö och strand  
och säga: se det landet där,  
vårt fosterland det är!

O land, du tusen sjöars land,  
där sång och trohet byggt,  
där livets hav oss gett en strand,  
vår forntids land, vår framtid's land,  
var för din fattigdom ej skyggt,  
var fritt, var gladt, var tryggt!

Din blomning, sluten än i knopp,  
skall mogna ur sitt tvång;

se, ur vår kärlek skall gå opp  
ditt ljus, din glans, din fröjd, ditt hopp,  
och högra klinga skall en gång  
vår fosterländska sång.

Runeberg.

**276.**

Du gamla, du friska, du fjällhöga Nord,  
du tysta, du glädjerika, sköna!  
Jag hälsar dig vänaste land uppå jord,  
din sol, din himmel, dina ängder gröna. ;:  
Du troner på minnen från fornstora dar,  
då ärat ditt namn flög över jorden.  
Jag vet att du är, och du blir vad du var,  
ja, jag vill leva, jag vill dö i Norden! :;

R. Dybeck.

**277. Som: I rosenlund.**

Midt i en jerntid som ifkun tror  
den magt som vaabnene vinder,  
du ligger rolig, du høie Nord,  
i aandens sollys og skinner.  
Din storhet er ei guld og pragt  
og ei kanoners torden.  
Du er en stille verdensmagt  
for hjertets sak paa jorden.  
Vist maa end slaaes mangt aandens slag  
for dig bak korsede sjolde.  
Men tanken staar som et solskinslag  
paa Nordens grønnende voldel!  
Og frygt dig ei, du lille hær,  
som modig vaager striden,  
hvert ungdomskuld i Norden bær  
en fylking ny ind i den.  
Ja, hil dig hellige hjem i Nord  
hvorover Nordstjernen vaaker!  
Gud gir dig seiren, fordi du trer  
igjennem tidenes taaker,

fordi med ensolds fromme sans  
du aandens storvei kjender,  
og bærer i dit sind den glans  
som paa din himmel brænder.

Jonas Lie.

**278.** Som: Høvet er sjønt.

Sangen har lysning, og derfor den gyder  
over dit arbeid forklareseus skin!  
Sangen har varme og derfor den bryter  
stivhet og frost, saa det tør i dit sind!  
Sangen har evighet, derfor den flyter  
fortid og fremtid ihop for dit syn,  
aander uendelig attraa og flyter  
bort i et lys hav av længsler og syn.

Sangen forener, idet den fortuner  
musslyd og tvil paa sin straalende gang;  
sangen forener, idet den forsouer  
kamplysne kræfter i samstemmig trang.  
trangen til sjønhet, til daad, til det rene!

— Nogen kan gaa paa den lyslange bro  
høiere, høiere, frem til det ene  
som ikke aapnes for andet end tro.

Fortidens længsler i fortidens sanger  
faster vemodig en aftenrød glans,  
samtidens længsler i toner vi sanger  
ind for en estertids sjælfulde sans,  
slegtenes ungdom i sangen har møte,  
tumler sin stund i de tonende ord:

— Fler end vi aner, ja aander av døde  
vugges i kveld i vort festlige kor!

Bjørnson.

**279.**

Norge, Norgel! blaanende op av det graagrønne hav,  
øer omkring som fugleunger, i fjorder i tunger  
indover dit som det stilner av;  
elver, daler! følges fra fjeldene, skogaas og li

langelig ester. Strafs som det letter,  
 sjøer og sletter, | helgedagsfreden med tempel i.  
 Norge, Norgel | hytter og hus og ingen borge;  
 blidt eller haardt, | du er vort, du er vort,  
 du er fremtidens land.  
 Norge, Norgel | skibakke-løpets skinnende land,  
 sjoullens havn og fiskerleie, | fløterens veie,  
 gjæterens fjeldsjom og jøkelbrand.  
 Aker, enger, | runer i skoglandet, spredte skaar,  
 bher som blomster, elvene skyter  
 ut hvor det bryter, | hvitt isra havet, der sværmen gaar.  
 Norge, Norgel o. s. v.

Bjørnson.

**280.** Som: Jeg vil verge mit land.  
 Ja eg veit meg eit land | langt deruppe mot nord  
 med ei lysande strand | millom høgfjell og fjord.  
 Der eg gjerne er gjest, | der mitt hjarta er fest  
 med dei finaste band.  
 Ja eg minnest, eg minnest so vel dette land!  
 Der eit fjell stig mot sky | med si krune av sno,  
 og i lauvklednad nh | det seg speglar i sjø.  
 Og det smiler mot strand | med si bringe i brand  
 i den solksaare kveld:  
 Ja eg minnest, eg minnest so vel dette fjell!  
 Ja eg kjänner den stad | der eg stima som gut,  
 der eg kaua og kvad, | so det svara fraa nut,  
 der eg leika og log | i den lauvkladde fog  
 millom blomar og blad:  
 Ja eg minnest, eg minnest so vel denne stad!  
 Og naar vindan var spak, | før um fjorden eg rundt.  
 Der eg rodde og raf | som ein fikkande glunt.  
 Der eg leikande laag | og meg bogga paa vaag  
 i den nattfol der nord:  
 Ja eg minnest, eg minnest so vel denne fjord!  
 Men det daarande hav, | som no droymar so stilt,  
 vert ei glupande grav, | naar det reiser seg vist.

Snart det loffar og lær, | snart det hver deg slær  
og dreg baaten i kab.

Aa eg minnest, eg minnest so vel dette hav!  
I min heim var eg sœl, | av di Gud var attved,  
og eg kjende so vel, | for det anda Guds fred,  
naar til kyrkja me för, | naar me heime helt för,  
og med moder eg bad.

Aa eg minnest, eg minnest so vel denne stad!  
Denne heim er meg kjær | som den beste paa jord.

Han mitt hjarta er nær | denne fjetrande fjord,  
og det maalande fjell | og den straalande kveld  
hugen leikar paa deim:

Aa eg minnest, eg minnest so vel denne heim!  
Og eg lengtar so tidt | dette landet aa sjaa,  
og det dreg meg so blidt, | naar eg langt er ifraa.  
Med den vaknande vaar | vert min safnad so saar,  
so mest graata eg kann.

Aa eg minnest, eg minnest so vel dette land!

Blix.

## 281.

Det stig av hav eit alveland | med tind og mo;  
det kviler flaart mot himmelrand | i kveldblaau ro.  
Eg saag det tidt som sveipt i eim | bak havdis graa;  
det er ein huld, ein heilag heim | me ei kann naa.  
Ho sœv den fine tinderad | i draume-bann;  
men so ei stund ved soleglad | ho kjem i brand.  
Naar dagen sig som eld og blod | i blaae-myrr,  
det logar upp med glim og glo | og eventhyr.  
Det brenn i brœ og skjelv og skin | med gylne bragd,  
og lusti glo'r i glans av vin, | sylv og smaragd.  
Men av han doyr, den bleike brand | som slokna glo,  
og flaart som syrr ligg alveland | i kveldblaau ro.  
Eg lengta tidt paa trøytte veg | der ut til fred;  
men landet syrst kan syna seg | naar sol gjeng ned.

Garborg.

## 282.

Aa nei for himmel rein og klaar! | Aa føle meg, no er det vaar!

No spelar liv um land og strand; | aa føle meg at upp eg vann!

Aa nei for dag Vaarherre gavl | So skirt um fjell, so svalt i hav!

So linn ei lust, so høgt um haug! | Og dette føle solskinslaug!

Aa nei eg høyrer lerka slaa | upp under bleike himmelblaau!

Mot kveld ho stig med songen sin; | snart naar ho visst i him-

len inn.

Sjaa maaken ror fraa klaare nut | i stille tak mot havet ut;

og fugl det kvitrar, kved og syng | i tun og tre, i lund og lyng.

Og aa som soli lognar trøgg | som varmeflaum um barm og rygg!

Og gjenom all den milde dag | det mjuke, salte havsens drag!

Det brydder straa, det sveller knupp, | og sevja stig i treet upp;

ein daam det valnar sot og tung. | Aa føle meg som er so ung!

Garborg.

## 283.

Du skogl som bøygjer deg imot  
og kysser denne svarte aa,  
som grever av di hjarte-rot  
og ned i fanget vil deg faa,  
lit deg eg mangein munde sjaa  
og allerhøst i livsens vaar,  
at han den handi kysste paa,  
som slo hans verste hjarte-saar.

Vinje.

## 284.

Lytebærer uppaa tuva | vokt utav ei liti von.

Skogen med si grone hova | fostra mang ein raudleit son.

Ein gong seint um hausten lagde | liten Svein til bærskogs ut:

"Raudt eg lyser", bærer sagde, | "kom aat meg, du vesle gut!

Her israa du maa meg taka: | moge bær er utan ro.

Mal meg sundt, at du kann smaka | svaledryffen av mitt blod!

Mognar du, so vil du beda | just den same bon som eg.

Mogen mann det mest maa gleda | burt for folk aa gjeva seg."

Vinje.

## 285.

Jeg vælger mig april; | i den det gamle falder,  
i den det ny saar fæste; | det volder litt rabalder, -  
dog fred er ei det bedste, | men at man noget vil.

Jeg vælger mig april, | fordi den stormer, feier,  
fordi den smiler, smelter, | fordi den evnet eier,  
fordi den krefter vester, | — i den blir somren til.

Bjørnson.

## 286. Som: Mens Nordhavet bruser, eller egen tone.

Her spirer i Norge, her gror idag,  
og skogen har løv om sin pande.

Her klinger av toner, her lyser av flag,  
her hrer av liv over lande.

:: Og gjøken hilser den unge vaar,  
og barmer svulmer, og hjerter slaar. ::

De slaar for den ret at vi raade kan  
vor egen, vor arvede tue.

De banker for retfærd mot hver en mand,  
mot ham i den laveste stue.

:: — Det er en lære som synes let:  
Hvo ret vil vinde, bør øve ret! ::

Vi har ikke tid til at anføre op;  
vi videre fremad vil stevne.

Før Norge os venter i sluttet trop,  
og kræver vor vilje og evne.

:: — Ja, fremad, fremad, til seirens dag  
med solskin signer vor vundne sak! ::

Vi vil os et land som er frelst og frit  
og ikke sin frihet maa borge.

Vi vil os et land som er mit og dit,  
og dette vort land heter Norge.

:: — Og har vi ikke det land endnu,  
saa skal vi vinde det, jeg og dul ::

Per Sivle.

## 287.

Der aander en tindrende sommerluft  
varmt over Hardangerfjords vande,

hvor høit op mot himlen i blaalig duft  
de mægtige fjelde stande.  
Det skinner fra bræ, det grønnes fra li,  
sit helligdageskrud staar egnen klædd i; —  
ti sel over grønklare bølge  
hjem glider et brudefølge.

Som en oldtids kongedatter saa prud  
med guldkrone paa og starlagen  
i stavnen hun sitter, den prægtige brud,  
saa fager som fjorden og dagen.

Lyksalig brudgommen svinger sin hat,  
nu fører han hjem sin dyreste skat,  
og ser i de øine milde  
sit liv som et bryllupsgilde.

Saa drager de fremad med lystelig spil  
hen over den blinkende flade,  
og baat efter baat sig flutter dertil  
med bryllupsgjester saa glade.

Det blaaner fra kløft, det skinner fra bræ,  
det dufter fra blomstrende apal-træ —  
ærværdig staar kirken paa tangen  
og signer med klokkelangen.

A. Munch.

## 288.

Høstbrune sæter, | du fra din gjæter  
stille dig skille!

Huldræn skal flytte | ind i din hytte nu.

Torros og Terne, | røde Guldstjerne,  
lille Smaadille!

ned imot dalen! | der synger svalen end.

Borte i uren | svares med luren:

Kom fun, ja, kom fun!

alt vil du finde | bonet herinde, du!

Torros, naar stien | bratner mod lien,  
lolle din lolle!

Kling til hans øre, | han skal os høre først.

J. Moe.

## 288 b.

Oss ha gjort kva gjerast skalde, høsta ost og finna smør.  
 No staar att aa kløvja øykjom, setja laas for sæterdør.  
 Korfje finst det meire føe her for heie hell for krist:  
 gla æ oss, oss slepp aat bygden, meire gla æ kue visst.  
 Farvel mark som senan gnaga, der eg gjætte mang ein gongi  
 Farvel skog som ofte ljoma taa min lur og stut og song;  
 farvel hulder som der budde, flyt no du te føle inn,  
 vinters tid er ilt aa liggje ute baa for ver og vind.  
 Kom no alt ti sætre finnest, kom og fylg aat bygden ne,  
 heile jordet æ no ryddug, kvart eit straa høyr senan te;  
 skund døkk, folket venta heime, buferdsleffja vil dom ha;  
 her æ inkje meire gjera, folk og sena lat oss gaa. Edv. Storm.

## 289. Som: Ifjor gicett' eg gjetein' i djupaste dalom.

Saa lang er naa vintren for den som skal stelle,  
 og da maa det just om forsynlighet gjølde.  
 Ti den som uvittig med foret vil sløse,  
 den faar vel om vaaren se jammer i fjøset.  
 Men fulde og snesok mig slet ikke skrämmmer,  
 om istappen hænger om skjørtet som bremmer.  
 Saa lunt er det altid i fjøset om kvelden,  
 og den som er træt, sover godt under felden.  
 Åa sorg inte, kua mi, for vinterens dage!  
 Vorherre han sender nok vaaren tilbake.  
 Og der skal bli sprang naar vi falven skal løse,  
 naar alle smaakvigene slipper av fjøset.  
 Og skal jeg til sæters, saa drager jeg gjerne;  
 der skal jeg vel stelle og høste og hjerne.  
 Paa sæteren er vel adskillige farer;  
 men Gud er jo ned, som oss alle bevarer.  
 Saa reiser jeg hjem med de breddfulde butter,  
 paa gaarden jeg hilses av jenter og gutter.  
 Og kjørene rauter og kjendes ved hjemmet,  
 og jeg blir traftert, som jeg netop var fremmed.  
 Ja, lykkelig den som en buskap kan eie!  
 Men har jeg inte gaard, vil jeg være budeie.

Hanna Binsnes.

## 290.

Eg heiter Anne Knutsdotter, Kari er mi mor,  
og Jon han er min bror;  
me bur uppaa ein plass som ingen skulde tru  
at nokon funde bu.

Og plassen heiter Uren, Uren, Himmelsturen,  
Steinrohs, Steinrohs, Svelthel.

Og far min han er framfar, han strævar trottigt nol  
og fer so vidt umkring;  
ho mor ho steller huset, eg spinner paa min rokk,  
men han Jon gjer ingen ting.

Og plassen heiter o. s. b.

Um sumarn er det moro aa gaa og sanke bær  
i munn og næverkopp;  
paa stovetalet veks der ei liti heggjekjerr,  
som geiti eter upp.

Og geiti heiter Snøgga, Stygga, Lurverhygga,  
höna heiter Tupp, Tupp, Tupp.

Og vinteren kann jamt ikkje vera so god  
med frost og fot og snjo;  
daa kann det ofte yver dei fjortan dagar gaa  
som me ikkje folk før sjaa.  
og plassen heiter o. s. b.

Fa plassen ligg so høgt, høgt uppe i ei urd  
alt under bergemur;  
og det er ikkje meir enn at me paa simpel vis  
kann fø ei ku og ein gris.

Og kui heiter Fagros, Dagros, gamle Dagros,  
og grisen heiter Gis, Gis, Gis.

C. P. Riis.

## 291.

Sole gaar bak aasen ne, | skuggan bli so lange.

Notte kjem snart atteve, | tefer meg ti fange.

Krytran uti kvien staar, | eg aat sæterstule gaar.

Myrkt de æ ti kvar ei bygd, | ti dei djupe dale;  
her paa fjell har sole drygd | me aa gaa taa gare,  
test eg kvile under tak; | morgo æ ho tile vak.

Snart eg æ no klar i kveld, | so eg gaar te kvile,  
 sov so roleg under feld | test imorgo tile;  
 nær eg daa har somna in, | drøymer eg um guten min.

Bjerregaard.

## 292. Den nye steventonen.

Dei segjer at guten skal vera hard  
 og sløpt lissom stalet blanke, —  
 det høyrer med til aa vera klar  
 at kvass er baad' hug og tanke.

Dei segjer at gjenta skal vera blid  
 og fin og veik som ein blome, —  
 i viljen mijuk, — for meininger fri, —  
 berre vente til friarne koma.

Eg likar guten med hugen mild,  
 som tjærleiken ei kann svike.

Eg likar gjenta full av eld,  
 som gløder for land og rike.

Eg likar den guten sterk og snild,  
 med ord som fraa hjarta strøymer.

Eg likar gjenta frist og gild,  
 som godt kann gjera og — — gøyme.

Stefan Frich

## 293.

Ignes, min deilige sommerfugl, | dig vil jeg lekende fangel  
 Jeg sletter et garn med masker smaa, | og maskene er mine fangel!  
 Er jeg en sommerfugl liten og skjær, | saa la mig av lyngtoppen  
 drikke;

og er du en gut som lyster en lek, | saa jag mig, men fang  
 mig ikke!

Ignes, min deilige sommerfugl, | nu har jeg maskene slettet;  
 Dig hjelper vist aldri din flagrende flugt, — | snart sitter du  
 fanget i nettet!

Er jeg en sommerfugl, ung og blank, | jeg lystig i leken mig svinger;  
 Men fanger du mig under nettets spind, | saa rør ikke ved mine  
 vinger!

Ei, jeg skal løfte dig varlig paa haand | og lukke dig ind i mit hjerte;  
 Der kan du leke dit hele liv | den gladeste lek du lærte!

Elsen.

## 294.

Torarin bueskytte | skulde i leding gaa.

Han tænkte med sit bytte | at smykke sin jægerhytte,  
hvor bjørnehuden laa.

Men først han gik til vangen | hvor hjerker stode tæt;  
ti der blev skytten fangen | en vaar under fuglesangen  
i Frejas sjulte net.

Og jarlens datter bragte | ham der et ømt farvel.

Skogshyggem langt sig strakte, | elvene glede saa sagte  
gjennem den lune kveld.

Hun hadde om sin isse | roser og kløver-blad.

Han sagde: „Giv mig disse | at bære naar sverdets spidse  
dyppes i Birtings-bad.“

Hun sagde: „Vaarens smykke | er spildt i kampens spor.

Til varsel for din lykke | ta heller et vaabenstykke:  
en sikker bueknor.“

Hun satte sig paa tue og star sin rike lok;  
den var som guld at skue, | hun flettet den til hans bue  
og kvad: „Den holder nok!

Da kun din bue øves | i hvasse pilekud;  
min knor skal dog ei sløves; | den holder imens den prøves,  
som hjertets troskap ut.“

Torarin bueskytte | gik frem i kjæmpegang;  
det var ham søtt at lytte, | mens pilene fløi paa bytte,  
til bueknorens klang.

Welhaven.

## 295.

Udi de dybe dale for Norden under ø  
der vippede to duer alt udi jorde-frø;  
den ene var fiolen-blaa, den anden hvid som sne,  
::: det var de allerdeiligeste som nogen kunde se. :::  
De twende bygged sammen alt i den bøgelund,  
og deres unger fjedres ved belter og ved sund;  
der bygged de fra hedenold, og end bygger de  
::: det er de allerdeiligeste som nogen kunde se. :::

Den hvide heder ordet og sangens magt den blaa,  
naar ud de flyve sammen, de hjerterne kan naa,  
saa svinger som et duepar sig kjæmpe-visen gild,  
;: det er det allerdeiligste som nogen høre vil! ;:

Brandt.

## 296. Den nye steventonen.

Og heve du høyrt um den underleg draum,  
som stilt uti hugen heb gjenge,  
med tidene vendest og raun som ein stium,  
du funde vel lyda so lenge.

Og Balder var fager, som dagen er ny,  
og Breidablik borgi den ljose;  
det lyste um jord og det glødde i sky.  
Der grodde med lilje og rose.

Og alt som var syndigt og ureint og stygt,  
det stoß for dei straalane flaare;  
og Aasgard og Mainheimen kvilte seg trygt,  
der beid ikkje sut eller taare.

Hans ord er som gull, skiler striden i hast,  
og føla um strendene sviver.

Daa seig han paa baar, men i graaten det brast  
i himmel og jord det som liver.

Det gret baade øser og mannen i mold,  
det gret baade bjørker og lindar  
og fuglen og fisken og steinar og staal,  
det gret baade skyer og vindar.

Dei glitta i engi dei taarene so,  
smaashyrune bøygde seg under;  
so gret dei for Balder, dei græter enno  
um sumar ved jonsøke-stunder.

Med lidene blomer og jordi staar brur,  
og alt uti glansen maa fine,  
ligg taar over stog, over engiar og urd;  
og stundom det gaar deg som hine.

Naar allting i fragaste sumar seg klær,  
og songen i lundane læter,

og venleik ikringum deg armane sær,  
og doggi av blomane græter, —  
Daa bivrar i hugen, — du undrar deg paa —  
og andlitet gøymer i hender:  
i følaste stunder so graata du maa  
for fagnad som aldrig seg ender.

J. Behn.

## 297. Norsk folketone.

Her ser eg Haralds | haug syre augom;  
lenge var eg lysta | aa lydast til honom.  
Botna paa berget | berrsynt mun han standa  
millom hump og hamar | paa haugelandet.  
Visst er han vorten | vonom mindre.  
Grunnen er graven, | grassborden riven;  
aaker er upplagd | um allan haugen;  
aksi glimar globjart | paa gloymide gravi.  
Her heve fagna-folk | fare or heimen;  
her hev ein gild gut | gjenge til kvile.  
Harald Haarfagre | høyrdé du vel gjete;  
nok er i Norig | namin hans kunnigt.  
Ringt var det riket | som raada han skulde;  
storo var det stiget | daa styret han slepte.  
So var skjett skifte | i skipnaden inne,  
som i kolmyrke koven | naa kola er tendra.  
Etter kom or ætti hans | ervingar dyre,  
dei som verde vaaro | verdi aa styra,  
dugstore, daadstore, | dygderike sellar,  
nok er Norig | namin som klinga.  
Lidne ero lange | ljose tider;  
daa var daad og dygd | med Dovrelands gutom;  
stod i blidom blome | Blaaberg-landet;  
heider og heppe | var i Haralds rike.  
Lidne ero lange | laake tider;  
Haraldsætti øyddest, | og ilt var skiftet:  
maattlaus, modlaus, | minnelaus vart lyden;  
hædt og herja | var Haralds rike.

Endaa trur eg anden hans | hver oss mun sviva,  
 lydast um landet, | leita etter storverk.  
 Mykje mun han segnast, | naar manndom han merkar,  
 naar som landshyden | lifjest forsedrom.  
 Fram daa, frendar, | i fredelege kappstig!  
 Rette det som rengt er, | reise det som velt er,  
 byggje og bote | med bot som duger,  
 gjere verf som varar | til verdi øydest!

J. Nasen.

**298.** Som: Norges bedste vern og fæste.

Kvast om stjørret | driver veiret | under Rogaland.  
 Som en pilregn over, | hvor long Harald\*) sover,  
 fredser maaken, | og bak taaken | bryter havets brand.  
 Ligger nære | tangklædt fjøre | Haraldshaugen der,  
 mens i storm det stønner | under lyft og dønner,  
 mens sig speiler | hviten seiler | uti solblantt veir.  
 Der sit merke | stak den sterke | konge fast i jord;  
 Norges navn stod skrevet | der av Gyda vævet,  
 og hans verge | magtet berge | hendes høie ord.  
 Der var syret, | mens vi styrret | ind paa frihets led;  
 der igjennem taaken | stod den varde vaaken,  
 som i sinnet | slegten skinnet, | mens den frem sig stred.  
 Sterk med sverdet | longen gjerdet | Norges rike ind;  
 ti den gard han bygget, | staar endnu urhgget,  
 sjønt den siden | hen i tiden | laa sor fol og vind.  
 Nar er runden | over grunden, | veirbart som den laa;  
 men av haugen baaret | staar nu tusenaaret  
 stort det samme | træ hvis stamme | dronning Ragnhild saa.  
 Nye hære | skulle bære | frem long Haralds sat,  
 folkereist hans minde | 'gjen ved Karm skal skinne,  
 og den gamle | longe samle | os paanh til slag. Jonas Lie.

**299.**

Ia mig endnu engang saa se | op mod de tindrende stjerner,"  
 bad ung Magnus\*\*) og sank i knæ, | det var ynt at se.  
 Alle kvinder i graat sig fjerner.

\*) Harald Haarsagre.

\*\*) Magnus Blinde

„O først imorgen! Først fielbene se  
og sjøen, hvor langt den blaaner,  
engang til, og saa kom det sse!“ | Og han sank i kne,  
og hans venner med ham: „O skaaner!“

„O først til kirke, Guds hellige blod  
være det sidste jeg skuer! | Det skal bade i lysets flod,  
tage mildt imod | mit øies bristende luer!“

Staalet randt i, og hans øies væld | sank som et lyn i natte  
„Magnus, vor konge, farvel, farvel!“  
„O, farvel, farvell! | J som fulgte i somrer atten.“

Bjørnson.

### 300.

Erling Skakke, den forslagne, magtkjære mand,  
det lyset ham at raade i Norges land.  
Erling Skakke for Valdemar Danekonung tren,  
da tok han — i Randaros—Biken som len.  
Vel knurret den derhjemme kong Barfots love;  
men nu den skulde kues, det fil gjelde en prove.  
Og det var Erling Skakke, for bisp Eystein han tren,  
aa tok han av kirken riket som len.  
Og det var bisp Eystein, han sluttet den vakt  
mot fødrelandets øre for prestekapets magt. —  
Da var det at fjernt paa Færøya-kyst  
Sverre prest følte kaldoets krav i sit bryst.  
Slovhærens sovn i Norig han brød,  
da Andvakes vækkende surtoner lød.  
Det ildnet de slagne birkebeiners mot,  
og etter de spændte sig næver om fot.  
Og det var kong Sverre, fremad han gif  
hvor kaldet vinket hans dristige blif.  
Men ingensteds siges i sagaens bok,  
at han blegnet eller vaklet paa det farlige tog.  
Omsider saa kom den, hin opgjørets dag,  
da paa „Kalvskindet“ lurene kaldte til slag.

Saa raadde Sverre konung Noriges land,  
bygde det med lov, verget det som mand.  
Og snart sik det gamle klippeiland ry  
som frit, selvstændig og frhygtet paany.  
Men ingen er nævnt Sverre Sigurdsjøns like  
av alle de konger i Noriges rike.

Per Sivle

**301.**

Herr Sinclair drog over salten hav,  
til Norig hans kurs monne stande:  
blandt Gudbrands klipper han fandt sin grav,  
der vanket saa blodig en pande.  
Bud Nomsdals kyster han styrte til land,  
erklærende sig for en fiende,  
ham fulgte fjorten hundrede mand  
som alle hadde ondt i sind.  
Baunen lyste, og budstikken løp  
fra granne til nærmeste granne;  
dalens sønner i skjul ei krop,  
det maatte herr Sinclair sande.  
De bønder fra Baage, Vesje og Lom  
med skarpe økser paa nakke  
i Bredebrygd til sammen kom,  
med skotten vilde de snakke.  
Tæt under lide der løper en sti  
som man monne kringen falde;  
Laagen skynder sig der forbi:  
i den skal fiendene falde.  
Det første skud herr Sinclair gjaldt,  
han brølte og opgav sin aande;  
hver skotte ropte da obersten faldt:  
"Gud fri os fra denne vaande!"  
"Frem bønder, frem I norske mænd!  
slaa ned, slaa ned for fodel!"  
Da ønsket sig skotten hjem igjen,  
han var ei ret lystig tilmode.

Ei nogen levende sjæl kom hjem  
som kunde sin landsmand fortælle  
hvor farlig det er at besøke dem  
som bor blandt Norges fjelde.  
End kneiser en støtte paa samme sted  
som Norges uvenner mon true.  
Ve hver en nordmand som ei bliver het  
saa tit hans øine den skue.

E. Storm.

**302.** Som: Ja vi elsker dette landet.

Nordhav med din brem av øer | ved en skumhvit kyst!  
Der du ruller dine sjøer, | vimpler Norges kyst.  
Der er mange kinder bleket | i den vaate grav —  
men saa er der ogsaa steget | store mænd derav.  
Det skal sagnet ikke melde | i en dunkel krog;  
det skal folket selv fortælle | i sit billedsprog.  
Det skal gløde under pensel, | malmen meisle av,  
saa vi alle drager kjendsel | paa de nænd Gud gav.  
Hvem er han i første række? | Er det ei dit smil,  
kjækkest iblandt de kjække, | helt fra Dynebil?  
Du som slog saa havet dirret, | sjøen skummet kold,  
og al Norden stod og stirret — | Peter Tordenskjold.  
Tordenskjold! fra minders dunkle | taake træd nu frem!  
Atter din bedrift skal funkle | for dit barudomshjem;  
mot dit billede skulle fødre | løste sine børn,  
og de sene slechter hædre | Norges kjække ørn.

S. Skavlan.

**303.**

Før var der knapt skrevet paa dansk en bog  
som ret kunde hjerterne hue,  
kun eventyr, skikket for kakkelenovnskrog,  
og viser for spinderstiens stue.

Hver mand som med kløgt gif i lærdom til bund,  
latin paa papiret kun malte,  
med fruerne fraenk, og tyss med sin hund,  
kun dansk med sin tjener han talte.

Og Holsberg sin mandige røst oplod  
om daærernes lader og sagter,  
saa levende som de gif og stod,  
med ansigt, med tale og dragter.

Saalænge som dersor med liv og med aand  
den danske kan synge i lunden;  
saalænge som ikke hans smilebaand  
af moden i knude er bunden; —  
saalænge en draabe gammeldags blod  
kan vei gjennem aarerne finde;  
saalænge som bøgen ved Sorø slaar red,  
skal leve vor Holsbergs minde.

Kr. Wilster.

**304.** Som: Du gamle mor.

Du \*) var den unge, sterke gran | som stod paa fjeldets bund  
og vaiede som flagets duft | utover fossens vilde sluf  
med rot i magre grund.

Du var det vilde rosentræ, | bestandig blomsterfuld,  
du var den store, sterke elv | som løftet av det dype selv  
en himmel stjernefuldt.

Du var den spændte harpestreng | mot hvilken hjertet slog,  
som løftet synet ved dens klang | som foraarsvinden der sig svang  
igjennem lyslet skog.

Du lo og graat igjennem sang | ved synet av dit land,  
du talte for den gode sak, | saa den sloi ut fra mulm til dag  
og lyste over land.

Dit navn det fik den dype klang | i folke-hjertets bund,  
det vil ei do, men som et slag | det lyser frem til seir og dag —  
utover Norges grund.

Clausen.

**305.** Som: At far min kunde gjera.

Det har arbeidet længe | og stille slegt paa slegt,

for saadan kraft kan sprænge | aarhundres vanevegt.

Hvad bondens bund kan bære, | skjønt aldrig der blev saadd.  
det er vor folke-ære, — | og har vor frenitid spaadd.

\*) Henrik Wergeland.

De alvorsfulde fjorde | i snefjeld-skyggers rund  
 hans barndomstanker gjorde | og livets dype grund.  
 Naar viddets sol da spillet | paa fjord og fjeldets sne,  
 det gav saa høit et billede | som nogen vilde se.

Da han\*) til tinge møtte | og reiste bondens sak,  
 hvert ord en straale fødte | i folkets unge dag.  
 Det kom som gammel tone, | det kom som fjeldgjemt sagn,  
 det kom med fortids krone | til slegtenes pryd og gagn.

Skjønt bonde bakom plogen | og sjømand i sin baat  
 han tænkte fint som nogen | i hele kongens raad.  
 Hans aar er vidner dyre | om at vi nok skal naa  
 det jevne folkestyre | som han i aanden saa.

Selv gammel, træt og svækket | han trodde paa sit verf,  
 den folkeaand han vækket, | blev altid mere sterk.  
 Han sank indunder merket | og vilde længer frem;  
 dersor valfyrjer sterke | bar gubben med sig hjem.

Fra vinternattens gysning | han festlig ledtes ind  
 i sagahallens lysning | mot høvdingbænkens trin.  
 Saa mangen gammel herre | sig reiste og gif fram,  
 men først av dem kong Sverre, | han var i slekt med ham.

Bjørnson.

### 306. Som: Norges bedste vern og fæste.

Ting-mænd mindes | I hvad findes  
 gjemt fra sagnets nat? | eller mon I glemte  
 Egils tog til jemte- | jarlen gjøeve  
 for at kræve | norske kongens skat?  
 Egils følge | rød sig dølge  
 gad der gubben for. | En for en ham svigter;  
 jemter staar og sigter | skjult i lien; —  
 rødt paa stien | blodets roser gror.  
 Da gaar brede | brag av vrede  
 over gubbens bryn; | rundt sig fienden flokket;  
 skjoldeløs han løkken | staar i fælde.  
 Saga melde | monne da et syn:  
 Bergets helle, | brutt i vælde,  
 surret han med bast, | bandt den frempaa bringen,

\*) Ole Gabriel Ueland.

fred, sjønt fulgt av ingen, | bent mot maalet, —  
jemte-stalet, | jemtens hær-mod brast.

Tarlen handt han, | skatten vandt han,  
sat i jemtens hal. | Bennesælt lød ordet;  
mjøden gif om bordet, | slut var striden;  
aldrig siden | ønsktes Egils fald.

Frihedshaarne, | folkehaarne  
mænd fra dal og strand, | Egils hverv er eders;  
ti skal og hans hæders. | klædte miude  
sagabinde | hver der staar som han!

**307.**

H. Ibsen.

Trefarv'de, rene flag, | du er vor vundne norske saf;  
Tors hammer-tegn er dit, | det ligger kristnet nu i hvitt,  
og alt vort hjerteblod | det strømmer derimot.  
Det løfter os høit over kavet,  
det længes, det jubler mot havet;  
ti frihetens vaar-farver gave  
det magt til at nære vor aand og vort bord;  
far frem over jord!

Bjørnson.

**308.**

No hissar me flagget høgt paa stong,  
og so set me paa sjøen ut,  
med' frisst upp i veret gaar vaar song —  
tom, vil du med no, gut?

Framtidi, det er det breide hav,  
som velter seg framfor oss ut,  
og Norig er skuta som lagna'n oss gav —  
vil du vera med den, du gut?

Fridomen, det er vaar sthresmann,  
og brør er me alle um bord,  
flagget er fagert som sol hver land,  
og trifarga er det, bror!

Det blaae er fjorden, som berget braut,  
det kvite er sno hver land,  
det raude fortel um det blod som flaut,  
den gong me oss fridom vann.

Og kjem nokon framand og bryt um bord  
og vil styrha den skuta vaar,  
so manar flagget med sterke ord:  
her normenn aaleine raar.

Halvdan Keht.

**309.**

Under fanen, under fanen for vor frihets sag!  
Under fanen, under fanen, norske skytterlag!  
Gamlingen paa tinge  
skal saa stemme trygt og kjælt  
bak om risleringe av vor unge slegt.  
Melodien som er i en kules muntre gang,  
naar den blyhet bauer frihet vei til longerang,  
skal fra stille dale | ind til tinget tale  
sende klare ja i ja, | sende klare ja i ja,  
saa at rundt om ordet høres rifleforet  
som et tusenfoldig, tusenfoldig:  
bra, bra, bra, bra! | de lange gjenlydsvoer  
Norge vugger sig og hører | at de unge sønner fører  
frihetsarb en slegt fremover.

Under fanen, under fanen for vor frihets sag!  
Under fanen, under fanen, norske skytterlag!  
Frihetsarb staar aapen;  
helt den blir kun ham tildel som kan føre vaaben  
friss paa krop og sjæl.  
Wilje, øie, haand maa noie kunne gaa i et.  
Saa vor evne lærer stevne samlet frit og ret.  
La vor føllestanke | tidlig hjerter sanke  
ind til trofast ja i ja | ind til ja i ja,  
saa naar frihet falder strengt paa hver en alder,  
møter vor med riflens, vor med riflens:  
bra, bra o. s. v.

Bjørnson.

**310.**

Norrønafolket, det vil fare, | det vil føre kraft til andre;  
kampens glavind kaster gjenglans, | øren øker folkets arbeid.  
Da vi kom fra Torsaltoget, | tændtes sangens alle bauner,  
og vor ungdom stod om luen, | og det lyste langt av landet.

Mangt som før sat bredt og mægtig | minket nu, og bort d  
bareſ,

til høisætet fred det store, | styrte tankene og tiden.

Æwindens krav til ungersvenden | nu blev mod til mandig idræ  
morens krav til fine sønner | nu blev maal med estermæle.

Av bedrift som ei fornæs, | føres rust paa folkeviljen |  
evig ung maa øren være | og i kampen fun den fødes.  
Derfor gaar paa dragevinger | over havet, over tvisen  
atter de Norrønakjæmper | mot det store, mot det fjerne.

Bjørnson.

### 311. Som: Ja, vi elsker dette landet.

Tanker som hinanden trænger, | finder nok sin pol;  
hjerter som vil møtes, sprænger | alt som foraars sol.  
Og jo tyngre sorg som dølger | deres unge trang,  
desto større møtets bølger | brusjer frem engang.

Skjont hver mand som løstet modet, | hundrede gav ild,  
skjont at tusen ofret blodet, | slog det ikke til;  
først naar folke=vaarens fusen | over skog oglund  
vækker alle hundred tusen, | da er møtets stund.

Held os nu: Norrøna-dagen | er jo alt i sy;  
skrækken hvorav vi stod slagen, | var dens morgen-gry!  
Gjallar-hornets hule sangen, | taarer, skam og blod  
var saa mange herrens gange | det som just gav mod.

Nu av folkets sjæl og virke | vokser det hver dag:  
seier loves den som styrke | tar av nederlag.  
Foraarsmøtets syilde flommer | og er jubel-tolk  
for den vaar som engang kommer. | Leve Norden's sol!

Bjørnson.

### 312. Den nye stevtone.

Og er det sant som dei segjer, mange:  
all visdom skal du av bøker fange,  
og bonden, stakkar, hev ingi tru,  
etter dei lærde lyt han seg snu?

Det var vel ein gong i tider gamle,  
daa mun dei grunna og kunnskap samle;  
og der gjekk gjetord um visdom stor —  
det gloymest aldri paa denne jord.

Der enn vel grodde so laak ei lufke,  
 i twang og trældom laut folket suffe,  
 — men himmelvisdom i stova arm  
 slo ut sin blome, — daa læktest barm.  
 Der stod den underleg strid paa jordi:  
 for sverd daa fungo dei sæle ordi.  
 Dei vise hædde, dei sterke slo,  
 dei vilde sløffja den eld ned blod.  
 Det store under: alt meir han gløder,  
 di fleir som tapar, di fleir som bloder;  
 det store under: den veike vinn,  
 og bøhgjast maatte det stolte sinn.  
 Det store under: so er han runnen,  
 den høge visdom, av laage grunnen!  
 og arm og rike sekk same rang  
 og lagdest brør i Gud Faders fang.  
 So hev det vore, so skal det vera  
 Guds vegar underleg til mun bera:  
 det store ljoset gav han dei smaa,  
 det vesle let han dei vise faa.

J. Bohn.

**313.**

Me høyrer stundom so stort eit ord  
 um alt som folk thikkjест vita  
 um liv og lagnad, um himmel og jord  
 og alt som mannen kann gita.  
 Eg ottast, alt som me vita fullt,  
 er lite mot alt som for oss er dult.  
 Eit frøkorn fell av eit tre i molid,  
 det sjølv til eit tre seg lagar  
 med diger stuva og med sager koll,  
 som høgt i vinden svagar.  
 Kven vilde vel tru, naar han ikkje saag  
 at all den kraft inn i frøkornet laag?  
 Me ser kringum oss eit liv so rikt,  
 i tusen skap det seg rører.

Det unge dyr er det gamle lift,  
og lyftigt sitt liv det nører.  
Kva er dette livet? Kør kom det der,  
og kvar vert det av det naar ut det fer?  
Me ser ei sol som sender oss dag  
og jamstødt føkkjer og spretter.  
Det gjenger kvart aar med same lag,  
med vaar og sumar og vetter.  
Kør lenge gjekk det vel so som no?  
Kør lenge skal det vel ganga so?  
Nei, vesle vitet det rekk ikkje til.  
Ei tru maa sthdja uppunder, —  
ei tru som trøysta og styrkja vil  
i myrke stormande stunder.  
Eg vonar den visdomen hjelper mest  
som med slik ei tru kunde semjast best.

Ivar Aasen

**314.** Den nye stevtonen.

Til lags aat alle kann ingen gjera;  
det er no gamalt og vil so vera.  
Eg tykkjer stødt at det høver best  
aa hjelpa den som det trenger mest.  
Og for du brøggjar og for du bafkar,  
det er alltid ein som det ikkje smakar;  
og naar den eine daa gjerer rop,  
daa ropar sidan den heile hop.  
D'er mange nok som vil domar vera  
og lø aat alt som dei andre gjera.  
Og lyte finner dei rundt i kring,  
og sjølve gjerer dei ingen ting.

Ivar Aasen.

**315.** Den nye stevtonen.

D'er brotne kvister i alle skogar;  
det henger mold under alle plogar;  
paa alle leider det lyte finst,  
og mykje der som ein ventar minst.

Men naar me høyrer um gamle tider,  
so hadde folket vel verre rider.  
Med all den trældom som no me sjaa,  
so er det mildare no enn daa.  
Og dermed vilja me endaa vona  
at lange tider maa mykje sona,  
at eingong fanning skal vinna lett,  
at ein gong folket skal faa sin rett.

Ivar Aasen.

## 316.

Fa lat oss strida, | og lat oss tru,  
og byggja med tankar | ei bivrande bru  
til den heilage, høge framtid!  
Me lever midt i | ei villmanns tid  
med blinkande knivar | og nevestrid,  
og livet er som ein bloddraum.  
Men vita skal me | og vona visst  
at aand maa vinna | paa troll til fist  
og vit paa den varge-villskap.  
So lat oss tru og | strida som menn!  
For trui er | som det skrive stend:  
den magt som yvervinn verdi.

Garborg.

## 317.

En ungdom som er sterk og sund, | den stiger frem med overskud  
i lek og sang og blomsterkrud | av sædrelandets odelsgrund:  
Den drømmer om det store svundne, | den lœngter mot det end  
ei fundne.

En ungdom som er sterk og sund, | er hele folkets æressat,  
er hele livets blomstringdag, | opstandelse paa sædres grund  
av alle slegter. Utter blommer | de gamle i de unges sommer.  
En ungdom som er sterk og sund, | er alt vi evner, en gang til,  
og dermed haap for alt vi vil, | en vekst i karakterens grund  
med dragning mot et altid bedre | av slegtens aand fra vore  
fædre.

Bjørnson.

**318.** Som no. 224.

Det ein hev um natti drøymt, | vert um dagen oftaast gløymt,  
 jo det gaar i verdi. | Men den store draum som sviv  
 lysande umkring ditt liv, | gløymt kje den paa ferdil  
 Naar eit fagert syn du saag, | naar ein ljosleitt tanke laag  
 kveikjande i hugen, | sylg det synet aar for aar,  
 hald paa tanken rein og klaar, | i ditt arbeid trugen!  
 Gjer du det, det gaar deg vel; | daa du alltid „heil og sel“  
 kann di gjerning gjera. | Gjev at i vaart fagre land  
 maa kvart kvende og kvar mann | fram sin livsdraum bera.  
Njædel Nothaug.

**319.** Som no. 4 eller: Op glædes alle.

Aa tenk paa Gud i ungdoms aarl | all volster god maa gro um vaar,  
 um han skal grøda giva. | So lat daa Gud ditt hjarta faa  
 fraa ungdom og til alder graal | Daa vert det lyft aa liva.  
 Aa tenk paa Gud i ungdoms aar, | naar voni lyser ven og klaar  
 som vaar i ljose lundar! | Naar hjarteliv som blomen sprett  
 og seg for ljoset opnar lett | og etter kjørleik stundar.  
 Ja tenk paa Gud i ungdoms aar, | fyrr deg dei vonde dagar naar,  
 som du maa ille likal | Der hjem ein kveld so kald og skum,  
 daa vert det tungt aa venda um | og fraa det vonde vika.  
 So tru paa Gud naar du er ung, | fyrr du vert gamall, trøytt  
og tung,  
 og sorger hjarta fyller! | For trui adlar ungdoms aar,  
 gjev kruna gjøv til graae haar | og dei med rettferd gyller.  
 Gud, sat daa bløma i kvar bygd | ein ungdom rik paa tru og dygd  
 og lør dei Kristi lydnad! | Og lat so alle gamle faa  
 den gode alders kruna paa, | den kristne rettferds prydnad!  
Blig.

**320.**

Mitt hjarta hev vore i livsens strid,  
 og mangt eit saar hev det fenge;  
 det laag sjukt og saart i so mang ei rid,  
 men endaa det hev til denne tid  
 fraa leiken med livet gjenge.  
 Men ør paa ør etter saar paa saar  
 der er paa kvar einast side,

og upp dei bryter kvar evig vaar,  
naar lauvet spretter og isen gaar,  
og gauken gjeler i lide.  
Men blomar blømer i desse ør,  
og blømande blom er taaret.  
Det soleis ogso med jordi er:  
Naar regn og dogg ho fraa himlen før,  
so velsjer blomar i saaret.

Vinje.

**321.** Som: I Nasaret der vår saa smukt.

Aa du som skabte hjertet mit, | det dybe undersulde,  
aa dan det efter hjertet dit | til himmel-speil i mulde,  
saa jeg langt mer end selv jeg ved, | kan lære af din kjærlighed  
om naadens rige fylde!  
Da skal jeg ret med aandens sans, | i lyset fra det høie  
saa syn paa støvets himmel-glans | i Jesu Kristi øie,  
og finde min retfærdighed | som af din dybe kjærlighed  
i ham til mig udspringer.

Naar da, som vinden skær blaa, | din aande blidt mig driver,  
da skal mit hjerte godt forstaa | hvordan du syn tilgiver,  
og i det samme Jesu navn | som raader bod paa alle savn,  
skal salighed jeg finde!

Grundtvig.

**322.** Som: Vær nu glad og vel tilmøde.

Løgnens fader vi forsager, | falsk er al hans lyft og pragt;  
sandheds fader vi behager, | vi fornær daabens pagt;  
alt han kan og alt han ved, | gjør dog alt af kjærlighed,  
i sit billede han os skabte, | igjenløste det fortalte!  
Gud os gav sin søn til broder, | Jesus Kristus, Gud og mand,  
salig priser vi hans moder, | himlens brud i jomfrustand,  
han for os paa korset led, | død og helved overstred,  
deler paa sit herresæde | med os liv og lys og glæde!  
Gud os gav sin aand til trøster | i vor Herres Jesu navn,  
han med alle englerøster | kalder folk til Herrrens savn,  
aander, med vor Frelsers røst, | fred i det beklente bryst,  
lader med Guds faderstemme | støvet evigt liv fornemmel

Fader vor i høie sale! | kom din pagt ned os ihu!  
 Sandheds aand i dybe dale! | aa, bekræft, besegl den du!  
 Herliggjør med glans paa jord! | Frelseren i troens ord!  
 Gjør det klart at alle dage! | Gud er mægtig i de svagel

Grundtvig.

**323.** Som: Jeg vil mig Herren love eller: Egen melodi.  
 Med Jesus vil eg fara | paa livsens ferd i lag.  
 Gud, lat den samferd vara | alt til min døhand dag!  
 Det er mi høgste øra, | det er mi største ros  
 hans syngesvein aa vera | og vandra i hans Ijos.  
 Min Jesus, sannings stjerne! | lys upp min myrke veg!  
 mitt hjarta vil so gjerne | faa syngja etter deg!  
 Du lyser enn i verdi | som fyrr fraa Betlehem.  
 Ver du mitt Ijos paa ferdi, | til heim med deg eg hjem!

Blix.

**324.**

Vær velkommen, Herrens aar, og velkommen her hid!  
 Julenat da vor Herre blev fød,  
 da tændte sig lyset i mørkets sjød,  
 Velkommen nhaar og velkommen her!  
 Vær velkommen, Herrens aar, og velkommen her hid!  
 Paassemorgen da Herren opstod,  
 da livstræet fæstet i graven rod.  
 Velkommen nhaar og velkommen her!  
 Vær velkommen, Herrens aar, og velkommen her hid!  
 Pinsedag da Guds aand kom hernen,  
 da nedsteg Guds kraft til vor skrøbelighed.  
 Velkommen nhaar og velkommen her!  
 Vær velkommen, Herrens aar, og velkommen her hid!  
 Herrens aar med vor Guds velbehag  
 nu bringer os glæde hver Herrens dag.  
 Velkommen nhaar og velkommen her!

Grundtvig.

**325.**

Ind under jul, hvor er det trist,  
 snefol og fulde og sorte dage,  
 sindet bøier sig ned til sidst,

vet ikke hvor det skal modet tage;  
 mindre og mindre av dag det lyser,  
 hjertet i fulde og mishap gyser: | kommer ei jul?  
 Naret som stod ved Sanktehans  
 lyst mellem blomster i sommerdagen,  
 nu er det fattig paa sol og glans,  
 ligger og sykner paa sneens laken,  
 fryser og føler dets kraft er omnie.  
 Saa maa det være, før jul kan komme. | Kommer ei jul?  
 Saadan stred verden en vinter haard,  
 længtes med solstrang i hjertegrunden,  
 stred med en vinter paa tusen aar,  
 tænkte den skulde til vaaren vunden.  
 Men da den følte dens kraft var omme,  
 da først lot Herren sin sol nedkomme, | da først kom jul.  
 Midt uti mørket og jordens kuld,  
 medens vor sol er ved at dale,  
 stiger vor Herres op som jul,  
 blir det Sankthans i himlens sale;  
 netop som jord ei mer kan raade,  
 kommer et frellsens væld av naade, | saa kommer jul!

Jonas Lie.

**326.**

Eft din næste, du kristen sjæl,  
 træd ham ikke ned jernsko-hæl,  
 ligger han end i støvet.  
 Alt som lever er underlagt,  
 fjærighetens gjensapermagt,  
 bliver den bare prøvet!

Bjørnson.

**327.**

Guds rike er eit fredens rike, | men det til usfred vendest um.  
 Der førest strid forutan like, | so naaden før so lite rom.  
 Dei beste livet lata maa, | fordi dei meir enn andre sjaa.  
 So maa Baarherre sjaa paa sine, | at dei kvarandre hatar vilst,  
 kven skal han funna kalla „mine“, | naar deira hjarta er so ilt,  
 at dei fordømer utan von | og dreper sjølv hans eigen son?

Avar trur han trur det eine rette, | og ferer fram i vilsla fort,  
 so liggjer folk i strid um dette, | til den dei trur paa, reint  
 fjem burt,  
 dei slaast um Gud og sannings heim, | til lygnis fader teker deim.  
 Gud vil oss endaa naadigt hyrda, | og sist fraa vilsla saa oss burt.  
 Han veit at um vi broder myrda, | so sor hans skuld det alt  
 vert gjort.  
 I naade den han tenker paa | som drap for himlen sjølv aa saa.  
 Vinje.

**328.** Som: Alt staar i Guds faderhaand.

Juleaften! du er sjøn, | du kom til os med Guds son,  
 for Guds stol hans engle kvæde | født om al den fryd og glæde,  
 du har bragt til jorderig!  
 Livets træ med lys i top | volste i Guds have op,  
 Adams børn dog længe sukked: | Paradis for os er lukket,  
 død og dom er syndens sold!  
 Øvsets træ med liv i løn | er oprundet med Guds son,  
 engle sværer i dets grene, | kvæder født med stemmer rene,  
 vinke os til paradis.

Der os sanker Gud i læ | under livets palmetræ,  
 der sin herlighed den klare | han for os vil aabenbare  
 i Vorherres Jesu navn.

Om det lys som tændtes brat | med Guds son i julenat,  
 livets lys som blidt skal brænde | for de smaa til verdens ende,  
 minder os vort juletræ.

Gud velsigne dem som saa | glæde vil os arme smaa,  
 vise os hvor lyset findes, | lære os med lyft at mindes  
 barnet, født i Betlehem!

Engle smaa som paa Guds bud | synger julen ind og ud,  
 synger født, hvor vi kun stammer | dem til fryd som os annammer  
 i Vorherres Jesu navn!

Grundtvig

**329.** Som: Fra himlen høit jeg kommer her.

Æved upp, Guds folk, syng høgt i kor!

No er det kvitsunhelg paa jord,

Guds Ande kjem med heilag glod.

Æved upp, Guds folk, med helgeljod!

Velkommen, sæle kvitsundag!  
 No kjenner me Guds andedrag.  
 No vakenar livet ved hans ord,  
 som skapning ny uthver jord.  
 Kom, Livsens Ande, dauden driv;  
 og fød i oss ditt eige liv!  
 Skeik upp din kjærleik i vaar hug  
 og styrk oss med din eigen dug!  
 Kom ned som liv i aude land!  
 Kom ned som glod i slokna brand!  
 Kom ned som sol paa frogne eng!  
 Kom ned som hød paa tagna streng!  
 Kom med din varme til kvar gard,  
 der fulden enn ligg tung og hard!  
 og tendra upp det liv av Gud  
 fraa fjellmanns heim til fiskars bud!  
 Kom ned til oss med tunga ny,  
 so lovsgong stig fraa bygd og by,  
 til med din englekor ein gong  
 me syngja skal den nye song!

Vig.

**330.** Som: Herre Jesus Krist (nr. 80 hos Landstad).

Sjaa, dagen sprett | i austerrætt!  
 Han livet upp vil hingja. | Sjaa, fluggar fly,  
 og folghytt ny | no gheller fly,  
 og tusen munnar syngja!  
 Du jannings sol | som rann i jol,  
 ver du mi morgonstjerna! | Lys upp min gang  
 som vidsynt vang | all dagen lang,  
 mot myrkars vald meg verna!  
 I all mi gjerd | paa livsens ferd  
 ditt ord mitt høs maa vera! | Gud styr min stamn  
 til himmelhamn | i Jesu namn!  
 So skal nok baaten bera.  
 So lid og renn | ein dag umi senn  
 med sol i fluggedalar. | Snart natti lid,

og fram det strid | til morgen blid  
med song i himmelsalar.

Blig.

**331.** Som: Jesus er mit haap, min trost.

Dagsens auga sloknar ut, | kveldsol ned i vestre glader.

Skuggen stig fraa dal til nut, | myrkret sigrar alle stader.

Jesus, hjartans sol og skatt, | Jesus ver mit ljos i natt!

Kvar ei kveldstund, naar eg fer | etter dagsens strid til kvile,  
ver meg med din naade nær, | lat di aashn til meg smile!

Lat du mildt mitt auga att, | Jesus, ver mitt ljos i natt.

Lys du hver meg din fred, | Jesus, ver mi sol og stjerna!

Livssol, som gaar aldri ned, | meg mot myrkars hugsfot verma

Stjerna hver huset statt, | Jesus, ver mitt ljos i natt!

Naar mi livssol sig i hav, | og eg under mold skal sova,

Lys meg daa igjenom grav! | So eg skal i ljos deg lova.

Du som myrkars magter batt, | Jesus, lys i daudens natt!

Blig.

**332.** Som: Den signede dag.

Kenn upp hver grav, du signa soll | min Jesus, lat straala  
strøhma  
og lysa meg inn til naadens stol, | naar her dei i grav me  
gøyma!

So heim eg kann fara i ditt ljos | og striden i gleda gløyma!  
Eg meunestja komen er av mold | og etter til mold maa venda.  
Men lov vere Krist, vaar sol og skjold, | som vilde meg Ander  
fendal

Bed honom eg ganga skal or grav, | so dauden i liv maa enda.  
Dei daude som her i Herren døy, til livet dei upp skal standa.

Dei fara med fred fraa heimsens øy | og frelseste i himmeln landa.  
Gud, laga det so for Jesu blod: | I honom me ut maa anda!

I Jesus eg liva vil og døy, | med honom eg lid og strider.

Og maa eg so visna her som høy, | han skaper daa ungrors  
tider.

Daa livet so vent or grav skal gro | som vaargull og lauv  
liser.

So slumrar eg inn i blidan blund, | der skal ingen trong meg  
thyngja.

So vañnar eg upp den morgonstund, | naar Anden meg upp  
vil hngja.  
So liva eg skal i Kristi ljos, | hans lov i all æve syngja.  
Blez.

**333.** Som: Op alle som paa jorden bor.

Lov Jesu namn og herredom, | høg-englar i hans slott!

Ber kruna fram med hyllings ljom | og krym han allheims drott!

Du vitnesfolk i himmel-kor | som tolmods krans hev naatt,  
kved kongskvad for den herre stor | og krym han allheims drott!

Du frelseste her av Adams ætt, | løyst ut av naud og nott,  
pris han som naade gav for rett | og krym han allheims drott!

Kvart folk i kvar ei heimsens bygd | her under sol-tjeld blaatt,  
gjev han aaleine herre-høgd | og krym han allheims drott!

Ja gjev me med Guds kvite hær | av all vaar hug og haatt  
syng songen ny for Herren kjær, | for Jesus, allheims drott!

Fraa engelsk ved Garborg.

**334.** Som: I Jesus føler jeg min fred.

Aa hjelp meg du som hjelpa kann! | Du ser kor saart eg strider.  
Mitt hjarta trøytt i tunge band | forutan von seg vrider.

Mi naud eg ei kann ut saa sagt; | det vonde fell so stor ei magt,  
som brand i barm det svider.

Ja, hjelp meg du som hjelpa kann! | Med mi magt snart det ender.  
Du stridde sjølv og hver vann; | du myrke-magti kjänner.

Mi naud er stor, min strid er føl; | ver hjaa meg du, som vil  
Daa veit eg alt seg vender.

meg vell

Garborg.

**335.** Som: Paa stog og engjer knøen fell.

„Bort jordliv er kun regn og russ, en nat hvori vi græde!“

„Bort jordliv er en rosenbusk, med solskin og med glæde.“

„Enhver kun tænker paa sig selv, den sandhed er os givet.“

„Der gaar en kjørighedens elv igjennem jordelivet.“

„Det hele er saa bitte smaat, en vrangt av hver side!“

„Der sfer saa meget stort og godt som verden knapt faar vide.“

„Gjør nar af alt, le alting ud, | le med i hundeglammen!“

„Hold paa dig selv, hold fast paa Gud! | Ske saa hans vilje! Amen.“

H. C. Andersen. -

**336.** Som: Det lysnet i stogen.

Og alt um du lider, du aatte vel og  
den heimen som rosor mun ringa;  
og fader og moder i famnen du laag —  
i stogen du songen let klinga.  
Og visst kann du minnast den dagen full klaar  
det lyste ikring deg som venaste vaar,  
og føela hev rørt ved di bringa.  
Livsstraumen som høgt hjaa mann og hjaa møy  
kann bylgja i barmen du kjende.  
Daa valna den lengsel som kann kje meir døy;  
og inn den i hugen seg brende:  
til liv som kann gaa som den brusande foss,  
so skapa oss Gud, og so unner han oss, —  
ja føela forutan all ende.  
Men sagna forgaard, og det bleikna di kinn,  
det myrkna ikring deg, du totte;  
i synd og i suter du veiva deg inn;  
du miste det dyraست du aatte.  
Med taaror dei tippa, du vende fraa jord  
ditt lengtande auga, for aldri her gror  
den sæla som drøyma du maatte.  
Med graat og med glede so gaar det for mann.  
Men alt som dei bylgjor mun驱va,  
det blenkjer inn til den forunderleg strand,  
der Gud oss ein heim vilde giva.  
For best du kann leika mot himmelen klaar  
og graata for gulset i saknaden saar,  
du gror til det evige livet.

Singb. Bøhn.

**337.**

Aa der æ vent i Neslands kyrkja | nær klokune gjeve dur!  
Der gjekk eg las fe gamle presten, | aa der hev eg stœ brur.  
Gud hjølpe den som æ gamal!  
Aa der æ vent i Neslands kyrkja | nær folkje fallar paa Gud.  
Der hev eg fenge lagt ifraa meg | mi saaraste hjartesut.  
Gud hjølpe den som æ gamal!

Aa der æ vent i Neslands kyrkja, | vaar Herre hell dikk aa duk:  
 kvar den einaste heilagsdag, saa hjem eg dœ i hug.  
 Gud hjølpe den som æ gammal!

M. B. Landstad.

**338.** Som: Sov mit barn.

Lær mig, nattens stjerne, | at lyde fast og gjerne,  
 ei at vige fra den vei | himlens Gud tilmaalte mig!  
 Lær mig, nattens stjerne!  
 Lær mig, markens blommer, | at bie paa min sommer,  
 midt i verdens dybe ve, | at spire under vintersne!  
 Lær mig, markens blommer!  
 Lær mig, golde hede, | du brune lerkerede,  
 nsjet med en fattig høst | at huse sangen ved mit bryst!  
 Lær mig, golde hedel!  
 Havets bølgehære, | lær mig mit aag at høre  
 og som Æ, naar sol gaar ned, | at speile lidt af himlens fred!  
 Lær mig, bølgehære!  
 Lær mig, grønne lunde, | at skigge om jeg kunde,  
 hver som kommer mig forbi, | ven og fiende paa min stil  
 Lær mig, grønne lunde!  
 Sol i aftensvale, | lær mig den kunst at dale!  
 Kun mod nattens dyb at gaa | for nyfødt atter at opstaal!  
 Lær mig, sol, at dale!

Chr. Richardt.

**339.**

Deilig er den himmel blaa, lys det er at se derpaa,  
 hvor de gyldne stjerner blinker, hvor de smiler, hvor de vinker,  
 :: os fra jorden op til sig. :::  
 Det var midt i jule-nat, hver en stjerne glimted mat;  
 men med ett der blev at skue en saa klar paa himlens bue,  
 :: som en siden stjerne-sol. :::  
 Langt herfra i Østerland stod en gammel stjerne-mand,  
 saa fra taarnet vist paa himlen, saa det lys i stjerne-vrimlen,  
 :: blev i sind saa barneglad. :::  
 Naar den stjerne, lys og blid, sig lod se ved midnats-tid,  
 var det sagn fra gamle dage at en konge uden mage,  
 :: fødes skulde paa vor jord. :::

Vise mænd fra Østerland drog i verden ud paa stand,  
 for den konge at oplede, for den konge at tilbede  
 .:. som var født i samme stund. .:.

Klare stjerne hasted frem, ledte dem til Betlehem:  
 over hytten lav og lille stod saa pludselig den stille,  
 .:. straalede saa lyst og mildt. .:.

Glade da i sjæl og sind ginge de i hytten ind:  
 Der var ingen kongetrone, der kun sad en fattig konge,  
 .:. vugged barnet i sit skjød. .:.

Østerlands de vise mænd fandt dog stjernen der igjen,  
 som de skued i det høie; thi i barnets milde øie  
 .:. funklende og klar den sad. .:.

Vil I smaa ei ogsaa gjerne se den lyse, milde stjerne!  
 For den konge dybt jer bøie som Guds rige har for øie,  
 .:. og vil lufte jer derind! .:.

Stjernen ledte vise mænd til nyfødte konge hen;  
 I har og en saadan stjerne, og naar I den følger gjerne,  
 .:. kommer I til Jesus vist. .:.

Denne stjerne, lys og mild, som kan aldrig lede vild,  
 er hans guddoms-ord det klare som han lod os aabenbare  
 .:. til at lyse for vor fæd. .:.

Grundtvig.

## 340.

Milde Jesus, du som sagde | at til dig skal barnet gaa,  
 du som hænder paa dem lagde, | endnu signer du de smaa.  
 Selv du blev til Herrens tempel, | baaret i din moders favn.  
 Lad mig huske dit eksempel, | naar jeg husker paa dit navn.  
 Du til daaben lot mig falde, | da jeg var en liten knop.  
 Skal jeg visne? skal jeg falde? | Hjælp mig du at vokse op!  
 Hjælp du mig at tidlig lære, | og at elske Herrens ord,  
 saa en gang blandt dine kjære | jeg kan knæle ved dit bord.  
 Naar jeg saa skal ut i verden, | aldrig jeg alene er;  
 vildgræs vokser tidt paa færdens; | men du ser hvad jeg ei ser.  
 La mig gaa min gang til gammen | al min tid for far og mor.  
 La os bli i himlen sammen, | vi som var det her paa jord!

Efter Franzén ved Nordahl Rolfsen.

## 341. Som: Apostlene sat.

Ett undres jeg paa ved morgen og kveld  
ved høieste midnatstide,  
at draapene fra Guds rigdoms væld  
som dug nedsalder saa vide.

Jeg undres at naaden den straaler ut  
som solen i syd hin milde,  
saa dybest i dalen blomst faar bud  
fra lysets evige kilde.

Jeg undres hvordan til hvert boet straa  
velsignelsens kilder nedrinde,  
saa livskraften underlig reises maa  
som gjemmer sig dypt derinde.

Jeg undres stort at mit lille straa,  
saa ringe og svakt og boet,  
kan dryp av kjærlighetsduggen saa  
og lys ifra solesiet.

Marie Wegelsen.

## 342.

End lever kjærligheden | som aldrig skal forgaa,  
men klare sig herneden | til livet at forstaa,  
til klart ham at begribe | der evig er i live  
som kjærligheden selv.

Saa er da ikke brustet | „fuldkommenhedens haand“,  
vor kjæde er ei rustet, | den bryder ingen haand,  
men af hvert led udspringer | en blomst med fuglevinger  
— til ghilden-aarets krans.

Ta, kjæden af kjærminder | man sagtens prisे tør:  
jo sterkere den binder, | des friere den gjør,  
jo længer den mon vare, | des mindre staar den fare,  
des ghildnere den blir.

Man længe nok maa sige | at kjærlighed er blind,  
det blir dog lysets rige | hvor ret den strømmer ind,  
og han har aldrig levet | som klog paa det er blevet  
han først ei havde kjær.

Grundtvig.

## 343.

Jert hus skal I bygge paa ordets klippegrund,  
 saa rokkes ei muren i stormveirets stund,  
 og arnen skal staar i læ af korsets tegn,  
 saa hviler jert hjem bag det træggeste hegn,  
 hvor korset staar vagt, taber mørket sin magt!  
 Hver idræt skal signes med bønnens sterke daab,  
 som lutterer hver længsel, bevinger hvert haab;  
 om soldagen gryr, om astnen bryder frem,  
 send bønnens hvide due som bud fra jert hjem.  
 Hvor bønnen faar magt, staar Guds engle paa vagt!  
 Til ham som var buden ved Kanas brudefærd,  
 mens tiderne skifter, I holde jer nær!  
 Velsignet hver plet som Jesus falder sin,  
 hvor Herren vil dvæle, kan vand vorde vin.  
 Og freden staar vagt over hjerternes pagt!  
 Gud skjærme jer vandring, til livets sol gaar ned,  
 det lyse paa veien at Gud er kjærlighed!  
 Han lede jer fod til kongeborgen hen,  
 hvor ingen som mødes skal skilles igjen,  
 hvor alt er fuldbragt ved Guds kjærligheds magt!

Pauli.

## 344. Som: Med straalekrans om tinde.

Det folk som frægt vil vera og vinna lukka lang,  
 det høgt Guds ord maa bera som løjset paa sin gang.  
 So høyr Guds ord med age, aa land, høyr Herrens ord!  
 So fagert som ein hage du lyser kann i nord.  
 Ja, lat Guds ord faa bera si grøde i kvar grend,  
 so du eit land maa vera som høgt i dygder stend!  
 Eit land som Gud velsignar, der andens grøde gror,  
 ein hage der det dignar kvar grein med frukt til jord.  
 Der folk med kristne dygder, med god og gudleg sed  
 bur følt i sine bygder i lukke, ljos og fred.  
 Som sol paa grøne vangar so lyser der Guds ord:  
 det gyller tind og tangar og glitrar hver fjord.  
 Gud, lat ditt ord daa fylla kvar heim fraa fjell til strand,  
 og med sitt ljos faa gylla vaart fagre fedreland!

Blix

345.

Du Herre som er sterk og stor, | du verge vore fædres jord!

Vær du vort skjold i fred og strid, | i sorgens og i glædens tid.  
Her ser vi hvad os huger bedst, | her har vi hvad vi elsker mest;

det land éi findes fjernt og nær | som er for os hvad dette er.  
Hér var jo vores fædres hø | på deres arbeid kamp' på tra:

her var jo vore hæres og deres arbejd, lær og tro; her sit vi huset efter dem, i med samme liv og lod og hjem.

Og vo're børnl! Her skal de gaa | paa vo're veier frem og faa

hvad vi har hat, hvad vi har set, | og be til Gud, som vi har bedt  
Ta ifterm a Gud vort fædre land | fra field til field fra strand

Til hjem, o Gud, vort hjemme land | fra fjeld til fjeld, fra strand  
til strand.

ſcenk over det din milde vakt, | lig morgendug paa engen lagt.  
Du nærmere og nærligere kner | fam er Det tve og ærkeværdi.

Du verne og velsigne hver som er det tro og har det fjær;  
men dau sam æde vil datz fred som følger i Sjælland.

men den som øde vil dets fred, | ham slaa du i din vælde ned  
La det faa bli og være dit | og være frønt og være frit

Da det skal bli by være bli by være trygt og være frit  
og riit paa raad og sigerlighet! og la din gaud sga

Du løftet det av mørke op, | som blomsten av en lufket knop,

til sidste stund, du Herre Gud, | la det i lys faa volse ut.  
Men Inset er dit eest ord | en sal far himmel.

Men lyset er dit eget ord, | en sol for himmel og for jord;  
la den i al sin glans fåg staa | og aldrig mere fra os.

ta ven i at hin grans saa saa | og aldrig mere fra os gaa.  
Fæster Nørrebro

Efter Rinneberg.

346.

Tone: Øp, glædes alle, eller (med upptaking av siste linje) Min sjæl og aand.

Som Israels med veldig hand | du førde ut or trældoms land

og fridom vilde gjeva, | og eiden dyr og heilag svor

at naar dei lydde dine ord, | dei lenge skulde liva.

So leyste ogso Morigs land | du lint or lange trældoms band,  
med nær næg næggen deene | os unna stærke dømme.

med vaar paa vangen dagna, | og enno staar det o  
der sjølv du heve lovi laat | for signa folkeslagad.

Og som ditt folk med takkesong | for frelsa israa naud og trøng

nied heilag hug deg lova, | so lær og oss aa ansa rett

og taffa deg fraa ætt til ætt, | vaar Gud, for fridoms gaava

Lat os̄ vaar fridom bruſa ſo, lat vent han veks og var

og ei av urett skyggiast; ja i di samling fri oss gjer,  
og os den rette syndnads lær sa fridomstræ meg trøggiast

Lat fedreminni helging faa | fraa heilagdomen, so dei maa  
 paa dine vegar peika, | og smelt du ved din altareld  
 vaart modersmaal, so fint det fell | som orgeltonar leika.

Belsign vaart land, aa milde Gud, | og folket rundt i borg og bud,  
 i kvar sitt fall og yrke; | gjer landet kjært, so kva det krev  
 til vern og vokster, | alt me gjev | med helga offerstyrke.  
 Lær smaa og store, moh og mann | aa elsta folk og fedreland  
 i yrket som i ordi, | so av vaar bøn og gjerning gror  
 vaar fridom trøgg, | vaar framtid stor | paa dyre fedrejordi.

Matias Skard.

**347.** Som: Utterst mot Norden.

Dagen var fager, men sol seig i hav,  
 tidene gode dei døyddde;

herlege gaavor som fedrar oss gav,  
 saart vart i uaari snøydde.

No att me reiser or grus og or grav | alt det øyddde.

Fint skal me samlast til syfiskin ein gong,  
 semjast med godhug og mynja,

Kristmenn og krossmenn og kongsmenn hev trong  
 heimien sin uppatt aa yngja.

Vigsla oss, Gudl og ein nysskirsla song | skal me syngja.

Hjarta si harpa er maalet aat mor,

strengjene livet hev spunne,  
 ja kvar ein streng er ei livstaag av ord,  
 alle or hjarta hev runne.

Harpa me fram att til samsongen stor | heve funne.

Disor skal høgt gjennom kyrkja og hall

tonane livna og strøyma,  
 vigja oss inn til det herlege fall  
 sofa aat oss vilde go:ma:

ala til liv det som vismann og skald | kunde droyma.

Fager er lidi, og her vil me bu,

her vil me hegna og yrfja,  
 her vil me byggja med von og med tru  
 baade vaar heim og vaar kyrkja.

Fagert er landet, som eg og som du | sekkt aa dyrkja.

Lars Esseland

## 348.

Naar David slo harpa, daa var han so føl,  
og Saul han av songen fekk lija.

Gud unne og gjeve meg, det var so vel  
eg Herren av hjarta kund' prisa,  
so folket med meg det kjende paa seg  
de'r godt kveda Herren ei visa.

I federnes stova, naar kvelden var long,  
dåa livde vel song innmed aaren,  
og fagert og hjartugt i gleda og trong  
dei song nett som fuglen um vaaren.  
Dei lova sin Krist; det grønkast paa kvist,  
og songen av aanden var boren.

Gud gjeve eg kunde paa federnemaal  
den heilage songen saa kveda,  
so det kunde kjennast i hjarta og saal!  
Tru fela og leik maatte bedal  
Daa vart det vel for, naar harpa her nord  
fekk toska den reinaste gleda. —

Me stundar paa kvitsunn den venaste tid,  
dåa veret skal hver oss susa,  
dåa gauken skal kveda so fagert i lid,  
dåa harpa for Herren skal brusa  
med fragraste sjod, med tungor som gled,  
og bjørkelauv kyrkja skal krusa.

Enn sit me i sno og i slut under fjell,  
men vaaren skal greinene rista.

Um ikkje det hender fyrr eg er i mold,  
eg gleda meg skal i mi kista,  
naar gudssongen ny seg lyster mot sky,  
og kvitsunnlaub sprett upp aa kviste.

J. Telnes.

## 349. Som: Frihet er det bedste ord.

Moder er eit heilagt ord, | hjarta kjært aa höhra,  
leikar alle folk paa jord | følt i hug og øyra.

Kvar som moders navn hev lært, | vil og halda dyrt og kjært  
moders ord og minne.

Modermaal er beste arv | mor oss kunde gjeva.

Medan mange minne kvarv, | hennar ord vil liva:

fraa ho ved di vogga song, | til ho deg den siste gong  
døvande velsigna.

Maal med malm og tone full | av vaar mor me lærde.

Men det dyre ervegull | mold og rust daa tørde.

I den lange folkenatt | arge dvergar tok vaar skatt  
og grov ned i jordi.

Daa me stod ei morgonstund | upp or draum og dvale,  
strøymde gjenom bok og munn | mot oss framand tale.

Me som Israels self sjaa, | at alt landet lyda maa  
folk med framand tunga.

Maalet var daa ikkje gløymt, | smaafolk enn det talar.

Ervegullet godt var gøynt | djupt i Norigs dalar.

No me grev det fram or mold. | Enno paa vaar ættar-stjold  
gullet godt kann glima.

Kem daa, lat oss alle mann | reisa modersmaalet,  
lysta kvar so godt me kann, | slipa det som staale!

Millom alle folk paa jord | dyre var dei moders ord.

Lat og oss det sanna.

E. Blig.

### 350.

Eg ser dette landet, eit underlegt land,  
med snaudaste øyar kring steinute strand,  
med brim og med brot over svikfulle bodar,  
med fjellgarden myrf, som mot Nordhavet skodar.

Eg kjemmer vel landet, der usyzen vind  
driv skodda fraa havet kring suotakte tind,  
eit land fullt med joeklar og naeknaste øydar,  
med skridor og urd og med skoglanse snoydar.

Eg synig inn i fjorden; eit sagrare land  
visst aldrig eg saag med si grønklaedde strand,  
med skogfulle lid upp um blømande vollar,  
og raudgylte bred' kringum blaau-ande follar.

Lat dalen med syrsna med hugen min dreg,  
det er fulla fagnad aa ferdast slikt veg,

aa kroka seg fram millom angande blomar  
og slengja jeg ned attved fossen, som ljomar.  
Mit heimland! din dal med sin blømande voll  
og fjellet med bredar kring blaa-ande koll,  
det alt til mitt hjarta so underleg talar,  
og lyfter min hug hver fjell, hver dalar.

Fa Norig, du er vel eit underfullt land,  
so stort og so fagert fraa fjell og til strand;  
men det er mi von at meg ein gong skal hysa  
ein heimstad som fagrare endaa vil lyfa.

Henrik Krohn

### 351.

Der heime fjellet strengt og hardt,  
for dalen stengde stort og svart,  
og skuggen hver lægdi laag so breid og baag,  
men trong-rømd himmelslyn ein saag.

Der guten gjekk i lengting lang  
og stunda ut til vidd og vang.

Han tykte heimen var so trong, og mang ein gong  
ein fugl so vent um vidheim song.

Og hugen flaug med fuglen ut,  
langt utanfor den myrke nut,  
der himmel klaar han kunde sjaa og blygja blaa  
med sumarljos og solgull paa,

So drog daa guten ferde-fus  
fraa fødebrygd og faderhus.

Han fagre land og blygder saag, og fjord og vaag  
som smilande i soli laag.

Han saag dei ljose land i sud  
med si-grøn skog og blomesfrud,  
med liv so lysande og rikt at det var likt  
eit eventyr og draume-dikt.

Men med alt fagert der han fann,  
hans hjarta daa av heimhug brann.

Alt stort han saag der utanlands, med all sin glans,  
det var daa ikkje heimen hans.

Han sakna landet langt der nord,  
hans fedreland, ei heilag jord.

Dei dyre minne hjarta drog, og fjell og stog  
no lokkande mot honom log.

Du aldri finn, for langt du fer,  
ein stad som heimen dyr og kjær,  
der fjell og fjord og dal og lid ligg bjart og blid  
i ljøset fraa di barndomstid.

Blix.

### 352. Som: Dei gamle fjell.

Eg livde millom berg og knaus som barn i trange laar.

Eg vaksen vart og reiv meg laus, før vide mange aar.

Men alltid naar mitt harde land steig upp med fjellom blaa,  
eg kjende det i bringa brann, glad laut eg graata daa.

So mangt eit framandt land eg saag. Det drustelegt og rikt  
og fint og fagert for meg laag som eventyr og dift,

Men aldri nokon gong so glad eg var, so føl og fjaag,  
som naar dei graasteins-berg i rad paa Norigs strand eg saag.

Herinne millom berg og urd vaar vesle stova stod.

Vel var det ringt det little bur, men lel er heimen god.

Her far og mor sin hugnad fann og sleit og livde vel.

I trufast strøv for dette land eg òg vil vera føl.

Det ljoma millom desse berg av feders sterke ferd,

dei menn med manndom, mod og merg — her deira liv felv verd.

Her livde dei i sorg, i frygd, til leiken dovna av.

Og her dei fann den sidste trygd — si gode, logne grav.

Mitt land! eg gjev ned hugheilt mod alt det som heiter mitt,

min sveitte og mitt friske blod, sjaa det er allting ditt!

So sælt ein gong for sliten mann aa sova i di jord!

Gud evigt signe Norigs land! Det er mitt siste ord.

A. Hovden.

### 353. Den nye steventonen.

Min barneheim under grøne lidi,  
der glad eg livde den fyrste tidi,  
du vart den flekken eg mest felv kjær,  
um ut eg vanka, du var meg nær.

Der barnegraaten so lint vart stogga,  
og ljost eg drøymde i vesle vogga;  
der mor sitt kvøde fyrst song seg inn  
og tok med føla mit barnesinn.

Og naar det skymdest mot kveld i stova,  
og trøytt av leiken eg vilde sova,  
daa tok paa sanget meg upp han far,  
og inn i eventyrland det bar.

Naar vaaren hjem etter kalde vetter,  
og bøen grønkar, og lauvet spretter,  
daa vert du venast for meg aa sjaa,  
min barneheim med din vaarphynt paa.

Og aldri saag eg paa andre stader  
so fagre fargar naar soli glader,  
og staren song kje so mjukt og klaart  
som naar han sat heim paa mønet vaart.

Og elvi som ned ned tunet renner  
med sirl og sukling, so vel eg kjemmer,  
og vatnet speglar naar dagen lid,  
den grøne skogen og bøen blid.

A. Vasbøtn.

### 354.

Smaasporen gjeng i tunet og tippar forn og ribbar straa  
og hev so god ein une og lær aat fatten graa.

Pip, pip, det so seg lagar alle dagar  
at monsemann meg jagar, men kan meg aldri saa.

Eg er so lett paa vengen, og Mons maa sleikja seg um trut;  
kvitt, kvitt, den gamle drengen, han fekk so mang ei fut.

Og um i vide ringar hauken swingar,

eg burt meg kverv og kringar og slepp av leiken ut.

Eg liver dagar lette og er fornøgd, aa ja, aa ja!

Kvar dag eg før min mette, som eg det best vil ha.

Vytt, pytt, tarv aldri røal Nøk i løal

der ligg den rike grøda; der kann eg berre ta!

Og tildt eg før i joli ein godbit fin av vessemon;  
og frys det, hev eg sjøl i det gode varme høj.

Og so — kvitt-kvitt, gomaar'n! So hjem vaaren;  
daa fri paa vengen boren eg byggjer reir paa oy.

Garborg.

## 355.

Aa kyri mi vene, aa kyri mi!

Her sviv me no glade um sumars tid;  
i fjellet finn me dei finaste straa,  
i dalen strøymer den stride aa.

Og vinden stryker so lyub og linn  
som signande sus fraa den klaare tind.

Aa kyri mi gode, aa kyri mi!

Her skal du vel trivast i grøne lid;  
her sildrar hjelde med surl og skval,  
og graset er mjukt og skuggen sval.  
Ja, Nordanaaslidi, der er det godt,  
der gjæter huldri kvar einaste nott.

Aa kyri mi snilde, aa kyri mi!

aa ha det no godt denne vesle rid!  
Eg ormen skal jaga som bit din legg,  
og fluga og my og stingande klegg.  
Og dagen skal gaa som den lette vals,  
og vil du kvila, eg klaar din hals.

So lyer dei etter ditt klokkespel,  
naar heim me stundar ved solegladshél;  
daa hjem du so god med ditt fulle jur  
og slikkar ditt salt framved kjøken-mur.  
So vert du mjsølka og gaar i kve  
og jortar og droymer ogsov i fred.

Aa kyri mi vene, aa kyri mi!

Droym godt um meg og den grøne lid!  
Der fullar me føle den sumar lang;  
til hausten skal me paa heimevang.  
Daa hjem du til gards som ei dronning du,  
og alle ropar: aa nei, for ku!

Garborg.

## 356.

No sjaaen han syng paa den saftige voI.  
 og alle smaabloomane slær han i koll,  
 og graset av roti han sopar.  
 Det gaar seg so lett i den doggmjukle eng;  
 i skaarane svingar seg dreng etter dreng  
 og sler so vr vegen det ropar,  
 Ja svinge, du slaattar, og vollane snøndl  
 det angar so godt av det ny-slegne høy  
 som verdi var full utav blomar.  
 Det legg seg ein god-daam um bække og bygd;  
 det er som ei ørske av nøgd og av trygdom;  
 det angar so hjarteleg sumar.  
 Og gjev det vil skista med sol og med vind,  
 jo all den Guds gaava dei godt kann faa inn!  
 Det vil eg so inderleg beda,  
 Ja gjev oss ein terre so god og so traust!  
 daa tarv me kje føla den folnande haust,  
 og jol skal me halda med gledal

Garborg.

## 357.

Til fjelds over bygden staar min hu,  
 naar gjøken begynder at gale.  
 Kom med til sætren iaften du;  
 — ti solen skinner paa fjeld endnu,  
 mens der er mørkt i dale.  
 Der er paa veien en dunkel lund,  
 hvor alvene er til huse.  
 Husk der maa du gaa ned lukket mund,  
 selv nøkk'en derinde later fun  
 sagte sin harpe bruise.  
 Men oppe paa fjeldet er der klang,  
 som gjenlyder i det fjerne.  
 Der klinger hjelder og lokke-sang;  
 med lange-lek der paa sætervang  
 sitter min fagre terne.

Welhaven.

**358.**

Jag vet en vrå emellan bergen,  
en liten vrå som tillhör mig.  
Där ingen flärd innästlat sig,  
där ingen oskuld skiftat färgen.  
Vart än mig ödet kasta må,  
jag längtar åter till min vrå,  
min lilla vrå bland bergen.

I. A. Vadmann.

**358 b.**

Här är ljuvt och godt att vara,  
O vad livet dock är skönt!  
Hör vad fröjd från fåglars skara,  
se vad gräset lyser grönt!  
Humlan surrar, fjäriln prålar,  
lärkan slår i skyn sin drill,  
och ur nektarfyllda skålar  
dricka oss små blommor till.

Gunnar Wennerberg.

**359.**

Hör hur härligt sången skallar | mellan Wäinös runo-hallar:  
::: det är Suomis sång! ::: Hör de höga furor susa,  
hör de djupa strömmar brusa::: ::: det är Suomis sång! :::  
Sel bland drivor högt vid polen, | strålar klar midsommar-solen.  
Sel på himlens mörka båga | nattens norrskens-flammor låga.  
Och de väna, blyga dalar, | där en bäck bland blomstren talar  
Och de skogbekrönta fjällar | lekande i stjärne-kvällar.  
Överallt en röst oss bjuder, | överallt en stämma ljuder:  
::: det är Suomis sång! ::; Broder äger du ett hjärta,  
i dess tjusning, i dess smärta ::: hör blott Suomis sång! ..

E. von Qvantén.

**360.**

Nys seilte vi en solblank time herind med jubelfor,  
og hørte pinselklokker time rundt om den dype jjord.  
Og løv og lier kranset vor færd saa smukt,  
paa bølgen solskin danset til tonens flugt.

Snart glider vi, mens maanen rinder, hjemad paa natlig  
av dag som svant stjøt stille minder med ord og melodi.  
Men som paa bølgegrundens sølvmaanens pragt,  
staar nu til sangen bunden vor broderpakt.

Saa la kun avskedstunden brede sin skuniring om vor sjel  
den sprænges ei, vor broderkjede, ved klangen av farvel.  
Som glade træfuglsskarer vi bort nu fly,  
fra sang til sang vi farer; — vel møtt paa ny!

L. Dietrichson.

**361.** Som: Upp alle ting.

Den fyrste song eg høyra sekk, var mor sin song ved vogga;  
dei mjukle vers til hjarta gjekk, dei kunde graaten stogga.  
Dei fulla meg so underleg, so stilt og mjukt te sova,  
dei syntre meg ein fager veg upp fraa vaar vesle stova.  
Den vegen ser eg endaa tidt, naar eg før auga kvila,  
der staar ein engel, smiler blidt, som berre ei kan smila.  
Og naar eg sliten trøytnar av i strid mot alt som veilar,  
eg hører stilt fraa mor si grav den song som alting heil.

Per Sivle.

**362.**

Handi hans far min var sliti og hard  
og skrufkut som gamalt horn,  
ho sekk si bragd paa den magre gard  
i træling for kona og born.

Sekk ho sin svip av den tungføre aar  
i andror so mang ei stund,  
og jamt um natti ho var so saar,  
hans auga det sekk ikkje blund.

Handi hans far min, eg gløymmer kje ho  
med fingerane krokt av mein,  
ho legg og sfin i mitt minne no  
so fin som ein perlestein.

Tidt naar eg veiknar, og baaten driv av,  
eg tykkjer hans trugne hand  
enn ror ved sida mot straum og hav  
og bergar meg baaten i land.

Unders Hovden.

**363.** Som nr. 4 eller: Op glædes alle.

Aa Gud velsigne kvar og ein | som lyfter av foreldri Stein  
og deira bryder lettar! | Gud lone kvar ein liten kar  
som gled seg ved aa hjelpa far | og gjerne mor si mettar!  
Han skal ha framgang i si ferd | og vera heppen i si gjerd  
og hysa fred i hugen. | Og det han vonar helst og vil,  
han lett skal finna vegnen til, | med kveik og kraft i dugen.  
Dei smil hans kjærleik elsta fram | hjaa far og mor, naar sorgi  
gram | sat attmed deira side, | skal ein gong mota honom att  
som straalar i hans thengste natt, | og lindra all hans kvide.

Anders Hovden.

**364.** Som: Deilig er den himmel blaa.

Jesuš av Gud Far var sett | i det vesle Nasaret.  
Han som hver alt er herre, | hygdest heime, endaa berre  
smaatt det var hjaa far og mor.  
Vel han visste kven han var, | kalla Gud i himlen far.  
Hugen raf mot hogd seg tøygde, | viljen ung og sterk seg bøygde  
lydugt under far og mor.  
J sit ringe yrke der | kjende han seg himlen nær,  
visste at naar alt han gjorde | best han kunde, la han roret  
beinaast til sitt høge maal.  
Difor han i visdom gjekk | fram og mannsens ynde sekk.  
Difor kunde dagen renna, | daa i daapen han sekk kjenna  
kraft fraa Gud til største verlk.  
Eg til Nasaret vil gaa | paa den unge Jesus sjaa  
og av honom lydnad læra, | tru i kvardagsstrævet vera,  
medan hugen høgre traar.  
Gjenom trussap i det smaa | skal eg fram i visdom gaa.  
Bil for Gud eg halmstraas bera, | kann eg mognast til aa gjera  
ved hans naade vaksne verlk.  
Øeime er mitt Nasaret; | der er eg til arbeid sett,  
der i kvardags-kristendomen | andar bljugt den himmelblomen,  
som før glans av Jesu liv.  
Difor eg i heimen min | alltid meire hyggje finn.  
Hugnad er det her aa yrkja, | her er arbeidsrom og kyrkja,  
heilag stad og himlens port.

Sigurd Nesje.

**365.** Som: Lovet den Herre.

Heil deg, stillsarande fylking som dagane lange  
strævar i løhndom med krossen paa vegen den trange,  
lyder Guds ord, | som det vil lydast paa jord:  
heime, i pligtene mangel!

Ingen som takka, og ingen som ytte deg æra,  
ingen som gaadde for mykje du hadde aa gjera.  
Ingen heldt bok | hver dei tak som du tok,  
byrdene som du laut bera.

Løynleg du tenkte, og løynleg du bad dine bøner,  
seda aat Gud og ditt land dine døtter og søner.  
Solskin du var | heim til ditt hus fraa Gud far,  
han som den lydige løner.

Tru i det smaa let du andre med stordomen stima,  
flydde den flokken som gjerne vil gudeleg glima,  
flydde all sveim, | heldt deg til kyrkje og heimi;  
dijor du aldri trøng vima.

Heil dykk, de stille i landet som kongen skal kjenna,  
gullet som staar seg naa glitret i skirsla maa brenna!  
Ein gong i ljos | skal dykkar æra og ros  
herrleg som morgonsol renna.

Gud vere lov som oss sette til arbeid paa jordi!  
han som oss hustavla skreiv i dei heilage ordi,  
helsa oss gav, | so me fraa land og fraa hav  
føda kan bera paa bordi.

Sigurd Nessé.

**366.** Den nye stevtonen.

Vaart rom me aldri kom til aa svara,  
um etter hugen me stødt vil fara  
og berre drøyma og berre sjaa,  
og aldri handi paa yrket faa.

Me ventar vyrding, me ynsjer æra,  
men inkje nokon ting vil me gjera;  
og trur du folk kann oss æra daa,  
naar ifkje noko dei av oss sjaa?

Det er med arbeid me fram skal vinna,  
i arbeid skal me vaar æra finna.  
det er med arbeid me fram oss slær  
og baade vyrdnad og vinning før.  
Og daa fyrst livet ein fullt før smaka,  
naar ein seg rett kann med arbeid skaka;  
ja derav vert ein so sterk og hæv,  
so ein kann bera baade sut og stræv.  
Det heilar hugen, det lyfter barmen,  
det gjev deg spenning og kraft i armen:  
og du vil kjenna du er kje til  
vert for aa dansa, som sume vil.

### 367. Den nye stevtonen.

Ja, alle samen me med lyt vera  
til folket, landet vaart fram aa bera;  
kvar hev sin lut av det arbeid faatt,  
ein i det store og ein i smaatt.

Og kvar lyt gjera det han kann magta;  
um smaatt det vert, før du infje agta.  
Maar alle smaa-tak i hop vert lagt,  
det veksa kann til ei verdensmagt.

O. Alvestad.

### 368. Som: Det lyser over Norden, eller: Vist stolt.

Me reiser det som velt er, med bøn og barnehug,  
me reiser maal og møle, me reiser dygd og dug.

Me reiser stolk og stenge for vonde vargetomn;  
so byggjer me og bøter med aand og med hond.

So bryt me aaker og plantar og saar i godan jord.

Før ho skal vera prydeleg, vaar gamle, gode mor.

So signar ho oss moderleg med føle barne-namn.

So tek ho oss umsider so vart og godt i famn.

Hans Seland.

### 369.

Broite sig rydning i svarteste stog —

plads til en stue og muld til en plog!

Hugge væk alt som gjør skummelt og tungt,

hugge sig sol til alt fagert og ungt.

Bygge sig hjem hvor der før var fjeld | bygge det selv!

Trænger ei slotte, vi vil fun et hjem,

fattig, men lunt under sonnenes brem,

I følger furuens malmhaarde legg,

vi snitter skjønhet i tømrede væg.

Sammen saa heiser vi hjemmets flag | høit paa vort tak.

Vilhelm Krøg.

### 370. Som: Jeg har baaret.

Bantru, twil og tunge tankar skjuar eg meg inkje paa,

liti grøde visst dei sankar, inkje framgang mun dei faa.

Bantru, twil i desse tider — kven kann gi seg inn paa slikt:

Livsens flaum i alle sider! Livet er det sagrast' dikt.

Søle me som no før liva! Søl kvar den som einast trur;

han eig magti som kann driva volster fram i nord og sud.

Framtid ingen annan eiger, det skal dei vel snart saa sjaa.

Andre trælar som paa leige, fri-kar einast han mun gaa.

Jvar Mortensson.

### 371.

„Koldtvand i blodet!“ saa tit det lød  
naar ungdommens ildsjel flammet og brøt.

„Jernmalm i blodet, du ungdoms-hul“  
slik burde nok heller det lyde nu.

Jernmalm i blodet blir kraft i haand,  
rafhet i ryggen og staal i aand;  
aand, det er vilje, og vilje daad.

Jernmalm i blodet! det er mit raad.

Jernmalm i blodet, du ungdoms-lag,  
du som er Norges fremtid idag!  
Jernmalm i blodet! den sat er grei.  
Bleksott trænger dit Norge ei.

Sivle.

### 372.

Sjaa no er det dag og no er det tid,  
og dagen er Norigs dag.

No trengst det at kvar den neve her bid,  
kjem med i vaart yrke-lag.

For no er det just at Norig hev vaar,  
og no er det stund vaar aaker me saar  
og rydjer oss ny med grev og med plog  
i livd utav fjell og skog.

Me rota og grov — det vanta kje paa —  
so tidt i vaart Norigs grunn.

Men ofte so reint me glomnde aa saa;  
og hausten vart heller tunn.

For tistel her vaks, og brenne-gras vaks,  
— og gjerne so vart det minder ned aks.  
Men no lyt me til, som grunnen er verd.  
aa onna paa onnor gjerd.

Me hegnar vaar heim mot hat og mot hogg,  
so saar me med daad og ord.

Og himlen gjev sol og himlen gjev dogg,  
og livet i Norig gror.

Og vaar skal her gro mot sumaren inn,  
og truskap skal gro i hjarta og sinn.

Og so er det von at Norig det faar  
seg ein gong eit fagna aar.

Og kjem du i naud, me sylkar oss tett,  
me ringar med vakt ditt hov.

Me lyfter ditt flagg, me verjer din rett,  
og ingen me spør um lov.

Og um du daa og skal sjaa oss som lik,  
so aldri du skal faa sjaa oss i svik!

Det lovar me her paa øre og tru,  
og vitne er Gud og du.

Sivle.

### 373.

Fram Østerdøler, fram, me vil utan fram  
verja gamal, god fedrejord.  
Vel trengst det manndoms verk, mod og handi sterkt  
skal me vera fritt folk i Nord.  
Ligg det nokon lurer, vil oss hava fatt,  
me skal slaa han so han skal kje koma att.  
Me skal deg lova trygd, du skal sjaa d'er dygd  
baad' i by og bygd.

Hau, slik ein kubbe seig skal kje nokon bleig  
faa til kloyna sund rett so snart.

Hau, det er godt nok to, kunde det berre gro,  
kunde det berre faa seg paa fart.

Lett paa foten, farar, take dylk paa tak!

Før de maa nok tru han illsje fer i mak,  
for han so kom fraa, han som vild' lyse bann  
hver Norigs land.

Spørst det so ymst au, det hev ingi naud —  
me skal læra folk halda fred.

Her finst det skarpe skot, og me sigtar godt —  
gjerne liv og blod vaagar me.

Før dette land og folket likar eg,  
illsje noko veit eg daa for gjøvt aat deg.

Her er vaar sedrejord, her bur vaar far og mor,  
her vaar framtid gror!

Ivar Mortensson.

### 374.

Me heisar vaart flagg, for me er eit folk  
og eig oss vaart eige tun,  
der merke skal standa holk etter holk  
og lyse fraa brun til brun.

Og tunet det ligg paa knaus attmed sjo,  
og flagget det vert daa staa-ande so,  
at bjarte skimten kann falla derav  
so vide um land og hav.

Og flagget er raudt, og flagget er kvitt,  
og flagget er blaatt dertil,  
og flagget er blankt, og flagget er fritt  
og probar oss det me vil.

Og Norig skal helsa flagget med hug,  
og Norig skal verja flagget med dug.

Og Norig i naud skal sanna det greidt  
at flagget og det er eitt.

Me elssar vaart flagg, der det staar paa valt  
og vinkar oss upp og fram.

Og aldri det skal med grunn verta sagt

at me er vaart flagg til stam.

Og stongi me plantar ved hjarterot,  
og flagget skal vera ljos for vaar fot,  
der Norig det gaar ifraa herje-herf  
til lufte og heiders-verk.

Me heisar vaart flagg, for me er eit folk  
og hev som eit folk vaart krov.

Og kjem der imillom ein brytings-bolt,  
so rid me den holken av.

Og han som gjev ljos og unner oss dag,  
han vare vaart land, og han viggle vaart flagg!  
Gjev sol, du Gud fader, til folk og land  
og kveik oss ein heilhugs-brand!

Sible.

### 375.

Træd frem og tal, du Norges folk,

træd frem og tal i valg, | og sig os om den frimands-ret  
du sik i arb af fædres ætt, | var ment til kjøp og salg.

Træd frem og tal, du norske folk!

men ring først ind til helg. | For hellig er os Norges saf,  
og valgets dag er Norges dag. | Gaa frem, vort folk, og vælg.

Vælg trygt, vælg frit som odelsmand

her paa din egen gaard. | Men synes du det var for stort,  
det valg som blev paa Eidsvold gjort, | saa stem for husmands-  
kaar.

Træd frem for urnen! | Husk saa paa

at du i denne stund | med arvens ret er ordets mand  
for Haralds og for Sverres land, | — at du er Norges mund.

Sible.

### 376.

Og Norig vart funne, og Norig vart bygt,  
og Norig vart samla, og Norig vart trygt.

Og Norig vart svike, og Norig vart strypt,  
og Norig vart rive, og Norig vart klypt.

Men Norig tok spennetaf, kom seg paa fot,  
og Norig det auka i evle og mot.

Paa fjølveigen grunn og med fana si rein  
 det fritt orkar standa paa fjølveigne bein.  
 Og slik skal det standa som dugande far,  
 — so saut ikkje nordmenn sier krof for sin far.  
 Men stupet det etter, vaart Norig for svik,  
 lyt svikaren trø hver nordmannaslik.  
 Gjev handi di, bror min, — me lovar og kved:  
 Skal Norig gaa under, so vil me gaa med!

Sivle.

## 377.

Hellig Olav stod ved fjorden med sin hær,  
 pinsesfesten var forhaanden;  
 alikens løv og blomster artede sig der  
 fagert under Folgefonnaen.  
 Kongens drage laa og speilte sig ved strand;  
 bispen stod med korset paa den hvite sand;  
 kongens kjæmperad laa paa knæ og bad,  
 og der gif dem lyt i aanden.  
 Hellig Olavs aashyn skinte som en sol,  
 klar sat kronen ham om pauden;  
 mens han knelte, laa hans rike purpurljol  
 som et teppe over sanden.  
 Her han vilde etter i en stakket frist  
 bygge kirke til den sterke herre Krist!  
 alt paa pinsedag skulde fra dens tak  
 korset lyse over stranden.  
 Snart var kirken med sit skiferdælle tatt,  
 klar den stod paa pinsedagen;  
 og i koret var paa alterstenen lagt  
 gyldenstykke og starlagen.  
 Bispen stod i bønnen bøiet over den,  
 kongen gif til offers did med sine mænd;  
 altervinen klar, guld og farvet glar  
 bragte han i land fra dragen.  
 Kirken stod ved strand i mange hundred aar;  
 nu er dog dens mur forsvunden;

men til Olavs ros endnu blandt løvet staar  
alterbordet over grunden.

Moseteppe hviler nu paa stenen graa,  
apaltræet strør sin hvite blomst derpaa,  
og fra birkens top stemmer fuglen op  
pinsesalmene i lunden.

Derfor kan kong Olavs minderike ry  
ingensinde gaa til grunde;  
med hver dalens slegt det hæver sig paany  
fagert fra de friske munde.

Hellig Olav med sit hjerterøde sjold  
dækker klippen hvor den kneiser mørk og gold,  
og hans saga gaar gjennem Norges vaar  
søtt som fuglesang i lunde.

Welhaven.

### 378.

Glad sit Norge snart at merke | at den unge kongemand,  
hadde valgt sig verger sterke, | Gud og Olav da paa stand:  
ti hans krone stod i gloden, | da han steg paa kongestol;  
dobbelt straalte morgenrøden, | dobbelt luet himlens soll  
Aldrig saa man slik en sommer: | to gang' lagde svanen egg,  
to gang' knoppet markens blommer, | to gang' blomstret rogn  
og heg.

Havet sig ved kysten hvilte, | spølte med dens fulde barm,  
blommen lo og himlen smilte | som en viv med barn i arm.  
Hoit med sine klippeborge, | straalende som Nordens sol,  
stod det gamle, gjæve Norge | med den drot paa kongestol.  
Tyslands keiser, Romas pave, | Serklands sultan fra sit slot,  
sendte mangen vennegave, | da til Norges sterke drot.

End vil han sit Norge gavne: | gammel sjønt og træt av aar,  
ut han red paa gyldne stavne, | giver skotten dype saar;  
hvad det vandt ved Magni seier, | hadde alt sig revet los;

Haakon snart igjen det eier, | endsjønt skottekongen fnos.

Der han saa sin kvelb med glæde; | lyttende til Sagas rost,  
til de gamle skalders hvæde | aandet sidste gang hans bryst.  
Liket førtes over fjorden, | hviler nu i Bjørgvins stad:  
men hans draapa blev i Morden | til et gyldent sagakvad.

Heverdahl.

**379.** Som: Du gamle soga.

Med takk i hjarta og hatt i hand  
i tanken eg staar ved di grav,  
du hovding gjœv fraa det harde land  
langt ute der vest i hav.

Før naar det liver eit Norig enn  
fraa Stadt til Sulithjelm-nut,  
me takkar fremst utav alle menn  
han Snorre Sturlunga-gut.

Me hadde gløynt baade far og mor,  
oss sjølve so hadde me gløynt;  
me hadde gløynt at me ein gong var,  
um ikkje du hadde gøynt.

Me raf ifraa oss vaart arvegull  
og miste det skatt for stadt;  
du sauka det saman i kista full,  
og so du gav oss det att.

Daa Norig slepte sitt eige ror  
og miste leidi so reint,  
daa synnte du kvar me ein gong før  
og den gong stemnade beint.

Der Geysir frøste og Hekla skolv  
der vart det ditt heilage fall  
aa løda bord til det nye golv  
i Norigs sjølveigne hall.

Naar her me byggjer i hugheil tru  
og trøggjer heim i vaart land,  
daa er du med ved vaart arbeid, du,  
og staar med peikande hand.  
Og naar her liver eit Norig enn,  
fraa Kjøl og vester til hav,  
vaar takk, du største av Islands menn,  
og etter takk i di grav!

Sivle.

**380.** Som: Utterst mot Norden.

Trohitt naar soli ho sig i hav stridsmann sokjer sitt svæve;  
søl no sov under hovudstav Ivar Asen hin gjæve.  
Minnet vil vaka um denne grav i all øeve.

Lang var dagen og vinna vand, djup var grunnen aa grava;  
 alt laag nedvelt i aur og sand; tungt maatte mannen kava;  
 fyrr han naadde det me og han vilde hava.

Rámt han ruppe i yrde styggt, reiv baade rot og runnar,  
 til ein dag han sekk huset bnygt just paa dei gamle grunnar.  
 Der skal det staa i tidene tryggt millom lundar.

Der skal symra um veggen gro, symra og alle blomar;  
 der gaar ervingen staut og god, vrek baade vinter og sumar.  
 Men um sider i solfalls-ro songen ljomar.

Song um heimen, der hugen er fest, dit den trøytte vil skunda,  
 heimen der barnet seg hyggjer best, og der gamsing vil blunda,  
 dit me alle, i aust eller vest, stødt maa stunda.

Heimen er tufta paa godan grunn: kom lat oss heil han bnyggjal  
 Høg skal han lysa i vene lund, fredsæl og trufast trnyggja.  
 at han kann til vaar fiste stund um oss hyggja.

Heimen er tufta ved godan manns strid gjennom møda og øera;  
 nver oss enn sviv anden hans, ser kva no me vil gjera.  
 Gjev han alltid sekk glad sitt lands gardvord vera!

Garborg.

### 381.

Og Wergeland laa oppi „Hjerterum“;  
 og kinden var hvit, og siet var luft,  
 og blodbølgens glød var kjølnet i død,  
 og Norges klareste fakkel var slukt.  
 Men inden den sluktes, den tændte en brand,  
 en rensende flamme i Norrønaland,  
 en lue som end kaster gjenskin deroppe  
 paa fortidens aaser, paa fremtidens toppe,  
 en ild som fremdeles skal vokse sig større,  
 fortære det raatne og visne og torre,  
 og rydde os rum for det liv som i tro  
 paa hjemlandets jordbund vil grønnes og gro.

Og Wergeland hviler i „Hjerterum“  
 i Norges eget bankende bryst.  
 Vor gjæveste frans den nævner vi hans;  
 hans haap er vor fane, hans minde vor lyft.  
 Og skulde vort fødreland komme i nød,

saa spørsmaalet staar om dets liv eller død,  
da vil ifra vesterhavsvoven til Kjøien  
de fanke sig, trønderen, horden og dølen,  
og fylke sig tæt kring sin Vergelands-fane  
og vinde sig seir eller hente sin bane.

— Dog, Norge skal level Det dør ikke før  
dets minde om Henrik, vor Vergeland, dør. —

Sivle.

## 382.

Gud os gav en trofast ven\*, | kjær han blev vort hjerte;  
Gud ham fra os tof igjen, | følte vi saa smerte,  
undte ham dog farten dit | hvor Guds venner smile,  
utgang god av nød og strid, | indgang til Guds hvile.  
Ti han talte, og han kvad | for vor aand og hjerte;  
gjerne han iblandt os sat | og os sandhet lærte,  
om end øiet ei ham saa, | øret ei ham hørte,  
aanden kunde ham forstaa, | hjertets streng han rørte.  
Fader, moder hædret han, | elsket derfor ørlig  
modersmaal og fødreland | som en son saa kjærlig;  
elsket broderlig sit folk, | vernet om dets ære,  
folkehjertets sanddru tolk | var hans lyst at være.  
Folkeskolen var ham kjær, | naar den tjente livet,  
da var han som hjemme der, | har sit bedste givet  
for at slasse lyset hjem, | løse aandens mæle  
der hvor liv skal folkes frem | mildt av barnesjæle.  
Kristentro og kristendaab | i Guds-palten sammen,  
Herrens ord og livets haab | med Gud faders amea  
over alle ting ham gif, | skulde alt forklare,  
hvad av lys og liv vi sit, | evig det bevare.  
Saa skal nu i bygd og by | ei hans hjerte-minde  
savne venlig hus og ly, | meddens tider rinde.  
Ole Bigs det kjære navn | over fjeld og dale  
gjemmes skal i folkesavn, | saga om ham tale.      Wegels

## 383. Som: Op alle som paa jorden bor.

Herind skal samles aar for aar, | og her skal elskes frem  
en frisk, klarøjet barnevaar | fra disse mange hjem.

• Ole Big.

Og med indunder stolens dør | gaar folkets hjærlighet,  
 og han som elsker dem fra før, | Gud Herren selv er med.  
 Saa modnes knop ved knop i rad | til blomst og siden frugt;  
 Gud aande paa hvert hjerteblad, | saa det blir frist og smuk.  
 Saa lægges i den bløte haand | det kundskaps tunge guld;  
 Gud give selv i sjæl og aand | livslærdom underfuld!  
 Og saa gaar døren op til slut, | og skaren strømmer frem  
 og spredes over landet ut | og bygger hjem paa hjem,  
 og fylder folkets arbeidslag | og Herrens kirkekor,  
 og hele deres livsens dag | bær herfra klare spor.  
 Hvo stod ei stundom tankefuld | hos saadan barnehær  
 og bad for dette hjertemuld | hvori vor fremtid er,  
 bad Gud om sol for folkets jord, | ly for den gode sæd,  
 om aand og liv for deres ord | som lægger sæden ned!  
 Vort hus er rede, Herre Gud, | indvi det med din aand,  
 og den som her gaar ind og ut, | du lede ved din haand!  
 La trives smukt til folkegavn | vor stole i din fred,  
 la volse frit i Jesu navn | vor dyre lykkesæd!

Gustav Jansen

## 384.

Vi nævner et navn\* — straks syder det mot os i fornakrers guld,  
 det lefer i skoger, det lugter av muld,  
 sol dirrer om dagen, dug driver om kveld, det suser i fjeld.  
 Vi nævner det navn — det bryter imot os, med livet fra sjo,  
 med hvalbruks fugler og baater rundt os.  
 Der ropes og svares med langveis lyd — en verden av fryd!  
 Vi nævner det navn — da blandes i lyden av sydende forn  
 og hvalbruks fugler en valtmands horn.  
 Selo verden stod ofte med lyttende blik, naar horntonen git.

---

Altid lyder allevegne røsten fra hans bryst.  
 Mange stridsblus har han tændt os,  
 mange glæder har han sendt os,  
 naar han tier, er det tyft.

\* Bjørnstjerne Bjørnson.

Han er tolken, født og baaren før vor nød og lyft.  
 Ingens arm som hans at føre,  
 ingens ord som hans at røre.  
 Naar han tier, er det tyft.

Saa en kveld vil stumhet ruge langs vor lange lyft.  
 Fjelde staar og lytter, bier —  
 ingen svarer, landet tier.  
 Naar han tier, blir det tyft.

Knut Hamsun.

### 385.

Eg gled meg kvar gong at eg raakar ein mann  
 som veit kva han vil, og set inn det han kann!  
 Det er kje til kvardags slift møte gaar paa;  
 di meir er so karen eit frægd-syn aa sjaa.

Og er han so nordmann, eg dubbelt vert glad  
 og kved han med hjarteleg hugnad eit kvad;  
 det er no det einaste yrke eg kann,  
 — og enn vil eg nemnast ein norrøna-mann.

I gamall tid var det med nordmannen slik  
 at nettupp paa munnblom han var ikkje rit.  
 Men sa han eit ord, var det spikar i vegg,  
 — og so stod han reide med odd og med egg.

Eg tykkjer han Stang\* hev eit liknande lag,  
 der vaken han held seg og reide til slag;  
 og kjem dei med kjesten som sume det gjer,  
 so fær dei — og treng ikkje meir enn dei fær.

Du Stang — um du endaa vart aldri so stor;  
 du vart daa kje større enn son til di mor,  
 for ho var ei gjæva av fagnaste slag.  
 Men Norg det er som er mor di i dag.

Per Sivle

\* Georg Stang.

## 386.

Vær trofast, vær trofast, du menneskesøn!

Vær trofast i lys, og vær trofast i løn,  
 vær tro mot din bror, og vær tro mot din brud,  
 vær tro mot dig selv, og vær tro imot Gud,  
 vær tro i dit krav, og vær tro i din bøn,  
 vær tro uten tanke paa vinding og løn  
 — vær trofast, vær trofast, du menneskesøn.

Per Sivle.

## 387.

Sandt er det sagt at vilje er magt  
 saa sandt den er sund og sterk.

Vil som en mand, saa er du en mand  
 og magter et manddoms-verk.

Vil som en træl, saa er du en træl,  
 der er ingen anden raad.

Vil som en hund, saa er du en hund  
 og passer til hunde-daad.

Vil du dit flag, saa heis det idag  
 og dermed er flagget dit.

Vil du dit land, og vil det som mand,  
 saa har du det frelst og frit.

Per Sivle.

## 388.

Takt, takt, pas paa takten, den er mer end halve magten.

Den gjør én av mange, mange, den gjør modig smaa og bange  
 den gjør let det længste lange, den gjør maalet tyve gange  
 til saa muntert og saa sikkert som vi hadde det i fikkert.

Takt, takt, pas paa takten, den er mer end halve magten.

Faar vi takt i nogen hundre, endda ingen det vil undre;  
 faar vi takt i nogen tusen, en og anden laaner øre;  
 faar vi takt i hundred tusen, jo den brusen vil de høre.

Takt, takt, pas paa takten, den er mer end halve magten.

Kom vi alle først i slif en takt fra Bardø og til Viken,  
 Vinger op til Bergenstraften, — kom vi alle op i takten,  
 da blev ret paa et og andet som er vrangt endnu i landet.

Bjørnstjerne Bjørnson.

## 389. Tone av Johan Halvorsen.

Der stod sig et slag uti Kjøgebugt  
i sytten aarhundred og ti.  
For Guldenlews flaate laa sundet luft;  
han maatte de svensker forbi.  
Saa satte han los fra Kjøgevaag  
i nord til nordost mot fiendens tog  
— men førster gil Huitfeldt paa Danebrog.  
Da Huitfeldt vandt op og laa fienden an,  
gav svensken saa haardelig ild,  
grev Wachtmeister selv paa sin orlogsmann  
og tvende fregatter dertil.  
Da Danebrogs løitnant slett fil se,  
han sa: „Kommandør, vi slaas mot tre“;  
men Huitfeldt han svarte: „Ja hvad gjør det?“  
Men da i attacken som mest det gjaldt,  
da meldtes fra rummet der brand,  
og Huitfeldt han saa at om av han faldt,  
saa fænget han Guldenlew an.  
Da ropte halvemte hundred mand:  
„Snart gaar hun til veirs! Hold av mot land.“  
„La ankrene falde,“ sa Huitfeldt han.  
Og saa blev det stille paa Danebrog.  
De stykker sig selver avsfjot.  
Og ilden stod høi over mast og skrog;  
men guttene blev som han bød.  
Han stod dem iblandt og saa sig om;  
saa böide han knæ, den herre from.  
— Og skuten sloi dit hvorfra flagget kom.

Jacob B. Ull.

## 390. Tone av Johan Halvorsen.

Du spørger mit barn efter broder din;  
han ganger for Danmark at stride.  
Paa flaaten som seiler ad sundet ind  
han stander sin fader ved side:  
Gud dennem bevare! Det har ingen fare:  
De stevner til slag under Danebrog.

Og rinder der dager, og rinder aar  
forinden de kommer tilbake,  
om forrig og sult os til huse gaar,  
vi har ikke ret til at klage.

Og staar de i fare, saa kan jeg kun svare:  
For Danmark de staar under Danebrog.

Naar krigen saa slutter, er nøden endt,  
da gaar vi dem glade til mose,  
og skulde det tyngste av alt være hændt  
at begge for flagget sit bøte,  
da kan jeg kun svare: „Det har ingen fare,  
de kommer jo hyllet i Danebrog.“

Jacob B. Bull.

### 391.

Ming ind, ring ind det nye aar, og ring det gamle ut!

Og giid hvert slag den klokke slaar  
maa være volveord som spaar  
en nytaarsstund, en hædersdag  
for gamle moder Norges sak, — ja det, det give Gud.  
Det vil ei ske, det er ei sandt hvad onde vetter spaar,  
at dette folk som Norge fandt  
med hvad det drømte, hvad det vandt,  
med hvad det faar og hvad det gir,  
med hvad det er og hvad det blir, er skapt til husmandsfaar.  
Vor gamle saga sier nei, og det med rene ord.

Hun gik sin egen sterke vei  
og satte spor paa strand og hei  
og peker freidig længer frem,  
og synner leid og signer hjem for den som vil og tror.

Fordi vi har vor far og mor og vore minder her,  
fordi vi føler og vi tror:  
paa Norges grund vort livskald gror  
— at den er vor og længer frem  
den bliver vores sønners hjem: vi derfor har den fjær!  
Saa lev da Norge, frit og rankt i folkekredsens rund  
med panden klar, med sjoldet blant,

ja lev et liv saa rikt og langt  
som jeg, din son, det gjerne vil  
og lægger alt mit ønske til i denne nytaarsstund.

Sible.

## 392.

Nisser og dverge bygger i berge;  
men vi skal mine dem alle herut.  
Ti mens vi synger muntre i klynger,  
sprænger vi berget i lusten med frukt.  
Ja, la os høre dype og store  
huller i graastein og blaastein og flint!  
Da, mens vi synger muntre i klynger,  
sprænger vi berget i stukker og splint.  
Hurra, det knalder; hvilket rabalder!  
hurra, minerer, du vinder tilsidst.  
Ti mens vi synger muntre i klynger,  
sprænger vi berget ved magt og ved list.  
Fjeldet skal bøve under vor næve;  
hurra, minerer, nu knalder dit skud.  
Nisser og dverge bygger i berge  
hurra, nu miner vi nissene ut.

Wergeland.

393. Som: Åa høre vatten, aa høre ved.  
Maar vaaren aander paa li og fjeld  
og vækker urtene av dvalen,  
da dusfer føtt fra hvert bakkeheld  
vel tusen blomster gjennem dalen.  
Men av dem alle er dog fagrest én,  
den glinser sjær foruten plet og mén  
og aander ut et sommerbud:  
Konvallen, blommenes blomme.  
Den spirer helst paa et enlig sted,  
hvor bakkens luner for vinde;  
men dusfen løkker dog hen dit fjed  
hvor du dens klynger kan finde.  
Der staar den sjult bak det brede blaad

og hoier blyg mot jord sin Klokkerad  
o se dens kind, hvor lys og lind!  
Ja, den er blommenes blomme!  
Konvallen ligner dit hjertets brud,  
din blonde nordiske pige.  
Den liljerene, den sjære hud  
kan sindets renhet dig sige.  
O denne milde klare skjønhets magt  
hver nordisk ungersvend i baand har lagt.  
Den dusker bly i læ og ly —  
den selv er blommenes blomme.  
Saa tenk paa hende du i klyngen tok  
og la for hende hjertet bankel.  
J al din foraarsrigdom har du dog  
ei nogen fagrere tanke!  
Den bringer dig det første glade bud  
at aandens sommierblomst vil springe ut  
i lysets bad med deilig blad  
til krans for blommenes blomme!

Jørgen Moe.

**394.**

Alltid vi det vonde maa gjera godt med synnd.  
Allting kann vi bera paa, berre ikke synnd.  
Hever du deg hata kald, vore vred og harm,  
atter du syrr solefall maa deg elffa varm.  
Natti, veit du snart kjem paa: den er kald og lang,  
dersor varmt du leggja maa deg med Gud i sang.

Binje.

**395.**

Aanders Herre, du skal raade | for de skatte du mig gav.  
O, men vis mig og din naade, | naar min sang er stilnet av;  
ti alt mer mit hjerte banker | i usigelige tanker  
ved den store livets gaade.  
La min sangerkrans da slynges | hen i stov paa glemmels kyst,  
naar kun hist hvor alt forhnges, | sjælens dyp har lutret røst;  
naar kun der jeg griper tonen | i det store kvad for trouen  
som til himlens harper slynges.

Welhaven.

## 396. Som 84.

Nu solen gaar ned og astenen breder paa jorden sin fred,  
 smaa fuglene flyver til rederne hen  
 og blomsten har lukket sit øie igjen,  
 saa lukke mit hjerte med laage i løn | en gudelig bøn.  
 Hav tak for idag: Gud Fader i himlen som fremmed min sag!  
 Du har mig omhegnet, alt ondt fra mig vendt,  
 mit arbeid velsignet, mig lykke tilsendt.  
 Saa mildelig timerne for mig henrandt, | tak fse dig saasandt!  
 Forlad mig min Gud, hvad jeg haver syndet imod dine bud!  
 Du prøver mit hjerte og kjender mit pund,  
 du hørte hvert ord, som gik ud af min mund;  
 lad være hvad deri var syndigt og slemt | tilgivet og glemt.  
 Jeg ved du det gjør. Jeg slukker mit lys og tillukker min dør,  
 og søger mit leie og lægger mig ned  
 Gud lade mig sødlig sove i fred!  
 Dig, Jesus, befaler jeg trøstig i haand | mit legem og aand.

S. O. Bruun.

## 397.

Syng fun i din ungdoms vaar, i din lyse sommer!  
 Sangens væld fra hjertet gaar og til hjertet kommer.  
 Engang dine ungdomskvad  
 vil, naar høsten kommer, glad | tone dig imote.  
 Haaret graaner, sangens elv flyter mere stille,  
 rinder før du vet det selv ut i mindets tilde.  
 Søtt er da hvert ungdomskvad  
 som en røst vemodig glad | i de tause lunde.

Joh. D. Behrens

## 398. Som: Naar du vil paa fjeldesti.

Syng vor sat i toner frem, | syng den lydt og længel  
 Hvor en dør staar litt paa klem, | tonen ind vil trænge.  
 Syng vor sat! din trille slaa! | Andre i vil stemme;  
 sangens fugler, de kan saa | tankens frø her hjemme.  
 Syng vor sat! det gjælder blot | late tonen klinge.  
 Sangfugl, vet du, kan saa godt | bære den paa vinge.  
 Sangfugl, vet du, kan forstaa | tonen vidt at føre;  
 sangfugl, vet du, evner gaa | gjennem luftet døre.

Idar Handagard.

## 399.

Hell dig, du höga Nord! hell dig vår fosterjord!  
 Kraft och mod, liv och blod vi offra för din ära!  
 Hell dig, du fria strand! hell dig du hjältars land!  
 Enighet, trofasthet är dina söners lära!  
 Hell er, I gamla berg! jätter med järn til märg!  
 Fjäll och hav aldrig slav i Manhem skola bära!  
 Leve, leve, leve vårt fosterland!

Cöster.

## 400.

Vi elsker vort land, naar den signede jul  
 tænder stjernen i træet med glans i hvert øie,  
 naar om vaaren hver fugl over mark, under strand  
 lader stemmen til hisende trille sig høie;  
 vi synger din lov over vei, over gade  
 vi franser dit navn, naar vor høst er i lade;  
 men den sjønneste frans blir dog din, sanktehans!  
 Den er bunden af sommerens hjerter saa varme, saa glade.  
 Vi elsker vort land, men ved midtsommer mest,  
 naar hver fly over marken velsignelse sender,  
 naar af blomster er flest, og naar kvæget i spand  
 giver rigeligt gave til flittige hænder;  
 naar ikke vi pløier og harver og tromler,  
 naar koen sin middag i kløveren gumler:  
 da gaar ungdom til dans paa dit bud, sanktehans!  
 ret som føllet øg lammet der frit over engen sig tumler.  
 Vi elsker vort land, og med sverdet i haand  
 skal hver udenvelts fiende beredte os kjende;  
 men mod ufredens aand over mark, under strand  
 vil vi baalet paa sædrenes gravhøie tænde:  
 hvert sogn har sin højs og hver by sine trolde,  
 dem vil vi fra livet med glædesblus holde;  
 vi vil fred her tillands, sanktehans, sanktehans!  
 Den kan vindes hvor hjerterne aldrig blir tvilende folde.

Holger Drachmann.

## 401. Egen melodi.

Fra fjerne lande kom hun, dronning Dagmar;  
 hun var saa ung, saa fager og fin,

talte med hver mand mildt,  
med ridder og med bonde,  
med ringeste gangerpilt.

Fra fjerne lande kom hun, dronning Dagmar.

Saa vandt de op de silfesel,  
høit i den gyldne raa,  
saa sik de bør saa blide  
og lod til Danmark staar.

Fra fjerne lande kom hun, dronning Dagmar.

Og kongen hende gif igjen,  
da hun i land blev sat,  
og bonden stod paa strande  
og vistede med sin hat.

Fra fjerne lande kom hun, dronning Dagmar.

Verh.

## 402.

Nei sjaa kor det blaanar her! No maa me roa oss, krya!  
Aa nei slike fine bør, og dei som det berre kryr a'!  
Nei maken eg hev kje set! Sumt godt her er daa tilfjells.  
No vil eg eta meg mett; her vil me vera til kvelds!  
Aa namnam, so søtt og godt! Ja, naar det slik seg lagarl.  
Og allestad blaatt i blaatt! Her hev eg for mange dagar.  
Slik smak so friss og so fin! Eg er som paa kongens slott.  
Der plent som den beste vin; aa namnam, so søtt og godt.  
Men kom no den bjørnen stor! Her fekk bli rom aat oss baas.  
Eg torde kje seia eit ord til slik ein ryssjelag vaae.  
Eg sa berre: ver so god! no maa du kje vera blijug!  
Eg lét deg so vel i ro; tak for deg etter din hug.  
Men var det den reven raud, so skuld' han faa smaka staven;  
eg skulde banka han daud, um so han var bror til paven.  
Slik skarve, harmelegt sleng! Han stel baade kje og lam.  
Men endaa so fin han gjeng, og hev korkje agg ell' skam.  
Men var det den stygge skrubb, so arg og hol som futen,  
eg tok meg ein bjørkekubb og gav han ein god paa snuten.  
Han reiv fund sauor og lomm for mor mi so traadt og tis  
ja sant! um han berre kom, so skuld' han so visst faa sitt.

Men var det den suilde gut der burte fraa Skare-Brote,  
 han fekk vel ein paa sin trut; men helst paa ein annan maate.  
 Na tøv, kva tenkjer eg paal Det lid nok paa dagen alt.  
 Eg maa til buskapen sjaa; — ho Dokka drøymer um salt.

Garborg.

## 403.

Aa stakars vesle hare so fin og silkeflædd,  
 Gud veit for du hev fare, med di du er so rædd?  
 Du spretter og du svetter so hovdelaus i kring;  
 kva er du renner etter og snøgg i hol deg sting, arme ting!  
 Her er so god ein sūmar med hus i kvar ein busk  
 og lauv og friske lūmar aat slik ein liten trust.  
 No skal me vera kvate i slik ei solskinsstund;  
 no skal me vera late og taaka oss i lund lette blund.  
 Du er so brun og lekker i sūmarkjolen din;  
 d'er berre du for kleff er te vera guten min.  
 Men vil du glad meg gjera, so hoppa her i li,  
 og veneer skal me vera og veneer skal me bli all vor tid.

Garborg.

## 404.

Og ræven laa under birkerot bortved lynget.  
 Og haren hoppet paa lette fot over lynget.  
 Det er vel noget til solskinsdag!  
 Det glitrer for og det glitrer bak over lynget!  
 Og ræven lo under birkerot bortved lynget.  
 Og haren hoppet i vilde mot over lynget.  
 Jeg er saa glad over alle ting!  
 Hu-hei, gjør du slike svære spring over lynget?  
 Og ræven ventet bak birkerot bortved lynget.  
 Og haren tumlet ham midt imot over lynget.  
 Men gud forbarme sig er du der! — —  
 — Aa, kjære, hvor tør du danse her over lynget?

Bjørnson.

## 405.

Aftnen er stille, timene trille  
Lydlose ned i det evige væld.

Kun mine tanker lyttende vanker, — vil hun ei  
komme ikveld?

Vinteren drømmer, sjernene svømmer  
gjennem dens florlette synner og ler,  
nøvnende sommer, elstov og blommer; — tør hun  
ei møte mig mer?

Havet med panden islagt mot stranden  
sukker i længsel og reisesykk ro.

Slike for anker, seilfylde tanker; — o vi maa  
findes, vi to!

Sneen har dalet, tumlet og malet  
eventyrlet i den skogdunkle hei;  
dyrene lister, slagskygger frister; var det dit fot-  
trin? — o neil!

Mødet du savner, rimfrosten favner  
længselsens grener; fortryllset du staar.

Men jeg tør sprænge dækket, og trænge ind hvor  
i drømme du gaar.

Bjørnson.

## 406. Den nye stevtonen.

Na Olav, Olav, min eigen unge  
kvi la du paa meg den sorg so tunge?  
Eg tenkte aldri du brydd deg um  
aa narra meg som du saag var ung.

Og mang ei taar paa mi kinn hev runne;  
eg tenkte vitet det hadde sprunge;  
og der hev tippa so mang ei taar  
som der er dagar i tusen aar.

Og mang ein gong hev eg sete suffa,  
og mang ein gong hev eg taavor turfa,  
og mang ein gong hev eg tenkt med meg  
var eg so rik at eg aatte deg!

Tu tenkjer vel at det vil kje vara,  
at det er burte um to, tri dagar;  
du tenkjer vel at eg hev han gløymt,  
men eg hev han djupt i mitt hjarta gøynt.

Norsk folkevisse.

### 407.

Paa Bossevangen, der vil jeg bo, der vokser kløver over høie;  
der gaar hver ungkar med blanke sko og med en sölverknappet trøie  
der danser jentene med haand i haar,  
de lange fletninger til jorden naar, —  
ja, tro du mig, jeg sier dig: der er det fagert at leve.  
For der staar hassel og bjerk og el\*, og der staar blaabær i lien  
og der staar geiten saa høit paa fjeld, og elven løper forbi en  
paa marken vokser den grønne løk,  
i skogen flyver den vilde gjøk;  
ja tro du mig, jeg sier dig: der er det fagert at leve.  
Der staar en seljepil i dalen trang, der bor en hulder bak stene.  
Der falder tiden mig aldriig lang, selv naar jeg sitter alene;  
ti engen dusfer og trosten slaar,  
og huldren synger, mens elven gaan;  
ja, tro du mig, jeg sier dig: der er det fagert at leve.

C. Hauch.

### 408.

Eg heissa min støvsel og sala mitt sverd  
so batt eg merri med sida,  
so reiste eg meg til fattemord-ferd,  
skulde standa den faarlege striden.  
Eg laag og eg datt, eg droymde i natt,  
eg tykte den visa var bavend radt.  
Og reven var raud, og ikorn var snaud,  
det var two dyr uti skogen.  
Der stod two ikorn og tamde ein bjørn,  
dei vilde vel hava'n for plogen.

\* Dretræ.

Og lasset upp i suretopp  
 han braut smaalaauvet av greiner,  
 og ikorn ned paa havsens botn  
 skulde bryta upp store graasteinar.

Snigelen laag upp aa høge heid  
 og stanga ned skyi med horni.  
 Og reven hadd' fenge foteverk,  
 no kom han kje heimatt til borni.

Kobben han var gjætar-svein  
 han skulde gaa etter sauom.  
 Der stod ein stein paa fire bein,  
 han sat og two seg i augom.

So kom der fram ei graasala geit,  
 var avhogne alle tri beini.  
 So sende dei henne til Dovrefjell  
 aa verja mot alle graabeinar.

So kom der fram ein gammal blind mann  
 skulde sjaa for det leid no med tidi,  
 og maanen han gol, og stjernone song,  
 og gauken han skein burt i lidi.

So gjekk eg meg til kyrkjehus,  
 der stod two messar og presta,  
 der brann ein flokkar og sang two ljos,  
 der ringde two raudmaala hestar.

Eg laag og eg datt, eg droymde i natt,  
 eg tykte den visa var bavvend radt.

Norsk folkevisse.

**409.**

Vakna, vakna! Dagen strøymer frisk og frid!  
 Vakna, vakna! Soli lær i lund og lid.  
 Fuglen sjøker vengjer, og doggi sfin paa straa.  
 So vakna, vakna alle daa, til arbeids gaa!

Vakna, vakna! Morgonstund hev gull i munn!  
 Vakna, vakna! Drift av livsens helsebrunn!  
 Kjenn for friskt det angar fraa fjell og dal og sund;  
 ver med naa livet etter blund hev høgtidsstund.

Vakna, vakna! Dagen strømmer frist og frid.  
 Vakna, vakna! Soli lær i lund og lid,  
 fuglar syng og tirlar, og himlen er so blaa.  
 So vakna, vakna alle daa, — til arbeids gaa.

Lars Ekeland

**410.** Egen melodi.

Se, nu stiger solen af havets skjød,  
 luft og bølge blusser i brand, i glød;  
 hvilken salig jubel, skjønt alt er tyrt,  
 medens lyset lander paa verdens kyst.  
 Jeg vil aande luften i fulde drag,  
 synge Gud en sang for den lyse dag,  
 takke ham at morgnen mig end er født,  
 at mig dagen fryder, trods synd og død.  
 Takke ham som gav mig, naar sol staar op,  
 selv at føle morgen i sjæl og krop,  
 at al mørkhed svinder og sjæleve,  
 blot jeg trygt vil sige: Din vilje ske!  
 O at jeg tør favne dig, skjære dag,  
 falde dig med navne min sjæls behag,  
 alle gode navne som bedst jeg ved:  
 Moder, søster, elskte: min kjærlighed!  
 Lysvæld bag ved lysvæld i himlen ind,  
 did hvorfra den kommer nu morgnens vind,  
 ret som om det aanded af lyset ud — —  
 o du milde fader, min skaber, Gud!  
 Lad mig nu kun drage ad natmørkt hav,  
 lad mig ikun stævne imod min grav:  
 Livets Gud mig skærme, jeg er hans barn,  
 ud hans haand mig river af dødens garn.  
 Se, da stiger solen af hav paa ny,  
 alle dødens skygger for evig fly,  
 o for seiersjubel, for salig lyst:  
 Lyset stander stille paa livets kyst!

Jakob Knudsen.

## 411.

Der strømmer en flod mod det evige hav  
med kraften helt underfuld;  
hver hjergets malm i dens bølge-grav  
dens strøm forvandler til guld.

Den guldflod strømmer mod evigheds hav  
fra livets paradiskyst  
den bruser med kraften guddommen gav,  
dybt gjennem naturens bryst.

Den strømmer i alle naturer ind  
hvor guddomslivet end bor:  
dens strøm forvandler i menneskets sind  
til himlen den sorte jord.

Den bruser gjennem digterens bryst  
med livets evige klang:  
hver sorg den forvandler til vemods lyft,  
hvert suf til smelteende sang.

Selv stenen, der knuged med bjerge-vegt,  
oplöses til gyldne gran;  
forklaret bortsvømmer stenenes slekt  
i livsstrømmens ocean.

Strøm, guld-flod, strøm mod det evige hav  
med kraften helt underfuld!  
hver livets malm i din bølge-grav  
omsmelt til det lutrede guld!

Angemann.

## 412. Som 64.

Du som veien er og livet,  
dig vi har vort haandslag givet,  
dig det er paa hvem vi tror;  
mellem alle verdens røster  
din er ene den som trøster,  
led os i dit hørdespor!

Hjælp os paa de trange stier,  
støt os i de bratte lier,  
sval os under dagens brand!

Vogt os paa de glatte stene,  
trøst os, skal vi vandre ene,  
du som altid vil og kan!

Giv at dig vi følger efter,  
nær de smaa, de svage fræster,  
hos vor vilje, smelt vor trods!  
Lad dit navn i hjertet brennes,  
saa ved dig vi her maa fjendes,  
at du hilst maa kjende os!

Chr. Richardt.

### 413.

I hagen sat mori med barnet paa fang  
millom rosor;  
ho lo og ho kyssste det dagen so lang  
millom rosor;  
ho kyssste paa auga, ho kyssste paa linn:  
„Gud gjeve eg alltid saag kvilstanden din  
millom rosor.“

Og hagen vart bladlaus; han døydde kvar leik  
millom rosor;  
i stova laag guten so kald og so bleik  
millom rosor;  
og mori batt graatfull kring lista ein krans;  
no skulde ho alltid sjaa kvilstanden hans  
millom rosor.

Kristofer Janson.

### 414. Tone av Agathe Backer Grøndahl.

Endnu et streif lun av sol,  
endnu en luftning fra hav.  
Endnu et smil fra min kjærlighet,  
kom saa død, kom hastelig!  
End lun et blik fra min ven,  
endnu et tryk av hans haand  
endnu en lyd av de kjendte trin!  
Kom saa, kom, du bedre land!

415.

I himmelen, i himmelen, hvor Gud, vor Herre, bor,  
der faar vi ham bestue snart, i salighet saa stor  
::: og synge: hellig hellig der :::  
nær herren Zebaot.

I himmelen, i himmelen, ja der er klarhet fin  
saa at den klare solen selv, ei kommer nær med sin,  
::: der aasyn vi til aasyn staa :::  
nær herren Zebaot.

Og al den ting os tynger her, vor herre tage skal  
og tørre alle taarer av, uti sin glædessal.  
::: Og døden den er ikke mer :::  
nær herren Bebaot.

O, Herre Jesu, vær os god, giv vore synder til,  
forsøk du vort svake mod, alt som du selber vil,  
::: gjør at vi kan frimodig staa :::  
nær herren Rebaot.

Og dødens haarde stridestund, o Herre lindre vel  
naar det til enden lider da, o Herre tag vor sjæl.  
::: Og la os faa en evig ro :::  
nær herren Zebaot. Laurinus

Laur. Laurinus.

416.

Nærmere Gud til dig, nærmere dig,  
om det end forset er, som løfter mig,  
jeg synger glad fordi Jesus har gjort mig fri:  
Nærmere Gud til dig, nærmere dig!

Naar paa min pilgrimsfærd solen gaar ned,  
 mørket omgiver mig i ensomhed,  
 o Fader da mig lær ogsaa at synge der:  
 Nærmere Gud til dig, nærmere dig!

Før mig mot fredens hjem hen ved din aand,  
 lær mig at tage alt blot av din haand,  
 da kan i Jesu navn, jeg hvile i din favn,  
 nærmere Gud til dig, nærmere dig!

Kald mig saa hjem engang, frigjort og glad,  
 op til min Faders hus, i Sions stad.  
 La engle bære mig nærmere, Gud til dig,  
 nærmere Gud til dig, nærmere dig.

Sarah J. Adams.

### 417. (415).

Der staar et slot i vesterled, tækket med gyldne skjolde;  
 did gaar hver aften solen ned bag rosenklyernes volde.  
 Det slot blev ei med hænder gjort, mageløst staar det smykket;  
 fra jord til himmel naar dets port; vor Herre selv det har bygget.  
 Fra tusen taarne funklar guld; porten skinner som ravet;  
 med straalestøtter underfuld sig borgen speiler i havet;  
 Guds sol gaar i sit guldslot ind, skinner i purpurflæder;  
 i rosenkly paa borgens tind staar lyssets banner med hæder.  
 Solenglen svinger lyssets flag, vandrer til fjerne lande,  
 ham følger liv og lys og dag bag nattens brusende vande.  
 Big solen farer livet hen, gaar til forklaringskysten;  
 med glans opdukker sol igjen fra paradiset i østen. Ingemann.

### 418. (416). Som.: Nu hviler marf og enge.

Nu lukker sig mit øie,  
 Gud fader i det høie  
 i varetægt mig tag!  
 Fra synd, fra sorg, fra fare  
 din engel mig bevare,  
 som ledet har min fot idag.

## 419. (417).

Hösten är kommen, hör stormarne gny!  
 Svanen tar avsked och svalorna fly.  
 Blomman har bäddat i mossan sin grav,  
 vågorna brusa på villande hav.  
 Näcken mot klippan guldharpans slår  
 skogsbruden fäller sit grönskande hår.  
 Solen är stocknad, så mörkt blir på hed;  
 regnbäckar gråta längs fjällarne ned;  
 källan på knä står invid deras fot  
 och i sin urna tar tårarne mot.  
 Sommarn här nere har slutat sit lopp;  
 där uti stjärnorna tindrar han opp.

C. F. Dahlgren.

## 420. (418). Egen melodi.

Sjaa solé paa Anaripigg! | No gaar ho dit som ho um natté liggs  
 men syssst ho me | og stein og tre | og alle te—forgylle lyt.  
 Budeia svatta fraa sitt sel: „Aa montru kué ljøm no tc  
 se sjøl?

Hurululu — | lihulihul | Mi føte ku øe grumast stødt.“  
 Bjøllun’ dumt baikum haugom tona,  
 klonken rart atti bergom ljøma,  
 bekkjin’ filla som taaror stilt, — | e øe hug-ilt.  
 Kor reint forunderleg au lell, | mitt hjarta hoppa upp i me i kve  
 Kor rart døe øe, | naar fjelle tæ | sin avfjje me | sin tjære gut  
 Paa Høvrings vafre sæterstul i dag visst siste gong e hei  
 mi jul.  
 Døe hende fleir, | at aller meir | dom saag sitt reir, | naar do  
 flaug ut.

Aller gjentun’ saa vakkert hulla,  
 berg-ljøm, bekkjin’ og bjøllun’ sulla!  
 Dette spaar me visst inkort ilt, — | e øe hug-ilt.  
 Skal her i ver’n e infje saa | ho Marit, som e held saa mykjh tac  
 Men kaafor saa | skul e da saa | mitt auga paa | min kjæraste  
 Ho va fornem, men infje grum, | den syssste gjenta som  
 drøymde um;

i dag ho sa, | faa mykijy bra, | med graat me ba | aa hugse se.  
 Ja du gjere me blautt i sinne,  
 naar alt anna glett utur minne.  
 Men aa faa de, — dœ slepp e snildt; — | e æ hug-ilt.  
 Sjaa den som kjom i snørlivs-kjoll! Aa skin paa ho, du vakre,  
raue soll!  
 Aa kjære fjell, | skilt kué lell | heimatt i kvell! | so slepp ho gaa.  
 Aa hauge, gjer døkk høge naa, | faa gjenta mi si tu fraa døl  
kan sjaa!  
 Aa, berg-ljom ti | ei sitor ri! | Væt bjølla si | ho høyra faa!  
 Kjære dale, døkk me maa gøyme!  
 Kanskje tør ho si sorg daa gløyme.  
 Imbert, no maa du graate stilt! | Ho æ hug-ilt.  
 La sole ned bak tindom datt, | og sjennun' glytte fram og maanen  
spratt.  
 No vart dœ kvell; | farvel, farvel, | du gamle fjell | e elsta mest!  
 Din blome Imbert aller naar, | e stegalaus te himils infje gaar.  
 Kor hør dœ te | faa tver du æ, | skilt negte me, | du sjøl veit best.  
 — Marit veit nok eit anna stelle,  
 meire grepa hell Høvrings-fjelle,  
 der oss korkje skal vera stilt | hel bli hug-ilt. Engebret Hougen.

### 421. (419).

Si ere en nation vi med, vi smaa en alen lange:  
 et fædreland vi frydes ved; og vi, vi ere mange.  
 Vort hjerte vet, vort øie ser hvor godt og vakkert Norge er,  
 vor tunge kan en sang blandt fler av Norges æresange.  
 Ner grønt er grøsstet ingensteds, mer fuldt av blomster vævet,  
 end i det land hvor jeg tilfreds hos far og mor har levet.  
 Jeg vil det elste til min død, ei bytte det hvor jeg er fød,  
 om man et paradis mig bød av palmer oversvævet.  
 vor er vel himlen mere blaa? Hvor springer vel saa glade  
 de bækker som i engen gaa for blomsterne at bade?  
 Selv vinteren jeg frydes ved, saa hvit og klar som strøet med  
 al stjernehimlens herlighet og hvite liljeblade.

Jeg ikke vil for fremmed vaar min norske vinter hytte,  
 og fremmed slot ei nær forslaar imot min faders hytte.  
 Han sier han er der saa fri. Det ei saa nære fatter vi;  
 men noget godt er visst deri, som værd er at beskytte.  
 Gid jeg da snart maa blive stor — jeg har saa længe biet —  
 at tappert jeg kan verne for min faders dyre frihet!  
 Og skulde nogen vel med magt saa sædrelandet ødelagt?  
 Hvert liv, min fader jo har sagt, er til dets frelse viet.  
 Det leve da som gran og fyr, de sterke eviggrønne!  
 som stjernene bak sine sky'r er altid like sjønne!  
 Kom vaar og høst som altid før med blomster for min moders dø  
 med gyldent korn paa faders stor, som vil du dem belønne.

Henrik Wergeland.

## Register.

- |      |                             |
|------|-----------------------------|
| No.  |                             |
| 337. | Aa der æ vent               |
| 321. | Aa du som skapte            |
| 280. | Aa eg veit meg eit land     |
| 363. | Aa gud velsigne kvar og ein |
| 334. | Aa hjelp meg du             |
| 355. | Aa kyti mi                  |
| 140. | Aa liva, det er aa elsta    |
| 395. | Aanders herre               |
| 282. | Aa nei for himmel           |
| 406. | Aa Olav, Olav               |
| 403. | Aa stakkars vesle hare      |
| 319. | Aa tenk paa Gud             |
| 405. | Astenen er stille           |
| 293. | Agnes min deilige           |
| 92.  | Alle mine kilder            |
| 394. | Alltid vi det vo:de         |
| 176. | Alt det som no              |
| 155. | Altterlyset                 |
| 4.   | Alt hvad som                |
| 49.  | Altid freidig               |
| 89.  | Alt staar i                 |
| 234. | Arbeidsmand                 |
| 209. | At far min                  |
| 244. | At frihet                   |
| 98.  | Barnelivets sagre dage      |
| 34.  | Barnet hører                |

- |      |                           |
|------|---------------------------|
| No.  |                           |
| 174. | Blaamann                  |
| 179. | Blandt alle lande         |
| 11.  | Bliv hos os               |
| 120. | Blomster i vaar           |
| 224. | Bondestanden              |
| 211. | Brede seil                |
| 17.  | Bringer livet             |
| 369. | Bøsite sig rydning        |
| 21.  | Da barnetsov ind          |
| 245. | Dagen er kommen           |
| 347. | Dagen var fager           |
| 331. | Dagsens auga              |
| 109. | Dauden gjennom            |
| 191. | Dei gamle fjell           |
| 339. | Deilig er den himmel blaa |
| 116. | Deilig er jorden          |
| 292. | Dei segjer at guten       |
| 212. | Dei stod paa Stiflesstad  |
| 210. | Dei vil alltid            |
| 162. | Den dag hem aldri         |
| 361. | Den syrste song           |
| 186. | Den gang vort eget land   |
| 225. | Den norske sjømand        |
| 227. | Den norske student        |
| 104. | Den nærmest sig           |
| 71.  | Den signede dag           |

No.		No.	
38.	Den store mester	350.	Eg ser dette landet
172.	Den thngste sorg	47.	Eg tenker paa
287.	Der aander	163.	Eg tilje so
315.	Der brogne kvistar	165.	Eg veit ei litt gjente
237.	Der er en rigdom	326.	Elst din næste
82.	Der er en vei	342.	End lever hærligheden
268.	Der er et hndigt land	414.	Endnu et streif tun
271.	Der er haab	103.	En lidet stund
235.	Der gaar et stille	203.	Enno ein gong
351.	Der heime sjellet	158.	En stormbind gaar
181.	Der ligger et land	122.	En ungbiel stander
141.	Der skinner en sol	317.	En ungdom
417.	Der staar et slot	300.	Erling Skafte
79.	Der stander et hus	139.	Er lyset for de lærde
389.	Der stod sig et slag	135.	Et jevnt og muntert
411.	Der strømmer en flod	42.	Et lors
110.	De som med taarer	43.	Et suk
318.	Det ein hev	341.	Et undres jeg paa
200.	Det er min sjel	255.	Føragnet av de store
23.	Det er mørkt	242.	Fra arilds tid
157.	Det er saa hndigt	228.	Fra by, fra bygd
344.	Det folk som frægt vil vera	401.	Fra fjerne lande kom hun
305.	Det har arbeidet længe	222.	Fram hønder
232.	Det hørdest ved natt	373.	Fram Østerdøler
253.	Det lors	13.	Fred hviler over land
166.	Det lyser over Norden	239.	Fred og frihet
194.	Det lysnet	26.	Fred til bod
147.	Det maal du gav	66.	Frelseren er mig en
281.	Det stig av hab	127.	Fremad er verdens
46.	Det stiger ein suff	254.	Fremad ! fremad !
201.	Det var i kveld	240.	Frihed bedre er
125.	Det vi ved	241.	Frihet er det bedste
276.	Du gamle	164.	Fyrst eg saag atter
177.	Du gamle mor	269.	Fædreneland
345.	Du Herre som er sterk	233.	Förfäras ej
283.	Du fog	303.	Før var der knapt
412.	Du som veien er	182.	Gamle Norig
390.	Du spørger	56.	Glade jul
205.	Du sundagskveld	378.	Glad fil Norge
304.	Du var den unge	382.	Gud os gav en trofast ven
168 5.	Duva sette seg	59.	Guds engle i slot
215.	Eder hvis navne	25.	Guds fred er mer
408.	Eg heisla min styvel	153.	Guds fred over huset
173.	Eg gjætte Tulla	217.	Gud signe Norigs land
385.	Eg gled meg	216.	Gud signe vaart
290.	Eg heiter	218.	Gud sign vor konge god
352.	Eg livde millom berg	77.	Guds menighed syng
44.	Eg saag bert attende	327.	Guds rike er eit fredens rike

No.	
202.	Gyldenlak
362.	Handi hans far min
128.	Hans dag blev
105.	Han som har hjulpet
365.	Heil deg, stillfarande syfking
48.	Heimen er baade
399.	Hell dig du höga Nord
377.	Hellig Olav stod
223.	Hel tungt han
383.	Herind skal samles
183.	Her er det land
40.	Herrens røst
30.	Herre, ta
208.	Her ser eg fagre
297.	Her ser eg Haralds
301.	Herr Sinclair
286.	Her spirer i Norge
61.	Hil dig Frelser
193.	Hu hei! for er det vel
154.	Huset som Gud har byggt
138.	Hvad solskin er
112.	Hver aarstid
88.	Hvert et lys
180.	Hvor i verden
250.	Hvor trives noget godt
52.	Hyggeelig, rolig
247.	Hvie feld
265.	Hvie Nord
358 b.	Här är ljut
359.	Hör, hur härligt sången
288.	Höfibrune sötter
419.	Hösten är kommen
261.	I alle de riger
76.	I al sin glans
197.	I djupe dalar
14.	I fjerne kirketaarne
413.	I hagen sat mori
415.	I himmelen
325.	Iнд under jul
170.	Ingerid Sletten
80 b.	I Norigs vetter
130.	I skogen
230.	I sonner av fjeldet
7 b.	I østen stiger solen
316.	Ia lat oss strida
367.	Ia allefaman me med
358.	Jag vet en vrå
248.	Ja toldsti skal være

No.	
178.	Ja vi elster dette landet
133.	Javist er her trangt
58.	Jeg er saa glad
41.	Jeg fil en trost
167.	Jeg gil mig ud
45.	Jeg har baaret
151.	Jeg har et hjem
150.	Jeg tjører frem
111.	Jeg lever
16.	Jeg lægger mig
36.	Jeg saa ham
196.	Jeg undres paa
156.	Jeg ved en blomst
78.	Jeg ved en gammel lille
184.	Jeg vil verge
285.	Jeg vælger mig april
343.	Jert hus skal I bygge
364.	Jesus av Gud far var sett
70.	Jesus himmelfaren
256.	Jord, i hvis favn
328.	Juleaften du er sjøn
55.	Julen har englelyd
160.	Kanste vil der gaa
101.	Kirkellokke
87.	Kjærlighet fra Gud
74.	Kjærligheds og
102.	Klokken staar
50.	Klokkerne ringe
371.	Koldtvand i blodet!"
213.	Kom en yngling
75.	Kom fredens
3.	Kom, Gud Helligaand
137.	Kom min Gud
68.	Krist stod op af bøde
9.	Kun dagligdags
238.	Kunnskap skal styra
298.	Kvast om kjærret
329.	Kved upp Guds folk
91.	Lad fun elementer smelte
96.	Lad os
31.	Lille Guds barn
108.	Livet er fra himmerige
333.	Lov Jesu namn
10.	Lysklig, lysklig
88.	Lyskligt det folk
7.	Lyssets engel
338.	Lær mig, nattens sterne
106.	Lær mig o slov

No.  
 131. Løft dit høde  
 322. Løgnens fader vi forsøge  
 146. Maalat hennar mor  
 274. Mandom, mod og morska  
 198. Markje grønast  
 258. Med Gud  
 323. Med Jesus vil eg fara  
 252. Med jubel  
 262. Med krumveie  
 379. Med takk i hjarta  
 374. Me heisar vaart flagg  
 313. Me høyrer stundom  
 195. Mens hjelber  
 143. Mens lien gulner  
 251. Mens Nordhavet  
 243. Mens vaaroslen  
 368. Me reiser det som velt er  
 277. Midt i en jerntid  
 340. Milde Jesus  
 185. Millom bakkar  
 353. Min barneheim  
 62. Mindes vi en fuldstro ven  
 113. Min Gud  
 97. Min mund og mit hjerte  
 320. Mitt hjarta hev vore  
 349. Moder er eit heilagt ord  
 33. Moder jeg er træt  
 149. Moders navn  
 142. Morgenhanen etter gol  
 5. Morgenstund  
 32. Mot Herren i det høie  
 348. Naar David slo harpa  
 190. Naar du vil  
 29. Naar engang  
 226. Naar stormen  
 393. Naar baaren  
 121. Naar vaarmild lust  
 60. Nåvnet som klinger  
 402. Nei sjaa før det blaanar  
 392. Nisser og dverge  
 308. No hissar me flagget  
 72. No livnar det i lundar  
 356. No ljaaen han syng  
 302. Nordhav med din brem  
 279. Norge, Norge  
 192. Norges bedste  
 219. Norges høitidstund  
 310. Norrønafolket

No.  
 189. No ser eg atter  
 12. No soli  
 152. No stend ho steller  
 263. Nu bet lufter  
 22. Nu løftes last og løfte  
 418. Nu lufller sig mit eie  
 51. Nu ringer alle klokker  
 396. Nu solen gaac ned  
 6. Nu sol i øst oprinder  
 159. Nu tak for alt  
 8. Nu titter til hinanden  
 360. Nyh seilet vi  
 161. Nytt munde det regna  
 416. Nærmere Gud til dig  
 28. Nødig sige vi "farvel"  
 169. Och liten Karin tjønte  
 231. O, fædreland  
 336. Og alt um du lider  
 168. Og det var liden Gudrun  
 312. Og er det sant  
 296. Og heve du høyrt  
 148. Og naar eg høyrer  
 376. Og Norig vart suinne  
 404. Og ræven laa  
 145. Og var det littet  
 204 b. Og vesle lerka  
 381. Og Wergeland laa  
 220. O hil dig, Norge  
 24. O herre Krist  
 2. O, hør os, Jesu misde  
 84. O, kristelighed  
 93. O, lad din Mand  
 299. O, la mig endnu  
 225 b. Ondt ofte lider  
 81. Op dog Sion  
 37. O, sat jeg som Maria  
 288 b. Os ha gjort  
 236. Over vidtutstrakte lande  
 136. Paa det jevne  
 221. Paa Eidsvold  
 270. Paastellokken  
 126. Paa slog og engjer  
 206. Paa solen jeg ser  
 407. Paa Bossebangen  
 332. Renn upp yver grav  
 391. Ring ind  
 289. Saa lang er naa  
 114. Saa samles vi

No.		No.	
187.	Saa synger vi	118.	Till Österland
94.	Saa ta da mine hænder	15.	Til vor lille gjerning ud
86.	Saa vide om land	294.	Torarin bueskytte
27.	Saa vil vi nu sige	307.	Trefarv'be
232 b.	Samles stal Norge	375.	Træd frem og tal
337.	Sandt er det sagt	380.	Trøytt naar soli ho sig
278.	Sangen har lyhning	284.	Tytebæret
273.	Se hift	35.	Tenk naar engang
410.	Se, nu stiger solen	295.	Udi de dybe dale
54.	Sig mig den gamle saga	115.	Udrundne er
330.	Sjaa dagen sprett	65.	Udrust dig helt
372.	Sjaa no er det dag	67.	Uforsagt, vær paa vagt
175.	Sjaa no stal	309.	Under fanen
420.	Sjaa sols paa Anariipigg	64.	Under forset
249.	Sjaa steinen	129.	Undrer mig paa
201.	Sjøn Worma	171.	Ung Aslaug gieft
124.	Skerne graane	39.	Urolige hjerte
272.	Slaverne raadde	1.	Vaagn og bryd
354.	Smaaspovben	80 a.	Vaar Gud deg vere lob
291.	Sole gaar	275.	Vårt land
134.	So lang ei tid	366.	Vaart rom me albri
264.	Sol er oppe	409.	Vafna, valna
107.	Som dugg	370.	Vantru, tvil og tunge tankar
69.	Som foraarsholen	144.	Velkommen hver
346.	Som Israël med veldug hand	57.	Velkommen igjen
18.	Sov mit barn	214.	Velkommen morgenrøde av
20.	Sov nu mit barn	95.	Velkommen morgenrøde til
19.	Sov soft barnlille	400.	Vi elser vort land
99.	Stol du lun	421.	Vi ere en nation vi med
259.	Stræk din fot	246.	Vi er et folk
85.	Synd og sorg	260.	Vi fil ei under tibernes
63.	Syng høit min sjæl	229.	Vi færdes med lyft
397.	Syng lun i din ungdoms vaar	207.	Vingedé skarer
119.	Syng med os	384.	Vi nævner et navn
398.	Syng vor sal	188.	Vi vandrer
179 b.	Sønner av Norge	286.	Vi vil os et land
100.	Tak Herre	90.	Vorherre han er
388.	Takt, takt pas paa takten	335.	Vort jordliv er lun
311.	Tanker som hinanden trænger	123.	Vær from og tro
306.	Tingmænd mindes	132.	Vær glad
199.	Tidt eg minnest	386.	Vær trofast
357.	Tilfjelds over bygden	324.	Vær velkommen herrens aar
53.	Til himlene	267.	Ytterst mot Norden
257.	Til lamp	266.	Yeldgamle Norden
314.	Til lags aat alle	117.	Österlide



er bygget av nordmænd — for nordmænd.

Ombord er der norsk befal, norsk mandskap, norsk betjening, norsk mat og norske medpassagerer. Naar man gaar ombord i baaten i New York eller i Halifax, sætter man foten paa norsk grund og er allerede under det norske flag. Dett merkes ikke bare ved ombordstigning i Juleskibet og paa bygdelsfærdenes skibe — men hver eneste gang.

---

Den norske Amerikalinjes kontor hjælper og bistaaer enhver med at planlægge og ordne reiser, enten det gjælder egen reise til Norge — uttagelse av de nødvendige papirer, saa reisen tilbake til Amerika ikke vanskeliggjøres — eller det gjælder paarørendes besøk til Amerika — besøks-visum ordnes paa nogen dage.

Gjælder det en reise over Atlanteren, saa gaa til agenterne eller direkte til Den norske Amerikalinjes kontorer:

**New York:** The Norwegian America Line Agency Inc., 22 Whitehall Street, tlgr.adr.: «Norwegamer».

**Chicago:** The Norwegian America Line Agency Inc., Mather Tower 75, East Wacker Drive, telegr. «Norse-line».

**Minneapolis:** The Norwegian America Line Agency Inc. 319 Se-

cond Avenue South, telegr.adr.: «Norwegamer».

**Seattle:** Reidar Gjølme Co. Inc., Douglas Bldg., 4th and Union Sts. tel. «Gjølme».

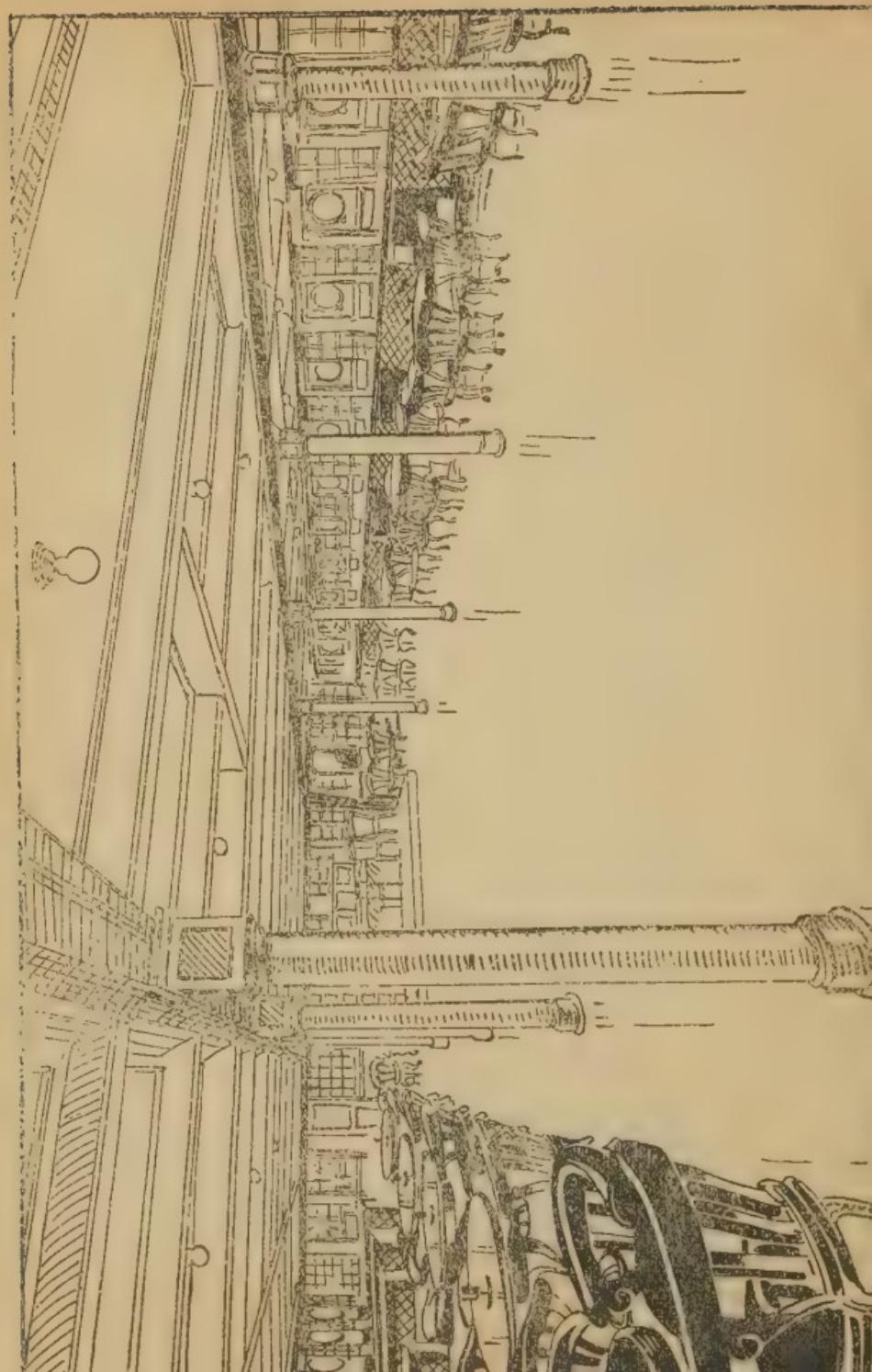
**San Francisco:** Edwards & Vickery. 582 Market Street.

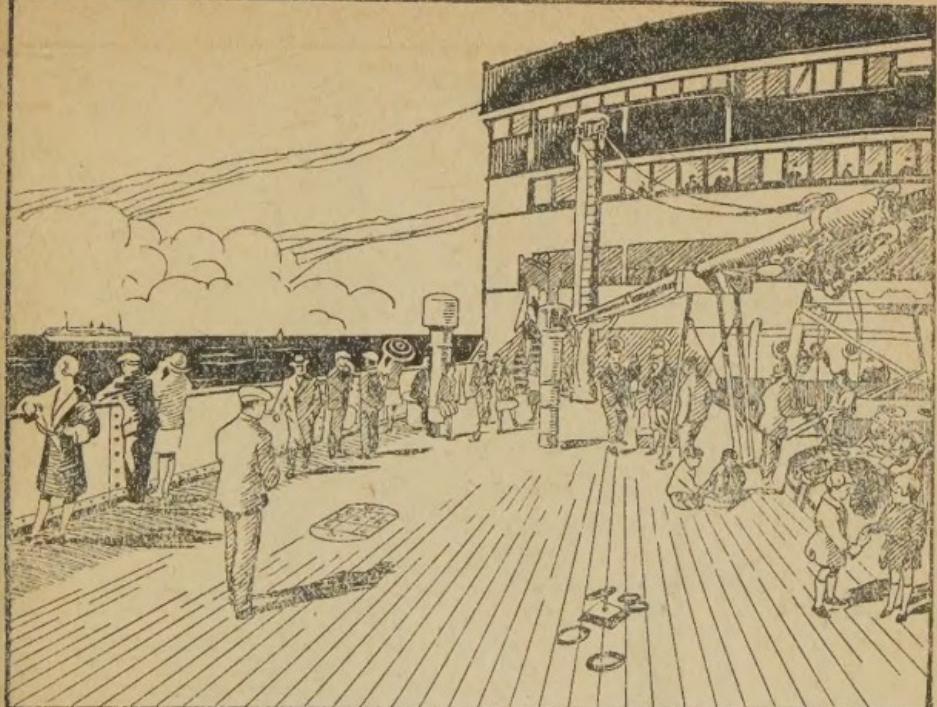
**Winnipeg:** The Norwegian America Line Agency, 278 Main Str.



sætter alt ind på virkelig at være

NORDMÆNDENES EGEN LINJE





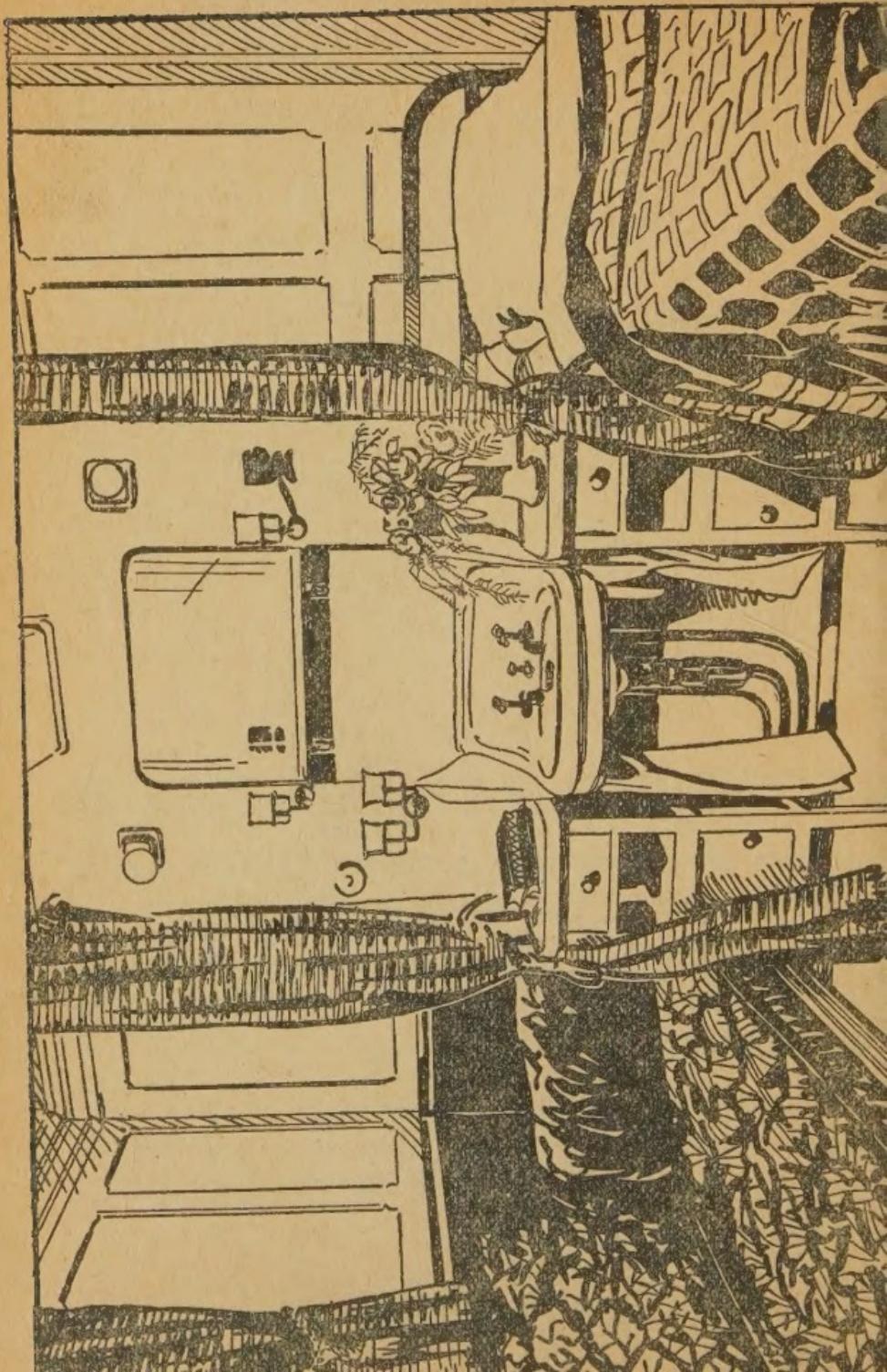
## Ombord i **BERGENSFJORD og STAVANGERFJORD**

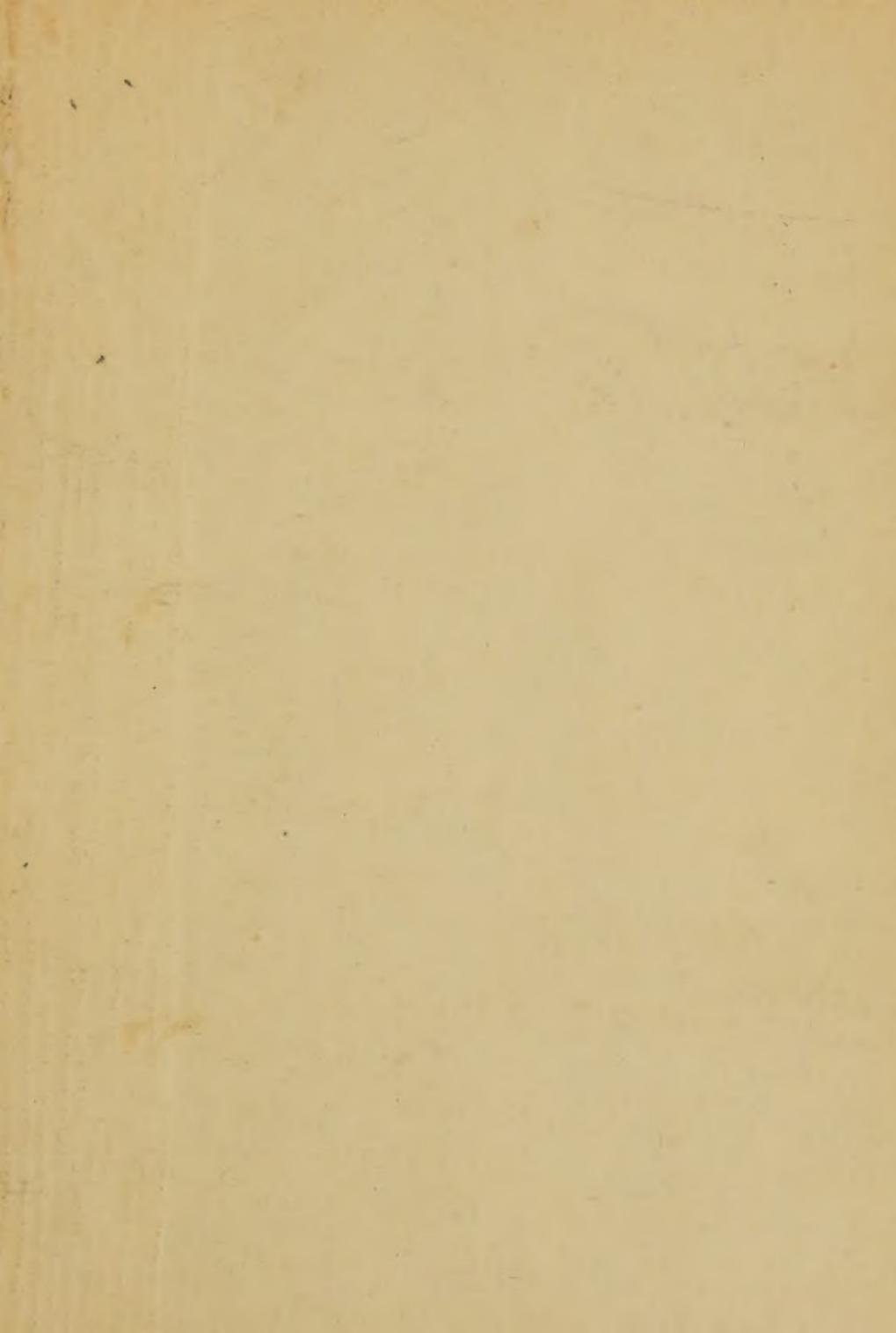
er alt lagt an paa at passagererne skal like sig og føle sig «hjemme» like fra ombordstigningen.

Lugarerne er luftige og rene, køierne er gode, maten er fremragende og betjeningen elskværdig og forekommende.

Der sørges for al slags underholdning ombord: Dæksleke, «olympiske» leke, dans, kino, karneval, kabaret m. m. Desuden er der foredrag og guds-tjenester.

Det er Den norske Amerikalinjes haab at opholdet ombord skal bli et stort og varig minde for hver eneste passager.





# BØKER FOR DET DAGLIGE LIV

- Alnæs, Ivar: Brevs og formularbok.* Med rettskrivningsordlister. 2,60.  
*Fremmedordbok.* Ved dr. Ernst W. Selmer. Ib. 2,50.  
*Muldal og Alnæs:* Rettskrivningsordlister. Med rettskrivning av 1917. 0,55.  
*Skard, Mattias: Nynorsk ordbok* For rettskrivning og litteraturlesnad. 5,00.  
*Erken, Henriette Schønberg: Stor kokebok.* 8. forøkede utgave med mange nye illustr. i sort og farve. 18,00; ib. 22,50; ib. m. skinnrygg 25,00.  
— *Hushjelpen.* Håndbok for dem som steller hjemme. 4,00; kart. 5,00.  
— *Syltning.* Grønnsakers opbevaring. Vegetarretter. Illustr. Kart. 3,80.  
*Garborg, Hulda: Heimestell.* Kart. 3,00.  
*Løken, Olaug: Kokebok for almindelige husholdninger.* Ib. 5,00.  
*Nissen, Henriette Wenche: Sykemat.* Lærebok i tillagning av mat for syke og rekonvalescenter. 0,85; ib. 1,85.  
*Broch, Lagertha: Havebok for barn.* Illustr. 1,50.  
*Lysbakken, Sigurd: Kartf. lærebok i havedyrkning.* Illustr. Ib. 6,90.  
— *Havestell til husbehov.* Illustr. 4,00.  
*Pedersen, Marien: Blomsterhaven.* Flerårige planter. Med billeder og farveplancher. 6,50 i stift kartongomslag.  
*Skjerve, Kristiane: Sundhetslære for unge kvinder.* 2,50; ib. 4,00.  
*Tschudi, R.: Barrestell.* Barnets ernæring og stell i dets første leveår. 2,40; kart. 3,25.  
*Uchermann.* Illustreret lægebok for hjemmet. Rikt illustert. 22. tusen. 15,00; ib. 18,50; m. skinnrygg 20,00.  
*Selmer, J. Kr.: Praktisk hønsebok.* Illustr. 3,60.  
*Strandli, Johs.: Malerbok for alle hjem.* Med farveplanche. 1,00.  
*Nickelsen, Robert: Altmuligmanden.* En bok for nævenyttige folk. Illustr. 4,00; kart. 5,50.  
*Brun, Kr.: Haandbok i byggefagene.* Illustr. Ib. 7,50.  
*Tandberg, G.: Bygningsvæsen paa landet.* Omarbeidet av arkitekt Ivar Næss. Illustr. Kart. 15,00.  
*Printz, Axel: På feltfot.* Håndbok for friluftsfolk. Illustr. 2,50; ib. 4,00.  
*Brun, Trygve: Radio-eksperimenter.* Vink og raad for selvbyggere. Illustr. 5,00.  
*Gottwaldt, B.L.: Radioamatøren.* En haandbok for begyndere. Illustr. 3,00.  
*Berg, Mads, og Rasmus Stauri: Sangbok for norsk ungdom.* 450 sanger, 325 melodier, hvorav flere kostemnige. Kart. 3,00.  
*Einbu, S.: Gjennem stjerneverdenen.* Vor sol og dens følge. Illustr. 4,50; ib. 6,00.  
— *Gjennem stjerneverdenen.* Melkeveiens soler (Fiksstjernene). Illustr. 4,50; ib. 6,00.  
— *Stjernekart med forklaring.* Stivhft. 2,00.  
— *Bebodde Verdener i nytt Lys* Illustr. 4,00; ib. 5,50.  
*Refsdal, Ivar: Norge i vestlommeformat.* 20 karter med navnefortegnelse. Ib. 2,00.  
*Verden i vestlommeformat.* 24 kartblade med navnefortegnelse. Ib. 2,80.

H. A S C H E H O U G & C O.